

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Moralia in expositione Iob, pars II (libb. 6-10) - Cod. Aug.
perg. 2**

Gregor <I., Papst>

[S.l.], 801-815

Pars secunda

[urn:nbn:de:bsz:31-97725](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97725)

INIPIIT
 INEXPO
 SITIONE
 BEATIIOB
 MORAM
 LIACRE
 TORIIP
 CONTEM
 PLATIONE

SVAMP
 IMPARS
 SEIVN
 DAMIBRI
 OVINOVE
 DOCRM
 TIAS
 AMENO

Tibaugie maions

SERVATA
HISTO
RIÆ VERI
TATE

BEATI IOB

DICTA AMICO

RVMOVE ILLIVS

MYSTICA PRO

POSVI INTER

PRETATIONE

DISCVTERE,

Quia cunctis uera
scientibus liquet
quod redemptorem
anxiosum totis suis
solicitudinibus curam

sacra scriptura prouide
tere. eumque per electos
omnes. & per eius scilicet
studium nembra signans

Vnde & huiusmodi beatus
Iob Latino eloquio dolens
dicitur. Ut per eius
& nomen & uulnera
redemptoris nri passio
ne designetur

De quo propheta ait
Uere languores nostros
ipse tulit. & dolores
nostros ipse portauit

Cui temptator ablati
omnibus & senior
& filios occidit

Quia non solum iudaicum
populum & timore
resistentem. sed ipsos
quoque apostolos. In suo
amore regeneratos
passionis eius tempore.
telo perfidie percussit

Vulnera beati Iob
corpus acceritur. quia
redemptor noster

configi clavis. In crucis
 patibulo non de dignatur.
N planta autem pedis
 usq; ad uerticem uulnera
 suscepit. Quia sc̄am
 ecclesiam quæ corpus
 eius est. Non solum
 per extrema & ultima.
 sed usq; ad summa
 membra persecutionē
 seu uens temptator
 affligit. **U**nde & iam
 paulus dicit.
Compleo ea quæ desunt
 passionum xpi in carne
 mea. Cui suadere
 uxor ad maledicendū
 nititur. Quia carna
 les quicq; intra sc̄am
 ecclesiam adiutores
 callidi temptatores
 existunt. Quæ enī
 eum ad maledicendū
 prouocat. Uita carna
 lium de signat.
Quia ut supra diximus
 intra sc̄am ecclesiam

incorrectis moribus
 positi. quo per fidem
 bonis iuxta sunt. eo
 per uitam durius
 præmunt. Quia
 enim quasi fideles uitare
 nequeunt. a fidelibus
 tanto dērius. quanto
 & interior tolerantur.
Amici uero illius qui quasi
 ad consolandum
 ueniunt. Sed ad uerba
 aspere inuentionis
 excedunt. Hereticos
 sp̄ciem tenent qui
 contra bonos dñm dum
 defendere nituntur.
 offendunt.
Hæc itaque superius
 latius dicta. Nunc
 breuiter studii ex mys
 tica designatione
 succingere. Ut lector
 meus ex ipsa ac apli
 catione memineat
 me. In hoc opere sp̄ali
 Intellectui de resurre

24
Et tamen cum utilitatib:
usus postulat. Subtiliter
quoq; studeo historiae
uerba discutere.

Cum uero necesse est
simul utroque complex
tor. ut spiritales fruc
tos Allegoriae germi
nae. Quos tamen
& radice historiae
ueritas producit.

Micos uero beati Iob.
quos hereticorum
tenere speciem diximus.
Indictis suis Nequaquam
per omnia reprobamus.

Quia dum per supernam
sententiam contra
eos dicitur. Non estis
loquuti coram me recte.

& protinus additur.
Sicut seruus meus Iob.

Profecto liqueat quia non
omnino despicitur
quod ex melioris compari
batione reprobat.

In reprehensione quippe

eius incaute delabuntur.
Sed tamen quia tanti uiri
amici sunt. & familia
ritate illius mystica
multa didicerunt.

Unde sicut superius dixi
mus eorum uerbis etiam
paulus utitur. & haec
In adsertionis suae adu
torum adsumens. pro
lata ex ueritate testatur.

Quae tamen ueritate
recte reprehendit. quia
quam libet fortis
sententia contra scilicet
uisum proferris non
debit. Possunt ergo
mystice helifaz uerba
pensari. quibus ad
beatum Iob loquitur
dicens.

Ego uidi stultum
" firma radice & maledixi
" pulchritudinem
" eius statim.
S tultus quippe Iudaeorum
populus & tunc.

qui ipsam incarnationem
presentiam aeternae sapi-
entiae spreuit. Quia
quasi firma radice con-
ualuit. Quia electorum
vitam temporaliter
extinguendo superauit.

Sed hunc helifaz maledi-
cendo dispicit. Quia
nimirum omnes heretici
quorum tenere specie[m]
amicos beati iob diximus.

Cum de nomine xpi glo-
riantur. Iudaeorum
perfidiā ex auctori-
tate reprehendunt.

De quo stulto protinus
subditur.

LONGE FIENT FILII
eius a salutem

Fili huius stulti sunt
Omnes qui perfidia
illius praedicatione
generantur. Qui scilicet
a salute longe
sunt. Quia & si tem-
poralem vitam sine

afflictione percipiunt.
aeterna grauius ultione
feriuntur. Sicut de
eisdem filius illius dicitur.

Vae uobis scribae & phari-
saei ypochritae qui in eu-
ritis mare & aridam
ut faciatis unum pro-
silitum. & cum fuerit
factus. faciatis eum
filium gehennae duplo
quam uos

SEQUITUR

ET CONTERENTUR IN
porta. & non erit
qui eripiat.

Quis alius portae nomine.
Nisi mediator di &
hominum debet
Intellegi. Qui ait.

Ego sum ostium. per me
si quis intrauerit
saluabitur. Filii
igitur huius stulti
extra portam profi-
ciunt. In porta con-
terentur.

3^v
Quia prave iudeorum
soboles ante mediato-
ris aduentum in legis
observatione florue-
runt. Sed in ipsa
redemptoris nri prae-
sentia adiunitatis obse-
quio perfidiae suae meri-
tis repulsi ceciderunt.

Quos nimirum non est
quis eripiat. Quia
scilicet dum ipsum
redemptorem extin-
guere persequendo
conati sunt. oblata
sibi remedia ereptionis
absconderunt.

De quo bene subditur.

Cuius messem fa-
melicus comedit. &
ipsum rapit & armat.
Huius enim stulti messis
fuerat. sacrilegis
eloquia. Quaedam
namque spicarum grana
sunt. uerba propheta-
rum: quae stultus

habuit. sed non comedit.

Quia iudaicus populus
Legem quidem uerbo tenus
tenuit. sed per fatuitatis
fastidium ab eius intellec-
tu ieiunauit.

Huius uero stulti messem
famelicus comedit. quia
nimirum gentilis popu-
lus uerba legis intellegen-
do edidit. Adque plebs
iudaica sine intellectu
laborauit. Hos fame-
licos fidei dñs praeuidit.
cum per euangelium dixit.

Beati qui esuriunt & sitiunt
iustitiam. quoniam ipsi satu-
rabuntur.

De his famelicis anna
propheta ante dicitur.

Repleti prius pro panibus
relocauerunt. & fame-
lici saturati sunt.

Sed quia messem perdidit.
Recte sublungitur. quali-
ter & iam ipse stultus
perit. cum dicitur.

Et ipsum rapit asmatu.
 Antiquus hostis iudaicum
 populum asmatu rapuit.
 quia in eom vitam fidei
 fraudulentem suggestio
 nis laculis et tunc exit.

Ut unde se inherere do crede
 re. Inde eius ordinationis
 repugnare. Quod pro
 facto discipulos ueritas
 premonet dicens.

Uent hora ut omnis qui
 interficit uos arbitretur
 se obsequium prestare do.
 sequitur.

ET BIBENT SITIEN

diuitias eius.
 Huius stulti diuitias sitien
 tes bibunt. quia fluen
 tis sacre eloquutionis
 que iudaicus populus
 in superbie ostentatio
 ne possiderat. Conuer
 se gentilium mentes
 irrigantur. Unde
 & eis per prophetam
 dicitur.

Omnes sitientes uenite
 ad aquas. & qui non ha
 bent argentum properate.

Quia enim argenti uocabu
 lo eloquia diuine signat.
 Psalmista testatur dicens.

Eloquia dni. eloquia
 casta argentum igne
 examinatum.

Qui ergo argentum non
 habent ad aquas uocant.

Quia nimirum gentilitas
 que scripture sacre
 precepta non acciperat.
 sacri eloqui inundatio
 ne satiatur.

Quam
 tanto nunc auidius
 patitur. quanto hanc
 diu sicca sitiebat.

Eadem ergo diuina eloquia
 & messes & diuitie
 uocantur. Messes.
 quia ieiunam mentem
 reficiunt. Diuitie.
 qui magna nos morum
 honestate componunt.

Eadem & comedi dicuntur.

44
& bibi. Quia nimirum
dum quaedam in eis obscu-
ra sunt. quae non nisi
interpretata intelle-
gimus. Haec quasi man-
dendo gluttimus; dum
quaedam uero ad intel-
legendum facilia ita
sumimus ut inuenimus.
Ea quasi non mansa bibi-
mus. quia non infracta
sorbemus. Haec sub
Intellectu mystico breue
locutione transcurri-
mus. Nequid forsitan
praeterisse uideremus.
Sed quia beati iob amici
esse non possunt. Nisi
in quibusdam quoque
magna morum hones-
tate fulgerent. Restat
ut in eorum uerbis uir-
tutem sensuum mora-
liter sequamur.
Quatenus dum loquutio-
nis eorum pondus
discutitur. cuius doctryne

fuerint ostendatur.
Ego uidi stultum
firma radice & malaxi
pulchritudinem eius statim.
Quasi firma radice stul-
tus interra figitur.
quia totis desideriis
interreno amore solidat.
Unde & primus can-
ciuitate interra con-
struxisse describitur.
Ut aperte monstra-
retur. quia ipse interra
fundamentum posuit.
qui a soliditatem caeles-
tis patriae alienus fuit.
Quasi firma radice
stultus at tollitur.
quando hic temporali
prosperitate fulcitur.
ut omne quod apparet
adsequatur. Nouerit
nulla sustineat. con-
tra infirmos sine
repugnatione pualet.
Bene agentibus & auc-
toritate contradicat.

Ad maiora commoda &
 peiore semper actione
 perueniat. Ut unde
 uitam uitae deserit. In
 de ad tempus felicior
 uiuat. Sed cum ma
 los flores infirmi
 conspiciunt trepidant
 & apud semetipsos pec
 cantium prosperitate
 turbati intus ingressib;
 mentis nutant.

Quorum profecto specie
 sumpsit psalmista
 cum diceret.

Mei autem paene moti
 sunt pedes. paene effu
 si sunt gressus mei
 quia zelavi in peccato
 ribus. pacem peccato
 rum uidens.

Cum uero eorum gloria
 forte accipiunt. pro
 tinus que post gloriam
 pena sequatur ad ten
 dunt. & alta intus
 cogitatione despiciunt.

hoc quod superbi foras
 fastu uacuae inflationis
 intumescunt. Bene
 ergo dicitur. Ego uidi
 stultum firma radice
 & maledixi pulchritu
 dinem eius statim.

Pulchritudine quippe
 stulti maledicere est.
 eius gloriam & conside
 rata damnatione
 iudicare. Quia atro
 cius intonimentis obsui
 tur. quo altius in pec
 catis elebatur. Quia
 transit quod extollitur
 per manet quod punitur.

Quia honoratur in uia
 in peruentione damna
 bitur. & quasi per
 amoena prata ad
 carcerem peruenit.
 qui per presentis uitae
 prospera ad interitum
 tendit. Notandum
 uero quod cum stulto
 pulchritudinem

maledixisse diceret.
 Adidit statim.
Mos namque humane & in
 firme mentis est. Ut cum
 earum rerum quas respi
 cit qualitate. uarietur.
Sæpe eius iudicium cum
 ipsa presentis rei specie
 indicetur. & iuxta hoc
 quod aspicit intentio
 illius sensusque formetur.
Nam plerumque nonnulli
 dum quorundam gloria
 cernunt. eiusdem aspec
 tibus delectantur.
Hanc magnum aliquo
 existimant. seq: ut talia
 mereantur & optant.
Cum uero gloriosos quosq:
 aut delectos subito
 aut fortasse & iam
 morientes aspiciunt.
Quia humana gloria
 omni modo nihil sit.
 cum gemitu fatentur.
 Ita ut protinus dicant.
Ecce quam nihil est homo.

Qui hoc nimirum rectius
 dicerent. sic in gloria
 hominem cerneret. tunc
 eius interitum cogitantes
 transeuntem potentiam
 nihil esse sentirent.
Tunc quippe est humana
 elatio pensanda. quam
 nihil sit cum sese super
 cæros successibus & tollit.
Tunc considerandum est.
 quo cursu felicitas trans
 uolet. cum ante humanos
 oculos quasi per manens
 pollet. Nam gloria
 morituri nihil esse. In
 ipsam iam mortem
 pensare infirmi quilibet
 possunt. Tunc enim
 ei & iam illi derogant.
 qui hanc & usque ad mor
 tem sequentes amant.
Bene itaque dicitur.
 " **E**COUIDI STULTVM
 " firma radice & maledixi
 " pulchritudine eius statim.
Acsi aperte diceret.

Contra stulti pulchritudine
 moram in maledictione
 non habui. quia cum
 hanc censesem simul & a

penam sequentem uidi.
 Non enim statim maledi
 cessem. si qua me glorie
 illius delectatio tenuisset.

Sed sine tarditate male
 dixi. quia supplicia
 mansura conspiciens
 eius potentiam sine dubi
 tatione reprobabi.

Sed quia iniqui quique
 quod plus in hoc mundo
 proficiunt. plures secum
 ad interitum trahunt.

Recte subditur.

LONGE FIENT FILII
 eius a salute.

Fili quippe stulti sunt.
 quia in ambitione huius
 seculi. & eius limitatio
 ne nascuntur.

Qui profecto a salute tan
 to longius fiunt. quanto
 in perperatione nequi

tae. nulla infirmitate
 feruntur. De quibus
 bene additur.

ET CONTERENTUR
 in porta & non erit
 qui eripiat.

Nam sicut urbis adit
 porta dicitur. Ita est
 dies iudicii porta regni.
 quia per eum ab electis
 patrie gloriam intrat.

Unde & hunc diem cum
 ad retributionem scæ
 ecclesie salomon pro
 pinquare conspiceret
 dixit. Nobilis impor
 tis uir eius. quando
 sederit cum senatoribus
 terre. Christus quippe e
 ecclesie. humani gene
 ris redemptor. qui in
 portis se nobilem osten
 dit. quid spectus prius
 in contumelias & tunc
 sed in ingressu regni
 sublimis apparebit.

Qui cum terre senatorib:

Handwritten marginal note in a smaller script.

64
Respondeat quia iudicii senten-
tiam cum sanctis eiusdem
ecclesie predicatoribus
decesse. Sicut ipse
In euangelio dicit
Vos qui secuti estis me. In re-
generatione cum sederit
filius hominis in sede
maiestatis sue. Secler-
tis & uos super duodecim
sedes iudicantes duode-
cim tribus israel
Quod esaias quoque longe
ante preueniens ait.
Dñs ad iudicium ueniet
cum senioribus populi sui.
De his portis salomon
iterum dicit. Dabit ei
defructum manuum
suarum. & laudent
eum in portis opera eius.
Tunc quippe scilicet ecclesia
defructum manuum
suarum accipit. cum
eam ad percipiendam
celestia laboris sui retri-
butio ad tollit.

Tunc eam sua opera in por-
tis laudant. quando eius
membris in ipso regni
aditu dicitur. Esuriui
& dedistis mihi manducare.
Sitiui & dedistis mihi bibere.
Hospes eram. & col-
legistis me. Nudus & ope-
ruistis me. & cetera.
Fili igitur huius stulti ante
portam elati sunt. Sed
in porta conterentur.
Quia amatores huius
seculi in presenti uita
superbiunt. Sed in ipso
regni aditu aeterna
anim aduersione feriuntur.
Bene autem subditur.
ET NON ERIT QUI
ERIPIAL
Illos quippe ueritas ab
aeterna aduersitate
eripit. quos in tempo-
ralibus prosperis per
disciplinam premit.
Qui ergo nunc tenuit
premi. tunc non ualē

eripi. Quia iniqui eum
quem per disciplinam
habere neglegunt patre.
ad afflictionis suae tempore.
per adiutorium non in
ueniunt exceptorem.
sequitur.

CVIVS MESSEM

famelicus comedit.
Hab& etiam stultus messem.
quando iniquus quisque
donum recte intellegen
tia accepit. Scripturae
sacrae intellegentur
doc&ur. Bona loqui
tur. sed tamen nullo
modo hoc quod dicit
operatur. Verba di
profert. Nec tamen
diligit. Laudando
& agerat. uiuendo
calcat. Quia ergo
stultus iste recte intelle
git & dicit. sed tamen
haec operando non
amat. Messem ha
bendo ieiunat. quia

nimirum famelicus comedit.
Quia his qui ad omnia scis desi
deris anhelat. dicit
quod audit. agit quod
didicerit. Et dum
doctoris prauis secta
praedicatione reficitur.
quid aliud quam stulti
fruge saciatur. Annon
famelicos suos ueritas
ut stulti messem come
derent ad monebat. cum
per desideria sua fla
grantibus de pharisaeis
preceperit dicens.

Quae dicunt facite. iuxta
uero opera eorum nolite
facere. Ac si aperte
dicer&. Verbi messem
loquendo & colunt. sed
hanc male uiuendo
minime contingunt.
Uestram ergo famem
messes ista reficiat.
quia uobis hanc per
fauitatis suae fastidium
resuauit.

messis

74
Bene autem subditur.

ET IPSUM RAPIET

ARMATUS.

Antiquus namque hostis
quasi in hostis vincitur.
cum mala aperte sugge-
rens humanae menti
bona omnia simul
destruere conatur.

Sed armatus uenit quan-
do bona alia intacta
deserens. latenter alia
corrumpit. Nam saepe
quorundam in intellectu
non temptat. eisque
in sacri eloqui medita-
tione non obiat. sed
tamen eorum uitam in
operatione subplantat.

Qui dum descientiae uirtu-
te laudantur. nequa-
quam suorum operum
clamina respiciunt.

Cumque in fauoris delecta-
tione animus ducitur.
uitae suae uulnera non
medetur. Hunc ergo

armatus hostis rapuit.
quem fraude tectus in alia
deserens. & alia parte
superauit. SEQUITUR.

**ET BIBENT SITIEN-
TES**

DIUITIAS EIVS.

Saepe stultus habet in tenui
ligoris fontem. sed non
bibet. Quia ingenium
quidem intelligentiae
accepit. sed tamen ueri-
tatis sententias cognos-
cere legendo contempnit.

Scit quia intellegere
studendo praeualet. sed
ab omni doctrinae studio
fastidens cessat.

Diuitiae quoque mentis sunt.
uerba sacrae loquutionis.

Sed has diuitias stultus
oculis aspiciet. & in oma-
mentis sui usum minime
adsumit. Quia uerba
legit audiens. magna
quidem esse considerat.
sed ad comprehendenda
haec nullo studio amoris

elaborat. **A**t contra
alius sitim habet ingenium
non habet. amor ad me-
ditandum pertrahit
sensus hebetudo contra-
dicit. **E**t saepe hoc diui-
nae legis eruditione quan-
doque studendum intelle-
git. quod per negligen-
tiam ingeniosus nescit.

Huius ergo stulti diuitias
sistentes bibunt. dum
praecipua di quae ingeniosi
fastidientes nesciunt.
hebetes amantes adscunt.

In his nimirum tenebras
hebetudinis inlustratur
oculos amoris. Nam hoc
tardioribus sitis aperit.
quod uelocioribus fasti-
dium claudit. **Q**uid
circo ad intelligentiam
alta perueniunt. quia
agere quae intellexerint
uel minima nulla con-
tempnunt. **E**t dum
sensus manibus adiubant

8 R
se se ultra altitudinem
ingeniorum leuant.
Unde bene per salomonem
dicitur. **S**tillio manibus
nititur & moratur in
aedibus regis. **P**lerumque
enim auis quas ad uolatum
pennis subleuat. In uepri-
bus resident. **&** stillio
qui ad uolatum pennas
non habet. Nitens mani-
bus regni aedificium tenet.

Quia nimirum saepe in-
geniosi quique dum per
negligentiam torpent.
in prauis actibus
remanent. **E**t simpli-
ces quos ingenii penna
non adiuuat. ad opti-
nenda aeterni regni
moenia uirtus opera-
tionis leuat.

Stillio ergo dum manibus
nititur in regis aedibus
moratur. **Q**uia illo
simplex per intentionem
recti operis peruenit.

84
quo ingeniosus minime
accenditur. Sed his
auditis quæstio nro
cordi subortur. quur
uel negligentia intelle
gentiæ bonum tribuit.
uel studiosus quisque
sensus sui tarditate
præpeditur. Adquam
citius responditur. dum
protinus subditur.
Nihil in terra sine causa.
Iocisto enim sæpe & de
sidiosus ingenium
accepit. Ut de negle
gentia iustius puniat.
Quia quod sine labore
adsequi potuit. scire
contempnit. Sic
iocisto nonnumquam
studiosus. tarditate
Intellegentiæ præmi
tur. Ut eo maiora præ
mia retributionis inue
niat. quomaius studio
inventionis elaborat.
Nihil ergo in terra est

sine causa. quando
& studioso tarditas ad
præmium proficit. & de
sidioso uelocitas ad sup
plicium crescit.

Ad intellegenda autem
quæ recta sunt. Aliquan
do laboris studio. Ali
quando uero dolore per
cussionis erudimur.

Unde cum dictum sit
Nihil in terra sine causa.
Aperte protinus additur.
& de humo egreditur
dolor. Dolor namque
quasi de humo egreditur.
Cum homo ad diuini
imagine conditus. de rebus
insensibilibus flagellat.
Sed quia per occulta
mentium merita apta
prodeunt flagella
penarum. De humo
dolor non egreditur.
quoniam sensus nri malitia
egit. Ut a rebus insen
sibilibus feriatur.

9
Ecce enim cernimus quomodo
ad correptionem nostram
expectatur imber aënte
terra suspenditur &
caligosus aër in ardere
cente sole siccatur.

Mare procellis tumescen-
tibus saevit & alios
ad transmeandum
susceptos interceptis.
Aliis desideratum iter
effecta in comulum unda
contradicit. Terra
non solum germina
fecundatis inminuit
sed & iam semina accep-
ta consumit. In quibus
nimirum cunctis paten-
ter aspicitur. hoc quod
quidam sapiens de deo
testatur dicens.

Et pugnavit pro eo
orbis terrarum contra
Insensatos. Orbis
quippe terrarum cum
deo contra Insensatos
pugnat. quando

9R
in pæna delinquentium
& elementorum aduer-
sitas militat. Sed ta-
men de humo dolor
non egreditur. quia
res quælibet insensibilis
ad afflictionem nostram
stimulo nostre actionis
excitatur. De humo
dolor non egreditur
quia nequaquam pæna
de ea nascitur creatura
quæ percussit. Sed de ea
proculdubio quæ peccan-
do vim percussionibus
& torrit. Sed curandum
magnopere est. ut cum
Insebut & terrioribus
pondere doloris affici-
mur. spem ad superstra-
tendamur. Quatenus
eo mens ad alta perve-
niat. quoniam exterior
pæna castigat.

Unde & apte sublingitur.
" **HOMO AD LABOREM**
" nascitur & auri

aduolandum

Ad laborem quippe homo nascitur. Quia nimirum is qui accepta est preterit ratione considerat. quod ualde sibi sit impossibile. ut haec peregrinationis suae tempora sine gemitu euadat. Unde bene paulus cum tribulationes suas discipulis enumerat & adiunxit.

Ipsi enim scitis quod in hoc positi sumus. Sed in eo quod caro flagellis adficiatur. mens ad appetenda altiora subleuatur. Paulo rursus adtestante qui ait.

Et dicitur is qui foris est noster homo corrumpitur. tamen is qui intus est renouatur.

Hodie in diem. Homo ergo ad laborem nascitur. & auis ad uolandum.

Quia inde mens ad summa euolat. Unde caro in infimis durius laborat.

Potest quoque appellatione hominis. carnalium uita signari. Unde paulus ait. Cum sit enim inter uos zelus & contentio. Nonne carnales estis. quibus paulo post subleuit dicens.

In hac itaque uita homo ad laborem nascitur. quia carnalis quisque cum transeuntia appetit. desideriorum suorum se pondere affligit.

Crauis quippe est labor. hanc ipsam praesentis uitae gloriam quaerere. quaesita quandoque percipere. & percepta circumscriptioe custodire. Crauis labor est hoc cum humana fatigatione adprehendere.

quod is qui adprehensum
non nouerit diu stare
non posse. Sci autem
uiri quia transeuntia
non amant. non solum
nulla temporalium
desideriorum pondera
tolerant. sed & si qua
aduersa ^{confusionem} in ipsis suis
pressuris & languoribus
non laborant.

Quidem flagellis durus.
& tamen deflagellatus
apostolis scriptum est.

Ibant gaudentes a conspectu
concilii. quoniam indigni
habiti sunt pro nomine
ihesu contumeliam pati.

Quid ergo eorum menti
bus labor est. quibus
& pena uerberum labor
non est. Homo ergo
ad laborem nascitur.
quia ille huius mundi
ueraciter mala sentit.
qui eius bona inhiante
appetit. Nam cuius

10R
mens ad alta suspenditur.
sub ipsa est quidquid exte
rius contra ipsam mouet.

Bene itaque subditur.
Et auis ad uolatum.

Quia tanto animus a laboris
ad afflictione ^{sepe} subtrahit
quantum per spem ad
summa sustollit.

Non non quasi auis paulus
ad uolatum natus fue
rat. qui tot aduersa
sustinens dicebat.

Nostri conuersatio in cae
lis est. & rursum.

Scimus quoniam si terrestris
domus nostra huius habi
tationis dissoluatur.
quod aedificationem
& deo habemus domum
non manufactam aeternam
in caelis. Uelut auis
ergo ima transcende
rat quem adhuc corpore
in terra demorante
iam insublimibus spei
pena subleuabat.

^{10^v}
Sed quia nullus suis uiribus
ualat rere Inalta sustollere
Ut cum uisibilibus affligi
tur Inuisibilia subleuetur.
Recte mox subditur.

QUAM OBREM ECO
deprecabor dñm &
ad dñm ponam eloquiū
meum.

Non a peste dicat
Illum rogo per quem
hæc tribuiscio. Si enim
hoc per se habere se
crederet & deprecari dñm
non indigeret.
sequitur.

QUI FACIT MAGNA
& inscrutabilia & mi
rabilia absque numero.

Quis omnipotentis dñi
mirabilia perscrutare
sufficiat quod cuncta
& nihilo creauit.

Quod ipsa mundi fabrica
mira potentiae uirtute
disposita & super
aera cælum suspendit.

& super abyrum terra
libratur. Quod & rebus
inuisibilibus omnis hæc
uniuersitas ac uisibilibus
existit. Quod hominẽ
fecit ut ita dixerim
Inbreui colligens mun
dum alterum sed ratio
nalem. Quod hunc
& anima & carne consti
tuens Inuestigabile
uirtutis dispositione
permiscuit spm & lutum.
Ex his itaq; aliud nouimus
aliud & sumus. Sed ta
men mirari neglegimus
quia ea quæ Inconpre
hensibili indagatone
mira sunt humanis
oculis usu uiluerunt.
Unde fit ut si mortuus
homo suscitatur In am
miratione omnes & i
liunt. & cotidie homo
qui non erit nascitur
& nemo miratur. Dum
proculdubio omnibus

constat quia plus sit
creari quod non erat
quam separari quod erat.
Quia arbor aaron uirga
floruit cuncti mirati
sunt. Cotidie exarente
terra arbor productur
uirusque pulueris In lig
num uertitur & nemo
miratur. Quia quinque
sunt panibus quinque
milia hominum satiati
creuisse escas. In dentibus
cuncti mirati sunt.
Cotidie sparsa grana
seminum plenitudine
multiplicantur. In picari
& nemo miratur.
Aquam remel in uinum
mutata uidentes cunc
ti mirati sunt. Cotidie
humus^{or} terre In radicem
uitis adtractur per
botrum in uinum seuer
titur. & nemo miratur.
Mirataeque sunt omnia
quae mirantur homines

11
neglegunt quia ad con
siderandum ut praedixi
mus usurper percunt.
Bene autem cum diceret
qui facit magna. Adun
xit statim & inuisibili
lia. Minus enim fue
rat magna & facere
sitamen ea quae facta
sunt perscrutari potuis
sent. Recte subditur
& inuisibilia absque numero.
Quia minoris esse mag
nitudinis si quae Inuisi
tabilia sunt pauca
fuisent. Sed inter haec
sciendum est quia
diuina miracula & sem
per debent considerari
per studium & num
quam discuti per Intel
lectum. Saepe namque
humanus sensus dum
quarundam resum
rationem quaerens non
inuenit. In dubitatione
se uo ragine mergit.

114
Unde fit ut nonnulli homi-
nes mortuorum corpo-
ra in puluere redacta
considerent. Dumque
resurrectionis vim & ra-
tione colligere non por-
sunt. hæc ad statum pris-
tinum redire posse
desperant. Mira igitur
quæ & fide credenda sunt
perscrutanda per ratio-
nem non sunt. Quia si hæc
nr̄is oculis ratio & pan-
derâ mira non essent.
Sed cum his fortasse animis
titubant. necesse est ut
ea quæ per usum nouit.
Nec tamen per rationem
collegit. Ad memoria
reducatur. quatenus rei
similis argumento
fidem roborat. quam
labe factari sua sagaci-
tate deprehendit.
Considerato quippe
humanæ carnis puluere
quorundam mens

concurra desperat.
quando puluis ad carnem
redeat. & redi uiuum corpus
per membrorum linia-
menta componat.
Quando illa terre ariditas
per uentia membra
uiridescat. ac sese per
eorum species formasq;
distinguat. Hoc nimis
comprehendi per rationem
non potest. Sed tamen
credi facile per exemplum
potest. Quis enim ab
uno grano seminis in-
mensam surgere arborem
credet. Nisi certum
hoc per experimentum
teneret. Intanta namq;
uniuiusgrami paruitate
& pæne nulla uide-
bitudine ubi latet ligni
duritia. asperitas corti-
cis. ^{uirtus radices} sapor fructuum
suauitas odorum. colorum
diuersitas. mollities
foliorum. & tamen

quia hoc per experimen-
tum nouimus & uno
grano seminis prodire
omnia non dubitamus.

Quid ergo est difficile ut
puluis in membra redeat
cum conditoris potentia
cotidie cernimus. Quia
& grano ligna mirabi-
liter & adhuc mirabilius
fructus & lignis creat.

Dicat ergo qui facit mag-
na & inscrutabilia &
mirabilia absque numero.

Quia diuinorum operum
magnitudo nec & qua-
litate ualeat discutiri nec
& quantitate numerari.
Unde adhuc subditur.

QUIDAT PLUUIAM
super faciem terrae
& irrigat aquis uniuersa.
qui ponit humiles in sub-
limi & merentes erigit
in ospitate. Quia ami-
cor beati iob eruditor
eius sollicitate credimus.

Necesse est ut haec helifas
uerba mystice differam.

Omnipotens enim deus
terrae pluuiam tribuit
cum amentia corda gen-
tilium supernae gratiae
praedicationis infundit.

Et aquis uniuersa irrigat
quia sterilitatem perdi-
ti hominis repletionem
spiritus ad fructificationem
format. Sicut per
semetipsum ueritas dicit.

Quibus erit & aqua quam
ego dabo ei non sitit &
in aeternum. Uniuersitas
autem nomine
homo signatur quia
in ipso uera species &
magna communio
uniuersitatis ostenditur.

Omne namque quod est
aut est & non uiuit
aut est & uiuit sed ne
quaquam sentit
aut est & uiuit & sentit
sed non intellegit nec

12^v
discernit. Aut est
uiuunt sentit & intellegit
& discernit. Sunt
namque lapides. Nec tamen
uiuunt. Sunt arbor
ta uiuunt quidem. Nec
tamen sentiunt.
Herbarum namque atque
arborum uita uiridi
tas uocatur. Sicut per
paulum de seminibus
dicitur. Insipiens tu
quod seminas non uiui
ficatur. Nisi prius mo
riatur. Sunt bruta
animalia uiuunt &
sentiunt. Nec tamen
intellegunt. Sunt
Angeli & uiuunt & sen
tiunt & intellegendoo
discernunt. Homo
itaque quia habet esse commune
cum lapidibus. Uiuere
cum arboribus. Sen
tisse cum animalibus.
Discernere cum angelis.
Recte nomine uniuersi

tatis & primum. In quo
iuxta aliquo ipsa uni
uersitas tendit.
Unde & discipulis ueritas
dicit. Euntes in maun
dum uniuersum. Prae
dicare euangelium
omni creature.
Omnem uidelicet creatu
ram solum intellegi
hominem uoluit. cui
commune aliquo cum
omnibus creauit.
Quamuis hoc loco uni
uersa intellegi & aliter
possunt. Sci enim
spiritus gratia cum sibi diu
ter subicit. Pauperes
non respellit. Cum
forter humiliat. Uenire
ad se debiles non recusat.
Cum nobiles collegit
simul & ignobiles ad se
hendit. Cum sapien
tes suscepit. Imperito
rum stultitiam non con
tempnit. Uniuersa

ergo dicitur aquis irrigat.
 quid non in seipsis & omni
 genere hominum ad sua
 cognitionem uocatur.
Possunt autem uniuersa
 rum nomine ipse mosi
 de similitudines designari.
Alius namque elatione
 erigitur. Alius pondere
 timoris inclinatur.
 Alius libidine estuat.
 Alius auaritia anhelat.
 Alius remissione delicit.
 Alius ira feruescit. Sed
 per doctrinam sacri
 eloqui. Dum superbo
 humilitas tribuitur.
 timido confidentia
 praebetur. Luxorio
 sus per castitatis studium
 ab inmundicia tergitur.
Auarus per continentiam
 ambitionis aestu tenet
 peretur. Remissus
 zeli rectitudine erigitur.
Iracundus a precipita
 tionis suae & citatione

refrenatur. **U**niuersa
 dicitur irrigat. quia
 uim suis sermonis in sin
 gulis iuxta morum
 diuersitatem format.
Ut hoc in eius eloquio
 quisque inueniat per
 quo uirtutis necessarie
 germen ferat. **U**nde
 per quemdam sapientem
 de manne dulcedine
 dicitur. **P**aratum
 panem de caelo
 praestitisti illis sine
 labore. **O**mne delecta
 mentum in se habentem.
 Atque omnis saporis in se
 suauitatem habuit.
Quod uidelicet in ore spa
 lium iuxta uoluntate
 edentium sapor em dedit.
 quia diuinus sermo &
 omnibus congruens &
 a se ipso non discre
 pans. qualitate audien
 tium condiscendit.
Quem dum electis quisque

utiliter iuxta modum
suum intellegit. quasi
acceptum manna inuo
luntarium sapore uestit.

Et quia laborem boni ope
ris gloria sequitur. Intri
butionis post aquarum
inrigatione. Recte sub

QUI PONIT HUMILES

In sublime & merentes

erigit sospitate

IN sublime humiles ponun
tur. quia hi qui nunc

procli amore dispecti sunt.

tunc cum deo iudices ueniunt.

Sicut hoc quod paulo ante

iam diximus. eisdem

humilibus ueritas pollice

tur dicens. Vos qui

secuti estis me. In se genera

cum sederit filius homi

nis. in sede maiestatis

suae. Sedebitis super

duodecim sedes. iudican

tes duodecim tribus isrl.

Tunc merentes dñs sospi

tate erigit. quia hi qui
eius desideris accensi. p
prospera fugiunt. Ad
uersa patiuntur. Crucia
tus persequentium tole
rant. seque ipsos lamenta
castigant. Tanto sub
limiorem tunc sospitate
recipiunt. quanto nunc
acunctis mundi gaudis

deuote moriuntur.

Hinc est enim quod per

salomonem dicitur.

COR quod nouit amaritu

dine anime suae. In gau

dio eius non miscebitur

& traneus. Humana

& enim mens amaritu

dine anime suae scit.

cum æterne patrie desi

deris accensa peregri

nationis suae pœnam

flendo cognoscit.

Sed meus gaudio & tra

neus non miscebitur.

quia qui nunc a merore

conpunctionis alienus est.

Tunc particeps ad laetitiam
consolationis non est.

Hinc est quod in euange-
lio ueritas dicit.

Amen amen dico uobis

quia plorabitis & flebi-
tis uos. mundus autem
gaudebit. uos autem
contristabimini. Sed
tristitia uestra uertetur
in gaudium.

Uos igitur nunc tristitia

quidem habetis. Iterum
autem uidebo uos & gau-
debit cor uestrum. & gau-
dium uestrum nemo aufe-
rit a uobis.

Sospitate

ergo dominus mentes erige-
re dicitur. quia pro se
afflictos temporaliter
uera salute consolatur.

Quod tamen de electis di-

ctiam in hac uita nil
obstat intellegi. In sub-
lime quippe humiles
ponuntur. quicum se

& humilitate substernunt.

Alte mentis iudicio cuncta
temporalia transeunt.

Cumque se indignos in omni-
bus aestimant. recte cogi-
tationis & animae huius
mundi gloriam transcen-
dentes calcant.

Uideamus humilem paulum.

Ecce discipulis dicit.

Non enim nosmetipsos
praedicamus. Sed ihesum
christum dominum nostrum.

Uideamus hunc humilem
in sublimia iam positum

ait. **A**n nescitis quia
angelos iudicabimus.

Uideamus hunc humilem
in sublimia iam positum

ait. **A**n nescitis quia
angelos iudicabimus.

Uideamus hunc humilem
in sublimia iam positum

ait. **A**n nescitis quia
angelos iudicabimus.

Uideamus hunc humilem
in sublimia iam positum

ait. **A**n nescitis quia
angelos iudicabimus.

Uideamus hunc humilem
in sublimia iam positum

ait. **A**n nescitis quia
angelos iudicabimus.

foris inspecti sunt & uelut indigni omnia tolerant. sed dignos se super his rebus confidentes aeternamque gloria cum certitudine expectant. Cumque laborant foris aduersitate persecutionis ad moniti recurrunt. Intrinsicus ad aeternitatis. Et inde cuncta subire despicunt. Interque transire corporaliter & iam semetipsos cesunt. Minas non metuunt quia & tormenta patiundo contempnunt. Hinc enim per salomonem dicitur. Iustus quasi leo confidens absque terrore erit. Hinc ab eo iterum scriptum est. Non contristabit iustum quidquid ei acciderit. Quia enim recti quique in altam intentionis suae uertice sita sunt

dum moriendo mortem non sentiunt. miro modo eos reproborum iacula & feriunt & non contingunt. Insublime ergo sunt humiles positi. quia unde se in omnibus despiciunt. Inde contra omnia securiores fiunt. Quo contra recte sub babylonis specie per prophetam mentis reprobe dicitur. Descende sede in puluere uirgo filia babylon sede in terra. Non est solum filiae chaldaeorum. Hoc enim in loco humana mens uirgo non incorrupta ut arbitror dicitur. sed infecunda. Et quia babylon confusio interpretatur. Recte infecunda mens. babylonis filia uocatur. Quae in eo quod nequaquam bona opera germinat dum nullo ordine recte uite

componitur quasi confu-
sione matris generatur.

Sina autem uirgo non in se-
cunda dicitur sed incor-
rupta. Postquam
statum salutis perdidit
ad confusionis suae comu-
lum appellatur quod
fuit. Cui apte per in-
crepationem dicitur
diuina uoce discende.
In alto quippe humanus
animus stat quando
superius retributionis
inhiat. Sed ab hoc sta-
tu descendit cum turpi-
ter uictus sese defluen-
tibus mundi desideriis
subicit. Cui bene mox
additur. Sed in puluere.
Discendens enim in pul-
uerem sedit. quia
caelestia deserens terre-
nis cogitationibus asp-
sus in infimis uilerit.
Ubi adhuc ingeminando
sublungitur. Sed in terra.

Nisi aperte & probrant
dicat. Quia ad caelestem
conuersationem noluit
te erigere. sub te & ipso
prostratus in terrenis
actibus humiliare.

Unde & necessario protinus
additur. Non est solum
filiae chaldaeorum.

Chaldae namque feroces
interpretantur. Valde
autem feroces sunt
quia uoluntates propri-
as sequentes nec suis
parcere moribus sciunt.

Ferocia sunt terrena
desideria. quae non
solum contra praeccepta
conditoris. Sed sepe
& iam contra percussione
uerbera duram atque
insensibilem mentem
seddunt. Sed filia
ferocium solum non
habet. quia mens quae
ad amorem mundi &
prauis desideriis nascit.

15^v
Atq; eisdem desideriis
obouratur. In eo quod
se terrenis concupis-
centiis subicit. sedem
iudicii amittit. Nulliq;
apud se solūm præside
quia examine discre-
tionis caret. & quasi
iudicii sui sessione
repellitur. quia pexte-
riorēs concupiscentias
uagatur. Lique enim
quod mens quæ intus
consilii sedem perdidit
foras se per desi-
deria innumera
biliter spargit.

Et quia agere intellecta
dissimulat. cæcatur
& iam ut nesciat quod
agat. Et sæpe iusto
iudicio in sua ipsa uolun-
tate relinquitur. & sub
ea quæ anxie appetit.
laboriosa mundi minis-
teria relaxatur.

Unde & apte illic subditur,

Quia ultra non uocaberis
mollis & tenera. Tolle
molā & mole farinam.
Constat nimirum quod
tenere suæ filiae paren-
ter parant. Nec tam
duris atq; seruilibus
hanc operibus affligunt.
Omnipotens ergo dñs.
quasi teneram filiam
uocat. quando dilec-
tā uniuscuiusq; animā
a laboriosis huius mundi
seruitis reuocat. Nec dum
& exterioribus actibus
afficitur. ab internis
desideriis induitur.
Sed chaldeorum filia
mollis & tenera non uo-
catur. quia mens prauis
desideriis dedita. In eo
quem anxie appetit.
huius sæculi labore relin-
quitur. Ut foras mun-
do uelut ancilla resuiat.
quæ intus dñm ut filiam
nequaquam amat.

Inoe & molam tollere
 ac farinam molere
 iubetur. Mola in gyro
 ducitur & farina pro
 fertur. Inaqueq; au
 mundi huius actio mola
 est. quæ dum multas
 curas congerit huma
 nas mentes quasi per
 gyrum uertit atque
 & se uelut farinas proi
 cit. Quia seducto cor
 de semper minutissi
 mas & tationes gignit.

Nonnumquam uero
 quicquidus alicuius esse
 meritis creditur. posi
 tus Inqualibet actio
 ne denudatur.

Inoe illic protinus sub
 inferitur. Denuda
 turpitudine tuam
 discoperi humerum
 reuela. crus transi
 flumina. Inadminis
 tratione quippe operis.
 turpitude denudatur.

dum uilis mens ablectaq;
 Inactionis ostentatione
 cognoscitur. quæ quæta
 prius magna putabat.
Humerum discoperi
 rit. quando opus suu
 quod ignorabatur
 ostendit. Crus reue
 lat. quia quibus desi
 deriorum passionibus
 lucris mundi inhiat.
 manifestat. Flumina
 & iam transit. qui actio
 nis huius sæculi quæ
 cotidie ad terminum
 defluunt. In desinenter
 appat. Dumque alia
 relinquit. Alia adsequi
 tur. quasi semper de
 flumine ad flumen
 tendit. Hæc paucis
 per excessum diximus.
 Ut mens a solio scæ Inten
 tionis & cussa quo laceat
 monstrasemus.

Quia si ad ea quæ super
 ipsam sunt inhiare

ocaber
 Tolle
 rnam
 quod
 paren
 etam
 cur
 affugit
 do
 um
 oler
 imã
 mund
 t. Ne
 tur
 em
 tur
 filia
 nonuo
 em p
 ta. In
 pedit
 bore p
 orum
 illa ser
 n ut p
 m

cessauerit sub se & ipsa
& iam in desinenter fuit.

Jnalto autem figitur si
amorem temporalium
deserens. ad spem incom-
mutabilis & eternitatis
ligatur. Bene ergo dicitur.

“ **QUI PONIT HUMILES**
“ in sublimi. Atque apte
“ sublungetur. & meren-
“ ter erigit sospitate.

Saepe in hoc mundo & iam
laeti quilibet erecti sunt.
dum de ipsa gloriae
suae prosperitate inau-
mercunt. Sed meren-
ter dñs sospitate erigit.
quia ad afflictos suos ad
gloriam uere laetitiae
soliditate sustollit.

Sospitate quippe non
insania erecti sunt. qui
in bonis actibus positi
spem in dñm firma
gratulantur. Non
nulli enim sicut dixi-
mus. & iniquitate

ppetant. & gaudere
non cessant. De quib;

per salomonē dicitur.
Qui laetantur cum male
fecerint. & exultant
in rebus pessimis.

Srursum. Sunt impii
quia securi sunt. ac si
lustorum facta habeant.

Hii nimirum non sospi-
tate eriguntur. sed
insania. qui superbi-
unt dum affligi debuer.

Exinde miseri. in exulta-
tione defluunt. unde
abonis flentur.

Freneticorum uide licet
sensib; similes. Insania
qua praevalet uirtute
putant. qui & morbo
esse nesciunt. hoc quod
amplius sanis possunt.

Et quasi creuisse se uirib;
aestimant. dum ad uite
testimum per aug-
menta languoris
ad propinquant.

Quia qui rationis sensum non habent flentur & rideant. Et tanto in magna & ultatione se dilatent quanto & insensibiles malum quod patiuntur ignorant.

Sospitate ergo dñs mentes erigit. Quia electorū mens non de presentis uitæ insania sed de certitudine æternæ salutis hilarescit. Unde apte max de hac ipsa prauorum destructione subiungitur.

QUI DISSIPAT COGITATIONES malignorum ne possent implere manus eorum quod ceperunt.

Reproborum mentes pueris cogitationibus semper inuigilant.

Sed plerumq; eis superbia dispensatio obuiat. & quamuis prauitatem consilii nec fracta

aduersitatibus corrigantur ne tamen contra bonos praeualeant eorum uiter refrenant. Quos contra miro iudicio agitur. Ut effectum quidem prauis operis caseant & tamen iustæ sententiæ iudicis seos conscientia addicat.

Quod ergo mala cogitant quid ipsi faciunt ostendunt. Quod uero implere mala nequeunt hii contra quos cogitauerant defenduntur.

Unde adhuc bene subdit. **QUI CONPREHENDIT sapienter in astutia eorum & consilia prauorum dissipat.**

Sæpe enim nonnulli humana sapientia inflati dum desideris suis diuina iudicia contraire conspiciunt astutis eis reluctari machinationibus conantur.

Et quod aduocatum suum
 umi superne dispensatio
 nis intorqueant. callidis
 cogitationibus insistant.
 subtiliora consilia exqui
 runt. Sed inde uolun
 tatem di peragunt.
 unde hanc immutare con
 tendunt. Atque omnipo
 tentis di consilio dum re
 sistere nituntur obsecunt.
 Quia sepe hoc eius disposi
 tionem apte militat. quod
 ei per humanum studiū
 friviale resultat.
 Sapienter ergo dñs. in ipsa
 eorum astutia compræ
 hendit. quando eius
 consilium humana facta
 & iam tunc congrue
 seruiunt. cum resistunt.
 Quod melius ostendimus.
 si pauca ad medium ger
 tarum rerum exempla
 proferamus. Joseph
 somnium uiderat. quod
 suo manipulo fratrum

eius se manipuli proster
 nebant. Somnium uide
 rat. quod sol & luna se
 cum reliquis stellis adora
 bant. Quæ quia pure
 fratribus retulit. eorum
 corda protinus futura
 dominationis inuidia
 pauoreq; percussit.
 Cumq; ad se uenisse conspi
 ceret. malitia se ueniente
 dixerunt. Ecce somnia
 tor ille uenit. uenite
 occidamus eum. & uidea
 mus quid illi proderunt
 somnia sua. Cuique
 se eius dominio subici
 m&uunt. Somniatorem
 in puteum deponunt.
 Eumq; himahelitis transe
 untibus uendunt. qui in
 ægypto ductus. seruituti
 subditus. luxurie accusa
 tione damnatur.
 Castitatis merito adiutus.
 Prophæcie iudicio ereptus.
 Omni ægypto p̄latus est.

16
Per supernam uero sapientiam
prouidus frumenta
congerit. & futuro
periculo necessitatis
obuiavit. Cumque in
orbem famer inruit.
de alimentorum præpa-
ratione sollicitus.

Jacob filios in ægypto
misit. qui frumento-
rum dispensatione
præpositum ioseph
nescientes inueniunt.

Atque ut merebantur ali-
menta percipere. eorum
dispensatorem compulsi
sunt pronis in terra
cesuicibus adorare.

Pensemus igitur gestere
ordinem. pensemus
quomodo sapienter in
ipsa sua astutia uis diui-
na compræhendat.

Jdeo ab eis ioseph uenditus
fuerat. ne adoraretur.
Sed ideo est adoratus.
quia uenditus.

Astute namque aliquid ^{78R}
agere ausi sunt. ut di-
uino consilio mutarentur.
Sed diuino iudicio quod
declinare conati sunt.
renitendo seruerunt.

I Noe quippe coacti sunt
diuinitate peragere.
Unde hanc molliti sunt
astute commutare.
Sed diuinum consilium
dum deuitatur implentur.
Sed humana sapientia
dum reluctatur compræ-
henditur. Timuerunt
fratres. ne ioseph super
eos cresceret. Sed hoc
quod diuinitas disposi-
tum fuerat. cauendum
actum est ut eueniret.

Humana ergo sapientia
in se ipsa compræhensa
est. quæ uoluntate di-
uina. Unde per intentionem
resistit. inde eius imple-
tionem militauit.

Sic saul dum dauid

182
Sublectum cotidiano suc
crescere uirtutum successu
conspiceret. Suam ei in
coniugio filiam spondit.
Atq; in eius dotem centum
dari ab eo philistinorum
preputia petiit.
Ut cum prouocatus miles
ultra se exerescere quere
ret inimicorum gladius
traditus uitam finiret.
Sicut scriptum est
Non habet necesse spolia
Nisi tantum centum
preputia philistoru
ut fiat ultio de inimicis
regis. Porro saul cogi
tabat tradere dauid
In manibus philistoru
Sed dauid dispositionis
intime fauore roboratus
centum se dare perhibu
it. & ducenta preputia
reporauit. Cuius
nimirum operis saul
argumento superatus
superna prouidentia

sponsalia

insipientiae suae est consi
lio conprehensus
Quia unde succercentis
militis uitam se extinguere
credidit. uirtutis eius
gloriam inde comulauit.
Sed quia nonnumquam
astute aliquid sapere
& iam electi moliuntur.
Libet ad medium alium
sapientem deducere & quasi
nuntium consilii astutia
mortalium conprehendi
datur demonstrare
Prudenter quippe lonas
sapere uoluit. cum ad
dicandum nineuitarum
penitentiam missus.
Quia electis gentibus iudei
deserit timuit. praedica
tionis officium implere
recusauit. Nauem petiit
fugae tharsis elegit.
Sed protinus tempesta
& oritur. Sors mittitur.
ut uidelicet cognoscatur
cuius mare culpa turbatur.

Jonathas in culpa deprehendi-
ditur. In profundo mer-
gitur. Cœco sorbente
deuoratur. Atque illic
gestante belua puenit
quo in sponte contempsit.

Ecce fugitiuum di temp-
pestar inuenit. Soris
ligat. mare suscipit
belua includit. Quia
obedire auctori suo
uenitur. ad locum quo
missus fuerat. suo reus
carcere portatur.

Jubente dō ministrare
homo propheta iam noluit.
Aspirante dō belua pro-
pheta uoluit.

Conprehendit ergo sapi-
entes dñs in astutia eorum
quando hoc in usum suae
uoluntatis redigit. per
quos sibi uoluntas huma-
na contradicit.

Per seruentur adhuc he-
braeorum sapientiam
Ut ande amur quis prou-

oendo. prohibuit. quid
prouidendo. prouocatur.
Certe cum ad redemptoris
nri miracula. excedenti
turbæ confluere. Cum
sacerdotes populi. in
die facibus accensi. mun-
dum post eum in procla-
marent dicentes.

Uioas quia nihil profici-
mus. ecce mundus totus
post eum abijt. Ut ab
illo uim tante concursio-
nis absciderent. finire
eius potentiam morte
conati sunt dicentes.

Expediit ut unus homo
moriatur. & non tota
gens periret. Sed redēp-
toris in corpore ad conuinc-
tionē sui corporis. id est
ecclesie ualuit non ad
separatione in mundos.

Unde id per legem tuam
uel columbae in figura
nri sacerdotis secum tra-
guntur praecipitur.

194
& non pœnitens abscidi,
Et tunc post mortem corpo-
ri caput inheret. quia
uidelicet mediator dñi
& hominum. idest
caput omnium nostrum
& uere mundationis
hostia. Unde pro nob
mortem pertulit. inde
nobis uerius inheret.
Post sectionem ergo caput
tur turis suo corpori
inheret. quia xpm ab
ecclesia nec mors inter-
ueniens diuclit.
Persecutores igitur per-
egerunt. hoc quod pe-
tiosse moliti sunt.
Intulerunt mortem. ut
ab eo absciderent fide-
lium deuotionem.
Sed inde fides creuit. un-
de hanc se & tingue se
infidelium crudelitas
credidit. Cumque se
æstimant eius miracula
persequendo abscidere.

hæc nimirum compulsi sunt
nesciendo dilatare.
Comprehendit ergo sapien-
ter dñs Inastutia eorum.
quando & hoc ad pietatis
sue obsequium secligit.
quod contra illum humana
crudelitas & arsit.
Iustus namque & misericors
mortalium acta dispo-
nens. Alia concedit propi-
tius. Alia permittit Iratus.
Atque ea ^{que} permittit sic
tolerat. ut hæc in sui con-
siliu usum uertat.
Unde miro modo fit. ut &
quod sine uoluntate dñi
fit. agitur. ut uoluntas
dñi contrarium non sit.
Quia dum in bonum usum
mala facta uertuntur.
eius consilia militat
& iam quæ eius consilia
repugnant. Hinc enim
per psalmistam dicitur.
Magna opera dñi. & que-
sita in omnes uoluntate eorū.

Sic quippe eius opera
magna sunt. Ut per
omne quod ab hominibus
agitur eius uoluntatis
& quiritur. Nam sepe
inde perficitur unde
reppelli putabatur.

Hinc rursus dicitur

Omnia quaecumque uoluit
dominus facit in caelo & in
terra. Hinc salomon
ait. Non est sapientia.
Non est prudentia.

Non est consilium con-
traditionem. Restat ergo
ut in cunctis quae agimus
superne uoluntatis

inquiramus. Cui uide-
licet & cognite debet nostra
actio deuote famulari
& quasi ducem sultine-
ris persequi ne ei & iam

nolens seruiat. si hanc
superbiens declinat.

Utari enim uis superbi
consilium nequaquam
potest. Sed magna

20R
sibi uirtute hanc tempe-
rat. quise sub eius notis
refrenat. Et usque sibi
pondera leuigat. qui
hanc sublecto cordis
humero uolens portat.

Sed quia persecutorum
superius memoriam
facimus. qualiter & iam
ea quae sub iuncta sunt
eorum caecitati congru-
at ostendamus.

SEQUITUR

PER DIEM INCURRUNT
tenebras. & quasi in
nocte sic palpabunt
in meridie.

Per diem tenebras incur-
runt. quia in ipsa ueri-
tatis praesentia per fi-
die errore cecati sunt.

Clare quippe per diem
cernitur. Per noctem
uero nostra acies obscurat.

Persecutores igitur redēp-
toris nostri. dum diuinae
uirtutis miracula cernent.

& tamen de eius diuini-
tate dubitarent. In die
tenebrarum passi sunt
quia unum in luce per-
diderunt. Hinc est
quod de eis ipsa lux
ammonet dicens

Ambulate dum lucem
habetis. Ne uos tene-
bre comprehendant.
Hinc est quod de iudea
dicitur. Occidit eis
sol. cum adhuc esset dies.

Hinc est quod uocem pae-
nitentium in se pro-
pheta iterum sumit
dicens. In p[er]gimus
meridie quasi in tene-
bris. In caliginis quasi
mortui. Hinc iterum
dicit. Custas quid
de nocte. Custas quid
de nocte. Dixit custas.
uenit mane & nox.
De nocte & enim custas
uenit. quia huma-
ni generis protector.

& manifestus in carne
apparuit. & tamen
hunc praesens perfidie
suae tenebris iudea mini-
me agnouit. Tibi bene
& uoce custodis additur.

Uenit mane & nox
Quia per eius praesentiam
& noua lux in mundo infa-
ruit. & tamen in corde
infidelium uetusta caeci-
tas remansit. Bene
autem dicitur

QUASI IN NOCTE SIC
palpabunt in meridie.
Hoc quippe palpando
& quisimus. quod ocu-
lis non uidemus.
Judei autem aperta
eius miracula uiderant
& adhuc eum quasi pal-
pantes inquirebant
eum dicebant. Quousque
animam tuam tollis.
Si tu es christus dic nobis palam.
Ecce miraculorum lux
ante oculos aderat.

Et tamen in cordibus
 suis tenebras offendentes
 adhuc requirendo
 palpabant. Quorum
 nimirum excitas ad cœli
 delitatem crudelitas
 & iam usque ad aperta
 opera persecutionis
 exarsit. Sed redemp
 tor humani generis p
 secutorum suorum
 manibus diu teneri non
 potuit. Unde & ita
 protinus subditur.

PORRO SALVUM FACI
 & de gladio oris eorum
 & de manu violenti
 usque pauperem.

Iste quippe iste pauper
 est de quo per paulum
 dicitur. Propter uos
 egenus factus est cum
 diues erret. Quia
 iudæi dñm accusando
 tradiderunt quem
 traditum gentiles occi
 derunt. Potest per

oris gladium accusantium
 hæbreorum lingua signari.

Que quibus per psalmistam
 dicitur. Filii hominum
 dentes eorum utina
 & sagittæ & lingua
 eorum machera acuta.

Quia euangelio & iam
 teste clamauerunt
 crucifige crucifige.

Per uolenti uero manum
 ipsa crucifigens genti
 litas & primitur. Quæ
 in redemptoris morte
 hæbreorum uoces opere
 impleuit. Quis tunc
 hunc pauperem & de
 uolenti manu & de
 oris gladio saluum fecit.

Quia uidelicet redemptor
 noster & uisus gentiliu
 & linguas iudæorum
 moriendo & humani
 tate pertulit. Sed &
 diuinitatis suæ poten
 tiam resurgendo supe
 rauit. Quia uidelicet

21^v
resurrectione quid aliud
agitur. Nisi ut spem uitae
obsequentis infirmitas
nra roboretur. Unde
& bene mox subditur.

ET ERIT EGRO SPES,

Erepto quippe paupere
egenus ad spem reduci
tur. quia humilis fide
lium populus redemp
tore moriente ^{pauore} concuti
tur. sed resurgente
solidatur. Ipsos namq;
primos huius populi
pauperes electos uideli
ca & praedicatores uisa
eius mori perculit. sed
resurrectio ostentare
parauit. Saluator
ergo paupere spem
egenus recipit. quia
resurgente carne dno
fidelis quisq; ad aeternae
uite fiduciam conualescit.
Sed ecce iam inmanife
sta ostensione ueritatis
uenit. Jam castus

mortem perculit. eamq;
resurgendo destruxit.
Jam resurrectione gloria
ascensionis honorauit.
& tamen hebraeorum lin
gua adhuc eum contume
liis lacessisse non desinit.

Quos nimirum aequani
miter tolerat. ut alios
tolerando conuertat.
Atq; alios minime con
uersos quandoq; distric
tus feriat.

In unum enim
lingua infidelium
effrenatione suae loqua
citas obmutescit.
cum uenisse eum iustum
iudicem uiderit. quem
nunc iniuste iudicauit.

Unde & bene subditur.

INIGUITAS AUTEM

Incontrahit os suum.

Os enim suum nunc In
iquitas adhaere dilatat.
quia humani generis
redemptorem lingua
infidelium contumelias

laccere nequaquam
 cessat. Sed tunc or
 contrahit. cum hoc quia
 non uult per studium
 per supplicium claudit
 quod tamen bene accipi
 & iam de conuersis per
 secutoribus potest.
Saluato enim paupere
 dum egenus ad spem
 redit. contracto ore
 iniquitas obmutescit.
 Quia resurrectionis
 eius clarescente mira
 culo. dum copiosa mul
 tudo fidelium crede
 dit. a redemptoris sui
 iniuriis contumeliisq;
 cessauit. **O**s enim
 suum quod dnm deriden
 do aperuit. iam for
 midando contraxit.
Lib& h&ec moraliter
 post posita iudaeorum
 significatione trans
 currere. Atq; a prauis
 generaliter quomodo

aguntur indagare.
Iniquorum quippe ho
 minum mentes cum
 quedam a proximis
 bene gesta conspiciunt.
 In extenso laboris sui
 eculeo torquentur.
Et grauem malitiae suae
 p&enam sustinent. cu
 bona in aliis tabesce
 tes uident. Recte
 itaque dicitur.
Per diem incurrunt
 tenebras. quia mens
 eorum cum de aliena
 melioratione affligit.
 de radio lucis obscurat.
Quia saepe in proximis
 dum bona aperte con
 siderant. si qua mala
 lateant inuestigant.
 & sollicitis inquisitionis
 laborant. si quid forte
 quod accusare possint
 inueniant.
Sana quidem membra
 conspiciunt. sed clausis

22^v
cordis oculis uulnus pal
pantes quærunt
Unoe & bene subditur
Et quasi in nocte sic palpa
bunt in meritis
Dies boni operis in proxi
mo exterius luce. Sed
quasi in nocte palpabunt
quia laboris sui intus
tenebras tolerant. per
uenire ad alia quæ rep
hendunt. satagunt de
tractionis aditum quæ
runt. Sed quia hunc
inuenire non ualent.
cæci & terius circueunt.
Quod bene & primitur
cum loth protegentibus
angelis in domo eius
ostium sodomite non
Inuenerunt. Sicut
scriptum est
Uim faciebant loth
uehementissime & iam
proximum erat ut
frangeret fores. &
miserunt manum uiri

& introdixerunt ad se
loth. claueruntque
ostium & eos quierant
foris. percusserunt cæci
tatem a minimo usque
ad maximum. Ita ut
ostium inuenire non possint.
Quid est quod malis aduer
santibus intra domum
loth reducitur & munitur.
Nisi quod iustus quisque
cum prauorum insidiis
sustinet ad mentem
reuertitur & in perterri
tus manet. Sodomite
autem uiri in domo loth
inuenire ostium neque
unt. quia corruptos ser
mentium contra uitam
iusti. Nullum accusatio
nis aditum deprehendunt.
Percussi enim cecitate
quasi domum circueunt
qui inuidentes facta
dictaque persequuntur.
Sed quia eisdem uitam
iusti. fortis unioque.

ac laudabilis actio obuiat.
errantes nihil aliud quam
paridem palpant.

Bene ergo dicitur. quasi
in nocte sic palpabunt
in meridi e. Quia dum
bonum quod uident accu-
sare nequeunt. cecati
malitia malum quod
non uident ad accusatio-
nem quaerunt.

Unde & recte subiungitur.

Porro saluum faciet de
gladio oris eorum & de
manu uiolenti pauperem.

Pauper quippe est. quis
quis apud semetipsum
elatus non est. Unde
per euangelium ueritas
dicit. Beati pauperes
spu. qm ipsorum est
regnum caelorum.

Quobus autem modis ad
culpam unusquisque
pertrahitur. Aut de
lectatione enim ducitur.
Aut terrore superatur.

Gladius namque oris
est. Iniquitas per suasio-
nis. Manus autem
uiolenti est. Aduersitas
potestatis. Sed quia
ueraciter humilis qui
hoc loco pauper uocat
quoniam nulla huius mundi
prospera appetit. eo
audenter & iam aduer-
sa contempnit.

Recte dicitur. Saluum
faciet de gladio oris
eorum. & de manu ui-
olenti pauperem.

Acsi aperte dicesetur.
Sic in se dormientes humi-
lium solidat. Uteas ad
perpetrandam nequitiam
nec blandimenta
suasionum pertrahant.
nec dolores suppliciorum
frangant. **S**per quip-
pe in aeternitate animi
eiegit. & iocisto nulla
mala exterius quae tole-
rat sentit.

23^v
Unde & subditur. & erit
egeno spes. Ad cuius
spei uidelicet fructum
cum pauper peruenerit
omnis elatus obmutescit.

Unde adhuc subditur.
Iniquitas autem contra
hit os suum. Nunc enim
malis bonis derogant
& recta quae agere neg
legunt. haemaliter
obtrectando lacerare
non cessant. Sed tunc
Iniquitas os suum contra
hit. cum iustis quanta
suppeat gloria retri
butionis agnoscit.

Tunc enim eloqui contra
bonos non uacat. quia
malorum suorum digna
retributione lingua
tormenta ligant.

Unde & bene anna pro
phetante dicitur.
Pedes scorum suorum
seruauit. & impu in te
nebris contescerent.

Sed ut electus quisque aeterna
supplicia euadat. Ut ad
perennem gloriam pauper
ascendat. Debet hic
a suis flagellis atteri.
quatenus in iudicio ualeat
purgatus inuenire.

Ipsum namque infirmita
tis nostrae pondere deorsum
cotidie ducimus. Nisi
mira manu artificis
per subuenientia flagel
la releuemur.

Unde & subditur.
" **BEATUS HOMO QUI**
corripitur a domino.

Prima uirtus est. ne per
petrare debeant. Sed
uitare peccata.

Secunda autem saltem
perpetrata corrigere.

Sed plerumque culpas non
solum imminentes mini
me uitamus. uerum
& iam ne commissas
agnoscimus. & pecca
toris mens tanto altius

tenebre erit / quanta
nec damnum suae caeci
tatis intellegit

Unde fit plerumq; diuini
muneris largitatem
ut culpam pene subse
quatur / & flagella
oculos delinquentis
aperiant quos inter
uitia securitas caecabat

Torpens quippe animus
percussione tangitur
ut excitetur / quatenus
qui statum suae rectitu
dinis securis perdidit
afflictus consideret
quo laetit / Huic itaq;
ipsa asperitas correc
tionis origo fit luminis

Unde & p paulum dicitur

Omne quod arguitur
alumine manifestat

Argumentum ergo salu
tis est uis doloris

Hinc enim quod salo
mon ait / Curatio
cessare facit peccata

maxima / Tunc iterum
dicit / Quem diligit
omnis castigat / flagellat
omnem filium quem
recepit / Hinc uoce
angelica ad iohannem
omnis loquitur

Ego quos amo sed arguo
& castigo / Hinc pau
lus ait / Omnis autem
disciplina in praesenti
quiescit non uideatur esse
gaudii sed meroris

Postea autem fructum
pagatissimum & exi
tatis per eam reddat
iustitiae / quam uis
ergo conuenire simul
nequeant / dolor & bea
tudo / Recte tamen
nunc dicitur

Beatus homo qui
corripitur a domino

Quia per hoc quod pecca
tor dolore correptionis
præmitur / quan
doq; ad beatitudinem

24^v
quæ sine interuentu est
doloris eruditur
sequitur

INCREPATIONEM
ergo dñi ne reprobet

Quisquis per culpa percu-
titur sed in querella
sua percussione eleuat

Increpatione dñi repro-
bat qui hanc iniuste
se per pñi accusat

Qui autem non pro pur-
gatione criminis sed
pro fortitudinis pro-
batione feriuntur

Cum causas suæ percus-
sionis inquirunt ne-
quaquam increpatione
dñi reprobari
dicendi sunt quia in
sem&ipsis satagunt
inuenire quod nesciunt

Unde & beatus iob ad
libertatis uerba inter
percussione uerba
erumpens Tanto
de se rectius iudicia

ferientis Interrogat
quanto in se uerius
causas passionis ignorat

Eliphaz itaq; quia
hunc percussum non
probationis examine
sed purgationis est
mauit dum libere liter
flagella loqueretur
reprobasse dñi increpa-
tionem credidit

Quem apte & iam heretico-
rum tenere speciem
diximus quomne
quod a sc̃a ecclesia agi-
tur Apud iudiciū suū
semper ad uitium torti-
tudinis inflectunt

Qui uero bona intentione
ad loquendum ducitur
sed non curat discesse
se cui loquitur

Ad huc supernæ dispen-
sationis moderami-
na p̃dicando sublun-
git dicens

Quia ipse uulnerat

ET MEDETUR

percutit & manus eius sanabunt

Quobus modis omnipotens deus uulnerat quos reducere ad salutem curat. Aliquando enim carnem percutit & mentis duritiã suo pauore tabe facit.

Uulnerando ergo ad salutem reuocat cum electos suos affligit & exterius ut interius uiuant. Unde per moysen loquitur dicens. Ego occidam & uiuere faciam. Percutiam & ego sanabo. Occidit enim ut uiuificet & percutit ut sanet. Quia idcirco foras uerba ad mouet. ut intus uulnera delictorum curet. Aliquando autem & iam si flagella

exterius cessare uideantur. Intus uulnera infligit. Quia mentis nostre duritiã suo desiderio percutit. Sed percutiendo sanat.

quia **q**uia terroris sui laculo transfixos ad reusum nos reuerentiam reuocat.

Corda enim nostra male sana sunt. cum nullo dei amore sauciantur.

Cum per peregrinationis sue ærumnã non sentiunt. Cum erga infirmitatẽ proximi nequãlibet minimo affectu languescunt. Sed uulnerantur. ut sanentur. quia amoris sui speculis mentes dei insensibiles percutit. Voxq; has accensibiles per ardorem caritatis reddat. Unde ei sponsa in canticis canticorum sum dicit.

Uulnerata caritate ego
 sum; male enim sana
 anima. atque in huius
 oculi statim caeca secu-
 ritate prostrata. nec
 uidebat dñm nec uidere
 requirebat. **P**ercus-
 sum autem carita-
 tis eius spiculis uulne-
 ratur in intimo affectu
 pietatis. ardens deside-
 rio contemplationis.

Et mirò modo uiuifica-
 tur & uulnere quæ
 prius mortua lacebat
 in salute. **E**t stuat
 anhelat & iam uidere
 desiderat quem fugie-
 bat. **P**ercussione
 enim ad salutem
 reducitur. quæ ad se-
 curitatē quidē in time-
 amoris sui perturba-
 tione reuocatur.

Sed cum sauciata mens
 anhelare in dñm coepe-
 rit. cum cuncta huius

mundi blandimenta
 despiciens. ad superbiā
 se patriam perdesioe-
 rium tendit. **A**d temp-
 tationē protinus uertitur.
 quidquid amicū
 prius in saeculo blandūq;
 putabatur. **N**am qui
 peccantem amare
 consueuerant. **R**ecte
 uiuentem crudeliter
 impugnant.

Et effectus in dñm animus
 carnis suæ bella tole-
 rat. **I**n qua prius uitis
 seruiens delectabiliter
 lacebat. **V**oluptates
 prisce ad memoriam
 redeunt. & contra-
 dicentē mentem graui
 certamine affligunt.
Sed quia dum transito-
 rio labore atterimur.
 a perpetuo dolore libe-
 ramur. **A**pte sub-
 iungitur.

IN SEX TRIBULATIONIB;

liberabit te & in septimo non tangit te malum

Quid enim senariam numeram quem septimus sequitur Nisi presentis uite operatio discursusque signat

Sexto quippe omnia perficiens hominem concedit & septimo die requieuit

Quis illic septimus uespere non habet quia subsequenter requiem nullus iam terminus claudit Perfectis ergo omnibus requies sequitur quia post bona uite presentis opera retributio aeternae quies inuenitur

In sex itaque nos tribulationibus dominus liberat ne in septima malum tangat Quia per patientiam pietatis eruditione presentis

uite labore nos atterit sed in aduentum iudicii auertere abscondit

Ut tanto tunc ad salutem certior exhibeat quanto nunc nos flagellat durius secant Qui apte mox & mala uite presentis & adiutoria supernae protectionis enumerans subdit

IN FAME ERUET TE de morte & in bello de manu gladii

Sicut fames casus est subtractum subsidium corporis Ita fames mentis est silentium diuinae locutionis

Unde recte per prophetam dicitur Emittam famem in terram non famem panis neque sitim aquae Sed fame audiendi uerbum dei

Quia humana mente cum diuina ad locutio

26^v
desertit. Contra eam
temptatio carnis in
ualescit. Apte
subiungitur. & in
bello de manu gladii,
Bellum quippe patimur
cum carnis nræ temp
tationibus impugna
mur. de quo nimisum
bellam per psalmistam
dicitur. Obumbra
caput meum in die
belli. Quia igitur
reprobi dum famem
uerbi deficiunt. & iam
belli gladio transfi
guntur. Electos
suos dñs & infame
amorte eripit. & in
bello a gladio abscondit.
Quia eorum mentes
dum uerbi sui pabulo
reficitur. Contra
temptationes corpo
ris fortes reddet.
Sed sunt nonnulli quia
si & diuino eloquio

ab interna se fame
reficiunt. Silam contra
temptationē praelia
continentiæ uirtute
fulciuntur. Adhuc
tamen percuti humanis
detractionibus mēiunt.
Et sepe dum linguarum
lacula formidant
peccati se laqueo
strangulant. Unde
apte subditur.
" **IN LACELLO LINGUE**
absconderis.
" Flagellum lingue est.
exprobratio in late
contumeliæ. Flagello
linguæ bonos feriunt.
qui eorum opera inri
dendo persecuntur.
Sæpe enim lingua abono
opere dum uituperat
seuocat. & quasi fla
gellum se exerit. quia
dorsum timide men
tis cædit. Hoc flagel
lum lingue electæ

mentē insidiari prophe-
ta conspexerat cum
superbum adiutorium
pollicens dicebat

Jpreliberavit te de laqueo
uenantium & a uerbo
aspero. Tenantes
enim nihil aliud quam
castrem quaerunt

Sed auentantium laqueo
atq; ab aspero uerbo
eripimur quando
& insidias carnalium
& inrisionum probā
despiciendo superamus.

Aspera quippe eorum
uerba sunt quae bonis
nr̄is itineribus aduer-
santur. Sed asperi-
tatem uerbi euadere est
inrisiones detrahen-
tium dissimulando
calcare. Sc̄a ergo
anima a flagello
linguae absconditur
quia dum in hoc mun-
do honorem laudis

non quaerit. nec contu-
melias detractionis
sentit. Sed sunt non
nulli qui iam derogan-
tium uerba despiciunt
tam inrisiones proni-
lo adtendunt. Adhuc
tamen p̄enas corporis
cruciatus per timescunt.

Antiquus namq; aduer-
sarius ut alecta inten-
tione nos retrahat
multiformiter in pug-
nat. Quae temptatione
nr̄am modo uerbi
fame modo carnis
cestamine modo fla-
gello sermonis modo
calamitates persecu-
tionis adgreditur.

Sed quia perfectus quisq;
cum in se ipso uicia
uicerit. Statim men-
tem & iam contra
uulnera passionis
accingit. A p̄te
subiungitur

27

ET NON TIMEBIS
 calamitatē cum uenerit.
 S^ci enim uiri quia contra
 multa formem aduer-
 sarium sepugnare con-
 siderant. Semetipsos
 incertamine multipli-
 citer parant.
 Habent enim contra
 famem ^{diuini} uerbi pabulum.
 Contra ^{belli} uerbi gladium.
 continentiae scutum.
 Contra flagellum lin-
 guae. Protectionem
 patientiae. Contra
 exterioris calamitatis
 damnum. Interni
 amoris adiutorium.
 Unde miro modo agitur.
 ut quo eos hostis calli-
 dus innumeratus temp-
 tat. eo circumspecti
 milites dī uirtutibus
 ditiores fiant.
 Et quia electi quique
 dum praesentis uitae
 certamina fortiter

tollerant. Interrose
 sibi uenturi iudicii secu-
 ritatem parant.
 Recte subiungitur
IUSTITIAE ET IN
 fame ridebis.
 Tunc quippe reprobi
 iustitiam famemque
 passuri sunt. cum
 damnati extremo lu-
 dicio ab aeterni panis
 uisione separantur.
 Scriptum namque est.
 Tollatur impius ne uide-
 at gloriam dī. & p
 semetipsum dñs dicit.
 Ego sum panis uiuus.
 qui de caelo descendi.
 Simul ergo ^{eor} iustitia
 famesque cruciat. qui
 non solum foras tor-
 menta sentiunt. sed
 intus & iam in aeterna
 peste moriuntur.
 Tastat gehennam. quia
 concremat. Fames
 interficit. quia suam

illis faciem redemp
 tor abscondit
 Bene namque retribu
 tionem interius & te
 riusq; recipiunt quia
 & cogitando miseri &
 operando deliquerunt
 Unde bene per psalmis
 tam dicitur
 Pone eos ut clibanum
 in ignis in tempore uultus
 tui dñs mira sua con
 turbabit eos & deuora
 bit eos ignis. Quod
 enim ab igne deuora
 tur ab exteriori parte
 accenditur. Clibanus
 uero interius inflam
 matur. In tempore
 ergo uultus dñi iniusti
 omnes & ut clibanus
 ponuntur & ab igne
 deuorantur
 Qui apparen te iudice
 cum auisione illius
 eorum multitudo
 repellitur & intus

per desiderium arde
 conscientia & foris
 carnem cruciat gehen
 nam. Potest & iam
 flagello lingue senten
 tia ultimæ anim ad
 uersionis intellegi
 qua districtus iudex
 dicit reprobis
 Discedite a me male
 dicti in igne æternum
 qui paratus est diabolo
 & angelis eius. Justus
 ergo a flagello lingue
 atq; calamitate ueni
 ente absconditur
 quia in tanta distric
 tione sententiæ blan
 de tunc iudicis uoce
 refouetur cum dicitur
 Esuriui & dedistis mihi
 manducare. Sitiui
 & dedistis mihi bibere.
 Hospes eram & colle
 gistis me. Nudus &
 operuistis me. Infir
 mus & uisitastis me.

In carcerem eram & uenistis ad me. Quibus premititur

„ Venite benedicti patres
 „ mei possidete paratum
 „ uobis regnum a constitutione mundi

In uastitate ergo & fame iustus ridebit quia cum iniquos omnes extrema ultio percutit ipse de gloria digne retributionis hilarescit.

Nec damnatis iam tunc ex humanitate comparatur quia diuinae iustitiae per speciem inherens inconcussa districtiois intimae uigore solidatur.

Rectas namque in claritate supernae rectitudinis electorum mentes nulla misericordia afficit quia has amiserunt altitudo beatitudinis alienas

misericordia

reddat. Unde bene etiam per psalmistam

dicatur. Ridebunt iusti & timebunt & super eum ridebunt & dicent. Ecce homo qui non posuit dominum adiutorem sibi. Iniquos enim iusti nunc uident & metuunt. Tunc uisuri sunt & ridebunt.

Quia enim modo ad eorum labi imitationem possunt hic habent formidinem. Quia uero damnatis tunc prodesse nequeunt illic non habent compassionem. Eterno itaque supplicio dedit non esse miserendum. In ipsa qua beati sunt iustitia iudicantis legunt. Quia quod suspicari fas non est qualitatem sibi perreptam felicitatis inminuunt.

in regnum positi uolunt
 quod implere nequaquam
 possunt. Sed quisquis
 ad uite præcepta se
 dirigit prius quam
 præmia æterna præ
 cipiat. hic iam initia
 securitatis in perpetuum
 securitatis degustat.
 Ut tanquam hostem non
 metuat. Ut interueni
 ente mortis articulo
 uiolentor eius impetūs
 nullatenus porrescat.
 Iustis namque initium
 retributionis est. ipsa
 plerumque in obitu
 securitas mentis.
 Hinc unde & recte
 subiungitur
ET BESTIAM TERRÆ
 non formidabis.
 Callidus quippe aduer
 sarius. bestia terræ
 dicitur. quia ad rapi
 endas mortis tempore
 peccatorum animas

uiolentia crudelitatis
 efferatur. Quos enim
 uiuentes blandiens
 decipit. morientes
 reuens rapit.
 Quo contra de electorum
 ecclesia per propheta
 dñs pollicetur dicens.
 Mala bestia non transi
 bit per eam. Illi igitur
 terræ bestiam morien
 tes timent. qui condi
 toris sui potentiam
 uiuentes non timent.
 Scī & enim uiri quia
 diuinæ se formidant &
 medullitus subdunt.
 omne de aduentu ad
 uersarii pondus timo
 ris abiciunt.
 Hinc est enim quod psal
 mista dñm exorat
 dicens. Ne quando
 rapiat ut leo animam
 meam. Hinc rursū
 ait. Exaudi dñs
 orationem meam.

„ cum tribulor. At amore
 „ inimici eripe animam
 „ meam. Quentes quip
 „ pe perfecte timent
 „ iudicem. nemorien
 „ tes metuunt accusa
 „ torem. Hinc bene
 „ ergo dicitur. *Ecce ego
 „ Et bestiam terrae non for
 „ midabis. Ac si apte
 „ diceretur. Qui ablan
 „ diente hoste modo non
 „ uiceris. hunc seuen
 „ tem post modum
 „ non timebis. Sed cum
 „ bene uiuitur. ualde
 „ cauendum est. nemens
 „ despectis ceteris. glo
 „ ria singularitatis
 „ eleuetur. Unde apte
 „ ad memoriam bonum
 „ sociale reducitur. cum
 „ protinus subinfertur.
 „ **S**it cum lapidibus
 „ regionum pactum tuum.
 „ Quasi distincte in mun
 „ do regiones sunt.*

„ ecclesiae gentium
 „ que in una fide posite
 „ mosum linguarumq;
 „ diuersitate diuiduntur.
 „ Quid ergo regionum
 „ lapides. Nisi ecclesia
 „ rum electos accipimus.
 „ Quibus primi instructo
 „ ris uoce dicitur.
 „ Uos autem tamquam
 „ lapides uiui super
 „ edificamini. De quib;
 „ scæ ecclesie per pro
 „ phetam dñs pollicetur
 „ dicens. Ecce ego
 „ sternam per ordinem
 „ lapides tuos.
 „ Qui igitur recte uiuit.
 „ pacto se lapidibus regio
 „ num iungit. quia in eo
 „ quod mundi desideria
 „ superat. uitam suam
 „ proculdubio ad scōrum
 „ præcedentium imita
 „ tionē ligat. Sed cum
 „ a mundi actione
 „ disiungitur. malignoni

red.

spūum impugnationes
crescunt. Quæ tamen
quomagis in merore
quemquam atterunt.
eo conditori humilius
subdunt. Hinc unde
& subditur

ET BESTIÆ TERRÆ
pacifice erunt tibi.

Notandō prius quod
non ait. pagate. sed
pacifice. Videlicet
non quia pacem ha-
bent. sed quia pacem
faciunt. Hostes quip-
pe callidi dum insidi-
antur affligunt. sed
afflicta mens tanto
magis ad æternam
patriam reditum
diligit. quantum in
erumnoso exilio labo-
riosius uiuit.

Et uerius se gratiæ suæ
adiutoris humiliat.
cum contra se insidias
hostium acriter pensat.

30R
Terræ ergo bestia paci-
fice electa sunt. quia
malignis p̄r cum bono-
rum corda aduersan-
ter deprimunt. hæc
nolentes ad amorem
dñi impellunt.

Inde ergo cum dō pax
robustior oritur.
unde nobis ab aduer-
sariis durior pugna
generatur. Possunt
etiam per terræ besti-
as motus carnis in-
tellegi. quidum men-
tem nr̄am in rationa-
bilis suadendo later-
sunt contra nos bes-
tialiter insurgunt.

Sed cum cor sub diuina
lege præmitur. etiam
carnis incentiua de-
tumescent. Et et-
si temptando submur-
murant. Nequaquam
tamen usque ad effec-
tum operum quasi

ad aperta morsus rapi
 em exsurgant.
Quis enim adhuc in hac
 corruptibili carne sub
 sistens se plene edomat
 cum ille ad tertium
 caelum raptus egregius
 praedicator dicat
 " **I**deo aliam legem in
 " membris meis. repug
 " nantem legi mentis
 " meae. & captiuum
 " me ducentem in lege
 " peccati quae est in mem
 " bris meis. Sed alio
 " est. has bestias in cam
 po operis saeuientes
 aspiciere. Aliud in tra
 cordis caueam frenen
 tes tenere. Redacta
 namque in tra claustra
 continentiae. & si ad
 huc temptando rugi
 unt. usque ad morsu
 tamen ut diximus
 actionis inlicitae non
 excedunt.

Pacificae itaque sunt terrae
 bestiae. quia motus
 carnis. & si per deside
 ria palpitant. aperta
 nos tamen contradic
 tione operis non pug
 nant. Quamuis per
 hoc ipsum quod paci
 fice dicuntur. & iam
 id quod de malignis
 spiritibus diximus non
 inconuenienter accipit.

Motus & enim carnis
 pacem nobiscum do
 faciunt. cum temp
 tando contradicunt.

Nam iusti mens in eo
 quod ad superna diri
 gitur. ex corruptibili
 corpore graui bello
 fatigatur. Quae & si
 quando a desideriis
 celestibus huius mun
 di quamlibet minima
 delectatione tarda
 tur. ipso bello sua
 temptationis impellit.

31 R

Ut illud toto corde
diligat. quod contra
dictio nulla perturbat.

Unde fit ut quietem in
timam ad memoria
seuocet. & carnis sue
inlecebras fugiens.
ad illam pleno amore
suspirat. Considerate enim ex tempta
tione quisq; conpelli
tur. Unde quocecidit.
qui post quam pacem
di deseruit. rixam
sibi contra se exurgere
sem&ipsum sentit.

Ut tunc uerius uidet de
securadi delectatione
quid perdidit. qui
ad se dilapsus suam
in se contumeliam
inuenit. Pax enim
ergo nobis terrae ber
tiae faciunt. quia
motus carnis dum
nos temptando lacer
siunt. ad amorem

quid&is intime Inpel
lunt. Bene autem
subditur.

” **ET SCIENS QUOD**
” pacem habeat taber
” naculum tuum

In scriptura sacra
aliter pax plena
dicitur. Atq; aliter
inchoata. Inchoata
quippe ueritas disci
pulis dederat. cum
dicebat. Pacem
relinquo uobis. pace
meam do uobis.

” **E**t plena symeon desi
” derauerat. cum exora
” re & dicens. Nunc
” dimittis seruum tuum
” dne. secundum uerbu
” tuum in pace.

Pax enim nra ex desi
deriam conditoris
Inchoatur. & mani
festa autem uisione
perficitur. Plena
quippe tunc erit.

cum mens nra nec
 ignorantia caecatur
 nec carnis suae impug
 natione concutitur,
 Sed quia eius exordia
 tangimus cum uel
 mentem dō uel carne
 menti subiugamus.
 Tabernaculum iusti
 habere pacem dicitur
 quia uidelicet eius
 corpus quod mente
 inhabitat aperuer
 sis desideriorum mo
 tibus sub iustitiae dispo
 sitione refrenatur.
 Sed quid prodest percon
 tinentiam carnem
 restringere si mens
 se per compassionem
 nesciat in proximi
 amore dilatare.
 Nulla namque est casti
 tas carnis quam non
 commendat suauitas
 mentis. Unde post
 pacem tabernaculi

aperte subiungitur

“ **ET UISITANS SPECIEM**
 tuam non peccabis,

Species quippe hominis
 est alter homo.

Recte enim species nra
 dicitur proximus
 noster quia in illo
 cernimus quid ipsi sumus.

Corporali enim uisita
 tione ad proximum
 gressu accessimus
 spiritali uero non
 gressu sed affectu
 ducimur. Speciem
 ergo suam uisitat
 quisquis ad eum quem
 similem sibi per natu
 ram conspiciat passibus
 amoris tendit.

Ut in altero sua conside
 rans ex se ipso colligat
 qualiter infirmanti
 alteri condescendat.
 Speciem suam uisitat
 qui ut in se alterum
 reficiat se in alterum

pensat. Hinc namq;
 per moysen ueritas
 cum gesta describeret
 gerenda signabat
 dicens. Protulit ter
 ram herbam uidentem
 & adferentem semen
 iuxta genus suum.
 Lignumq; faciens fruc
 tum. & habens unum
 quodq; sementem
 secundum specie suam.
 Lignum quippe secun
 dum specie suam
 semen protulit. cum
 mens nra ex se consi
 derationem in altero
 colligit. & recti operis
 germen parit.
 Hinc quidam sapiens
 dicit. Quod tibi
 non uis fieri. aliq
 nefeceris. Hinc
 in euangelio dnr dicit.
 Quae uultis ut faciant
 uobis homines. & uos
 facite illis.

Ac si aperte diceret.
 Speciem uram in altero
 uisitate. atq; ex uobis
 me & ipsis cognoscite.
 quid uos oporteat
 aliis exhibere.
 Hinc paulus ait.
 Factus sum iudaeis. tam
 quam iudaeus. ut iude
 os lucrarer. & his
 qui sub lege sunt. qua
 si sub lege essem. cum
 ipse non essem sub
 legem. Ut eos qui sub
 lege erant lucrifacerem.
 Et his qui sine lege sunt.
 quasi sine legem esse.
 cum sine legem di non
 essem. sed in lege esse
 xpi. & paulo post.
 Omnia omnibus factus
 sum. ut omnes facerem
 saluos. Neque enim
 egregius praedicator
 ut quasi iudaeus fieret.
 ad perfidiam erupit.
 Neque ut quasi sub lege

errā. ad carnale sacri-
ficiū redit. Neque
ut omnibus omnia
fierē simplicitatē men-
tis in erroris uarietate
commutauit. Sed con-
dicendo ad propin-
quauit infidelibus
non cadendo. ut uide-
licet singulos in se susci-
piens. & se in singulis
transfigurans. con-
patiēdo colligerit.

in illi offere
uoluntatē
S ita ipse utilis errā.
quod impendi sibi ab
aliis recte potuissē.

Et tanto uerius unicuique
essenti concurrerit
quanto salutis eius
modum ex propria
consideratione dedi-
cissē. Bene ergo dicitur.

” **ET UISTIANS SPECIE**
” tuam non peccabis.

Quia tunc peccatum
plene uincitur. cū
ex sua similitudine

unusquisque perpen-
dit. quomodo in proxi-
mi dilectione dilate-
tur. Cum uero au-
tius caro restringatur.
cum mens uirtutibus
exercetur. restat ut
loquendo quisque doce-
at uitam. quam mori-
bus seruat. Ille namque
uberis fructus prædi-
cationis colligit. qui
semine bone opera-
tionis præmittit.

Unde post pacem ta-
bernaculi. & speciei
nr̄e uisitationem
recte subiungitur.

” **SCIENS QUONIAM**
” multiplex erit semen
” tuum. & progenies
” tua sicut herba terre.

Post pacem quippe
tabernaculi post
speciei nr̄e uisita-
tionē semen iusti
multiplex surgit.

Quia nimirum post
 membrorum macera
 tionem ac morum
 magnitudinem tan
 to ei facundius predi
 cationis uerbis tribui
 tur. quanto hoc in
 eius pectore perfecti
 operis exaratione
 praeuenitur. Ille
 namque bene loquen
 di facundiam habet
 qui sinum cordis per
 recte uiuendi studia
 extendit. Ne loquen
 tem conscientia
 praepedit. cum uita
 lingua ante cedit.

Hinc est quod aegyptii
 seruitio publico
 Ioseph dispensante
 subiecti. cum iure
 regis semetipsos tra
 dentes humiliant
 frumenta & iam ad
 semen reportant.

Frugem quippe ad aesu

& iam liberi accipimus
 cum & sacro eloquio
 passemur. & tamen
 ad quaedam quae in hoc
 mundo appetimus
 in multis uoluptatibus
 uagamur. Sed resur
 facti & ad semen fru
 menta percipimus
 quia dum bene do sub
 dimur. & iam uerbo
 praedicationis replemur.

Et quoniam magna prolis
 fidelium sequitur
 cum scia praedicatione
 praerogatur.

Post multiplici tatem
 seminis. recte subiungit.

ET PROGENIES TUA
 sicut herba terrae
 Iusti progenies herbae
 terrae comparatur
 quia qui de eius limita
 tionem nascitur
 dum a sentem praesen
 tis uitae gloriam
 deserit. spe in aeterna

uindescit. Uel certe
 iusti progenies sicut
 herba ortus. quia dū
 uiuendo monstrat
 quod praedicando
 asserit. multitudo
 sequentium innumera
 biles surgit. Sed quisq;
 iam terrena desideria
 despicit. quisquis se
 per actus uitae opera
 extendit. nequaquam
 ei sufficit magna & te
 rius agere. nisi & iam
 per contemplationē
 ualeat interna pene
 trare. Unde & apte
 protinus subinfertur.
 " **I**NCREDIERIS IN HA
 " bundantia sepulchri.
 " sicut infertur aceruus
 " tritici in tempore suo.
 " Quid enim sepulchri
 " nomine. Nisi contem
 " platiua uita signatur.
 " quatenus quasi ab hoc
 " mundo mortuos

sepe lit. dum terrenis
 desideris susceptor min
 timis abscondit.

Ab aeternitate quippe uita
 mortui & iam sepulta
 per contemplationē
 fuerant. quibus pau
 lus dicebat. Mortui
 enim estis & uita uŕa
 abscondita est cum
 xp̄o in dō. Actiua
 quoq; uita sepulchrum
 est. quia a prauis nos
 operibus mortuos tegit.
 Sed contemplatiua p
 fectius sepelit. quia
 a cunctis mundi actio
 nibus funditus occidit.
 Quisquis ergo iam in se
 contumelias carnis
 edomauit. de actiua
 in contemplatiua eque
 uita pulcher disputat.
 super est ut mentem
 per studia sc̄ae opera
 tionis exerceat.
 Et quisquis iam mentē

34R

per sc̄a opera dilatat
 super est ut hanc usq;
 ad secreta intime con
 templationis extendat.
 Neque enim perfectus
 praedicator est qui
 uel propter contempla
 tionis studium operan
 da negligit. Uel prop
 ter operationis instan
 tia contemplanda
 post-ponit. Hinc est
 enim quod abraham
 coniugem mortuam
 in sepulchro duplici
 sepelit. Quia numi
 rum perfectus quisq;
 praedicator. & tincta
 a praesentis uitae deside
 ris. Animam suam
 sub bone operationis
 tegmine & contempla
 tionis abscondit.
 Et a carnali concupis
 centia sub actiua
 contemplatiuaque
 uitae quasi insensibiles

latae. quae prius mundi
 desideria sentiens
 mortaliter uiuebat.
 Hinc est quod humani
 generis. redemptor.
 per diem miracula
 in urbibus exhibet.
 & ad orationis studiu
 in monte pernoctat.
 Ut perfectis uidelicet
 praedicatoribus innu
 at. quatenus nec
 actiuam uitam amore
 speculationis funditus
 deserant. nec contem
 plationis gaudia pe
 nitus operationis
 nimietate contemp
 nant. Sed quicūq; con
 templantes sorbeant
 quod occupati erga
 proximos loquentes
 refundant.
 Speculando quippe
 in diu amore surgitur.
 Sed praedicando ad pro
 ximi utilitate reditur.

34
Unde apud moysen dum
in sacrificio uacca
mactatur offerri cum
hyssopo lignoq; cedrino
bistinctus. cocculus pre-
cipitur. Uaccam quip-
pe mactamus. cum
carne a lasciuia sua
uoluptatis extinguim;
Quam cum hyssopo lig-
noq; cedrino ac cocco
offerimus. quia
cum maceratione
carnis sacrificium
fidei spei & caritatis
adolemus. Ysopus
quippe interna nra
mundate consuevit.
Et per psalmum dicitur.
Fidem mundans corda
eorum. Lignum
cedrinum nulla
putridine defecit
quia spem caelestium
terminus non consu-
mit. Unde & per
psalmum dicitur.

Regenerauit nos in spem
uiam. per resurrec-
tionem ihu xpi ex mor-
tuis in hereditatem
in corruptibilem &
incontaminatam
& inmarcescibilem.
Cocculus rubeo colore
flammescit. quia
quem implet caritas
incendit. Unde &
ueritas in euangelio dicit.
" Ignem ueni mittere
in terram. Sed bistinc-
tus cocculus. offerri
praecipitur. ut uide-
at ante internu iudi-
cis oculos. caritatis
& proximi dilectione
coloretur. Quatenus
conuersa mens. nec sic
pro amore di quidem
diligat. ut curam
proximi utilitatemq;
postponat. Ne sic
pro amore proximi
occupata in se uat.

Ut quidem funoratus
 desens ignem in se
 super miramoris & tan
 quatur. Quisquis ergo
 semetipsum doctam
 sacrificium obtulit
 si perfecta desiderat
 curset necesse est ut
 non solum ad opera
 tionis se latitudinem
 Uerum & iam ad culmi
 na contemplationis
 extendat. Sed inter
 haec magnopere senti
 endum est. Quia ut
 ualde inter se diuersae
 sunt conspersionis
 animorum. **N**onnulli namque homi
 num ita otiose men
 tes sunt. Ut si eos la
 bor occupationis exci
 piat. in ipsa operis
 occupatione subcubat.
Et nonnulli ita inquisi
 ti sunt. Ut si uacatione
 laboris habuerint

gravius laborent
Quia tantum deteriorer
 cordis tumultus tole
 rant. quanto eis
 licentius ad cogitatio
 nes uacant. **I**nde
 necesse est ut ne quida
 mens ad exercitacione
 se inmoderati operis
 dilata. Nec in quida
 ad studium contempla
 tionis angustat.
Saepe enim qui contem
 plari omni quida pote
 rant. occupationibus
 pressi ceciderunt.
Et saepe occupati dum
 bene humanis usibus
 uiuerent. gladio suae
 quida & tincti sunt.
Hinc namque est quod
 nonnulli inquisi sps
 dum plus & qui sunt
 contemplando quam
 capiunt. usque ad per
 uersa dogmata esum
 punt. **N**ouum ueritatis

discipuli esse humiliter
neglegunt. magistri
errorum fiunt.

Hinc per semetipsam

ueritas dicit.

Si oculus tuus dexter
scandalizat te. erue
eum & proice abste.
bonum tibi est cum
uno oculo in uitam intra
re quam cum duos ocu
los habentem mitti
in gehennam ignis.

Quae quippe uitae actiua
uidelicet & contempla
tiua. Cum seruantur
in mente quasi duo
oculi habentur in facie.

Dexter namque oculus
contemplatiua uita
est. Sinister actiua.

Sed sunt nonnulli ut
diximus. qui discere
intueri summa & spa
lia nequamquam pos
sunt. & tamen alta
contemplationis.

adsumunt. atque id
circo in perfidie fouea
intellectus prauo erro
ris dilabuntur.

Hos itaque contemplatiua
uita ultra uires adsump
ta cogit aueritate
cadere. quos in statu
suae rectitudinis hu
militer poterat sola
actiua custodire.

Quibus recte hoc quod
praefati sumus ueri
tas dicit. Si oculus
tuus dexter. Scanda
lizat te. erue eum
& proice abste.

Bonum tibi est cum uno
oculo in uitam. Intra re
quam duos oculos ha
bentem mitti in gehennam
ignis. Ac si aperte
diceret. Cum ad con
templatiua uitam
idonea discretionem
non sufficit. solam
securius actiua tene.

Cumq; in hoc quod pro
magno elegis defecis.
eo contentus esto quod
pro minimo attendis.

Ut si per contemplatiua
uitam aueritatis cog
nitione compelleris
cadere. Regnum celo
rum per solam actiua
ualeas saltim luscus
intrare. Hinc rursu
dicit. Quis scandali
zauerit unum de
pusillis istis qui in me
credunt. Expedit
ei ut suspendatur
mola asinaria collo
eius & mergatur in
profundum maris.

Quid per mare. Nisi
saeculum. Quid per
molam asinariam.
Nisi actio terrena sig
natur. Quae dum colla
mentis per stulta
desideria stringit
hanc in laboris circuitu

36 R
mittit. Sunt itaq;
nonnulli. Quidam
terrenas actiones
deserunt. & ad con
templationis studiu
humilitate post posita
ultra intelligentiae
uises surgunt. Non
solum se in errorem deici
unt. sed infirmos quosq;
agremio unitatis
diuidunt. Qui ergo
unum de minimis
scandalizat. melius
illi fuerat ligata ad
collum mola asinaria
in mari proici.

Quia nimirum per uerse
menti. & pediculus esse
potuiss. Ut occupata
mundo terrena nego
tia agere. quam
contemplationis stu
dia ad multorum per
niciam uacare.

Rursum nisi quibusdam
mentibus contemplatiua

uita potius quam acti-
ua congruet. Ne-
quaquam per psalmis-
tam dñs dixerat.

„**Q**uacate & uide qm̄
ego sum dñs. Sed in-
ter hæc sciendum est.
quia sepe & pigras
mentes amor ad
opus excitat. & in-
quitas in contempla-
tione timor refrenat.
Anchora enim cordis
est pondus timoris.
& plerumq; fluctum
cogitationum quat-
tur. sed per disci-
plinæ suæ uincla
retinetur. Neque
hoc tempestas suæ
Iniquitatis ad nau-
fragium pertrahit.
quia in diuini amoris
litore perfecta cari-
tas astringit.
Unde necesse est. ut
quisquis ad contem-

plationis studia pro-
perat. semetipsum
prius subtiliter interro-
get quantum amat.
Machina quippe mentis
est. uis amoris. quæ
hanc dum amundo
& trahit. In alta sustollit.
Prius ergo discutiat.
si summa Inquirit
diligit. diligens timet.
Si nouit Incognita aut
amando conprehē-
dere. Aut non conpre-
hensa timendo uenerari.
In contemplatione
& enim mentem si amor
non excitat. teporis
sui torpor obscurat.
Si timor non adgrauat
sensus hanc planitia
ad nebulam meroris
leuat. & cum clausa
ei secretorum ianua
tardius aperitur.
ab ea longius ipsa sua
p̄sumptione repellitur.

artoris.

Quia inrumpere appetit.
hoc quod non inueniens
quaerit. Cumque
superba errore proue-
ritate percipit. quo
quasi intus gressum
porrigit foris tendit.

Hinc est quod legem
daturus dñs in ignem
fumoq; descendit.

Quia & humiles per
claritatem suam osten-
sionis inluminat. &
superborum oculos
per caliginem erro-
ris obscurat.

Prius igitur mens ab
appetitu gloriae
temporalis atq; ab
omni carnalis concu-
piscenciae delectatio-
ne tergendae est. &
tunc ad aciem con-
templationis erigenda.

Unde & cum lex accipi-
tur. populus a monte
prohibetur.

Ut uidelicet qui infirmis
adhuc mentibus terrena
desiderant. conside-
rare sublimia non
presumant.

Ubi & recte dicitur.

Si bestia tetigerit
montem lapidabitur.

Bestia & enim in monte
tangit. cum mens
inrationabilibus
desideriis suborta ad
contemplationis
alta se erigit.

Sed lapidibus percuti-
tur. quia summa
non sustinens. ipsi
superni ponderis icti-
bus necatur.

Qui igitur culmen ad
prehendere perfec-
tionis nituntur. cum
contemplationis
axem tenere deside-
rant. prius se in cam-
po operis per excessi-
tum probent.

ut solliciti sciant si mala
 nulla iam proximis
 inrogant si inrogata
 a proximis æquanimi
 ter portant. Si sub
 iectis bonis tempora
 libus nequaquam mens
 læticia soluitur. Si sub
 tractis non nimio
 merore sauciatur.

si subiectis
 Ac deinde perpendant
 sicum ad se & ipsos
 Intraorsus redeunt.
 In eo quod spalia
 rimantur nequaquam
 secum rerum corpora
 lum umbras trahunt
 uel fortasse tractas
 manu discretionis
 abigunt. Si incitū
 scriptum lumen uiderē
 cupientes cunctas
 cistum descriptionis
 suæ imagines depri
 munt. & in eo
 quod super se contin
 gere appetunt.

uincunt quod sunt.
 Unde recte nunc dicitur.
 „ **INCREDIERIS IN HA**
 „ **BUNDANTIA SÆPULCHRŪ**
 „ **Q**ui quippe perfectus
 ssepulchrum in habun
 dantia ingreditur.
 quia prius actiue uitæ
 opera congregat &
 post modum casus
 sensum per contempla
 tionē mortuum huic
 mundo funditus
 occultat. Ubi &
 apte subditur.

„ **SICUT INFERTUR**
 „ **A**ceruus in tempore suo
 actionis namq; tempus
 primum est. contem
 plationis & extremum.
 Unde necesse est ut per
 fectus quisq; prius
 uirtutibus mentem
 exerceat atq; hanc
 post modum in horreū
 quidam condat.
 Hinc est enim quod

is quem legio demo-
 num oño tubente de-
 reliquit. A saluatoris
 in pedes discedere cum
 salutis auctore ^{esse} con-
 cupiscit nolente

Sed tamen ei ipsa quae
 salutem contulit
 ueritas dicitur

R euertere primum in
 domum tuam & narra-
 quanta tibi fecerit dñs.

Cum enim quamlibet
 parum de diuina cog-
 nitione percipimus
 sed ne ad humana
 lam nolimus & pro-
 ximorum necessitatib;
 onera recusamus

Quidem contemplatio-
 nis. quærimus. nihil est
 aliud nisi hoc quod
 sine labore refecit.
 amamus. Sed sana-
 tor nos ueritas. ad do-
 mum mittit. narrare
 quæ nobiscum acta

runt præceptis
 U t uidelicet prius mens
 & sudat in opere. &
 post modum reficitur.
 debeat per contem-
 plationem. Hinc est
 quod iacob pro rachel
 seruit. & liam accepit.
 ,, eiq; dicitur. Non est
 ,, consuetudinis in terra
 ,, nrâ. ut minor ser ante
 ,, tradamus ad nuptias.
 ,, quam maior

Rachel namque uisum
 principium. Lia autem
 laboriosa dicitur.

Et quid per rachel
 nisi contemplatiua.

Quid per liam nisi
 actiua ^{uita} signatur.

In contemplationem
 quippe principium
 quod dicitur est queritur.

In operatione autem
 sub graui necessitate
 fasce laboratur.

Unde rachel pulchra

* reredir. uerba doct. tria cepit. & legiones suas simul.

sed stentis. Lia autem
lippa est & fecunda. Quia
nimirum mens cum contemplan-
di otia appetit plus uide-
sed minus dō filios
generat. Cum uero
ad laborem se prædi-
cationis dirigit
minus uide sed amplius
pare. Post hæc
ergo complexus ad
rachelem iacob per-
uenit quia perfectus
quisq; ante actiua
uitæ ad fecunditate
iungitur & post con-
templatiua ad sequie
copulatur. Quia
enim contemplatiua
minor quidem tempo-
re sed merito maior
est quam actiua. In
sacris euangelii uerbis
ostenditur. In quo due
mulieres diuersa egisse
referuntur. actiua quippe
redemptoris nri uerba audientia ad pedes illius sedebat.

Martha autem corpo-
ralibus ministeriis
insistebat. Cumque
contra marie otio
marthæ quereret
audiuit. Martha
marthæ sollicita es
& turbaris erga plurima.
Porro unum est neces-
sarium. Maria
optimam partem
elegit quæ non aufer-
retur ab ea.

Quid enim per maria
quæ uerba dñi non
recedens audiebat.
Nisi contemplatiua
uita & primitiua.
Quid per martham
prioribus obsequiis
occupata. Nisi actiua
signatur. Sed mar-
thæ cura non re-
henditur. marie
uero & iam laudatur.
Quia magna sunt actiue
merita sed contēplatiue

potiora. Unde nec
 umquam auferre pars
 marie dicitur: quia
 actiue uite opera
 cum corpore transe
 unt. Contemplatiue
 autem gaudia melius
 & sine conualescunt.

Quod bene ac breuiter
 exzechiel propheta
 exprimit cum uolan
 tia animalia contem
 platur ait. Simili
 tudo manus homi
 nis subter pennas
 eorum erant.

Quid enim per pennas
 animalium. Nisi con
 templationes possu
 mus dicere scorum
 quibus ad summa
 transuolant & ter
 rena deserunt esse se
 in caelestibus librant.

Quid per manus. Nisi
 operationes accipi
 mus. Quia cum

in proximi se dilant
 amore bona que pre
 ualent & iam corpo
 raliter administrant.

Sed manus eorum sub
 pennis sunt. quia
 actionis sue opera
 uirtute contempla
 tionis uniant.

Potest & iam per sepul
 chrum non solum
 in hac uita nra conte
 platio. Sed quies
 eterna & intime
 retributionis intellegi.

In qua tantum uerius
 quiescitur. quantum
 in nobis corruptionis
 uitam perfectius
 negatur. In habun
 dantia ergo sepul
 chrum ingreditur.
 quia post congesta
 uitae presentis opera
 mutabilitate sua
 plene mortuus. In se
 creto uere luminis

39^v
occultatur. Unde
et per psalmistam di-
citur. Abscondes
eos in abditis uultu tu-
a a conturbatione ho-
minum. Quod bene
etiam comparatio
adiuncta commendat
cum subditur.
Sicut inferitur aceruus
intempore suo
Frumentum quippe
in segete sole tangit.
quia in hac uita hu-
mana anima respec-
tu superni luminis
inlustratur.
Pluuias accepit quia
ueritatis eloquio
pinguescit. Vento
concutitur quia
temptationibus exer-
citur. Quae secum
crescentes paleas por-
tat quia nequiore
contra se cotidie
uitam peccantium

tolerat. Atque ad
astam deductum tritu-
rationis pondere pre-
mitur. Ut a palearum
conexione saluatur.
Quia mens nostra celesti
discipline supposita.
dum correctionis fla-
gella percipit. a socie-
tate carnalium mun-
dior recedit.
Et relictis paleis ad hor-
reum ducitur. quia
foris remanentibus
reprobis. electa anima
ad supernae mansio-
nis gaudia aeterna
subleuatur. Bene
ergo dicitur.
INGREDIERIS IN
abundantia sepul-
chrum. Sicut infer-
tur aceruus intempore
suo. Quia dum ad
flictionem iusti
praemia patrie caeles-
tis inueniunt.

quia post pressuras
 ad horreum grana
 deferuntur. & in
 alieno quidem tem
 pore persecutiones
 sentiunt. Sed in sua
 persecutione requies
 cunt. Electis
 quippe tempus alie
 num est. uita praesens.

U^{no} & quibusdam ad
 huc infidelibus ueri
 tas dicit. Tempus
 meum nondum uenit
 tempus autem ur̄m
 semper est paratum.

E^t rursum. Haec est
 hora ur̄a. & potestas
 tenebrarum.

S^{epulchrum} ergo in te
 pore suo sicut frumen
 ti aceruus ingreditur.
 quia ille aeterna sequi
 em percipit. qui pri
 us hic ut ab obscure nois
 paleis liber sit. disci
 plinae pressura sentit.

^{40R}
 Elifaz uero quia & in
 locutionis suae serie
 tabernaculum. lapi
 des. bestias. semen.
 herbas. sepulchrumq;
 nominauit. quod
 non haec iuxta litte
 ram dixerit. ipse Innu
 uit. qui post cuncta
 ilico subiungit.

“ **E**cce hoc ut inues

“ **I**tigaumus ita est.

^{uerbis} **L**iquet profecto quod
 in his nihil ab eo iuxta
 superficiem dicitur.
 quia nimirum ante
 faciem non iacet quod
 inuestigatur.

Q^{uid} ergo haec inuesti
 gante indicat. Nisi
 quia in uerbis & terio
 ribus interiora quae
 sient demonstrat.

S^{ed} post cuncta ad
 stultitiam lactantiae
 peruenit. qui proti
 nus subdit.

400
Quo auditorū mente per
tracta quanta liba
doctrina mens polle
at grauis eius imperi
tia est uelle docere
meliosem. Unde &
ea que ab amicis recte
prolata sunt ab altero
no arbitre non recte
iudicantur. In eo
namq; uim suae
rectitudinis amittunt
quo auditorum
non congruunt.

Quia & medicamina
uiser per dunt cum
sanis membris adpo
nuntur. In omne
ergo quod dicitur
necesse est ut causa
tempus & persona
pensetur.

Si uerba sententiae
ueritas roborat. Si
hanc tempus congru
um postulat. Si & ue
ritatem sententiae.

& congruentia tem
poris personae quali
tas non impugnat.

Ille enim laudabiliter
specula emittit
qui prius hostem
quam feriat conspi
cit. Male namq;
artus ualide comua
subigit. qui sagittam
tam fortiter diri
gens fert.

EXPIIIT

LIBSEXTS

INIPIIT

LIBSEP

TIMVS

UORUNDAAS
menter plus
flagella qua
conuitia
cruciant

Quorundam uero plus
conuitia quam fla
gella castigant

Nam saepe eum contra
nos quibus lib& p&enis
durius tosmenta uer
borum saepiunt

Cumq; nos ad defensio
nem erigunt. In in
patientia stentunt

Unde beato iob. ne de
esse temptatio nulla
potuisse. Non solum
hunc flagella desup
feriunt. sed grauiora
plagis amicorum
conloquia adfligunt

Ut ei uiri anima hinc
inde pulsata. ad mo
tum elationis. Iracun
dia erumperit. &
quid quid mundum

uixerat. per contu
maciam superbae
locutionis inquinae
Sed tactus plagis gra
tias retulit. Lacessi
tus uerbis recta respon
dit. & percussus in
notescit. quam pro
minimo salute castis
habuerit. Loquens
quoq; indicat. quam
sapiens tacebat

Sed quaedam eius uerbis
admixta sunt. quae
apud humana iudicia
patientiae limitem
transire uideantur

Quae nos uere intellegi
mus. si super ni senten
tiam iudicis in eorum
examinatione pense
mus. Ipse quippe
beatum iob. & prius
contra aduersarium
praetulit dicens

Uidisti seruum meum
iob quod non sit ei

similis super terram
uir simplex & timens
dñm & recedens a malo,

Jpre post probatione
amicos eius reclaruit
dicens, Non estis
locuti coram me rectum
sicut seruus meus iob,

Restat ergo ut cum mens
in beati iob sermonibus
fluctuat eorum pon
dus & eiusdem historie
initium ac fine per
pendat.

Ab æterno
enim iudicem nec casu
rus laudari potuit
nec lapsus præferri.

Surgitur in ambiguita
tis tempestate de præ
hensi. Prima huius
historie & postrema
conspicimus. nauis
cordis considerationis
sue funibus quasi
a proda & poppi restrin
gitur. ne in erroris
saxa perducatur.

Nullis ergo ignorantie
nostre procellis obrue
mur. si tranquillum
superne sententiæ litus
tenemus. Ecce enim
dicit quod questione
non modica lectoris
animum moueat.

Sed quis hoc non rectum
dicere audeat quod
in dñi auribus rectum
sonat.

UTINAM appende
rentur peccata mea
quibus iram merui &
calamitas quam patior
in statera. quasi hasena
maris hæc grauiora
apparent.

Quis alius statere nomi
ne. Nisi dñi & hominū
mediator exprimitur.
Quia opusandum uite
nre meritum uenit.
ac secum iustitiam &
misericordiam detulit.
Sed misericordie lance

preponderans. culpas
 nras parcendo leuiga
 uit. In manu & enim
 patris. quasi statera
 mirilibraminis factus.
 hinc in se calamitate
 nram & illinc peccata
 suspendit. Sed grauis
 ponderis. calamitate
 moriendo innotuit.
 & apud misericordia^{suam}
 leue esse peccatum
 relaxando monstrauit.

Qui hoc primo gratia^{sua}
 contulit. quia penam
 nram nobis cognosci
 bilem fecit.

Homo namque ad con
 templandum aucto
 rem conditus. sed
 exigentibus meritis
 ab internis gaudiis
 dejectus. In aerum
 na corruptionis
 suens. caecitatem exili
 sustinens. culpe suas
 supplicia tolerabat.

Ita ut exilium patriam
 crederet. & sic sub
 corruptionis pondera
 quasi in salutis liber
 tate gauderet.

Sed hic quem intus homo
 reliquerat. ad sumpta
 carne foris apparuit d^s.

Cumq; se exterius prae
 buit. & pulsus foras
 hominem ad interiora
 reuocauit. Ut iam
 damna sua uideat.
 lam penam suae caecita
 tis ingemescat.

Calamitas ergo hominis
 in statera grauis appa
 ruit. quia malum quod
 pertulit. non nisi in pre
 sentia redemptoris
 agnouit. Lucem quip
 pe nesciens. damna
 tionis suae tenebras
 uoluptuose tolerabat.

Sed postquam uidit quod
 diligeret. Intellexit
 & iam quod doleret.

ergo pueri penitentia. quia in multa & grauisima sunt peccata. p^{er} misericordia^{di} facile relaxantur. Ergo p^{er} misericordia^{di}. leuiter peccata relaxatum monstrauit.

42^v
Et graue sensit quod
pertulit quia dulce
innotuit quod amisit.
Vir igitur sēs conloquen-
tis amicis sententis
a claustris silentii & cur-
sus & pro phœici sp̄s
affluentia repletus
dicat humani generis
uoce. Utinam ap-
pendentur peccata
mea quibus iram meam
& calamitas quam
patior instatera quasi
arena maris hæc gra-
uior appareat.
Ac si aperte diceret
Damnationis nr̄e ma-
lum leue creditur quia
necdum cognita
redemptoris æquitate
pensatur.
Sed utinam ueniat &
erumna tanta & illi
misericordie suæ lan-
ce suspendat & quo
post exilium sequimur

edoceat. Si enim
innotescit quid amisi-
mus graue esse insi-
nuat quod toleramus.
Bene autē hæc eadem pere-
grinationis nr̄e cala-
mitas harenæ compa-
ratur. Harena enim
maris undarum æstu
exterius pellitur
quia & delinquens homo
quod temptationum
fluctus mobiliter pertu-
lit extra se abiitamis
exiit. Magna autē
harena maris est pon-
deris sed calamitas
hominis harenæ ma-
ris grauior dicitur.
Quia dura fuisse
pœna ostenditur dum
per misericordem
iudicem culpa quæ
leuigatur agnoscitur.
Et quia quisquis gratia
redemptoris agnoscit
quisquis reditum

ad patriam diligit
 eruditus subpondere
 peregrinationis gemit
 Post statere desiderium ^{recte}
 subiungitur

UNDE ET VERBA mea
 dolore sunt plena
 Qui peregrinationem
 pro patria diligit
 dolorem & iam inter
 dolores nescit

Justi autem uerba dolo
 re sunt plena quia
 quousque presentia
 tolerat ad aliud lo
 quendo suspirat

Omne quod peccans p
 tulit conspicit atque
 ut ad statum beatitu
 dinis redeat sollicita
 iudicia quibus adfli
 gitur pensat

Unde & subditur

QUIA SAGITTE domini
 in me sunt

Sagittarum quippe
 nomine aliquando

predicationum uerba
 Aliquando anim aduer
 sionis sententia
 designantur. Prædi
 cationis namque
 eloquia sagittis &
 primuntur quia in
 eo quod uicia feriunt
 male uiuentium corda
 transfigunt. De his
 sagittis ueniente
 redemptore dicitur

- " Sagitte tue agute
- " potentissime populi
- " subter cadent in corde
- " De quo & esaias dicit
- " Mittam & eis qui saluati
- " fuerint ad gentes
- " in mari in affricam
- " in india tenentes sagit
- " tam in italiam in gre
- " ciam. & rursus
- " Sagittis anim aduer
- " sionis percussio desig
- " natur Sicut loas
- " regi per heliseum
- " dicitur

Jace sagittam quo
lacente ait, Percu-
ties syriam donec
consumas eam,

Vir igitur sc̄i quia pere-
grinationis suæ erum-
nam respicit qui sub
percussionis dominicæ
animaduersionis In-
gemescit dic̄t̄.

Unde & uerba mea dolo-
re sunt plena: quia
sagittæ dñi Inmesunt.

Ac si aperte diceret,
Ego in exiliu damnatione
non gaudeo sed sub
iudicio positus doleo
quia uim percussiois
agnosco. Plerique
autem sunt quos tor-
menta cruciant sed
non emendant.

Quo contra apte sub-
iungitur.

“ **Q**UARUM INDIGNATIO

“ bibit spiritum meum.

Quid enim est sp̄s hominis.

nisi sp̄s elationis.

Sagittæ autem dñi sp̄m
hominis bibunt cum
supernæ animadu-
ersionis sententiæ ad-
flecta mente ab elatio-
ne conpercunt.

Sagittæ dñi sp̄m hominis
bibunt quia intentu
exterioribus in trorsus
trahunt. Hebe-
tatur namq; dauid sp̄s
fuerat cum dicebat.

“ Indeficiendo in me
“ sp̄m meum & tu cog-
“ nouisti semitas meas.

“ Et rursus. Negavi
“ consolari animam
“ meam. memor fui dñi
“ & delectatus sum
“ exercitatus sum & de-
“ fecit paulisper sp̄s meus.

Sagittarum ergo Indig-
natio iusti sp̄m bibit
quia supernæ senten-
tiæ electos quos In pec-
catis Inueniunt.

dum uulnerant. Inmu-
 tant. Ut dicitur in sua
 transfixa mens dese-
 rat atq; ex salutifero
 uulnere sanguis confer-
 sionis curat. Pensant
 namq; unde quo
 lapsi sunt. Pensant
 a quanta beatitudine
 ad q̄ corruptionis suae
 tormenta ceciderunt.

Et non solum gemunt
 in his quae sustinent
 sed in super me uunt
 hoc quod districtus
 iudex delinquentibus
 de gehenne ignibus
 minatur. Unde
 recte subiungitur.

ET TERRORES MILI
 tant contra me.
Iustorum mens non
 solum perpendit quid
 tolerat sed etiam
 pauet quod restat.
Uioelice qualia in hac
 uita patitur me uet

ne post hanc grauiora
 patiatur. Lugeat quia
 in huius caecitatis exilio
 a paradysi gaudiis
 cecidit. Timeat ne
 & cum exilium relin-
 quatur mors aeterna
 subsequatur.

Jam ergo sententiam
 tolerat in pena sed
 minas adhuc uenturi
 iudicis formidat &
 culpa. Hinc psalmista
 ait. In me pertran-
 sierunt irae tuae &
 terrores tui conturba-
 uerunt me.

Interni quippe iudicis
 postquam irae per-
 transeunt & iam
 terrores conturbant.
Quia iam aliud declam-
 natione patimur
 & adhuc aliud de
 aeterna ultione formi-
 damus. Vir igitur se
 perpendens mala

quæ tolerat dicat
 Sagitte dñi in me sunt
 quarum indignatio
 ebibit spm̄ meum. sed
 grauiora in perpeuum
 metuens. adiungat
 " Terrores militans con
 " tra me. Ac si aperte
 diceret. Percussus
 quidem. De præsen
 tibus doleo. Sed hoc in
 dolore fit grauius. ut
 quia in pœna positus.
 adhuc supplicia æterna
 per timesco.
 Sed quia iam statere
 interuentum deside
 rat. iam mala in quib;
 humanum genus
 cecidit pensat.
 Quam uis in gentili na
 tione positus. munere
 tamen prophæticis sp̄s
 plenus. quo ardore
 redemptoris aduentu.
 uel gentilitas uel iudea
 fitiat. uerbis sequentib;

inquit humanum genus cecidit

demonstrat dicens.
 " **NUC QUID RUCIET**
 " onager cum habue
 " rit herbam. Aut
 " mugiet bos cum ante
 " præsepe plenum steterit.
 Quid namq; onagram.
 Quid est agrestem asinu.
 Nisi gentilis populus
 designatur. Quem
 sicut natura & tra
 stabula disciplina
 edidit. Ita uacuis inuo
 luptatum suarum
 campo permansit.
 Quid p bouem. Nisi plebs
 iudaica figuratur.
 Quæ iuga dominationis
 supernæ supposita
 ad spem prosilitos
 colligens per corda
 quæ ualuit uomere
 legis traxit.
 Sed beati iob uita ad
 testante cognoscimus.
 Ut expectasse redemp
 toris aduentum multos

etiam & gentibus cre
damus. Et nascent
te dno symeone spu
In templo ueniente
didicimus. Quanto
desiderio & plebe Isra
helitica scilicet in carna
tionis eius mysterium
uidere cupierunt.

Unde & per eundem
redemptorem discipu
lis dicitur. Multi
dico uobis iusti & pro
phete desiderauerunt
uidere quae uisitis
& non uiderunt.

Herba ergo onagri & fa
enum bouis est. haec ipsa
mediatoris incarna
tio. per quam simul
gentilitas & iudea
satiatur. Quia enim
per propheta dicitur.

Omnis caro faenum.
Uniuersitatis conditor
& nra substantia
carnem sumens.

faenum fieri uoluit. ne
nra in perpetuum. fa
enum caro remaneret.

Tunc ergo herbam ona
ger inuenit. cum gen
tilis populus. gratiam
diuinae incarnationis
accepit. Tunc bos
uacuum praesepe non
habuit. cum plebi
iudaeae eius carne lex
& exhibuit. quem diu
& expectante prophetauit.

Unde & natus in praesepe
ponitur. Ut uidelicet
signaretur. quia sca
animalia quae ieiuna
diu apud legem inuen
ta sunt. incarnationes
eius foeno faciantur.

Praesepe enim natus
impleuit. qui cybum
semetipsum mentibus
mortalium praebuit.
dicens. Qui comedet
carnem meam & bibit
sanguinem meum.

In me manet & ego in
 eum. Sed quia diu:
 electorum gentium
 uota dilatata sunt:
 & hebraico populo
 scilicet longo tempore
 redemptionem suam
 expectando gemuerunt.
 Beatus Iob bene prophe-
 tiae mysteria ema-
 nans & utraque
 natione causas ad-
 afflictionis insinuat
 dicens. Numquid
 rugia & onager cum
 habuerit herbam
 aut mugia & bos cum
 ante praesepe plenu
 steterit. Ac si apte
 dicat. Idcirco genti-
 litas gemit: quia
 eam nec dum redemp-
 toris sui gratia refecit.
 Atque ideo iudea mugi-
 tus dilatata quia lege
 tenens: sed legis
 auctorem non uidens.

Stans ante praesepe
 ieiunat: qui & nimis
 le: qui ante mediato-
 ris aduentum nequa-
 quam spiritualiter
 sed carnaliter tenebat.
 Recte sublungitur.
 " **MVI POTERIT COMEDI**
 " Insulsam quod non
 " est sale conditam.
 In lege sal litterae est
 Intellegentiae occultae.
 Quisquis ergo obsequis
 carnalibus intentus
 hanc intellegere spiri-
 taliter noluit: quid
 aliud quam insulsam
 cibum comedit.
 Sed hoc in cybo sal cog-
 nita ueritas misit
 cum late in lege sapore
 occultae Intellegentiae
 docuit dicens.
 " Si crederitis moysi cre-
 " deritis forsitan & mihi.
 " Deme enim ille scrip-
 " sit. & rursus

habere sal in uobis & pacem habere inter uos,

Sed quia ante mediatoris aduentum iudea legem carnaliter tenuit. praeceptis eius dura iubentibus gentilitas subdit recusauit, Insulsus ergo cybum comedere noluit. quae prius quam sps condimentum acciperet seruare uim littere & pauit, Quis namque gentilium hoc quod illic praecipitur ferre filiorum carnem pro obsequio religionis incidere. Uerborum culpas ^{morte} secare, Unde bene adhuc subditur,

AUT GUSTARE

aliquis potest quod gustatum adfert mortem,

Lex namque carnaliter degustata mortem

detulit quia commissa delinquentium dura animaduersione distinxit.

Mortem detulit quia & per praeceptum culpam innotuit & hanc per gratiam non deleuit, paulo ad testante qui ait,

” Nihil ad perfectum adduxit lex. Rursum, Lex quidem sancta & mandatum sanctum & iustum & bonum, & paulo post, Peccatum ut appareat peccatum per bonum mihi operatum est mortem, Non xpm uero conuersa gentilitas. quia hunc sonare per uerba legis intellegit angustata desideris suis. eum quem uehementer diligit. littere praecepta

46^v
carnalia spiritaliter
requirit. Unde &
uocem mox ecclesie
per prophetie spm
subditur.

” **Que prius tangere**

” **Q**uæ nolebat anima mea.

” Nunc præ angustia

” **C**ibi mei sunt.

Ualde namq; in errore
labitur. qui beati
Iob uerba ad solam
prolata hystoriam
suspiciatur.

Uir enim sc̄s & tot con
ditoris sui præconis
fultus. quid magnum
uel potius quid uerū
diceret si Insulsum
cibum comedi dixisse
non possit. Aut quis
eius esui mortifera
alimenta obtulerat.
ut subiungat. Aut ^{potest}
aliquis gustare quod
gustatum adfert
mortem.

Quæ si de amicorum
conloquiis dicta
sentimus. Ab Intel
lectu hoc sententia
subiuncta conpesci
mur qui ait.

” **Que prius tangere**

” **Q**uæ nolebat anima mea.

” Nunc præ angustia

” **C**ibi mei sunt.

Absit enim ne uir sc̄s
In statu sui Incolomi
tate constitutus.

Amicorum suorum

Aliquando dicta

Dispexerit. Quisicut

Ipro adtestante post

Didicimus. & seruis

Humilis fuit.

Uerba eius amysteris
non uagant. quæ
sicut & sine hystorie
discimus. & interius
arbiter laudat. quæ
nequaquam & iam
cum tanta uenera
tione usq; ad mundi

extrema decurrebant
si intellectu mystico
gaudia non fuissent.
Beatus igitur Iob qui
membrum est scæ
ecclesiæ eius & iam
loquatur & uoce
dicens. Quæ prius
tangere non uolebat
anima mea. Nunc
præ angustia cibi
mei sunt. quia nimi-
rum amoris sui æstibus
anxia cybum scrip-
turæ uideris conuersa
gentilitas esurit
quem dudum superba
dispexit. Quæ ta-
men iudeæ uocibus ^{cibo}
congruunt paulo
considerantius disce-
rantur. Ipsa quip-
pe & eruditione
legis & unius dī cog-
nitione sal habuit.
& eunctas gentes ^{non aliter}
tamquam animalia

bruta dispexit. ^{47R}

Sed quia non aliter
societatem gentiliū
ad se & ipsam recipe-
re præceptis legis
erudita contempse-
rat. Quid aliud quæ
insulsum cybum
sumere fastidebat.

Quina quippe senten-
tia proposita morte
uiderat ne plebs
israhelica fœdus
cum alienigenis lun-
geret. & uitā scæ reli-
gionis inquinaret.

Unde & subortur
Nec gustare aliquis po-
test. quod gustatum
affert mortem.

Sed quia ad redempto-
ris fidem hæc eadem
iudeam & electorum
parte ^{1^a} conuersa ē
lucem quam cognoue-
rat prædicare præcor
apostolos suæ prolis

Infidelibus satagebat
 eius autem prædicationis
 obsequium hebreo-
 rum superbia respulit.
 Unde mox ad collectio-
 nem gentium exorta-
 tionis suæ uerba decli-
 nauit. Sicut & per
 eosdem apostolos dicitur,
 " Vobis oportebat primū
 " loqui uerbum dī sed
 " quia respellistis illud
 " & indignos uos iudica-
 " tis æternæ uitæ ecce
 " conuertimur ad gentes.
 " Unde hoc loco apte sub-
 " iungitur. Que prius
 " tangere nolebat ani-
 " ma mea. Nunc præ
 " angustia cybime sunt.
 " Iudea quippe uitam
 " gentilium dedignata
 " eam dudum quasi
 " tangere noluit
 " cuius societate recipere
 " spreuit. Sed ad redemp-
 " toris gratiam ueniens.

ab israelitis infidelibus
 repulsa. Cum per eos
 apostolorum ad collectio-
 nem se gentium dilatat.
 Quasi hoc in cybo esuri-
 ens accepit. quod in-
 digno prius fastidiosa
 dispexit. Prædica-
 tionis enim suæ angus-
 tias pertulit. quæ
 apud hebreos despici
 quod loquebatur
 uidit. Sed præ
 angustia cybos quos
 dudum contempse-
 rat comedit. quæ
 repulsa iudeorum
 duritia gentiles susci-
 pere populos quos
 dispexerat concupiscit.
 Quia igitur hæc figura-
 liter diximus. restat
 nunc ut moraliter
 Inquiramus.
Uir sc̄s. Redemp-
 toris aduentum
 substantiæ appellatione

48R

desiderans. dum se per
eloquium aperit.

Nos adiuuendi studium
erudit. dum sua narrat.

Quaedam nra indicat.
dum de se quae recog
noscamus insinuat.

nos ad spem trepidos in
firmosq; confirmat.

Jam quippe per fidem
mediatoris uiuimus.

& tamen adhuc per
& purgatione uitiosi

dura anim aduersio
nis intime flagella

sustinemus.

Unde & post statere de
siderium subdidit.

Quia sagitte dñi in me
sunt. quarum indig

natione ebibit spm
meum. Sed ecce

ut & superius dictu est.

& diuinæ correptio
nis percussione confi

gimur. & tamen
adhuc illud grauius

est. quod de terrore
uenturi iudicis & eter
na anim aduersione
formidamus.

Unde & protinus sublu
fertur. & terrores
militant contra me.

Debet tamen ac m&u
& dolore animus & cuti

& ad sola aeternae
patriae desideria &

tendi. Tunc enim
nobilitatem nrae

regenerationis osten
dimus. si ut patrem

diligimus. quem nunc
seruili mente ut dñm

formidamus.

Unde per paulum dicitur.

Non accepistis spm ser
uitutis iterum inti

more. Sed accepistis
spm adoptionis filio

rum. In quo clamamus
abba pater.

Pondus itaq; formidi
nis mens electi post

48^v
ponat. In uirtute se
amoris & exeat. re
nouationis suae dig
nitatem desiderat.
ad conditoris sui spe
ciem anhelat. quem
quousque conspiciere
non ualeat. aeternita
te eius necesse est.

Id est. cibum suum
esuriens expectat.
Unde & apte subditur.

NUQUAM QUID RUGIET
onager. cum habue
rit herbam. Aut
mugiet bos. cum
ante praesepe pleni
steterit.

Qui alii onagri appel
latione signati sunt.
Nisi huius in campo
fidei constituti. nul
lus officii. loris
ligantur. Uel quos
bouis significatio
exprimit. Nisi hos
quos intra sciam

ecclesiam. ad praedi
cationis officium.
suscepti ordinis lu
gum praemit.

Herba uero onagri &
pabulum bouis. est.
Interna refectio. po
puli fidelis. Alii
namque more bouis.
Intra ecclesiam suscep
ti officii loris tenentur.
Alii more onagri sacri
ordinis stabula nesci
unt. & in campo pro
priae uoluptatis
degiunt. Sed cum se
scuta. Seculari.
Internae uisionis desi
derio aestuant. cum
refectionis intimae
pabulum concupiscunt.
Cum ieiunare se in pe
grinationis huius
caecitate considerant.
quibus flentibus reficiunt
quasi herbam non inueni
entem. onager rugit.

49
49R
Alius quoque necessita-
tem suscepti ordinis
tolerat. In labore
predicationis sudat.
& pro aeterna^{lari} con-
templatione effici
appetit. Sed quia
redemptoris sui specie
necdum conspiciit.
quasi bos ad praesepe
uacuum ligatus gemit.

Quia enim longe ab in-
terna sapientia posi-
ti aeternae heredita-
tis uiriditatem non
cernimus. uelut bru-
ta animalia ad eside-
rata herba se iunamus.

Oequa nimirum herba.
redemptoris uoce
dicitur. Per me
siquis introierit. salua-
bitur. & ingredietur.
& egredietur. & pascua
inueniet. Sed ple-
rumque. Quod esse
amantibus grauius

solae scilicet bonorum
studii. malorum uita
contradicit. Neum
mens ad caeleste desi-
derium raptur. bene-
coepa intentio. Inter-
rumpentibus stulto-
rum uerbis ac moribus.
reuerberatur.

Ita ut quae iam per con-
templationis adusum
ad summa euolaue-
rat. ad expugnan-
dam prauiorum stul-
tiam. sese in infimis.
contra certamina
accingat. Unde
& subditur.

QUI POTERIT COMEDI
Insulsum. quod non
est sale conditum.
Verba quippe moysesq;
carnalium. quasi
cybum^{re} nri mentibus
ingerunt. ut in delecta-
tionis uen^{tem} raptant.
Sed electus quisque

Insulsum non comedit
quia prauorum dila:
factaq; diuidians:
ab ore cordis repellit,

Paulus ad esū mentū.
Inferri insulsa prohi
bit. cum discipulis
dixit. Sermo uester
semp Ingratia.
sale sit conditus.

Et praelimite quoque
uerba reproborum in
cordis ore insulsa sa
puerant. cum dicebant.

Narrauerunt mihi In
qui fabulationis
sed non ita ut lectua
one. Sæpe autem
uerba carnalium.
dum se in portu e
nr̄is auribus ingerunt.
In corde bellum temp
tationis gignunt.

Et quamuis hæc & ratio
respuat. & lingua
reprehendat. Cum
labore tamen intus

uincitur. quod foris
cum auctoritate iudicat.

Unde necesse est. ut nec
ad aures ueniat. quod
mens ac cogitationis
aditum uigilans repellat.

Sic igitur uiri. cum æter
nitatis desideris anhe
lant. Intantā se altitū
dinē uitæ se subleuant.
Ut audite iam quem un
disunt. graue sibi. ac
deprimens pondus
credant. Valde namq;
insolens. atque intole
rabile æstimant. quic
quid illud non sonat.
quod intus amat.

Sed sæpe mens iam per
desiderium ad sublimia
rapitur. iam funditur
abstulta terrenorum
hominum locutione.
separatur. Nec tamen
adhuc pro amore ueri
tatis. ad perfectendos
presentis uitæ

50 R

cruciatos accenditur,
 Jam superna appetit
 iam infimis stulta con
 temptum. sed necdum
 se ad perfectendam ad
 uersitatis tolerantiam
 dirigit. Unde & subdit.

NUT POTEST ALIQUIS
 gustare quod gustatum
 adfert mortem.

Durum quippe est appe
 tere quod cruciat.
 Sequi quod uitam fugat.

Sed plerumque mens
 iusti ad tantum se uir
 tatis culmen extendit.
 Ut & apud se interna
 rationis axe presideat.
 & quorundam foris
 stultitiam tolerando
 conuertat. Quos enim
 ad fortia trahere imp
 nitimur. eorum necesse
 est. ut infirma tolere
 mus. Quia nec lacen
 tem erigit. Nisi qui
 status sui rectitudine.

per compassionem flectit.
 Cum uero alienae infir
 mitati compatimur.
 ualentius anima robo
 ramur. Ut amore
 futurorum mens ad
 presentia aduersa se
 preparat. & cruciatos
 corporis quos time
 bat expectat. auctis
 namque desideriis
 celestibus angustatur.

Cumque aeternae patrie
 quanta sit dulcedo
 considerat. pro ea
 presentis uitae amari
 tudine ardentius
 amat. Unde post
 stulti cibi fastidium.
 post impossibilem
 mortis gustum. con
 fecte subiungitur.

QUAE PRIUS TANGERE
 nolebat anima mea.
 Nunc praeanxia
 cibi mei sunt.

Mens enim iusti

proficiens. quæ prius
 dum sola propria cura
 & ferre aliena fasti
 diebat. Quæ minus
 alienis conpatiens.
 conualescere contra
 aduersa non poterat.
 cum ad toleranda
 proximi infirma se
 adtrahit. ad aduersa
 superanda conualescit.

Ita ut pro amore ueri
 tatis. presentis uite
 cruciatus. tanto
 post fortis appetat.
 quanto prius infirma
 fugiebat. Inclina
 tione namq; sua
 erigitur. adtractatio
 ne tenditur. compas
 sione roboratur.
 Cumq; se in amore pro
 ximi dilictat. quasi
 & meditatione colle
 git. quanta fortitu
 dine in auctore surgat.

+ **C**aritas namque

quæ nos ad uim passio
 nis humiliat. altius
 in culmine contempla
 tionis leuat. Et mul
 tiplicata iam maiorib;
 desideriis aestuat.
 iam peruenisse ad uitã
 sp̄s. & iam per cruciatus
 corporis anhelat.

Quos ergo prius tangere
 nolebat. hos presen
 tis uitæ cruciatus
 tantum post ^{foris}
 præ angustia comedit.
 quæ desideria sua uix
 capiens. & ipsas quas
 dudum timuerat. iam
 pro amore cælestis
 patriæ. penas amat.
Si enim mens in dñm forti
 intentione dirigitur.
 quicquid sibi in hac
 uita amarum fit.
 dulce destimat.
Omne quod ad fligiti
 requiem putat. Tran
 sisse & per mortem

57R

appetit. Ut optinere
 uitā plenius possit.
 Funditus inl^{fi}mis &
 tinguī desiderat
 quouerus summa
 conscendit. Sed hęc x
 decius libe iusti ani
 mo. hęc de beati iob
 mente mentior. nisi
 ipse subiungit.

QUIS DŌI UTUENIAT

Requiritio mea. & quod
 expecto tribuat
 mihi dñs. & quic cepit
 ipse me conterat.
 soluat manum suam
 & succidat me. & hęc
 sit mihi consolatio.
 ut adfligens me dolo
 re non pascat.

Sed fortasse hęc p
 contumaciam & pe
 tit. fortasse in eo
 quod sepe fecte & tin
 guī desiderat. Inusti
 tiam ferientis accu
 sat. absit. hoc nam

quā mente id & pe
 tat. uerbis sequentib;
 demonstrat dicens.

Nec CONTRADICAO

sermonibus scī.

Nequaquam ergo de
 iniustitia persecuten
 tis murmurat. qui
 percussorem suum. &
 inter uerbera sc̄m uocat.

Sciendum uero est.
 quia aliquando nos
 aduersarius. Aliquan
 do autem conterit dñs.

Excontritione
 aduersarii. auirante
 deficiamus. Per con
 tritionē uero dñi.
 fracti auitis Inuistu
 te roboramur.

Hanc contritionem
 prophēa conspexer
 rat. cum dicebat.

“ Reger eos Inuirga fer
 rea. & tamquam

“ uas figuli. conteres eos.
 “ Inuirga nos dñs regit

& conterit. quia dispen-
 sationis suae. fortis recti-
 tudine. cum nos interius
 refecit. & terius affligit.
Nam quo uirtute castus
 humiliat. Intentione
 sp̄s exaltat. Unde &
 haec eadem contritio.
 figuli uasi comparatur.
Sicut & per paulum
 dicitur. Habemus
 thesaurum istum. In ua-
 sis fictilibus. Qui
 simul contritionem
 & regimen exprimens
 ait. Licet his qui fo-
 ris est noster homo
 corrumpitur. tamen
 his qui intus est reno-
 uatur. de die in diem.
 + **S**c̄s igitur uir. qui ad
 propinquare dō & iam
 per flagella desiderat.
 per sp̄m humilitatis
 dicat. Qui cepit ipse
 me conterat.
Plerumque enim uirtuōrū

contritionem in nobis
 agere dñs inchoat. Sed
 cum mens & ipso & cor-
 dio prouectus & tollitur.
Cumque se iam quasi de uir-
 tutibus erigit. se uentis
 contra se aduersario
 aditum pandit. qui
 cordis intima penetrans.
 omne quod in eodem
 studium bonae inchoa-
 tionis inuenit. con-
 fringit. **T**antoque
 se uehementius con-
 fractione exhibet.
 quanto & grauius quia
 uel admodicum fuerat
 proiectus. dolere.
Unde & teste euangelio.
 uoce ueritatis ad neg-
 lectam domum conscien-
 tia. sp̄s qui solus exiit.
 cum spiritibus septem
 redit. Ne ergo post
 diuinae correptionis
 & cordis antiquus hostis
 subripiat. atque ad uirtutū

confractionem tra
hat. sc̄s uir congrue
exorat dicens

Qui cepit ipse me
conterat. Nisi apte
dicat. Hoc quod in
me exorsus est. perfi
cere feriendo non
desinat. Ne desert
me aduersario ad con
tritionem tradat

Ubi & apte suboritur
Soluat manum suam
& succidat me

Sape namq; fiducia
Stonge prosperitatis
inflati. In quodam
factu elationis erigimur

Cumq; nos extolli condi
tor conspicit. sed in
amore suum erga
nos per uerba non
exerit. quasi ad feri
enda nra uitia manu
ligatam tenet

Non affectus sui
manum ligauerat

Cum peccanti populo
dicebat. Jam non
irascar tibi. & zelus
meus recessit a te

Soluat ergo manum
dicitur. & exeat a per
fectum. Recte autem
subiungitur

Et succidat me
Cum enim securos nos
ac de uirtutum afflu
entia elatos. repen
tinus uel flagelli
dolor. uel infirmita
tis temptatio percutit
Protinus abstat
sui uertice mentis
nre elatio succisa cadit

Ut de semetipsa nil
audeat. sed infirmi
tatis sue ictu prostra
ta manum leuantis
quaerat. Hinc est
quod sc̄i uir cum de
occulta erga se dispo
sitione suspecti sunt
plus prospera ipsa

affectum

pertimescunt tempta
 ri appaunt flagellari
 concupiscunt quate
 nus incautam mentem
 moris & dolor erudiat
 Ne in hac peregrinatio
 nis uia hoste & insidiis
 erumpente sua eandem
 de terius securitas
 sternat. Hinc psal
 mista ait. Proba me
 done & tempta me
 Hinc iterum dicit
 Ego ad flagella para
 tus sum. Quia enim
 scilicet corruptionis
 uulnus sine
 putridine non esse
 considerant libenter
 se sub manu medici
 ad sectiones parant
 Ut aperto uulnere uisus
 peccati & ceat quod
 sana cute in
 occidebat. Unde &
 adhuc subortur
Et haec mihi sit

consolatio. Ut adfli
 gens me dolore non
 parcat.
Electi quippe cum per
 peccasse se illicita
 nouerunt. Sed per
 scrutantes inueniunt
 quia nulla pro illiciti
 tis aduersa perpessi
 sunt. ut in mense for
 midinis tabescunt.
 Pauore aestuant. sinis
 tris agitati suspitio
 nib; laborant. ne in
 eternum se gratia
 deserat. ^{si} ^{stant} quos in pra
 senti uita malis
 retributio nullam ^{caligat}
Timent ne ut quo quae
 suspenditur grauior
 infine seruetur
Ferri paterna correc
 tione desiderant &
 dolorem uulneris
 medicamina salutis
 putant. Recte
 ergo nunc dicitur

Hec mihi sit conso-

lacio ut adfligens
me dolore non parcat.

Acsi aperte diceretur.

Quia ideo hic quibusdam
parcat ut eos inperpe-
tuum feriat.

Ideo me hic feriat ut
non parcat inper-
petuum parcat.

Ex afflictione enim
consolor quia corrup-

tionis humane putri-
dine sciens adspem

salutis & uulnere
certus reditor.

Quod quia non tamen
sed humili mente

ededit sublungendo
ut praediximus pate-

fecit dicens.

Nec contra dicam ser-
monibus sci.

Plerumque ad nos uerba
di non sunt dictorum

sed effectus operatio-
num. In eo enim nob

53R
loquitur quod erga
nos tacitus operatur.

Beatius igitur Iob sermo-
nibus di contradicere.

Sic de eius percussio-
nibus murare.

Sed quid de percussore
suo sentiat qui sicut
iam diximus quem
ferientem tolerat scilicet
uocat. Sequitur.

QUE EST ENIM

fortitudo mea ut sus-
tineam. Aut quis

finis meus ut patienter
agam.

Sciendum quod alia
iustorum atque alia

est fortitudo repro-
borum. Iustorum

quippe fortitudo
est carnem uincere

propriis uoluptatibus
contra ire delecta-

tionem uitae praesentis
& extinguere huius

mundi aspera.

pro æternis præmiis
 amare prosperitatis
 blandimenta contem-
 nere. Aduersitatis In-
 micum in corde superare.
 + Reproborum uero forti-
 tudo est. transitoria
 sine cessatione diligere.
 Contra flagella con-
 ditoris. Insensibiliter
 perdurare. Ab amore
 serum temporalium
 nec & aduersitate
 quiescere. Ad inanem
 gloriam. & iam & uite
 detrimento puenire.
 Malitiæ ^{aug} incrementa
 &quirere. Bonorum
 uitã non solum uerbis
 ac moribus. sed & iam
 gladius impugnare.
 In semetipsis spem
 ponere. Iniquitatem
 cotidie sine ullo desi-
 derii defectu perpe-
 trare. Hinc est quod
 ad electis per psalmistã

dicitur. Viriliter
 agite & confortetur cor
 ur̃m omnes qui speratis
 in dño. Hinc propheta
 reprobis dicit.
 Uæ qui potenter estis
 ad potandum uinum.
 & uiri fortes ad miscen-
 dam ebrietatem.
 Hinc per salomonẽ dicitur.
 Quod sc̃i quicq; sine ulla
 debilitate desiderii
 æternam requiem
 contemplantur.
 En lectulum salomonis.
 sexaginta fortes
 ambiunt. & fortissi-
 mis israel. Hinc
 psalmista contra repro-
 borum in passionem positi
 uoce redemptoris insi-
 nuans ait.
 Ecce occupauerunt
 animam meam. In-
 ruerunt in me fortes.
 Quam bene utraq;ue
 fortitudinẽ escauat.

complexus est dicens,
Qui confidunt in domino
mutabunt fortitudi-
nem. Qui enim ne-
quaquam sumunt
sed mutabunt dixit.
Profecto patenter in-
notant aliam esse
quae ponitur & aliam
quae inchoatur.
Annon & iam reprobi
fortes sunt quia pre-
sentis uitae concupis-
centiam tot laboribus
currunt. Periculo-
sis se audenter obici-
unt. Pro lucris contu-
melias libenter ferunt.
Ab appetitu sui libidine
nulla uicti contrarie-
tate resiliunt.
Percussionibus dures-
cunt & mala mundi
tolerant. Pro mun-
do eiusque ut ita dixe-
rim gaudia quiescen-
tes perdunt. Nec

54R
tamen haec perdendo
fatigantur. Unde
bene & humani generis
uoce per hieremiam
dicitur, In ebria uitae
me absentio. Ebrius
quippe quod patitur
nescit. Absentio
ergo est ebrius qui
pro amore praesentis
saeculi a sensu rationis
alienus, dum quidquid
pro mundo sustinet
leue deputat laboris
amaritudinem quam
tolerat ignorat.
Quia nimirum delecta-
biliter ad cuncta duci-
tur. In quibus penali-
ter fatigatur.
At contra uir iustus
ad mundi pericula
pro mundo tolerans
esse debilis studet
finem suum conspici
uita praesens quam sit
transitoria ad tenet.

Et pro ea exterius labo-
res perpexi se nunt
cuius intrinsecus delec-
tationem uicit

Beatus igitur lob presen-
tis uitae aduersitatibus
pressus dicat dicat
& sua dicat & omnium
uoce iustorum

” **QUE EST ENIM**
” fortitudo mea ut
” sustineam aut quis
” finis meus ut pacien-
” ter agam

Ac si aperte insinuet
dicens. Mala mundi
pro mundo tolerare
nequeo. quia iam in
eius desiderio fortis
non sum. Oumenim
presentis uitae finem
conspicio. quia pon-
dus eius patior cuius
appetitum calco

Et quia iniusti quique
ut diximus tanto
fortius labores illius

perferunt. quanto
audiuis eius delectatio-
ne pascuntur

Recte mox eandem
reproborum fortitu-
dinem subdit dicens.

” **Nec Fortitudo Lapi-**
” dum fortitudo mea.
” Nec caro mea aenea est.

Quid hoc loco aere
ac lapidibus. Nisi in-
sensibilium hominum
corda signantur?

^{eructur} ^{in bar} Qui saepe & superius
Victor accipiunt &
tamen nulla discipline
percussione molles-
cunt. Quo contra
electis per prophetam
pollicente onodicit.

” **T**ollam uobis cor lapi-
” deum. & dabo uobis
” cor carneum.

” Paulus quoque ait
” **S**ilinguis hominum
” loquar & angelorum.
” Caritatem autem non

55 R

habeam. factus sum
 uelut æs sonans aut
 cymbalum tinniens,
Scimus autem quod per
 cussi lapides. clarum
 sonum reddere neque
 unt. **E**s uero cum
 percutitur. canorus
 ualde sonitus & eius
 percussione format.
 quod quia ut lapides
 uita car & sensum
 in sonitum non habet.
Et sunt nonnulli qui
 lapidibus similes. ita
 ad pietatis præcepta
 duruerunt. ut cum
 eos percussio supernæ
 animæ ad uersionis
 & aminant. nequaquam
 sonitum humilis con
 fessionis reddunt.
Quidam uero in ællo
 aeris in nullo discre
 pantes. cum flagella
 supernæ percussio
 nis accipiunt. pie

confessionis sonitum
 emittunt. **S**ed quia
 humilitates. uoces
 & corde non profuerunt.
 ad statum salutis
 reducti. nesciunt quod
 promiserunt.
Illi ergo more lapidum
 percussi. nec uoces ha
 bent. isti autem in
 nullo aeris imitatio
 ne fugiunt. quin per
 cussione positi. bona
 quæ non sentiunt
 locuntur. **I**lli uenera
 tionem ferientis & uer
 ba denegant. isti polli
 centes quod non imple
 ant sine uita clamant.
Uir igitur scilicet reprobo
 rum duriciam inter uer
 bera fugiens dicat.
Ne fortitudo lapidum
 fortitudo mea. nec
 caro mea ænea est.
Nesi aperte fateatur
 dicens. **R**eprobosum

55
similitudinē subdisci-
plinæ uerbere fugio.
quia nec morte lapidū
ita obdurui ut sub per-
cussionis stimulo
am ministerio confessio-
nis obmutescam.
Nec rursū quasi aēs
uocem confessionis
resono. & sensum uocis
ignoro. Sed quia
ad percussione reprobū
debiliter fortes sunt.
electi autem ualenter
infirmi. Beatus iob
dum fortem se per
insaniam non esse
asserit. fortem se
per statum salutis
innotescit. Unde
ergo hanc eandem for-
titudine percipit
infirmus. ne sibi uires
quas habet arrogat.
potenter ad mortē
currat. Plerumq;
enim uirtus habita

de terius quam si de esset
Interfecit. quia dum
ad sui confidentiam
mentem erexit. hanc
elationis gladio trans-
figit. Cumque eam
quasi roborando uiui-
ficat. eleuando negat.
Ad interitum uidelicet
pertrahit. quam p-
spem propriam ab
Internæ fortitudinis
fiducia euellit.
Sed quia beatus iob &
uirtute pollet. & in
semetipsum fiducia
non habet. atq; ut ita
dixerim uires infir-
mus habet. Apoc
subiungit. dicens.
Ecce non est auxilium
mihi in me. Patet
iam ad cuius spem
percussus animus recur-
rat. cum in se sibi
esse auxilium denegat.
Sed quia infirmum se

Insema ipsam insinu
at. ad maioris adhuc
fortitudinis meritum.
quomodo etiam a pro
ximis destituatur
adiungat. Sequitur.

Necessarii quoque

mei recesserunt a me.

Sed ecce despectus exte
rius. Intus solio iudicii
praesidet. Nam cum
deselictum se asserit.
protinus ad sententias
erumpit dicens.

QUITOLLIT AB ADICO

suam misericordiam et
timorem domini deselin
quit.

Quis hoc loco amicis
nomine. Nisi qui li
ber proximus desig
natur. Qui eo nob
fideliter iungitur.
quo percepto non
a nobis bono opere *exemplo.*
ad optinendam post
ea terram patriam

ueraciter auxiliatur.

Quia autem duo sunt
precepta caritatis.
domini uidelicet amor. &
proximi. Per amorem
domini amor proximi
gignitur. & per
amorem proximi
domini amor nutritur.

Nam qui amare deum
neglegit. profecto
diligere proximum
nescit. Et tunc
plenius in domini dilectio
ne proficimus. si in
eiusdem dilectionis
gremio prius proxi
mi caritate lactamur.

Quia enim amor dei.
amorem proximi
generat. Dicitur
per legem dominus diligit
proximum tuum.

Præmisit dicens. dili
git dominum deum tuum.

Ut scilicet in terra pecto
ris nostri prius amoris

sui radicem figere
quatenus per ramos
post modum dilectio
fraterna germinare

Et rursum quia amor
di & proximi amore
coalescit Testatur
Iohannes dicens

Quinon diligit fratrem
suum quem uidet
omnem quem non uidet
quomodo potest
diligere Quae ta
men diuina dilectio
per timorem nascitur
sed in affectum cres
cendo permutatur

Sape uero omnipotens
ut quantum quisque
a caritate eius ac pro
ximi longe sit uel in
ea quantum profice
rit innotescit

Miro ordine cuncta
dispensans Alios
flagellis deprimat
Alios successibus fulcat

Cum quosdam tem
poraliter deserit In
quorundam cordibus
quod malum late
ostendit Nam ple
rumque ipsi nos mise
ros Insecuntur qui
feliciter sine compara
tione coluerunt

Cum enim quis positus
in prosperitate dili
gitur Incertum ual
de est utrum prospe
ritas an persona
diligatur Amissio
autem felicitatis In
terrogat uina dilec
tionis Unde quidam
sapiens dicit

Non agnoscitur In bo
nis amicus & non
abscinditur In malis
Inimicus Nec pros
peritas quippe ami
cum indicat Nec ad
uersitas Inimicum
celat

Quia & ille saepe prospere
 ritatis. nrae reueren
 tia tegitur. & iste
 & confidentia aduer
 sitatis aperitur.
 Vir igitur iustus infla
 gellis positus dicat.
 Qui tollit ab amico suo
 misericordiam. timo
 rem dñi derelinquet.
 Quia nimirum qui & ad
 uersitate proximum
 despicit. aperte con
 uincitur quod hunc.
 In prosperis non
 amat. Et cum
 omps dñs. ideo quosdam
 percutiat. ut & percus
 sos erudiat. & non
 percussis occasione
 boni operis præbeat.
 Quisquis percussum
 despicit. occasionem
 a se uirtutis repellit.
 Et tanto se nequius
 contra auctorem eri
 git. quanto hunc

nec pium in salute pro
 pria. nec iustum in alie
 no uulnere agnoscit.
 Intuendum uero est.
 quod beatus Iob sic
 sua loquitur. ut totius
 quoque electi populi
 per eum uita signetur.
 Quia enim eiusdem
 populi membrum est.
 cumque ipse patitur
 narrat. ecce & iam
 quæ sustinet ille denun
 tiat dicens.
 "FRATRES MEI PRE
 "TERIERUNT ME Sicut
 "torrens qui raptim
 "transit in conuallibus.
 REPROBATIO MENS
 Quia sola presentia
 diligit. plerumque
 nunc tanto aliena
 existit auerbere. quan
 to post & tranea
 remanet ab hereditate.
 Et superba iustos despi
 cit. quos paterna

misericoorditer seueri-
tas affligit. Sæpe
uero reprobi. Seandē
fidem quam uiuimus
retinent. eandem fidei
sacramenta percipiunt.
eiusdem religionis unita-
te continentur. Sed
tamen compassionis
uiscera nesciunt.

Caritatis uim qualnoim
flagramus & proxi-
mum non agnoscunt.

Recte ergo & fratres &
prætereuntes uocantur.
quia & uno matris
nobiscum gremio per-
fidem prodeunt. Sed
in uno caritatis studio
erga dñm & proximum
non figuntur.

Unde apte & iam torren-
ti qui raptim transit
In conuallibus compa-
rantur. Torrens
namq; & montanis
ad ima defluit.

& collectus In hiemalibus
pluuuis æstis solis
arescit. Qui enim
terrena diligunt. spem
supnæ patriæ deserunt.
quasi & montibus ualles
pæunt. Quos tamen
hiemps præsentis uitæ
multiplicat. Sed æstas
uenturi iudicii & siccit.

Quia cum sol supernæ
distinctionis incan-
duerit. Reprobosum
lætitia In ariditatem
uerit. Bene autē
dicitur. Raptim
transit In conuallibus.

Torrenti quippe ad
conuallē raptim
transire est prauoni-
mentibus ad ima
desideria sine obstacu-
lo ac difficultate discen-
dere. Omnis namq;
ascensus In labore est.
discensus In uoluptate.

Quia per adonsum

58R

gressus ad superiora
 tenditur per remis
 sionē uero ad inferio
 ra declinatur
Nomontis enim uertice
 saxum subuehere mag
 ni laboris est. Eumq;
 a summis ad ima
 dimittere laboris nonē.
Sine mora uidelicet pro
 ruit. qui magnis cona
 tibus ad summa puenit.
Longo studio seges seri
 tur. sole atq; imbre
 diutino nutritur.
 Sed tamen una & subi
 ta scintilla consumit.
Caulis per aedificia
 alta proficiunt. sed
 repentinis casibus
 terram p̄cunt.
Robusta arbor in aera
 per tarda incrementa
 se erigit. sed quid
 quid diu ad alta pro
 tulit. semel & simul
 cadit. Quia igitur

ascensus in labore est.
 discensus in uoluptate.
Recte nunc dicitur.
Fratres mei praeterie
 runt sicut torrens
 qui raptim transit in
 conuallibus. Quod
 tamen sentire & aliter
 potest. Si enim con
 ualles ima penarum
 loca intellegimus. In
 iusti quiq; sicut torrens
 raptim ad conualles
 transeunt. Quia in
 hac uita quam totis
 desideriis appetunt
 diu stare nequaquam
 possunt. Nam quod
 dies aetatis accipiunt.
 quasi tot cotidie
 gressibus ad finem ten
 dunt. augeri sibi op
 tant tempora.
Sed quia concessa sub
 sistere nequeunt
 quod ad augmenta
 uiuendi percipiunt.

offi inuendi spatia
totidem perdunt

Momenta ergo tempo-
rum quos secuntur figi-
unt. quo accipiunt.
amittunt. Raptim
itaque ad conualles tran-
seunt. quum longum
quidem uoluptatum
desideria pertrahunt.
sed ad inferni claustra
repente deducuntur.

Quia enim hoc etiam
quod qualibet longe-
uitate et tensum est.
si fine clauditur. lon-
gum non est. Ex fine
miseri colligunt breue
fuisse quod amittendo
tenuerunt. Unde
bene et psalomonem
dicitur. Simultis
annis uixerit homo.
et in his omnibus laetatus
factus. meminisse debet
tenebrosi temporis. et
dierum multorum.

quicum uenerint. uani-
tatis arguuntur preterita.

Stulta et enim mens cum
malum repente inuene-
rit. quod nequaquam
preterit. eternitate
eius tolerando intelle-
git. quia quod prete-
rire potuit. uanum fuit.

Sciendum uero est
quod plerique agere
recta desiderant.
Sed sunt nonnulla que
infirmis eorum mentibus
et presentia uita contra-
dicant. Cumque
ad uersa in infimis
perpetui moriunt. In su-
perni iudicii rectitudi-
nem offendunt.

Unde recte dicitur
QUITTAMENT PRUINAE
Ilaruit super eos nix.
Praina quippe inferius
gelescit. Nix autem
desuperioribus ruit.
Et trape nonnulli dum

dilectione
se eme au
mar. filio lu
viciu

temporalia aduersa
 per-timescunt. ^{deleto} distric-
 tionis animi aduersi-
 nis obiciunt. De quib;
 bene per psalmista
 dicitur. Illic trepi-
 dauerunt timore
 ubi non erat timor.

Istamque ueritate
 tam libere defendere
 appetit. sed tamen
 in ipso suo appetitu
 trepidus indignatio-
 ne potestatis humane
 per-timescit.

Cumq; inter homi-
 nem contra uerita-
 tem pauca eiusdem
 ueritatis uiam caeli-
 tus sustinet. Ille pec-
 catorum suorum
 conscius ex qua pos-
 sione indigentibus
 lam largire desider-
 rat. sed tamen ne-
 cessitas rebus eget ipse
 famulatur miseris.

Cum ex uisus subiecta
 reseruantos trepidus
 preparatus. Ab alimen-
 tis misericorditer
 animam negat.

Et cum patitur in terra in
 opia in dicit de terra
 sibi habundantiam
 supernae refectio-
 nis abscidit. Recte ergo
 dicitur. Qui timent
 pruinam. Haruit
 super eos nix.

Quia qui conculeanda
 ab infimis in dicit
 ad summis in dicit
 patiuntur. Sicam
 transire nolunt quod
 calcare poterant.
 Iudicium de supernis
 excipiunt. quod tolerare
 nequaquam possunt.

Sed haec agentes mundi
 gloria temporaliter
 obtinent. Quid autem
 tempore uocationis
 suae facturi sunt.

Cum cuncta simul
pauidi deserunt. que
his cum graui timore
seruauerunt.

Unde & apte subditur.

Tempore quo fue-
runt dissipati peribunt.

Quos enim presen-
tis uitae sollicitudo
ordinat. Amissio dissi-
pat. Et tunc & iam
& tunc peribunt. qui
intus dudum aeterna
neglegendo perierunt.

De quibus recte additur.

Et ut incaluerint
soluentur de loco suo.

Iniquus. et enim
quisque cum incalue-
rit. de loco suo soluitur.
quia iudicio intame-
distinctionis ad pro-
prium. Cum iam
per cognitionem
pene feruere cepe-
rit. Ab ea cui dudum
inheret. carnis suae

delectatione separat.
Hinc est enim. quod p.
prophetiam contra
reprobos dicitur.

Et tamen modo sola
uexatio intellectum
dabit. auditui. quia
uideret. aeterna.
non intellegunt. Nisi
cum pro temporalibus
sua sine emendatio-
ne peribunt.

Tunc mens aestuat. &
infructuose peniten-
tiae se ignibus inflamat.

Quae ad supplicium
timet. in praesente uita
& desiderio redit.

Sed de loco suo soluitur.
quia oblectamenta
carnis deserens. eas
duritiam per supplicium
liquatur. Sed quia
iniqui omnes. quod
abstractionis. suae.
tempore peribuntur
audiuimus. Ad huc.

aliqua quibus in liber-
tatis suae spatio impli-
catur audiamus. sequitur

INUOLUTE SUNT
SEMITE GRESSUUM EORUM.

QUONIAM QUOD INUOLUTU-
R. IN SE IPISO REPLICATUR.

ET SUNT NONNULLI. QUI
SELUCENTIBUS VITIIS OB-
UIARE QUASI TOTA INTEN-
TIONE DELIBERANT. SED

IN RUENTE TEMPTATIO-
NIS ARTICULO. IN DELIBERA-
TIONIS PROPOSITO NON
PERDURANT. Alius

NAMQUE PRAUO USU SUP-
BIE INFLATUS. CUM MAG-
NA ESSE PRAEMIA HUMI-
LITATIS CONSIDERAT AD

VERSUS SEMETIPSUM RE-
FRIGIT. & quasi timo-
rem turgidi fastus
deponit. exhibere se
quibus libet contumelias
humilem promittit.

SED CUM REPENTE HUNC
UNIUS INIURIA VERBI

pulsauerit. Ad consue-
tam protinus elationem
redit. Sicque ad timo-
rem. Sicut dicitur. Ut

nequaquam quia humi-
litas bonum concupi-
uerat recordetur.

ALIUS AUARITIA ESTUANS.
AUGENDIS FACULTATIBUS
ANHELAT. Ipsi cum pre-
terite omnia uelociter
conspicit. uacantem
per concupiscentias
mentem figit.

DECERNIT LAM NIL APPE-
TERE AD EPA TANTUM
MODO SUB MAGNI
MODERAMINIS FRENO
PSSIDERE. Sed cum
repente fuerint oculis
oblata que placebant.
In ambitione protinus
mens anhelat.
Semetipsam non capit.
adipiscendi haec occa-
sione quaerit.

ET OBLITA CONTINENTIAE.

60R

quam secum pepigerat cogitationum se
 stimulis perdesideria
 acquisitionis Inquirit,
 Alius luxoriae tabe
 polluitur & longa
 lam consuetudine
 captus tenetur
 Quanta autem castita
 tis sit munditia
 conspiciat & carne
 uincitur pedis depre
 hendit, Restrin
 gere ergo uoluptatum
 fluxa deliberat &
 resultare consuetudi
 ni quasi totis se uiribus
 parat, Sed uel
 oblecta oculis specie
 uel ad memoriae re
 ducta cum subita
 temptatione con
 cutitur, protinus
 a pristina prepara
 tione dissipatur
 Qui contra hanc
 clypeum deliberationis

esererat delectationis
 laculo confossor lacu,
 Sicq; eum luxoria
 eneruem superat ac si
 nulla contra eam in
 tentionis asma prepa
 rasse, Alius in
 flammis accenditur
 & usq; ad inferendas
 proximis contume
 lias effrenatur
 Cum uero nulla furoris
 occasio animu pulsat
 quanta sit mansue
 tudinis uirtus, quan
 ta patientiae altitu
 do considerat, seq;
 & iam contra contu
 melias patiente parat,
 Sed cum parua quam
 sibi commotionis
 occasio nascitur, se
 pente aduocet & con
 tumelias medullitus
 Inflammatur
 Ita ut non solum ad me
 moria patientia

promissa non sedeat
sed & sem& ipsa mens.
& ea quae loquitur con
uitia non agnoscat.

Cumq; furore plene
satis fecerit. quasi
post exercitium in
tranquillitate redit.

Et tunc se ad silentii
claustra recolligit
cum lingue non pati
entia. sed procacita
tis suae satis factio
frenum ponit.

Uix igitur seram post
conuicta inlata se
cohibet. quia & acur
su saepe spumantes
equos non praesiden
tis dextera. sed cam
pi terminos cohercet.

Bene ergo de reprobis
dicitur. Inuolunte
sunt semite gressuū
eorum. Quia recta
quidem deliberando
appetunt. sed ad

consuetudine semper ^{67R}
mala replicantur.

Et quasi extra se tensi.
ad sem& ipsos perir
cuitū redeunt. quibo
na quidem capiunt.
sed clamalis numquam
recedunt. Esse quip
pe humiles. sed tamē
sine dispectum.

Esse contenti propriis.
sed sine necessitate.

Esse casti. sed sine
maceratione corporis.

Esse patientes. sed
sine contumeliis uolunt.

Cumq; ad ipsi uirtutes
quaerunt. sed laboris
uirtutē fugiunt.

Quid aliud quam & belli
certamina in campo
nesciunt. & trium
phare in urbibus de
bello concupiscunt.

Quam uis & hoc quod
eorum semite inuo
lute memorantur.

61^v
Adhuc Intellegi & aliter
porro. Sæpe namq;
nonnulli contra quæ
dam seuitia uehemen
ter^{le} accingunt. Sed
quædam subigere neg
legunt. Cumque
se contra ista non
erigunt. & illa contra
se separant quæ sube
gerunt. Et alius
namq; iam carnem
a luxoria domuit.
Sed tamen adhuc men
tem ab auaritia non
refrenauit. Cumq;
se in mundo procer
cenda auaritia reti
net. cumq; a terrenis
actibus non recedit
erumpente occasione
a sticulo. & iam Inlu
xoria labitur. quam
iam subigisse uidebat.
Alius auaritiæ æstum
uicit. Sed nequaquam
uim luxoriae subdidit.

Cumq; ex plende luxo
rie præquam præpa
rat. lugo quoq; aua
ritia quam dudum
edomauit. cordis
ceruicem subdidit.
Alius rebellantem iam
Inpatientiam strauit.
Sed inanem gloria.
nec dormiit. Et cum
se per hanc mundi
honoribus inserit.
confixus causarum
stimulis. ad Inpatien
tiam captus redit.
Cumq; Inanis gloria
ad defensionem sui
animum eiegit. &
illam uictus tolerat
quam superauit.
Alius inanem gloriam
subdidit. Sed tamen
Inpatientiam necdum
strauit. Et cum
multa resistantibus
per Inpatientiam
minatur. erubescens

non implere quod loquitur. sub inanis gloriae iugū se uocatur.

E hoc uictus per aliud tolerat quod plene se uicisse gaudebat.

S i ergo ope uicaria fugituum suum uitia relinēt. & quasi iam admissum sub d^{ominu} iure recipiunt. atq;

ad uindictā sibi uicissim tradunt. Peruersis itaq;

Inuolute sunt gressuum semite. quia & si de uicta una nequitia pedem leuant.

Regnante tamen altera hunc in eā & iam quam de uicerant implicant.

A liquando uero Inuolutis gressuum semitis in non nulla culpa deuertitur. & alia per aliam p^{ro}peratur.

N am saepe furtam

negationis fallacia iungitur. & saepe culpa fallaciae per iurii seatu cōmolatur.

S aepe quod libet uitium impudenti p^{re}sump^{ti}one committitur.

& saepe quod omne culpa fit grauius. & iam de commisso uitio superbitur.

N amquam uis de uirtute nasci elatio soleat. Nonnumquam tamen

stulta mentis elatio de perpetrata se nequitia exaltat.

S ed cum culpe adiungitur culpa. quid aliud quam inuolutis semi

tis. atq; innodatis uinculis prauorum gressus ligantur.

U nde bene contra p^{ro}uersam mentem sub iudeae speciem peresaiam dicitur.

" Erit cubile draconum.
 " & pascua strutionum.
 " & occurrent demonia
 " onocentauris. & pilo
 " sur clamauit alter
 " ad alterum.

Quid namq; per dracones.
 Nisi malitia. Quid uero
 strutionum nomine.
 Nisi hypochrasis desig
 natur. Strutio
 quippe speciem uolan
 di habet. Sed usum
 uolandi non habet.

Quia & hypochrasis
 cunctis intuentibus
 imaginem dese scitatis
 insinuat. Sed tenere
 uitam scitatis igno
 rant. Inperuersa
 igitur mente draco
 cubat. & strutio pas
 citur. quia & latens
 malitia callide tegitur.
 & intuentium oculis
 simulatio bonitatis
 ante fertur.

Quid uero onocentau
 rorum nomine.
 Nisi & lubrici figurantur
 & elati. Creco quip
 pe eloquio onas asinus
 dicitur. & appellatio
 ne asini luxoria desig
 natur. Propheta
 ad testante. quia
 " Carnes asinorum
 " carnes eorum.
 Tauri autem uocabulo.
 ceruix superbiae de
 monstratur. Sicut
 uoce dominica de iude
 is superbientibus per
 psalmistam dicitur.
 " Tauri pingues obrede
 " runt me. Onocen
 tauri ergo sunt. qui
 subiecti luxoriae uitae.
 Inde ceruicem erigunt
 unde humiliari debue
 runt. Qui carnis
 suae uoluptatibus
 seruentes. & pulsa
 longe uerecundia

63R

non solum se amittere
 sectitudinem non do-
 lent. Sed adhuc & iam
 de opere confusionis
 gaudet. In ecentau-
 ris autem demonia
 occurrunt. quia ma-
 ligni spr. ualde eis ad-
 uotum deseruiunt. quos
 de his gaudere
 conspiciunt. quae flere
 debuerunt. Ubi apte
 subiungitur. Et pilo-
 sus clamauit alter
 ad alterum.

Quis namque alii pilosi
 appellatione figuran-
 tur. Nisi his quos greci
 panas. latini incobos
 uocant. Quorum
 nimirum forma ab
 humana effigie inci-
 pitur. Sed bestiale
 & extremitate terminat.
 Pilosi ergo nomine
 cuiuslibet peccati aspe-
 ritas designatur.

quod & si quando quasi
 ab optentu rationis inci-
 pit. semper tamen ad
 inrationabiles motus
 tendit. Quasi homo
 in bestiam desinit. dum
 culpa per rationis
 imaginem inchoans
 usque ad inrationabile
 effectum trahit.

Nam saepe adendi delec-
 tatio seruit gulae. &
 seruire se simulat. In-
 digentiae naturae.

Cumque uentrem in in-
 gluuiem extendit
 membra in luxuriam
 erigit. Pilosus autem
 alter ad alterum cla-
 mat. cum per peccata
 nequitia. per peccata
 dam malitiam prouocat.
 & quasi quadam cogita-
 tionis uocem commissa
 lam culpa culpam
 adhuc quae committa-
 tur inuitat.

634
Sæpe namq; ut dixi
mus gula dicit: si ha
bundanti corpus ali
mento non reficis. In
nullo utili labore sub
sistis. Cumq; mente
per desideria carnis
accenderet. mox quoq;
luxoria uerba pro
pria suggestionis
facit dicens.

Simisceri dicit homines
corporaliter nolle
membra ipsa coeundi
apta usibus non fe
cisse. Cumq; hæc
quasi & ratione sug
gerit. mentem ad
libidinum effrena
tionem trahit.

Quæ sæpe depræhensa.
patrocinium mox
fallaciæ & negatio
nis inquirat. seamq;
se esse non æstimat.
si mentiendo uitam
defendat.

Pilosus ergo alter ad
alterum clamat. Si
quando aliqua ratio
cinandi specie per
uerram mentem culpa
subsequens. & occa
sione culpæ præce
dentis inlaqueat.

Cumq; hanc peccata
dura atq; aspera de
primunt. quasi con
uocati in ea concor
diter pilosi dominant.

Sicq; fit. ut temper se
gressuum semite
dærius inuoluant.
dum mentem repro
bam culpam per cul
pam ligat.

Sed inter hæc sciendū
est. quod aliquando
prius oculis cordis
intellectus obtundi
tur. & post modū
captus animus per
exteriora desideria
animus uagatur.

Uitæta mens quod uci
tur nesciat. & carnis
sue inlecebris sese liben
ter subdat. Aliquan
do uero prius desideria
carnis ebulliunt &
post longum usum in
liciti operis oculum
cordis claudunt.

Nam sæpe mens recta
cernit. nō tamen au
denter contra peruersa
se erigit. & renitens
tes uinctur. dum hoc
ipsum quod agit diu
dicans. carnis sue delec
tatione superatur.

Quia enim plerumque
prius oculos contempla
tionis amittitur. &
post carnis huius desi
deria mundi laboribus
animus sublugatur.
estatur samson ab allo
philis captus. qui post
quam oculos perdidit
ad molam deputatus est.

Quia nimirum maligni
sp̄s. post quam temp
tationum stimulis
Intus aciem contempla
tionis effodiunt.
foris incircuitū laborū
mittunt. Rursum
quia sæpe & erecta
operatio & terius per
ditur. & tamen adhuc
rationis lumen incor
de reuincitur.

Propheta hieremias in
sinuat. quia dum
sedecie captiuitatem
narrat. ordinem cap
tiuitatis Internæ denun
tiat dicens. Et ceci
dit rex baby-lonis
filios sedecie In reblata
In oculis eius. & omnes
nobiles iuda occidit
rex baby-lonis. oculos
quoq; sedecie eruit.

Rex quippe baby-lonis
est. antiquus hostis
possessor Intime

confusionis. qui prius
 filius ante intuentis oculo
 los trucidat. Quia
 sepe sic bona opera inter
 ficit. Ut hæc se amittere
 ipse qui captus est dolens
 cernat. Nam gemit
 plerumque animus. & ta
 men carnis suæ delecta
 tionibus uictus bona
 quæ genuit amans perdit.
 Ea quæ damna patitur
 considerat. Nec tamen
 uirtutis brachium contra
 regem babilonis leuat.
 Sed dum uidens nequitie
 perpetratoe percutitur.
 Ad hoc quandoque peccati
 usu perducitur. ut ipso quoque
 rationis lumine priuatur.
 Unde babilonis rex & tunc
 prius filius. sed ecclie
 oculos eruit. Quia ma
 lignus spir subductis prius
 bonis operibus. post & in
 tellegentie lumen tollit.
 Quod recte sed ecclias

inreblatha patitur.

Reblatha quippe multa hæc
 interpretatur. Et enim
 quandoque & lumen ratio
 nis clauditur. qui prauo
 usu & iniquitatis suæ
 multitudo ne grauetur.

Quomodo autem culpa
 prodeat. uel quibus libet
 & occasionibus erumpat.

Reproborum tamen
 semitæ simpli uolutæ
 sunt. Ut prauis concu
 piscentiis dediti. aut
 bona nulla appetant.
 aut appetentes infirmo
 desiderio. ad hæc nequa
 quam mentis liberor
 gressus tendant.

Recta enim aut non in
 cipiunt. aut in ipso
 fracti tenere. ad hæc
 minime pertingunt.

Unde fit plerumque ut
 ad amorem suum lassati
 recedant. seseque ab inten
 tione animæ incarnis

uoluptatibus sternant
sola quae transeunt
cogitent nulla quae
re^labunt Inuacuum
& peribunt Inuacuum
quippe ambulat
quoniam nil secum de fructu
sui laboris portat

Alius namq; adipiscendis
honorib; & sudat
Alius multiplicandis
facultatib; aestuat
Alius promerendis
laudibus anhelat

Sed quia cuncta haec hic
quisq; moriens deserit
labores inuacuum p
dicit quis cum ante
iudicem nil tulit

Quo contra bene per
legem dicitur

Non apparebis In conspe
ctu dñi uacuis Qui enim
promerendae uite
mercedem bene agen
do non prouidit In
conspectu dñi uacuis

apparati. Hic de iustis
p psalmistam dicitur
" Uenientes autem uenient
" cum exultatione por
" tantes manipulos suos.
Ad examen quippe iudicii
portantes manipulos
ueniunt qui in semetip
sos recta opera quibus
uitam mereantur
ostendunt. Hinc de
uno quoq; electo psal
mista iterum dicit

" Qui non accipit In uano
" animam suam
In uanam quippe ani
mam suam accipit
qui sola praesentia
cogitans quae se sequan
tur In perpetuum non
ad tendit. In uano
animam suam accipit
qui eius uitam negle
gens ei cura carnis
ante ponit

Sed animam suam In uano
cum non accipiunt

† cum p maneat curat. Unde & cepte subdit; am bu

65^v
quia intentione conti-
nua ad eius utilitatem
referunt. quidquid
corporaliter operan-
tur. Quatenus & tran-
seunte opere operis
causa non transeat
quæuitæ præmia post
uitam parat. Sed hæc
curare reprobi negle-
gunt. quia profecto
ambulantes Inuacui
uitam sequentes fugi-
unt. Inuenientes per-
dunt. Melius uero
aprauorum Imitatio-
ne conpescimus. Si
eorum damna & fine
pensamus. Unde bene
& iam cum exortatio-
ne sub iungitur.

” **C**ONSIDERATE SEMI-
” tar theman. tanera
” saba. & expectate paulisp.
The man quippe
auster. Saba autem
re te Interpretatur.

Quid hic per austrum
quia flat a teporibus
membra dissoluit.
Nisi fluxa uiuendi
remissio. Quid per
se te. Nisi actionis
obligatio demonstratur.
Qui enim dissoluta men-
te. ea que terrena
sunt appetunt. negres-
sum liberant ad impro-
deant. ipsi se suis In-
ordinatis conatibus
ligant. Cumque flu-
xis cogitationis suæ
actibus implicantur.
quasi remansurus In-
sæis maculis pedes
ponunt. Ut enim
paulo superius quosdam
ad deuictas iam culpas
retrahi. per aperta
quædam & non deuicta
uita diximus. Ita
nonnulli ad ea que
reliqui erunt redeunt.
per quædam que uel

honestatis nomine
 uel laudis honore pal
 liantur. Nam sunt
 plerique qui iam aliena
 non appetunt atque
 ab huius mundi lurgis
 Incoactam quicquid amore
 di uidentur. erudiri
 sacris eloquiis sitiunt.
 uacare supnis contem
 plationib: concupis
 cunt. ne tamen per
 fecta animi libertate
 curam rerum familia
 rum deserunt.
 Cui sepe dum licite ser
 uiunt. & iam in inlici
 tis huius mundi lurgis
 Inplicantur. Cumq;
 terrenas res studiose
 tenere desiderant.
 cordis requiem deserunt
 quam querebant.
 Et cum substantia fugi
 ens continua prou
 sione protegatur. con
 ceptus In animo diuine

sermo scientiae dissipat.
 Quia iuxta ueritatis sen
 tentiam obortum semen
 spinæ opprimunt.
 cum uerbum di amemo
 ria In portane terre
 narum rerum sollici
 tudines & pellunt.
 Dissolutis itaq; gressib:
 In rete ambulat.
 quia cum perfecte mundum
 non deserunt. semet
 ipsos gradiendo obli
 gant ne gradiantur.
 Et sunt pleriq; qui non
 solum aliena non ap
 petunt. uerum & iam
 cuncta quæ posside
 rint In mundo dere
 linqunt. Semet ipsos
 despiciunt. nullam
 presentis uitæ gloria
 requirunt. Ab huius
 mundi se actionibus
 separant. & pæneste
 quid quid prosperita
 tis admiserant calcant.

66^v
Sed tamen adhuc uinculo
carnalis cognationis
obligati. dum amore
propinquitatis In discrete
deseruiunt. Ad ea saepe
per effectum cognatio
nū redeunt. quæ lam
& cum proprio dispectu
subigerunt. Cumq;
plus quam necesse est
carnis propinquos dili
gunt. Retracti & terius
a cordis parente diuidunt.
Nam saepe quosdam uidemus
quantum ad proprium
studium & spectat. lam
presentis uite deside
ria non habere. Sicut
Mundum & opere & pro
fessione reliquisse. Sed
tamen pro Inordinatis
affectibus propinquorum
prætoriam Inrumpere.
Terrenarum rerum iur
gis uacare libertatem
intime quæis relinquere.
& mundi in se studia

lam dudum destructa
separare. Quotaque
isti. Nisi in rete ambulanti
quos a presenti sæculo
Incoata lam uitæ perfec
tio soluerat. Sed in ordi
natis amor terrene
cognitionis ligat.

Qui enim districto studio
& non dissolutis gressibus
æternæ sponsonis præ
mium sequuntur. sicut
sem& ipsos pro diuino
amore despiciunt.

Sic cuncta quibus se senti
unt præpedire post
ponunt. & cum pro dō
necesse est. ut quibus
ualent cunctis inserui
ant. pro dō priuata obse
quia & iam propinquis
negant. Hinc est enim
quod quidam cum diceret.

„ Per mitte mihi prius ire
„ & sepelire patrem meum.
Ueritatis oise proctinus
audiuit. Sine ut mostui

sepeliant mortuos suos.
Tu autem uade adnun-
tia regnum dñi.

Jua in re notandum est.
quia electus discipulus.
dum a parentis sepul-
tura conpescitur.
hoc deuotum quemq;
& habere patri mortuo
& affectu carnali prop-
ter dñm non licet. quod
propter dñm & ceteris
debet. Hinc rursus
ueritas dicit.

Siquis uenit ad me & non
odit patrem suum &
matrem & uxorem
& filios & fratres &
sorores. Adhuc autē
& animam suam non
potest meus discipulus
esse. Quo in loco ui-
de licet. Quodum propin-
quorum odium. & ani-
mæ quoq; p̄re odium
sub inferat. Patenter
ostenditur. quia sic

propinquos. sicut nos
in ipsos odio habere
præcipimur. Ut hos
ad æterna rapientes.
eorumq; carnalem
gratiam cum præpedit
post ponentes.

Discamus temperata eos
discretionis arte. & con-
uenienter diligere.
& salubriter odio habere.

Quatenus sic sciatis per
amorem odium sur-
gere. Ut ualeamus eos
uenerius potius amare.
Hinc rursus per moy-
sem dicitur. Qui dixit
patri suo & matri suæ
nescio uos. & fratrib;
suis ignoro illos. & nes-
cierunt filios suos.
hii custodierunt eloquiū
tuum. & pactum tuū
seruauerunt.

Ille enim scire dñm fami-
liarius appetit. qui pre-
amore pietatis nescire.

67^v
desiderat quos carnali-
ter sciuit. Graui &
enim damno scientia
diuina minuatur. si
cum carnis nocturno patet.

Extra cognatos ergo
quisque ac proximos
debet fieri. si uult pa-
renti omnium uerius
lingi. Quatenus eos de-
quos propter omni utili-
ter negligit. tanto
solidius diligat. quanto
in eis affectum sobole
copule carnalis ignorat.

Debemus quidem & tem-
poraliter his quibus
uicinius lungimus
plus ceteris prodesse.
Quia & flamma ad mo-
tis rebus incendium
portat. Sed hoc ipsum
prius ubi nascitur incendit.

Debemus copulam terrene
cognationis agnoscere.
Sed tamen hanc cum
cursum mentis prepedit

ignorare. Quatenus
fidelis animus in diuino
studio accensus. nec ea
quae sibi sunt in infimis
coniuncta dispiciat.
& haec apud semetipsum
recte ordinans sum-
morum amore trans-
cendant. Sollert
ergo cura. Sprouiden-
dum est. Nec carnis gra-
tia subrepat. atque a recto
tenere cordis gressu
deflectat. Ne uim
superni amoris impechat
& surgente mentem
super inposito pondere
deorsum premat.

Sic & enim quisque pro
pinquorum debet neces-
sitatibus compatij. ut
tamen per compassionem
non sinat uim suae
intentionis impedire.

Ut affectus quidem men-
tis uiscera repleat.
Sed tamen ab spiritali

proposito non auertat,
 Neque enim sancti uiri ad in-
 plenam necessaria pro-
 pinquos carnis non di-
 ligunt. Sed amorem
 spiritualium ipsam in se-
 dilectionem uincunt.

Quatenus sic eam discre-
 tionis moderamine
 temperent. Ut per
 hanc in paruo satam
 ac minimo a recto tene-
 re declinent.

Quos bene nobis per
 significationem uacce
 innuunt. que sub
 arcam ad montana
 tendentes affectu si-
 mul & rigido sensu
 gradiuntur. Sicut
 scriptum est.

Collentes duas uaccas
 que lactabant uitulos
 iunxerunt ad plastrum.
 uitulosque earum clau-
 serunt domi. & posue-
 runt arcam dei super

plastrum. Et paulo
 post. Ibant indiecti
 uacce per uiam que du-
 cit bethsamis. & tanese
 uno gradiebantur.
 pergentes & mugientes
 & non declinantes neque
 ad dexteram neque ad si-
 nistram. Ecce enim
 reclusis domi uitulis
 uacce que sub arca
 domini plastrum religant
 gemunt & pergunt.

Quant ab intamis mugiant
 & tamen ab tanese
 non demutant gressus.

Amosem quidem per con-
 passionem sentiunt.
 Sed colla posterior non
 deflectunt.

Sic necesse est ut incedere
 debeant. qui aere
 legis iugam subpositi-
 lam per internam senten-
 tiam domini arcam portant.

Quatenus per hoc quod
 propinquorum necessitatibus

68^v
condolent. Accepto recti-
tudinis itinere non de-
clinant. Bethramis
quippe domus solis dicitur.
Nunc ergo superposita
bethramis pergere
est. Cum superna scien-
tia a paterna lucis
habita culum propin-
quas. Sed tunc uere
bethramis tendimus.
Cum uiam rectam
gradientis ad uicinas
erroris latera non
pro affectu pignorum
declinamus.

Quosum nimirum gratia
mentem nostram tenere
debet. Sed reflectere non
debet. Nec haec eadem
mens aut si affectum
non tangitur durasit.
Aut plus tacta si inflecti-
tur remissa. In ueri-
libet beatum Iob. In quo
diuini timoris iugum
colla cordis attriuerat.

sub quantis discretionis
moderamine diuinae
sententiae astra portat.

Amisissis namque uitalis
mugit. quia audita
morte filiorum interra
tonso capite corrui.

Sed recto tamen itinere
mugiens gradatur. quia
os eius ingemitu ad di-
laudes aperitur. Cum
protinus dicitur.

” Dñs dedit dñs abstulit.
” Sicut dñs placuit ita
” factum est. Sic nomen
” dñi benedictum.

Sed in discretis mentes
hanc uiuendi regulam
nesciunt. & quo uias di-
dissolute apponunt. eo
ad mundi latera stulte
replicantur.

Recte igitur ser uir. post
themam semitas. saba-
lainera memorat.

Quia quos auster reprobi
temporis soluerit. hos

nimirum se te Inplica
 tionis tenet. Bene aut
 prauorum facta de
 scribens. considerare
 haec admonet. quia per
 uersa agendo diligimus.
 sed haec uisa In alius diu
 dicamus. Et quae In
 nobis minus diu dicanda
 credimus. quam sint
 turpia In aliorum actio
 nem cognoscimus.
 Sicque fit ut ad se in ipsa
 mens redeat. & agere
 quod reprehendit eru
 berat. Quasi enim
 abspeculo faeda facies
 displicet. cum mens
 auita simili in se ipsa
 quod auersatur uideat.
 It ergo. Considerate
 semitas theman. Itine
 ra saba. & expectate
 paulisper. Ac si apte
 diceret. Damna
 alieni temporis ad tenoi
 te. & tunc spem de

aeternis firmiter sumitis.
 Si recto cordis oculo
 quod malis displice
 at uideat. Bene autem
 dicitur. Expectate
 paulisper. Saepe enim
 dum praesentis uitae
 breuitas quasi diu perse
 ueratura diligitur. ab
 aeterna spe animus fran
 gitur. & delectatur ^{in nib.} praesentibus
 desperationis
 suae caligine reuerberat.
 Cumque longum putat
 quod ad uiuendum sibi
 spatium restat. Repen
 te uitam deserens. aeter
 na Inuenit. quae uitae
 lam nequeat.
 Hinc est enim quod per
 quendam sapientem dicit.
 Uae his qui perdidit
 sustentiam. Sustinen
 tiam uidelicet perdidit.
 qui dum diu se In morate
 uisibilibus aestimant.
 spem Inuisibilium

deselinquunt. Cumq;
 mens in presentibus
 figitur uita terminat.
 Et repente ad supplicia
 inprovisa perueniunt
 quae deceptis suis prae
 sumptionib; aut num
 quam se contingere
 aut tarde crediderunt.
 Hinc ueritas dicit
 " Vigilate itaq; quia nesci
 " tis diem neque horam.
 Hinc rursus scriptum est
 " Ois dñi sicut fur in nocte
 " ita ueniet. Quia enim
 aorapienda animam
 propinquans minime
 conspicitur. furi in noc
 te comparatur.
 Tanto igitur debet quasi
 semper ueniens in oculis
 quantum a nobis non
 ualere uentura praescire.
 Unde & sci uiri quia breui
 tatem uitae in desinenter
 aspiciunt quasi cotta
 die morientes uiuunt.

Et tanto se solidius man
 suris preparant. quan
 to & nulla esse transito
 ria semper & sine pensat.
 Hinc quippe psalmista
 ueloci cursu figere uita
 peccatoris aspiciens ait.
 " Pusillum adhuc & non erit
 " peccator. Hinc iteru
 " dicit. Homo sicut
 " faenum dies eius.
 Hinc esaias ait. Omnis
 " caro faenum. & gloria
 " eius sicut flor faeni.
 Hinc mentes praesumen
 tum iacobus correxit
 " dicens. Quae est uita
 " ura. uapor est a modi
 " cum parens. Recte
 " ergo dicitur. Expec
 " tate paulisper.
 Quia & inmensum est.
 quod sine terminam
 sequitur. & parum
 est quicquid finitur.
 Longum quippe nobis
 uideri non debet.

FOR

quod cursus sui tempo
ris tendit. Ut non sit
quod dudum per mo
menta ducitur. ipsa hoc
momenta sua que
differunt impellunt ^{implent.}

Atq; unde tenentur cerni
tur. inde agitur. ne
teneatur. Bene autem
beatus iob. post quam
breuitate presentis
uite dispiciens intulit
contra iniquos

Protinus in uoce omniu ^{electoꝝ}
surgit. adiungens

Confusi sunt quia speravi.

Cum bonis mala reprobis
ingerunt. si hos abspe
ritima labe factari
conspiciunt. effectui
deceptionis hilarescunt.

Lucrum namq; maxi
mum erroris sui pro
pagatione deputant ^{partione}
quia habere se ad per
ditionem socios & cub
tant. Cum uero

bonorum spes interius
figitur. & nequaqua
malis exterioribus ad
lma reclinatur.

Pravorum mentem oc
cupat confusio. quia
dum peruenire ad ef
fectorum intima.
nequeunt. incassum se
existere crudeler eru
bercunt. Sic igitur
uir dicat. & uoce sua
dicat. & uniuersalis
ecclesie. Afflicte
gementisq; constantia.
que inter aduersa
reproborum supernae
retributionis gaudium.
sine ullo mentis defec
tu desiderat. atque
ad uitam moriendo per
durat. Confusi sunt
quia speravi. Ac si
aperite dicat. & in uoce

Quia duris persecutioni
bus reprobi uim mei
rigoris non emolliant.

70^v
erubescerent proculdubio
laborem suae crudelitatis
perdunt

Unde & mox uenturae
retributionis bona quasi
iam praesentia conspiciunt
& qui reatus in iudicio
reprobis maneat

ad tendit subdens
" **VENERUNT QUOQUE**
" usque ad me & pudore
" cooperati sunt

Usque ad sciam quippe
ecclesiam in diem iudicii
reprobi ueniunt quia usque
ad eius tunc conspiciendam
gloriam perducuntur. Ut ad
maiora reatus sui supplicia
repulsi uideant quod perdid-
erunt

Tunc uero iniquos pudor
cooperat cum eos in conspectu
iudicis testis conscientia
addicit

Tunc iudex exterius cernitur
sed accusator

interius toleratur

Tunc omnis ante oculos
culpa reducitur & mens
super gehenne incendia
suo grauius igne cruciatur.
De quibus recte per prophetam
dicitur

" Domine exaltetur manus tua

" ut non uideant. Uideant
" & confundantur

Intellectum quippe repro-
borum nunc merita
obscurant. Sed tunc

cognitio reatus inlu-
minat. Ut & modo
sequenda non uideant

& tunc ea postquam
amiserint cernant

Nunc quippe aeterna
intelligere negligunt
uel appetere intellecta
contemnant

Sed tunc ea intelligentes
proculdubio desideran-
tesque conspiciunt. cum
desiderata adsequi
nequaquam possunt

Quae & iam beati iob uerba
amicis eius sp̄aliter
congruunt. quid uis
obiurgationibus sc̄i uiri
animum labe factare
conabuntur. Nisi enim.
Confusi sunt quia spe
raui. Ac si aperte
diceret. Dum me
stultis increpationibus
ad desperationē flectere
nequeunt. ipsi temeri
tatis suae insaniam
confunduntur.

Venerunt quoque usque
ad me & pudore coopti
sunt. Ac si dicat.

Uidentis corporis uul
nera. sed mentis
constantiam nescientes.

Dum me de iniustitia
increpare ausi sunt.
usque ad me necdum
uenerunt. Sed dura
me inuentione pulsan
tur. dum stare animū
inter aduersa deprae

71R
hendunt. quasi ad me
uenientes erubescunt.

Eo enim ad me ueniunt.
quo me inimicis ag
noscunt. Ibiq; eos
pudor cooperit. ubi
me stantē fortiter ex
terior lactura non
tangit. Sunt uero
non nulli. qui timere
dñm nesciunt. Nisi cum
uel in se &perta uel in
aliis cognita aduersi
tate terrentur.

Quos prospera audaciter
eleuant. contraria
per infirmitatē turbant.

Ex quorum scilicet nume
ro amicos suos esse
beatus iob reclarguit.
cum protinus subdit dicens.

“ **NUNC UENISTIS ET**
“ modo uidentes plagam
“ meam timetis.

Ac si aperte dicat.
Ego tunc dñm timui. cum
fultus prosperis.

71
flagellorum & rimen
ta non senti. Vos autē
qui & amore dñi non me
tuitis. & sola eum uerberis
percussione formidatis.
Sequitur

” **N**uamquid dixi adfer
te mihi & de substantia
” ura donate mihi uel
” liberate me de manu
” hostis. & de manu
” robostorum eruite^{me}.

Sic ad personam scē
ecclesie hæc uerba
referuntur. quia
amicos beati iob here
ticorum tenere specie
diximus. Recte se
adferit eorum substan
tia non indigere.

Hericorum quippe
substantia carnalis
sapiencia non inconue
nienter accipitur
quia dum per uerse ful
ciuntur. quasi in uer
bis se diuites ostendunt

quam eos scā ecclesia
non querit. quod hanc
spāli intellectu transcendit.

Sepe uero heretici cum
per uersa defide asserunt
nonnulla contra anti
quam hostem subtilia
de carnis temptationi
b; locuntur.

Nonnumquā eo in se qua
si sana membra opera
tionis ostendunt. quo
infide uulnerati ser
pentis morsu incapite
tenentur. Sed scā
ecclesia audire ab his
subtilia de tempta
tionibus non uult.
quidum uera quædā
de conuersatione asse
runt. ad falsa pfidie
perducunt. Unde
nunc recte dicitur.

” **N**uamquid dixi
” adfer te mihi. & de
” substantia ura donate
” mihi. uel liberate me.

de manu hostis & de
manu robustorum
eruite me

MANUS quippe hostis
satanae fortitudine
uocat. & manus
robustorum uires ma
lignorum spirituum
quos idcirco robustos
memorat. Quia dum
absq; carnis infirmi
tate sunt condita pra
uis eorum aduibus
inbicillitas adiuncta
non obiat. Hoc uero
quod subditur

DOCETE ME ET ECO
tacebo. & siquid forte
ignorauit Instruite me

Sub cuius distinctionis
libramine pendat in
certo uideatur. Utrum
ad hoc subiuncta sit
quod intulerat. Num
quid dixi. An certe
disiuncta a superiorib;
sententia promittitur.

quid: qua per Incepatione
dicatur. Docete me
& ego tacebo. & siquid
forte ignorauit Instrui
te me. Quod tamen
utriq; distinctioni
conuenit. quia ab In
tellectu sani tramite
per ne utra secedit.

Sed quia haec Intrans
sursu p allegoriam
diximus. restat ut
moraliter historiae
uerba perscrutemur.

Beatu*s* iob rerum dam
na pertulerat. malig
norum spirituum p
cussionibus traditur.
dolores uulnerum
sentiebat. Sed sapien
tem o*m*n*i* stultitiam dili
gens. stultam mundi
sapiencia*m* mentis dis
pectam calcauerit.

Igitur contra mundi
diuites pauper contra
potentes oppressus.

contra sapientes stultus dicitur. **T**ria respondit. Quia nec pauper eorum substantiam. Nec oppressus adiutorium contra robustos. Nec stultus doctrinam sapientiae carnalis quaerit.

Sc̄s enim uir quia mente sup̄ sem̄ ipsum rapitur. oppressus nil patitur. & uoluntarie stultus carnalem sapientiam non miratur.

Hinc est enim quod oppressus alius pauper dicit. a poriamur. sed non distituumur.

Persecutionem patimur. sed non derelinquimus.

Decimur. sed non perimus. Hinc est quod sapientia sc̄ae stultitiae insinuans. ait.

“ Quae stulta sunt mundi
 “ elegit d̄s. Ut confundat

sapientes. Et si quis uideatur inter uos sapiens in hoc saeculo. stultus fiat ut sit sapiens.

Hinc & gloriam oppressionis. & diuitias desiderate paupertatis aperiens. dicit.

“ Quasi morientes. & ecce uiuimus. Ut castigati & non mortificati.

“ Quasi tristes. semper autem gaudentes.

“ Sicut egentes. multos autem locupletantes.

“ Tamquam nihil habentes. & omnia possidentes.

Lib̄ & inter haec ^{mal} oculos at tollere. & electos d̄i exterius oppressos. quanta intrinsecus a se presideant uidere.

Cuncta quippe. quae foris eminentia. occultis eorum obtutibus per dispectum iacent.

Nam sup̄ se interiorius

rapti in alto animū
 figunt & queq; in
 hac uita patiuntur
 quasi longe infra laben
 tia atq; a se aliena
 conspiciunt. Atque
 ut ita dixerim mente
 extra carnem fieri
 decertant. pene ipsa
 quæ tolerant igno
 rant. In horum pro
 fecta oculis. quidquid
 temporaliter emina
 altum non est.

Nam uelut in magni
 uerticem montis sita
 presentis uite plana
 despiciunt. Seque
 ipsos per spiritalem
 celsitudinē transcen
 dentes. Sublecta sibi
 intus uident. queq;
 per carnalem gloria
 foris tument.

Unde & nullis contra
 ueritatē potestatib;
 parcunt. Sed quos

at tolli per elationē
 conspiciunt. per sp̄r
 auctoritatē premunt.

Hinc est enim quod ad
 desertam moyses
 ueniens. ægypti regē
 & auctoritate adgre
 ditur dicens.

Hæc dicit dñs dñ hebreorū.
 Usquequo non uis
 subici mihi. dimitte
 populum meum utra
 crificæ mihi. Cuius
 plagis oppressus pha
 rao diceret. Ite sacrifi
 cate dō uestro in terra.

Aucta protinus auctori
 tate respondit. non
 potest ita fieri.

Anominationes enim
 ægyptiorum immola
 bimus dñō dñrō.

Hinc est quod peccantē
 regē nathan adgre
 ditur. Cui cum prius
 similitudinē perpe
 trate preuaricationis

Inter uor
 de seculo
 it sit sapien
 ram opp
 uitur den
 peratit ap
 it.
 mer d'are
 tuu biga
 p'ca
 ter tempe
 uenter
 enter mil
 upletat
 nihil
 u porro
 xec oculor
 & elector
 ereror
 m'cur
 ut uiden
 e. que
 ereror or
 ch'ndat
 u'acem

obiciens eumque seum
 per proprii iudicii uocē
 tenens. protinus ad
 iunxit dicens. Tu es
 ille uir qui fecit hanc
 rem. Hinc est quod
 uir dī ad destruendā
 idolatriam samariā
 missus. hieroboam
 regem super altare
 tura laciente non rege
 ueretur. Non formi
 dine mortis praesus
 contra altare intrep
 dus auctoritatem
 libere uocis exercuit
 dicens. Altare
 altare. Hæc dicit
 dñs. Ecce filius
 nascetur domui dauid
 losias nomine. & im
 molauit super te
 sacerdotes & celsoru
 Hinc est quod achab
 superbus idolorum
 seruitio subactus cum
 increpare heliam

presumeret dicens
 Tu es ille qui conturbas
 israhel. Helias pro
 tinus superbi regis
 stultitiam obiurgatio
 nis libera auctoritate
 percussit dicens.

Non ego turbabi israhel.
 sed tu & domus patris
 tui qui dereliquistis
 mandata dñi & secuti
 estis baalim.

Hinc est quod heliseus
 ueram magistri celsi
 tudinem sequens
 eundem achab ad se
 cum iosaphat regem
 uenientē & reatu pfi
 die confudit dicens.

Quid mihi & tibi est.
 Uade ad prophetas
 patris tui & matris tue.
 Et uiu & dñs exercituum
 Incuius conspectu sto
 quod si uultum iosaphat
 regis iudæ non erubescerem.
 nec ad te uissem

quidem te nec respe
 xissem. Hinc est
 quod isdem uir nēman
 ad se cum equis & cur
 ribus uenientē ante
 ostium domus fixit
 & talentorum copiā
 ac uestium fultum
 non occurrit. Non
 lanuā domus aperuit
 Sed ut lauare septies
 in iordane debuisse
 per nuntium iussit.
 Unde & isdem nēman
 iratus recedebat dicens,
 Putabam quod egredie
 rētur ad me. Hinc est
 quod pērus cum eum
 sacerdotes ac princi
 pes & iam per flagella
 seuentes in ihū nomi
 ne loqui prohiberent.
 Cum magna protinus
 auctoritate respondit
 dicens. Si iustum
 est in conspectu
 dī uos potius audire

quam dñm. iudicate.
 Non enim possumus que
 uidimus ^{et audimus} non loqui.
 Hinc est quod paulus
 cum resedente contra
 ueritatē sacerdotum
 principem cerneret
 eumq; minister illius
 alapa percussisset
 Non maledictum per
 turbatus intulit sed
 repletus spū libera uoce
 prophetauit dicens.
 Percutia te dñs paries
 de albatae. & tu sedens
 iudicas me secundum
 legem & contra legem
 tubas me percuti.
 Hinc est quod stephanus
 contra uim frequentiu
 auctoritatē uocis & er
 cere nec moriturus &
 pauit dicens.
 Dura ceruice & incircum
 cisi cordib; & auribus.
 Uos semp spūi scō testi
 tistis sicut patres urī.

74^v
Sed quia sc̄i uiri ad uerba
Stante altitudinis zelo
ueritatis. Non autem
urtio elationis & iuunt
Ipsi patenter indicant
qui factis dictisque
aliis. & quanta humili
tate polleant. & erga
eos quos reclarquunt
quanta caritate ferue
ant manifestant

Superbia quippe
odium generat. humi
litas amorem
Uerba itaq; que amor
& asperat. profecto
& fonte humilitatis
manant. Quomodo
ergo stephanius pro
ferre increpationem
per elationem potuit
qui pro eisdem quos
increpauerat ad de
teriora crescentibus
seque lapidantibus fle
xis genibus orauit
dicens. Dñe ne

statuas illis hoc peccatū
Quomodo paulus contra
gentis suæ sacerdotē
ac principem asperi
tatis uerba superbiens
intulit. Qui humilitate
se & iam discipulorum
seruitiam substermit
dicens. Non enim nos
m& ipsos prædicamus.
sed ih̄m xp̄m dñm nr̄m.
Nos autē seruos uestros
per xp̄m. Quomodo
p&rus per elationem
principibus restitit.
quorum errori compa
tiens se autē uelut & cu
sat dicens. *in 2 q 200 p*
Scio quia per ignorantia
Sfecistis sicut & princi
per ur̄i. dñs ^{uero} que præ
nuntiauit pos omniū
proph&arum pati
xp̄m suum. impleuit sic.
Quos ad uitam misericor
diter trahit dicens.
Pœnitementi igitur

& conuertimini ut deleantur uestra peccata,
 Quomodo heliseus uidere neminem & relatione noluit. quia non solum se conspici sed tenere & iam amuliere pmisit. De qua scriptum est, Cumq; uenisset ad uisum dei in monte adprehendit pedes eius & accessit ueni ut amoueret eam. & ait Homo dicitur dimitte illam. Anima enim eius in amaritudine est, Quomodo helias superbo regi increpationis uerba ptumorem intulit. qui ante eius currum humiliter currit. Sicut scriptum est, Accinctisq; lumbis currebat ante achab, Quomodo uisus dei hieroboam presentiam & relatione dispexit. Quia ^{penle} manum eius dexteram.

saluti pristinae protinus ⁷⁵⁴ & pietate reparauit. Sicut scriptum est, Cumq; audisset rex sermonem hominis dei quem in clamauerat contra altare in bethel. & extendit manum suam de altari dicens, Adprehendite eum. & aruit manus eius. & paulo post, Oravit uisus dei faciem domini. & reuersa est manus regis ad eum. & facta est sicut prius fuerat, Quia enim superbia gignere uirtutes nescit. quantas & humilitate prodit uox increpationis ostenditur. quam signa comitantur, quomodo nathan contra dauid regem per uerba increpationis ^{mir} tumuit. quicum increpandam culpam ^{deerral.} in terra se eius conspectui

pronus stravit. Sicut
scriptum est. Nuntia
uerunt regi dicentes.

Adest nathan propheta.

Cumq; introisset ante
conspectum regis.

adorauit illum pro
nus in terra.

Quomodo moyses regi
Aegyptio libere resistens
eum dispicere potuit.

quidō familiariter
conloquens sequentē
se lothro cognatum
humilis adorauit.

Cuius & iam consilio
tantam obedientiam
præbuit. Ut post
seruā dī conloquia
magnum lucrum du
cere & quod foris ab ore
hominis audiret.

Ex aliis ergo scōrum
factis discimus. quid
de aliis pensare debeam.

Sic & enim uiri nec &
alienatione sunt.

liberi. Nec & timore
summissi. Sed cum
sectatio eos ad libera
tem uocis erigit. consi
deratio infirmitatis
proprie inhumilitate
custodit. Culpas
quippe delinquentium
& si ex alto increpantes
feriunt. Semet ipsos
tamen apud se subter
iudicantes. Quasi in
abiletis ponunt. & quo
praua in alios insecun
tur. eo ad deprimendos
se atrociores seclunt.

Rursumq; quos ibi
meliora agentibus
nequaquam parant.
eo uigilantius aliena
facta reprehendunt.

Quid enim de humana
potentia mirantur
& tenius potuerunt
qui semet ipsos quoque
despiciunt. & iam cum
intime pene iam a se

76R

sublimitatis adprehendunt. Idcirco igitur bene foris diiudicant altitudinem terrene celsitudinis quia latus oculum non grauat pondus tumoris.

Unde & beatus Iob cum in amicis dura loquentibus terrenam prudentiam uires substantiam qua dispiceret dicens Numquid dixi adferre mihi & de substantia ustra donate mihi uel liberate me de manu hostis & de manu robustorum eruite me. Docete me & ego tacebo & si quid forte ignorauit instruite me.

Quo de se ipso sentiat paulo inferius manifestat dicens

Sup pupillum inruit. Luce itaque clarus patet quante se infir-

mitatis conspiciat quem pupillum uocat se qui tur

QUARE DE TRAXIS

Tis sermonibus ueritatis. Cum euobis nullis sit qui possit arguere

MUNDUS IN SE ESSE MAUITIS DEBE QUI CURAT ALIENA CORRIGERE

Ut terrena non cogit & ut desiderius infirmis non subcumbat

Quatenus tantum pispiciat alius fugienda uideat quantum hac ipse pscientiam & uitam uerius declinat. Quia nequaquam pure macula in membro considerat oculus quem puluis grauat & super lectas sordes tergere non ualent manus que lutum tenent.

et timore
Sed cum
cor adhibet
erigit
infirmis
inhibet
C
inquen
depre
super
e sub
Quasi
unt de
insecu
m m
releu
in m
rebu
patu
ur ali
enoan
mana
m
uerunt
er qu
dum

76^v
Quod iuxta antiquae
translationis seriem
bene ad auid erga
exteriora bella labo-
rantem. per significa-

^{innocent.} Innuit cum dicit

“ Non tu aedificabis mihi
templum; quia uir
sanguinum es.”

Oī autem templum aedificat
qui corrigendis atq;
instituendis proximo-
rum mentibus uacat.

Templum quippe oī nos-
sumus. quia ad ueram
uitam. & eius inhabita-
tione construemus.

Paulo ⁱⁿ attestante
qui ⁱⁿ ait.

“ Templum oī scī est
quod estis uos.”

Sed uir sanguinum tem-
plum oī aedificare
prohibetur. quia qui
adhuc actis carnalibus
incubat. Necesse est

ut instruere spiritualiter
proximorum mentes
erubescat. Bene ergo
dicitur. Quare detra-
xistis sermonibus ueri-
tatis. Cum euobis nul-
lus sit qui possit arguere.

Nisi aperte diceretur.

Qua temeritate audita
reprehenditis. qui per-
sionis meae causas
ignorantes. adhuc repre-
hensibilia profertis.
Sequitur.

AD INCREPANDUM
tantum eloquia con-
cinnatis. & inuentum
uerba profertis.

DUO SUNT GENERA
locutionum. Infortuna
ualde & noxia generi
humano. Unū quod
curat & iam peruersa
laudare. Aliud quod
studet semper & iam
recta corripere.

Illud deorsum cū fluuiō

ducitur. hoc uero con-
 tra fluentia ueritatis
 obserare & alueum
 conatur. Illud motus
 praemittit hoc elatio
 erigit. Illud gratia
 & fauorib; captat hoc
 ira ut & certamine
 ostendatur & agitat.
 Illud in promptu subiacet
 hoc semper ediuerso
 tumet. Ex huius
 ergo qualitate beatus
 iob amicos suos fuisse
 redarguit cum dicit.
 Non increpandum tantum
 eloquia concinnatis.
 Sed unde usq; ad iniuste
 increpationis audacia
 puenitur. Procinus in
 notuit cu subiunxit
ET IN UENTUM UERBA
 proferat
IN UENTUM ENIM UER-
 ba proferre est otiosa
 dicere. Nam saepe
 dum ab otiosis uerbis

nequaquam lingua
 conpescitur. Ad temeri-
 tate quoq; stultae incre-
 pationis effrenatur.
 Quibusdam enim ruine
 suae gradibus desidiore
 mens in foueam lapsus
 impellitur. Nam dum
 otiosa uerba cauere
 negligimus. ^{noxia ad otiosa puenim.} At prius
 loqui aliena libeat
 & post modum detrac-
 tionibus eorum uitam
 de quibus loquitur
 lingua mordeat
 quandoq; autem usq;
 ad apertas contume-
 lias erumpat.
 Hinc seminantur stimu-
 li oriuntur rixae
 accenduntur faces
 odiorum. Pax tota
 & tinguitur cordium.
 Unde bene per salomonem
 dicitur. Qui dimittit
 aquam caput e iurgioni.
 Nequam quippe dimittere

77^v
est linguam influxū
eloquium relaxare,
Quo contra & in bonam
partem asserit dicens,
Aqua profunda uerba
ex ore uiri. Qui ergo
dimittit aquam
caput est iurgiorum,
Quia qui linguam non
refrenat concordiam
dissipat, Unde e diuer
so scriptum est,
Qui imponit stulto silen
tium iras mitigat,
Qui autem multo loquio
quisq; seruiens recti
tudine iusticie tenere
non possit, Testatur
propheta qui ait,
" Vir lingosus non dirigi
" tur super terram,
" Hinc salomon iterum
" dicit, In multiloquio
" peccatum non deerit,
" Hinc esaias ait,
" Custus iusticie silentii,
" Videlicet indicans quia

mentis iusticia desolatur
quando ab immoderata
locutione non paratur,
Hinc iacobus dicit,
" Siquis putat se religiosū
" esse non refrenans
" linguam suam sed sedu
" cens cor suum huius
" uana est religio,
" Hinc rursus ait,
" Sit autem omnis homo
" s uelox ad audiendum
" tardus autem ad loquendū,
" Hinc iterum adiungit,
" Lingua inquitū ma
" lum plena ueneno
" mortifero, Hinc per
" semetipsum ueritas ad
" monet dicens,
" Omne uerbum otiosum
" quod locuti fuerint
" homines, reddent ratio
" nē de eo in diem iudicii,
" Otiosum quippe uerbu
" est quod aut ratione
" iuste necessitatis aut
" intentione pie utilitatis

78
78R
carē, Si ergo ratio
de otio. Pro sermone
exigitur. pensandum
ualde est. quæ pena
illum multiloquium se
quitur. In quo & iam p
superbiæ uerba peccat.
Sciendum quoque est.
S quod omni rectitudinis
statu deperunt. qui
pnoxia uerba dela
bantur. Humana &
enim mens. Aquæ
more. & circum clausa
ad superiora colligitur.
quia illud repêit unde
discendit. & relaxa
ta deperit. quia se
per infima inutiliter
spargit. Quod enim
superuacuis uerbis
a silentii sui censura
dissipatur. quasi tot
rius extra se ducitur.
Unde & redire interius
ad sui cognitionem
non sufficit. quia

per multiloquium & te
rius & paruum inti
me considerationis
amittit. Totam se
igitur insidiantis hostis
uulneribus detegit.
quia nulla se munitio
ne custodiæ circum
cludit. Unde scrip
tum est. Sicut urbs
patens. & absque
murorum ambitu.
Sic uir qui non potest
in loquendo cohibere
sp̄m suum. Quia enī
morum silentii non
habet. patet inimici
laculis ciuitas mentis.
Et cum se per uerba
extra semetipsam
eicit. aperta se aduer
sario ostendit.
Quam tanto ille sine
labore superat. quan
to & hæc eadem quæ
uincitur. contra
semetipsam multiloquiū

pugnat. Sed inter hæc
 sciendum. Est. quia
 cum pauore nimio alo
 cutione restringimur.
 Interdum plus quam
 necesse est. intra claus
 tra silentii coactamur.
 Et dum linguæ vitia in
 caute fugimus. occulte
 & interioribus implicamur.
 Nam sepe dum ab eloquio
 in moderate conpesci
 mur. graue multa
 loquium in corde tole
 ramus. Ut eo plus
 cogitationes in mente
 ferueant. quod illas
 uiolenta custodia in
 discreti silentii angustat.
 Et plerumque tanto latius
 defluunt. quanto se
 esse securos aestimant.
 quia foris a reprehē
 soribus non uidentur.
 Unde mens nonnumquam
 in superbia tollitur.
 eorumque quos loquentes

audit. quasi infirmos
 conspiciat. Cumque or
 corporis claudit. quantam
 se uitam superbiendo ape
 riat. non agnoscit.
 Linguam & enim præmit.
 cogitationem erigit.
 & cum se per negligentiam
 minime considerat.
 tanto apud se cunctos
 liberius. quantam & secre
 tius accusat. Plerumque
 autem nimis taciti.
 cum nonnulla iniusta
 patiuntur. eo in acro
 rem dolorem prodeunt.
 quo ea quæ sustinent
 non locuntur.
 Nam si in latas molestias
 lingua tranquille diceret.
 a conscientia dolor ema
 naret. Vulnera enim
 clausa plus cruciant.
 quam cum putredo que
 intrinsecus fuerit eicitur.
 ad salutem dolor aperit.
 Plerumque nimis taciti.

dum quorundam mala respiciunt. & tamen in silentio linguam premunt. quasi ^{non} conspectis uulneribus usum medicaminis subtrahunt. **E**o enim mortis auctores fiunt. quo uirus quod poterant eicere loquendo noluerunt. **U**nde & inmoderatum silentium si culpa non esset propheta non diceret. *Uae mihi quia tacui.* Quid ergo inter haec. Nisi studio se lingua sub magni moderaminis libratione frenanda est. non insolubiliter obliganda. **N**e aut laxata in uitium defluat. aut restricta & iam ab utilitate torpercat. Hinc namque per quendam dicitur. **S**apienter tacebit usque ad tempus.

Ut nimirum cum oportunum considerat. postposita censura silentii loquendo que congruunt. In usum se utilitatis inpendat. **H**inc salomon ait. *Tempus tacendi. & tempus loquendi.* **D**iscere quippe uicissitudinum pensanda sunt tempora. Ne aut cum restringi lingua debet. per uerba se inutiliter soluat. Aut cum loqui utiliter potest. semetipsam pigra restringat. **Q**uod bene psalmista considerans breui postulatione complexus est. *Pone dñe custodiam ori meo & ostium cisternae labiis meis.* Ostium namque aperitur

asi infirmo
Cum
clauore
superbient
agnosc
enim
nem
negleg
miserat
concord
am
Veru
tacit
mista
in uero
prodeunt
tinent
molesti
quille
dolor
lulnera
cruciat
puncta
fuerit
ad

79^v & clauditur

Qui ergo ori suo nequa
quam poni obstaculum
sed ostium petit

Aperite docuit quod &
per disciplinam retin
neri lingua debeat
& & necessitate laxari

Quatenus os discretum
& congruo tempore
uox aperiat & rur
sum congruo taci
turnitas claudat

Quod quia uel amici
beati iob uel omnes
heretici quorum
hi speciem tenent
seruare nesciunt
Inuentum uerba pro
ferre perhibentur

Quia nimirum dicta
quae discretionis
pondus non solioat

dura
leuitatis
portat

EXPLI
LITIB
SEPTI
MVS
INIPIIT
LIBER
OCTA
BUS

80R

RECEDENTE
IAO LIBELLO
TRACTAUIOVS

quod beatus Iob uim
nobis suae humilitatis
innotescit dicens

SUPER PUPILLIAM
Inruis & subuertere
nitimini amicū uſm

QUANTE NAMQUE
Infirmis se per
pendat insinuat que
pupillum uocat

Quia uero ab amore
recedere & iam leſa
caritas nescit & sub
uertere uelle se quaeritur
& tamen amicum se
esse testatur

Cuius uerba ut saepe iam
diximus sic eidem
specialiter congruunt
ut tamen phæc & pro
phæico spū & iam sen
tentiae fidelis populi
& uoce ecclesiae

uniuersalis & primant
Qui hereticorum con
trarietate tolerans
& infirmum se per hu
militate conspicit
& tamen a seruande
dilectionis magnitu
dine non recedit

Scæ quippe ecclesie
populus quia mortui
patris est filius pupil
lus non incongrue
dicitur cuius resurgen
tis uitam iam quidem
per fidem sequitur
sed necdum per specie
contemplatur

Sup pupillum uero
heretici inruunt cum
humilitate fidelis po
puli inportunis fal
sisq; alligationibus
affligunt. **U**tamen
amicus est quem
nituntur euertere
quia fidelis di popu
lus ipsos quoq; quos

persequentem tolerat
amando non desinit ad
ueritatem uocare

Sed inter haec sciendum
est. quia sci uiri nec
sustinere falsa per in-
firmi tatem mouunt
nec lesi umquam a ueri-
tate conticescunt

Unde & subditur

VERUM TAMEN
quod cepistis & placere
prebere aurem & uidere
an mentiar

Quia enim aduersa
proprie non timet dicat
Verum tamen quod
cepistis & placere

Quia uero ipse suis per-
secutoribus ueritatis
praedicamenta non
subtrahit adiungat
Prebere aurem & uidere
an mentiar. Ac si
aperte diceret

Nec ante inlatas moles
tias trepido. Nec

ingratis auditoribus
correctionis adiutoria
abscondo. Quia & ma-
lis pressus & exerceor &
ipsis meis persecutoribus
benigne impensus cresco

Mens quippe sanctorum in
hoc temptationum
prelio & munita patien-
tiae clypeo & gladius
amoris accincta ad per-
ferenda mala sumit
fortitudinem & ad repe-
tenda bona exercit
benignitatem

Quatenus & odiorum
tela potenter excipiat
& amoris lacula ualen-
ter reddat. Nequaquam
quippe ad bella arma-
tus pergit. qui clypeum
sumens gladius non
utitur. Unde & miles
dei aduersitatis bello
deprehensus & scutum
patientiae debet ante
ferre ne pereat

† aut ueris gladius. clipeo non munitur.

& predicandum promp-
 tus amoris inferre
 lacula ut uincat
 Cuius armaturae summa
 breuiter paulus insi-
 nuat dicens, Caritas
 patiens est benigna e,
 Cum uero unum & utroq;
 defuerit, caritas non
 est, Si uidelicet malos
 aut absq; benignitate
 tolerans non amat.
 Aut rursus sese sine
 patientia exhibens
 negligit tolerare
 quos amat, Ut ergo
 a nobis caritas uera
 teneatur, Necessse est
 quatenus & benigni-
 tate patientia, & rur-
 sum patientia benigni-
 tatis suffragetur,
 Ut magnus quoddam
 in corde nro aedificiu
 congruens, & benigni-
 tatis axem patien-
 tia solidet, & patientie

fundata aedificia benigni-
 tatis & omnia,
 Beatus igitur Iob promp-
 tus ad patientiam dicat,
 Verum tamen quod coe-
 pistis & plae, Benig-
 nitate praeditus ad-
 iungat, Praebere
 aurem & uide an men-
 tiar, Quia uero sca
 ecclesia & magisterio
 humilitatis instituta
 rectaque errantibus
 dicit, Non quasi & auc-
 toritate praecipit
 sed & ratione psuadet,
 Bene nunc dicitur
 Uide an mentiar,
 Ac si aperte dicat,
 Ea quae assero nequa-
 quam mihi & auctori-
 tate credite, sed an
 uera sint & ratione
 pensate, Quae & si
 quando dicit quod
 ratione comprehendi
 non ualeat, ne de occultis

humana ratio quæri
 debeat rationabiliter
 suadere. **S**ed sepe
 heretici dum occa-
 sionem ratiocinationis
 accipiunt ad iurgia con-
 tentionis effrenantur.
Unde & apte mox subdit.
RESPONDETE OBSE-
 cro absq; contentione.
Neq; enim heretici in-
 quisionibus suis ueri-
 tate conantur adsequi
 sed uictores uideri
Cumq; foris ostentent
 sapientes appaunt
 intus per stultitiam
 relationis suæ uinculis
 ligantur. **U**nde fit
 ut contentionum cer-
 tamina sequantur &
 de dō qui pax nr̄a est
 loqui pacifice nesciunt.
 Atq; & pacis negotio
 rixę inuentores fiunt.
Quibus bene p̄ paulum
 dicitur. **S**i quis autē

„ uiolenter contentiosus esse
 „ nos talem consuetudinē
 „ non habemus neque
 „ ecclesia dī.
Recte autem subditur,
ET LOQUENTES IO-
quod iustum ē iudicate.
HIS NAMQ; QUI LOQUI-
 tur dum diuersis suis
 auditoris sententiam
 expectat quasi eius
 iudicio supponitur
 a quo auditur.
Qui igitur indictis suis
 reprobari meretur ipse
 prius debet examinare
 quod dicit quatenus
 inter aures & linguā
 æquus quidam discre-
 tusq; arbiter se deat.
Subtiliter pensans si
 recta uerba cor offerat
 quæ utiliter suscipiens
 ad auditorum iudiciū
 lingua perducatur.
Beatus igitur iob sua
 contra amicos agens

Sed contra hereticos
 nra denuntians. Pre
 cipitatione loquentiu
 reprehendat. atq; ad eos
 mentem uerba recolat
 dicens. Loquentes
 id quod iustum e iudicate.

Acsi aperte diceret
 sineo quod ad nos per
 egressum locutionis
 scitis reprehendi non
 uultis. Intus iustitiae
 libram tenete.

Ut tanto foris quod di
 citur exueritatis pon
 dere placeat. quanto
 hoc interius trutina
 discretionis pensat.

Et quia hi erga aliena
 dicta rectum iudiciu
 exerunt. qui iudicare
 prius propria sciunt.

Post quam dixit loquen
 tes id quod iustum e
 iudicate.

Apxe mox subdit

ET NON INUENIETIS

“ In lingua mea Iniquita
 tem. Nae In faucibus
 meis stultitia pronauit.

“ **A**csi aperte diceret
 Si subtilius ura ppenditis
 uerius aliena pensatis.
 & cum rectum ceperit
 esse quod dicitis. iustum
 cognoscitis quod audistis.

Nequaquam quippe mea
 uobis lingua stultitiam
 resonat. Si auria consci
 entia non procedat.

Sic sca ecclesia studet
 prius assertiones hostiu
 falsas ostendere. & tunc
 praedicamenta uerita
 tis aperire. Quia cu
 recta se tenere aestimant.
 Recta quae audiunt
 contumaciter Impugnant.

An te ergo necesse est
 ut errorem suum he
 retici sentiant. Ne
 audita ueritati contra
 dicant. Quia & cam
 porum sentes si arator

82^v
uomeris scissione non
eruit. terra accepta
semina in segete producit.
Cum putredinem medi-
cus uulneris aptione
non eicit. Nequaquam
in loco putredinis sana
caro coalescit. Prius ^{et}
peruersa destruens dicat.
Loquentes id quod iustum
est iudicate. Post autem
recta insinuans adungit.
Et non inueniatis in lin-
gua mea iniquitatem.
Nec in faucibus meis
stultitia personauit.
Solent autem heretici
alia aperte dicere. alia
in occultis tenere.
Per linguam quippe apta
locutio. per fauces
uero occulta tracta-
tio designatur.
Sane ergo ecclesie nec
in lingua iniquitas
Nec stultitia in faucibus
resonat. Quia ea

que per publicam locu-
tionem predicat. etiam
plurimam fidem seruat.
Nec in aperto aliud docet.
Atque in occultis aliud
resinat. Sed et que
sentit loquendo docet.
et quod loquitur uiuendo
custodit. Ne de sapi-
entiae supernae conuiuio
quidquid per linguam
predicationis emanat.
hoc per fauces tacite
expectationis degustat.
Sed beatus iob. unum
scilicet membrum uni-
uersalis ecclesie sua
insinuans. atque electo-
rum omnium corda
manifestans. omne
quod sentit aperiat.
Ut mentis eius secreti
nem ad testatio locu-
tionis innotescat.
Se qui tur
" **MILITIA EST UITA**
" hominis sup terram.

83
p39
Hoc in loco translatione
uideri nequaquam mili-
tia uitae hominis. sed
temptatio uocatur.

Sed si utriusq; uerbi sen-
sus aspicitur. diuersum
quidem est quod exte-
rius resonat. sed unū
eundemq; concorditer
Intellectum format.

Quid enim nisi pugna
contra malignos sp̄s.
nomine temptationis
exprimitur. Et quod
appellatione militiae.
Nisi contra hostes exerci-
tium designatur.

Temptatio itaq; ipsa
militia est. Quia dū
contra malignorum
sp̄um insidias uigilat.
In bellorum procinctū
procul dubio exiit.

Notandum uero quod
haec eadem uita homi-
nis non temptationē
habere dicitur. sed

ipsa temptatio esse per-
hibetur. Sponte quip-
pe abstatū conditionis
lapsa. & corruptionis
suae putredine suborta.
dum sibi & semetipsa
molestias gignit. hoc
est iam facta quod
tolerat. Quia enim
statum mentis inclinata
deseruit. quod in se nisi
motū uarietatis inuenit.

Unde nunc & si ad summa
appetenda se erigit.
mutabilitatis lubricae
impulsu. protinus a semet-
ipsa cadit. Vult in con-
templatione stare.
sed non ualeat. Cogita-
tionis gressum figere
nritur. sed infirmita-
tis suae lapsibus enervatur.

Quae nimirum mutabili-
tatis suae onera. quae
uolens expedit. nolens
portat. Quisquis ho-
mo possidere carnem

83^v
potuit. Si bene ab aucto-
re conditus possidere
uoluisset. Cumque
se erigere contra condi-
torem studuit. In se me-
ipso protinus contume-
liam inuenit. Sed quia cum culpa simul
Saborigine & iam pena
propagatur. In se to-
infirmitatis uitio nas-
citur. & quasi nobiscum
hostem deducimus. que
cum labore superamus,
Ipsa ergo hominis uita
temptatio est. cui &
ipsa nascitur. unde
perimatur. Quae & si
semper & uirtute succē-
dit. quod & infirmitate
generat. Semp̄ tamen
& infirmitate generat.
quod & uirtute succidat.
Sic itaq; humana uita
temptatio est. Ut & si
iam ab iniquitatis per-
p̄ratione conpescitur.

In ipsis tamen bonis operi-
bus. modo malorum
memoria. modo seduc-
tionis caligine. modo
Intemptationis suae Inter-
ruptione fuscatur.
Alius namq; a luxoria
iam carne frenat. sed
tamen adhuc luxoriae
fantasmata tolerat.
Quia que uolens fecit.
Horum Inuitus meminit.
& penam sustinet. quod
uoluntate putauit.
Quia uero ad deuictam
culpam retrahi meuit.
uentrem mire abstinē-
tia uigore restringit.
Uultusq; & abstinentia
pallerecit. Cumque
in facie pallor aspicitur.
Reuerenda ab hominib;
uita laudatur.
Moxq; inanis gloria ab
abstinentis animum
cum uerbis fauoris uenit.
quam concussa mens

84k

dum subicere non ualeat
 eum per quem uenerat
 tergere a facie pallorē
 querit. Sicq; fit ut
 infirmitas tunc nexibus
 ligata. aut pallorem
 abstinentiæ fugiens
 iterum p̄ alimenta
 subditi luxoria emoluat.

Aut impulsus luxoriæ
 per abstinentiam
 superans. pallorē suū
 inani gloriæ militare
 pertimescat.

Alius lapsus superbiæ
 superans. toto iam de
 siderio statum humili
 tatis adprehendit.

Cumq; superbientis
 quosdam usq; ad oppres
 siones innocentium
 erumpere conspicit.
 zeli exercitatione suc
 census. post ponere

Aliquatenus cogitatur quod
 decreuit. uim rectitu
 dinis & erit. prauisq;

non mansuetudine
 sed auctoritate contra
 dicitur. Unde plerūq;
 fit. ut aut humilitatis
 studium. zelum rectitu
 dinis deserat. aut nrsu
 zelum rectitudinis
 turba & humilitatis stu
 dium quod tenebat.

Cumq; seruari simul &
 zeli auctoritas. & propo
 sitionis humilitas non
 possit. sibi & ipsi homo
 & per turbatione incog
 nitus redidit. Ita ut
 uehementer ambigat.
 ne apud se ductū animū
 aut supbiam se auctori
 tate zeli insinuat. aut
 torpor pauidus humili
 tate fingat.

Alius quanta sit fallacie
 culpa considerans. mu
 nire a se ueritatis
 decernit. Ut & ore iam
 falsus sermo non pro
 deat. seseq; funditus

Amendacii transgressione disiungat. Sed fit plerumque utcum ue- rum dicitur. Vita proxi- mi grauetur. Cumque ingerere alteri lesionem exiit ad hoc quod dudum prefferat fallacie uitium quasi ex studio ^{pietatis} recedit. Sicque fit ut & si malitia mentem non tenet. In ea tamen ueritatis radii umbra mendacii obscu- ra. Unde & sepe quia peccantatus quisque con- tificere non ualeat aut falsum dicens sua mentem trucidat aut uere loquens proximi uitam grauat.

Alius amore conditoris excitatus a terrenis cogitationibus mentem curat. assidua oratione suspendere atque hanc in secreta quidem intime securitate conlocare.

Sed in ipso sua orationis ascensu dum eleuare ab infimis nititur. Infirmum fantasmatum reuerberatur. Atque ad inueniendam lucem mentis oculos tenditur. Sed ex corporeo usu surgen- tibus terrenorum imagi- nibus obscuratur. Unde & fit plerumque ut intendens animus. ipsa sua infirmitate fati- gatur. Aut orationem deserens desidia torpeat. Aut si diu in oratione per- manserit. ante eius oculos ^{imperfectum} occultarum ima- ginum caligo densificat. Bene ergo dicitur. „Temptatio est uita homi- nis sup terram. Quando ibi quoque seati- discensionis inuenit. ubi se prouectum con- prehendere ascensionis putauit. Unde mens confunditur. Unde

85
PSA
surgere a confusione
nitebatur. Ut phoc
ad semetipsam diuerbe
rata redeat. per quod
semetipsam iam collecta
& equo ad unata tran
siebat. Iste ab erudi
tione diuinæ legis alie
nus. ignorantia sua
deprimatur. ne quod
optinende salutis ope
ratur inuenit. Ille
diuinæ legis scientia
præditus. dum sibi præ
cæteris gaudet intellectum
supplicere. Quia pri
uato gaudio exultat.
percepti intellectus
in se munera dissipat.
& inde in iudicio cæteris
dæterior exhibetur. unde
clarior cæteris ad tem
pus ostenditur.

Hunc quia uirtutum
dona non subleuant.
& iam uiam simplicem
rectitudinis declinat.

Et uelut extraneum se
a cælesti munere depu
tant. quasi eo securius
praua agunt. quo superni
doni sublimia munera
non percipit. Illum
prophætiæ sps replet
ad præsentia subleuant.
eique uentura queque
iam præsentia ostendit.

Sed dum sæpe & in multis
super semetipsum tollit.
ut futura ueraciter con
templatur. Mens in
sui confidentia deducta
eum qui haberi semper
non potest. semp sibi
ad esse prophætiæ spm
æstimat. Cumque
quod senserit prophætiã
putat. quia sibi hanc
& cum non habet tribuit.
& in quantum habere
potuit amittit.

Sicque fit ut inde post
Saliorum merita tristis
redeat. redeat. Unde æstimatione

85
omnium l&us preibat.
Temptatio ergo est
uita hominis sup terra.
Quæ aut aliena a uirtu
tibus ad caelestia p̄mia
surgere non ual& aut
ditata bonis sp̄alibus.
aliquando d&erius &
occasione uirtutū ruit.
Quia autem paulo supe
rius hoc esse tempta
tionē quod malitiam
diximus. Sciendum
summo opere est quod
quidam nobis appella
tione malitiæ amplius
quam nomine tempta
tionis innuitur. hoc
namq; n̄ro intellectui
&pressione militiæ
aug&ur. Quod nimi
rum per militiam ad
finem cotidie tenditur.
cumq; per ordinem
militiæ locus crescit
toto
tota simul hominum ^{hominum}
militia def&cit.

Militia ergo est uita homi
nis super terram.
Quia sicut superius dixi
mus. Unus quisq; dum
cotidie ad uitæ terminū
per augmentum tendit.
augendo uitam uiuere
desin&. Dies quippe
&pectat ut ueniant.
Sed cum ad augmentū
uitæ ueniunt. iam ab
augmentum uitæ
subtrahuntur.
Quia &errantis gressus
dum in anteriora pro
f&cit. quod restat ter
decrescit. Uita ergo
n̄ra militia est. quæ
quod ad augmentum
ducitur. eo ut non sit
finitur. Bene igitur
^{dicit} militia ē uita hominis
sup terra. Quia dum
p̄spatia temporum
crescere app&it ab eo ^{dam}
spatium quod per den
do coll&git. crescendo

pertransit. Unoc
 apte quoque ipse militie
 cursus & primitur cum
 protinus subinfertur.

ETSICUT dies mer

mercenarii dies eius,

Dies suos mercenari
 rius euolui citius &
 optat. Ut ad laboris sui
 premium sine tardi
 tate perueniat.

Dies itaque hominis uera
 & eterna sapientis
 recte diebus mercenarii
 comparantur. Quia
 presentem uitam
 uiam non patriam
 militiam non palmam
 deputat. Ne se
 abesse longius a premio
 conspiciat. Quotardius
 ad finem uenit.

Considerandū quoque est
 quod mercennarius in
 alienis laboribus & su
 dat. Sed tamen sibi
 premium proprium

preparat. Uoce autē
 redemptoris dicitur.

Regnum meum non est
 de hoc mundo.

Omnes ergo qui spe cæles
 tiū predicti & exercitio
 uite presentis ac teri
 mur. In alieno laboramur.

Nam saepe & reprobis ser
 uire cogimur. mundo
 quæ mundi sunt reddere
 coartamur. In alieno

quidem labore fatiga
 mur. Sed tamen præ
 mia nra percipimus.

Et phos peruenimus ad
 propria quoque pure
 ministramus aliena.

Quo contra quibusdam
 ueritas dicit.

Si in alieno fideles non
 fuistis quod uestrum
 est quis dabit uobis.

Sciendum quoque est
 quod mercennarius
 sollicite curat inspicere.
 ne unquam dies uacuis

15

labatur, ab opere
 & expectatur finis tem-
 poris. ne inanis ueniat
 ad remunerationem.

In laboris namq; studio
 conspicit. quid peti-
 pere. In tempore remu-
 nationis possit.
 Nam cum opus crescit.
 praeui fiducia perficit.
 Cum uero opus torpue-
 rit. spes ad remunera-
 tionem lassescit.
 Unus & electus quisque
 uitam suam quasi mer-
 cenarii dies pensans.
 Tanto fidentius spe-
 tendit ad premium.
 quanto nunc robustius
 perdurat ad laboris in-
 clementiam. Quisit
 decursus praesentis
 temporis pensat. dies
 cum operibus numerat.
 Ne labore uacua tran-
 seant uite momenta.
 formidat. aduersis

gauo & passione refici-
 tur. merore refouetur.

Quia subsequenti uite
 praemium. tanto se remu-
 nerare largius conspicit.
 quanto praemore
 illius cotidianis se mortib;
 uerius inpendit.

Hinc namq; est quod ciues
 supernae patriae condi-
 tori eius psalmiste uocib;

dicunt. Propter te
 morte adificimur tota
 die. Hinc paulus ait.

Cotidie morimur prop-
 ter uera gloria fratres.

Hinc iterum dicit.

Obquam causam haec pa-
 tior. sed non confundor.

Scio enim cui crededi &
 certus sum. quia potens
 est depositum meum
 seruare in illum diem.

Sic igitur uiri quod labo-
 res nunc ueritati con-
 mendantur & exhibent
 tot iam remunerationis

suae pignora Intra spei
 cubiculum clausa tenent,
Sed etiam grauis nunc
 sentitur aestus In opere.
 Ut quandoq; refrigerium
 percipiatur & quidem,
Unde & apte subditur,
Sicut seruus desiderat
 umbram & sicut mer-
 cennarius praestolatur
 finem operis sui. Sic &
 ego habui menses ua-
 cuos & noctes laborio-
 sas enumeravi mihi,
Umbram quippe seruo
 desiderare est. post
 temptationis aestum
 sudoremq; operis aeter-
 ni refrigerii requiem
 querere. Hanc namq;
 umbram seruus ille desi-
 derauerat quid dicebat,
Sitiuit anima mea ad
 domum uiuum. quando
 ueniam & parebo ante
 faciem domini. & rursu,
Heu me quod incolatus

meus prolongatus est,
Qui quasi ad labore agri
 aestum fugiens atq;
 ad optinendam requiem
 refrigerii tegmen qua-
 rens iterum dicens,
Ingrediar in locum
 tabernaculi admirabi-
 lis usq; ad domum dei,
Hanc umbram comprae-
 hendere paulus anhela-
 bat. desiderium habens
 dissolui & cum xpo esse,
No hanc umbram & desi-
 derii iam perfectione
 peruenerant quidice-
 bant. Nos qui porta-
 uimus pondus diei
 & aestus. Bene autem
 qui desiderare umbram
 dicitur. Seruus uocat,
Quia electus quisque
 quo usq; infirmitatis
 conditione constri-
 gitur. Sub dominantis
 corruptionis iugo
 quasi sub aestus

87
Anxietate redimetur,
Quia nimirum cum
corruptione & utis
fuerit tunc sibi
ipsi liber & tranquillus
innotescit, Unde &
recte & iam per pau-
lum dicitur.

„ Ipsa creatura liberabitur
„ a seruitute corruptio-
„ nis in libertate glorie
„ filiorum dei. Electos
enim nunc pena cor-
ruptionis adgrauat.
Sed tunc in corrup-
tionis gloria exultat,
& quantum ad presen-
tis necessitatis pon-
dera. Nunc in dei filios
de libertate nihil
ostenditur. Tanti
uero ad subsequens
libertatis gloriam
tunc dei famulis deser-
uitute nihil appa-
rebit. Creatura
ergo seruitute

corruptionis & utis &
dignitate libertatis
accepta in filiorum
dei gloriam uertitur.
Quia unita deo per spiritum
quasi hoc ipsum quod
creatura est transis-
se ac subigisse decla-
ratur. Sed qui ad-
huc umbra desiderat
seruus est. quia quo-
usque aestu temptatio-
num tolerat. Iugum
misere conditionis
portat. Ubi apte
subditur. Et sicut
mercennarius pres-
tolatur finem operis
sui. Mercennarius
& enim cum facienda
opera conspicit men-
tem protinus & lon-
ginq; & pondere
laboris addicit.
Cum uero ad asserentem
animum ad conside-
randum operis premiū

reuoocat. uigorem mox
animi ad exercitium
laboris reformat.

Et quod graue perpen
sat & opere leue

æstimat & remunera
tione.

Sic electi
quique iudicum mundi
huius aduersa patiuntur.

Cum honestatis contu
melias. rerum damna
cruciatus corporis
tolerant. esse graui

æquibus & percentis
pensant.

Sed cum
mentis oculos ad æter
næ patriæ considera
tionem tendunt. &

comparatione p̄mii
quam sit leue quod pa
tiuntur inueniunt.

Quod enim ualde esse
inportabile & dolore

ostenditur. conside
ratione prouida &

remuneratione leuigat.

Hinc est quod paulus

semp se ipso robustior
contra aduersa erigit.

quia nimirum finem
sui operis. sicut mercen
narius præstolatur.

Græue namq; quod susti
n& æstimat. sed leue

hoc propriæ mii consi
deratione pensat.

Ipse quippe quam sit
græue quod patitur.

Indicat. qui in carcerib;
habundantius. In pla
gis supra modum

in mortibus frequen
ter se fuisse testatur.

Qui ad uoxis quinquies
quadragenas. una
minus accepit.

Qui ter uirgis cæsus. se
mel lapidatus est.

Ter naufragium pas
sus. nocte & die in pro
fundo maris fuit.

Qui pericula fluminū
latronum & genese.

& gentibus. In ciuitate

insolitudine in mari in
falsis: fratribus p[er]tulit.

Qui in labore & erumna
in ieiunio multis in fame
& siti in frigore & nudi-
tate laboravit.

Qui foris pugnat inuis
timores sustinuit. qui
ultra vires grauatum
se assertit. dicens

Supra modum grauatus
sumus supra uirtutem
ita ut tederet nos & iam
uiuere. Sed quomodo
remuneratio[n]is.
linter sudoris. tantus
laboris terget. ipse de-
nuntiat dicens

Non sunt condigne pas-
siones huius temporis
ad futuram gloriam.
que reuelabitur in nobis.

Finem itaque operis quasi
mercennarius preste-
latur. qui dum prouec-
tum remuneratio[n]is
considerat. uilet.

existimat. quod p[er]ne-
deficiens laborat.

Ap[er]te autem subditur.

Sic et ego habui
mensis uacuos. & noctes
laboriosas enumerauimus.

Electi quippe conditori
serum seruiunt. & saepe
serum inopia coangus-
tantur. Per amorem
o[mn]ino inherunt. & tamen
subsistentia uitae presen-
tis egent. Qui igitur
passiones suas presen-
tia non quaerunt
amundi conpendis
uacuos menses ducunt.

Noctes quoque laboriosas
tolerant. qui aduersi-
tatum tenebras. non
solum usque ad inopiam.
Sed saepe usque ad corpo-
ris cruciatum portant.

Dispectum namque egesta-
temque. per p[er]p[et]ui laborio-
sum bonis mentibus
non est. Sed quo usque

ad afflictionē carnis
aduersitas uertitur
labor procul dubio &
dolore sentitur.

Potest etiam non incon-
uenienter intellegi quod
sc̄s quisq; menses uacuos
sicut mercennarius
ducit. Quia laborem
tam sustinet. sed præ-
mium necdum tenet.

Hoc tolerat. illud expectat.

Noctes uero laboriosas
enumerat. quia aduer-
sitates sibi presentis
temporis sepe in uirtu-
tib; exercendo coacerbat.

Nam si proficere in men-
te non appetit. minus
fortasse aspera que
mundi sunt sentit.

Que tamen sententia
si a uocē sc̄e ecclesie
ducitur. Intellectus eius
paulo subtilius indaget.

Ipsa quippe uacuos men-
ses habet. que in infimis

89 R
suis terrenas actiones
absq; uite premio de-
fluentes sustinet.

Ipsa noctes laboriosas
enumerat. que in mem-
bris fortibus. multipli-
ces tribulationes portat.

In hac & enim uita quedam
laboriosa sunt. quedam
uacua. quedam uero
uacua simul & laboriosa.

Amore quippe condito-
ris presentis uite tribu-
lationibus exerceri. la-
briosum quidem est.
sed uacuum non est.

Amore autē sæculi uolup-
tatib; solui. uacuum
quidem est. sed non
laboriosum. Amorem
uero eiusdem sæculi
aduersa aliqua perpessi.
& uacuum simul & labo-
riosum. Quia & aduer-
sitate mens afficitur.
& remunerationis præ-
mium non repletur.

89^v
In his itaq; sc̄a ecclesia.
qui in ea iam positi ad
huc uoluptatib; deflu
unt. & pro inde fructu
boni operis nonditantur.
Menses uacuos ducit.
quia uitae temporaria
sine retributionis munere
expendit. In his uero
qui aeternis deside
riis dediti mundi huius
aduersa patiuntur.
Laboriosas noctes enu
merat. quia tribula
tionum tenebras. quasi
in caligine uitae praesen
tis portat. In his autē
qui & transeuntē mun
dum diligunt & tamen
eius contrarietate
fatigantur. Simul
menses uacuos. & noc
tes laboriosas tolerat.
quia eorum uitae retri
butio subsequens nulla
remunerat. & praesens
tribulatio angustat.

Recte autē nequaquam
dies. sed in eis menses
uacuos habere se phibet.
Mensuum quippe nomine
dierum collectio & sum
ma signantur.
Per diem ergo unaquaeq;
actio & primum potuit.
per menses autem actio
num finis intudur.
Et saepe cum in hoc mundo
aliquid agimus. In
tenta spei alacritate
suspensi. hoc ipsum quod
agimus uacuum non
putamus. Sed post
quam ad actionum
terminum puenimus.
non optinentes quae
appetimus. laborasse
nos in uacuum dolemus.
Non solum igitur dies.
sed menses uacuos
ducimus. cum nos in
terrenis actib; sine
fructu laborasse. non
& actionum principio

90R

sed sine pensamus .
Cum enim labores nr̄os
 aduersitas sequitur
 quasi uitae nr̄e uacui
 menses arguuntur .
Quia & conplatione alio
 num agnoscitur . quam
 frustra in actionibus
 sudabamus . Sed quia ^{trada bar}
 In sacro eloquio non
 numquam nox pro
 ignorantia ponitur
 Paulo ad testante . qui
 uentura uitam scien
 tibus discipulis . dicit .
Omnes uos filii lucis estis
 & filii diei . Non sumus
 noctis neq; tenebrarū .
 quibus praemisit .
Uos autem fr̄s non estis
 in tenebris . ut uos dies
 illa tamquā fur conp
 hendat . Potest hoc
 in loco & eorum prona
 uox sc̄ae ecclesiae accipi
 qui post ignorantiae suae
 caliginem ad amorem

rectitudinis redeunt
 & ueritatis radus in lur
 tratq; fl&ib; diluunt
 quod errauerunt
In luminatur & enim
 quisq; respic& quam
 turpe fuerit . quod pre
 sentis uitae amore
 laborauit . **I**n eis ergo
 sc̄a ecclesia in quibus
 ad uitā reuertitur
 laborem suum aestuanti
 seruo . & desideranti
 finem merennario
 comparat . dicens .
Sicut seruus desiderat
 umbram . & sicut mer
 cennarius praestolatur
 finem operis sui . Sic
 & ego habui menses
 uacuos . & noctes labo
 riosas enumeravi mihi .
In comparatione & enim
 duo sunt quae praemisit .
 In expressione & iam
 fatigationis . duo pro
 tinus subdit .

90^v
No est uanem quippe
menses uacuos reddi
dit. quia quo magis
æternū refrigerium
queritur. eo magis
conspicitur. quam uacue
pro ista uita laboratur.

Pro prestolantē uero
laboriosas noctes sub
intulit. quia quo ma
gis & termino operis
præmium quod adse
quamur. inspicimus.
eo magis ingemiscimus
diu nos nescisse quod
querimus. Unde &
ipsa pænitentis cura
uigilantē exprimitur.
ut laboriosas noctes
enumerasse diceretur.

Quia quanto uerius ad
dñm reuertimur. tanto
subtilius labores quos
p ignorantia in hoc
mundo ptulimus do
lendo pensamus.

Nam quo unicuique plus

dulce fit. quod de æter
nis desiderat. eo et
magis graue ostendi
tur. quod pro presentiu
amore tolerabat.

S uero ad solam historia
sequentia uerba pensan
tur. per hæc procul
dubio animus dolentis
& exprimitur. qualiter
p diuersos modos desi
derii mestitia impellen
te uariatur.

Nam subditur.

” **S**I DORMIERO DICAM
” quando surgam. &
” rursus & spectabo uesperam.

I N NOCTE quippe dies
queritur. In die uespera
desideratur. Quia
nimirum dolor non
pmitte placere que
ad sunt. Cumque
mentem p experimen
tum presentiu adficit.
semper hanc quasi conso
lantem desideriam

ad alia per expectationē
tenorē. Sed quia & af-
flicta mens per appe-
titum. & tamen dolor
eius & iam seductus
desideriis non finitur.
Recte sub iungitur.

REPLEBOR DOLORIB;
usque ad tenebras.

CAUSA AUTEM EIUDEM
doloris & primitur
cum protinus subinfert.

INDUTA EST CARO
mea putredine & sor-
dibus puluerē. cutis
mea aruit. & contracta ē.

Sed haec subtilius con-
gruentiusq; differimus.
si ad praemissae & posi-
tionis ordinem redeamus.

Somno namq; torpor
otii. surrectione autē
& exercitatio actionis &
primitur. Uespere
quoq; nomine quia
somnia congruit. sur-
sus otii desiderium

figuratur.

Scā uero ecclesia quousq;
uita corruptionis ouerit
flere mutabilitatis suae
damna non desinit.

Nohoc namque homo
conditus fuerat. ut
stanti mente in artem
se contemplationis
erigeret. & nulla hunc
corruptio a conditoris
sui amore declinaret.

Sed in eo quod ab ingeni-
ta standi soliditate
uoluntatis pedem
a culpa mouit. ad elec-
tione conditoris inse-
mā ipso protinus cecidit.

Amore uero dī. ueram
scilicet stationis artem
deserens. Nec in se con-
sistere potuit. quia
lubricae mutabilitatis
impulsu. Infra semper
per corruptionem
proruens. & iam
a se ipso dissensit.

Qui nunc quia conditio
 nis suae soliditate non
 figitur. Alternantis
 semp desiderii motu
 uariatur. Ut & quidam
 actione desiderat &
 occupatus ad otio
 anhelat. Quia enim
 fixa mens stare cum
 potuit noluit. stare
 iam non ualeat & iam
 cum uolet. Conditio
 nis quippe sui contem
 platione deserens
 salutis suae fortitudi
 ne perdidit. & quo
 libet posita semper
 egra alium locum que
 rit. Varietate ergo
 humanae mentis & pri
 mens dicat.

Si dormiero dicam
 quando surgam. &
 rursus expectabo ues
 peram. Ac si aperte
 dicere. Nil precep
 tum mentis sufficit.

quia ipsum qui uere
 sufficere potuit amisit.
 In somno namque surrec
 tione desidero. In sur
 rectione uesperam expecto.
 Quia & quidam exercitium
 actionis appetit &
 exercitatus otium quidam
 quero. Quod tamen
 intellegi & aliter potest.
 Dormire namque est
 in peccatis iacere.
 Si enim somni appellatio
 culpa non esset. Nequa
 quam paulus diceret.
 Vigilate iusti & nolite
 peccare. Unde & au
 ditorem suum ammo
 nat dicens. Surge
 qui dormis. & exurge
 a mortuis & in lumina
 bit te xps. & rursus.
 " Hora est iam nos de som
 " no surgere. Unde
 " & salomon peccante
 " increpabat dicens.
 " Usquequo piger dormis.

Electus igitur quisque
 cum peccati somno
 p̄mititur. Ad iustitiæ
 uigilias surgere conat̄.

Sed sæpe cum surrexe-
 rit ipsa se extolli mag-
 nitudine uirtutum
 sentit. Unde & temp-
 tari se presentis uitæ
 aduersitatibus post
 uertutes desiderat.
 Ne peius & confiden-
 tia uirtutum cadat.

Si enim seruari se melius
 p̄temptati onem
 non cognosceret.
 Nequaquam psalimis
 ta diceret. Proba-
 me dñe & tempta me.

Bene ergo dicitur.

Si dormiero dicam quan-
 do surgam & rursus
 expectabo uesperam.

Quia & peccati somno
 lumen iustitiæ quæri-
 tur. Ut cum uirtutum
 prospera mentem

elevant. Ad uitæ aduer-
 sitas desideratur. ut pro-
 fecto animus cum uir-
 tutum suarum gaudio
 plus quam debet ad tollit̄
 per contrarietatem p̄-
 sentis uitæ. edicto merore
 solidetur. Unde & ne-
 quaquam formidabo
 uesperam dicitur. sed ex-
 pectabo. Expecta-
 mus & enim prospera
 formidamus aduersa.

Uir igitur iustus uespe-
 ram expectat. quia
 cum exerceri hunc tri-
 bulatione necesse est
 ipsa ei fit aduersitas
 prospera. Potest
 uespere nomine. & iam
 peccati temptatio de-
 signari. Quæ sæpe
 tanto acrius mentem
 laceret. quanto & ean-
 dem mentem sp̄s ad su-
 perbia atque euehit.

Nequaquam namque

m qui uere
 p̄mititur amittit
 natus surrex
 uenit in uir
 uespere
 dicitur dicitur
 appo. &
 ut cum p̄
 uo tamen
 dicitur peccat
 anq. est
 uacere
 ni appella
 nem. Nequa
 dicitur
 h & nocte
 Unde dicit
 uum amittit
 uir. Surgit
 rmi. dicitur
 ur & in lam
 pr. & uir
 taminor
 gere. Un
 mon p̄
 xibe
 quod

Sic in hac uita per exerci-
tationē iustitiæ peccatū
deseritur. Ut in eandē
iustitia Inconcusse
maneatur. Quia & si
iam a cordis habitaculo
culpam rectitudo eli-
māt. ipsa tamen cul-
pa quæ se pellitur. co-
gitationis nræ foribus
ad sidens. ut sibi aperia-
tur pulsat.

Quod moyses quoque
sp̄aliter innuit. cum
facta corporaliter
temporum momenta
narravit dicens.

Facta est lux ^{mane}. Atque
paulo post subiciens.
factum est uespere.
Creator quippe omnium
humane culpe præsciens.
tunc expressit in tempo-
re quod nunc uersatur
in mente. Lux quippe
ad uesperum ducitur.
quia nimirum lumen

rectitudinis. umbra sequit̄
temptationis.

Sed quia electorum lux
temptatione non extin-
gitur. Nequaquam
nox ^{se} uespera facta
perhibetur. Quia
nimirum sæpe temp-
tatio in corde rectorū
lumen iustitiæ abscon-
dit. sed non interimit.

Quasi ad pallorem trepi-
dationis pertrahit.
sed funditur non extin-
gitur. Electi ergo
post somnum
surrectionē appolunt.
posturrectionem
uesperā præstolantur.

Quia & de peccato ad iusti-
tiæ lumen euigilant.
& ipso iustitiæ lumine
positi. semp se contra
inlecebras temptationū
parant. Quas nimirum
non timent. sed expect-
tant. quia utilitati.

suae rectitudinis. & iam p
temptamenta proficere
non ignorant.

Quanta libet autem con
tra corruptionem sua
virtute conderint.
habere integram salu
tem nequeunt. quousq;
dies presentis uitae
finitur. Unde & sub
ditur.

ET REPLEBOR DOLORIB;
usque ad tenebras.

Modo namq; aduersa
Inruunt. modo ipsa
quoq; prospera callida
hilaritate blandiunt.
modo surgentia uitia
bellum carnis excitant.
modo deuicta animu
ad elatione uocant.

Bonorum igitur uita
usq; ad tenebras dolo
rib; repletur. quia
quousq; tempus corrup
tionis agit. Interna
& externaq; afflictione

concurritur. & salute
securitatis non inuenit.
Nisi cum die funditur
temptationis relinquit.
Unde bene & haec eadem
dolorum causa protu
nus subinfertur cum dicitur.

INDOTA EST CARO MEA
putredine. & sordib;
pulueris.

Ut enim paulo superi
us diximus soliditate
Ingenita cum uolunta
ri e homo deseruit
& sese in uoragine
corruptionis mersit.

Unde nunc uel per Inmun
da opera labitur. uel
per cogitationes inlici
tas faclatur. Ut enim
ita dixerim culpae suae
paenaliter subdita. ipsa
iam natura nra facta
est extra naturam.
& remissa usq; ad per
uersa opera ducitur.

Restricta autem

peruersorum operum
 Inportuna cogitatione
 fuscatur. Per exple
 tionē ergo actionis in
 licite carne putredo
 afficit. Per leuitatē
 uero cogitationis impro
 be quasi ante oculos
 puluis surgit. Consen
 tiendo uitis putredine
 at terimur. Uitiorū
 uero imagines in corde
 tolerando sordibus pul
 ueris fœdamur.

“ **N**it ergo. **I**noua est
 “ caro mea putredine &
 “ sordibus pulueris.

“ **N**esi aperte diceret
 Carnalem uitam quam
 patior. aut tabes lubri
 ce operationis pollent
 aut scuitiorum memo
 ria. caligo misere cogi
 tationis premit.

“ **Q**uod tamen si ex uoce
 ecclesie uniuersalis
 accipimus. Aliquando

hanc proculdubio carnis
 putredine. Aliquando
 autē grauari sordibus
 pulueris inuenimus.

“ **M**ulti quippe in ea sunt
 quidam amore carnis
 inserviunt. fœtore
 luxurie computrescunt.

“ **E**t sunt nonnulli qui
 auioluptate quidem
 carnis abstinent. Sed
 tamen tota mente in
 terrenis actibus iacent.

“ **D**icat ergo sc̄a ecclesia
 unius membri sui uocibus
 dicat. quid de utroque
 genere hominū tolerat.

“ **I**noua est caro mea
 “ putredine & sordibus
 “ pulueris. **N**esi apte
 insinuauit dicens.

“ **S**unt plerique qui mihi
 per fidē membra sunt
 sed tamen sana uel
 quimunda pactionem
 non sunt. Quia aut
 uicti desideris turpibus

ad corruptionis putredinem defluunt. autu terrenis actibus dediti puluere consperguntur,

In illis enim quos lubricos tolero. carnem uidelicet & putrescentem gemo.

In istis autem quos terrenam querentes patior. quid aliud quam foedam puluerem porto

Unde & apte simul de utrisque subiungitur.

Cutis mea aruit & contracta est.

In scilicet quippe ecclesie corpore. hi qui solis & exterioribus curis inseruiunt. congrue cutis uocantur. Quae nimirum cutis arescendo adtrahitur. quia mentes carnalium dum praesentia diligunt. & quasi iuxta posita concupiscunt. ad futura tenentur per longanimitatem

nolunt. Quidum in terrena spe pinguedine negligunt. ut adtrahatur are. fiunt.

Quam si horum corda desperatio non siccat. Nequaquam adestur haec pusillanimitatis adtrahere. Hanc namque adtractionem psalmista formidauerat. cum siccitate mentis inueniens dicebat. Sicut adipe pinguedinis repleatur anima mea.

Ad ipsi quippe pinguedinis animam repleat. cum hanc contra praesentium desideriorum aestum. supernae spei infusio refouet. Cutis ergo arescens adtrahitur. cum cor in exterioribus deditum. atque desperatio siccatum. In ductoris sui amore non tenentur sed

calubrio car
e aliquando
uari foribus
inuenit
pe in
umore car
te. fere
on putredin
nulli qui
quidem
ment. Sed
ta mente in
cat. licet
sa. ac defu
m. su uoc
de utroque
nu. tale
t. caro me
me. d. s. r.
r. A. d. i.
d. d. i. c. e. n. t.
eriq. qu
de. mem
amen. s. u.
oa. p. a. z. a.
sunt
o. d. e. n. t.

In semetipso ut ita dixerim rugosa cogitatione replicatur. Pensandum uero est quod carnales mentes iocisto praesentia diligunt. quia uita carnis. quam fugitiua fit. minime ppendunt. Nam si uelocitate transiatur eius aspicerent hanc & iam prosperante minime amarent. Sc̄a autem ecclesia In electis suis cotidie quantum sit. rebus exterioribus cursus conspiciat. & iocisto in hinc pedem sollicitate intentionis figit. Unde & apte subditur.

” **D**ies uelocius
 ” transierunt quam
 ” atescente tela
 ” succiditur.

Congrua. ualde similitudine. tempus carnis telae comparatur.

Quia sicut tela filis. sic uita mortalis diebus singulis proficit. sed quo augmentum percipit. ad incisionem tendit.

Quia sicut & superius diximus. cum tempora accepta praetereunt. uentura breuiantur.

Et de uniuerso uitae spatio. eo fiunt pauciora quae ueniunt. quam multa sunt quae transierunt.

Tela quippe infra supraque ligata duobus lignis innectitur ut texatur. Sed quo inferius texta inuoluitur. eo superius texanda deplacatur.

Et unde ad augmentum multiplicat. Inde fit minus quod restat.

Sic nimirum uitae nostrae tempora & transacta quasi inferius inuoluitur. & uentura a superiora deplacamus.

Quia quod plus fuerit
præterita minus esse
incipiunt futura

Sed quia nec tela ad
pressionem nri temporis
sufficit. Nam eius quoque
festinatione uitæ nre
uelocitas transit

Recte nunc dicitur
Dies mei uelocius tran
sierunt quam at texen
te tela succiditur

Tela quippe tarditate
proiectus habet. uita
autem præsens mora
defectus non habet

In illa namque cum labo
rantis manus figitur
aduentus terminus
elongatur. In ista
uero quia tempus de
sinens. In desinenter
consumimus. ad finem
nri tenemur. Et iam quies
cendo peruenimus
& percursum nri transi
tur. Et iam dormientes

Imur. Electi igitur
quia presentis uitæ
momenta decurrere
sub festinatione conspi
ciunt. Nequaquam
in hoc tantæ mobilitatis
tanere cordis inatten
tionem figunt. Unde &
apte protinus subditur

ET CONSUMPTI SUNT.
absque ulla spe

Reprobos uero mens
erga dies uitæ præsen
tis tanto tempore constin
gitur. At sic semper hic
apparent uiuere. qua
tenus si ualeant uiuen
di cursum desiderent
numquam finire

Cogitare quippe uentura
despiciunt. Spem totam
in sebus transeuntibus
ponunt. habere nulla
nisi que prætereunt
concupiscunt

Cumque nimis transeuntia
cogitant. & mansura

Nullatenus sperant
 sic cœcitate insensibili
 cordis oculos clauditur.
 Ut æternæ lucis nulla
 tenus intendatur.

Unde fit ut sepe iam
 corpus molestia qua
 tiat & uicina mors
 uirtutē uitæ sp̄s in
 cidat. N& tamen
 curare quæ mundi sunt
 desinant. Jamq; eos
 ultor ad iudicium per
 trahit. & tamen ipsi
 orationes sollici
 tant. Rebus transe
 untibus occupati. Nil
 aliud cogitant. Nisi
 in hoc mundo adhuc
 qualiter uiuant.

Relinquenda omnia
 quasi possidenda dis
 ponunt. Quia spes
 uiuendi non frangit
 & iam cum uitæ termi
 nat. Jam ad iudi
 cium trahuntur per

sententiã. & tamen
 adhuc habendis rebus
 inherent per curam.

Ouræ & enim mentē
 ab esse mori longe
 credatur. & iam cum
 sentatur. Sicq; a car
 ne anima soluitur.
 Ut erga presentia in
 moderato amore se
 retinens. cum ad æter
 num supplicium duci
 tur. hoc ipsum quoq;
 nesciat quo ducatur.
Et desiderans quæ amare
 cum termino noluit.
 Repente sine termino
 inuenit. quæ numquã
 præuoluit. **A**t con
 tra rectorum mens
 ad æternitatis inten
 tionē tenditur. & iam
 cum præsens eam
 feliciter uitæ comitat.
Magna carnis salute
 uitatur. N& tamen
 eius fiducia animus

Reardatur. Nullum
 adhuc mortis articulum
 erumpit & quasi prae
 sentem hanc cotidie
 conspiciet. Quia enim
 uita indefinenter labi
 tur. Spes uiuendi fun
 ditus amputatur.

Bene ergo diebus praete
 reuntibus dicitur.

Consumpta sunt absque
 ulla spe. Ac si aperte
 diceretur. Mentis
 fiduciam in presenti
 uitam non posui. quia
 omne quod praeterit
 calcando desperavi.

Unde apte mox subdit.

Memento quia uen
 tur est uita mea.

Hi & enim uitam carnis
 quasi permanentem
 diligunt. qui quanta
 sit uitae sequentis eter
 nitatis non intendunt.

Cumq; soliditatem peren
 nitatis non considerant.

silium. patriam. tene
 bras. lumen. cursum. sta
 tionem putant. Quia qui
 maiora nesciunt. iudi
 care de minimis nequa
 quam possunt.

Ordo quippe iudicii exigit
 ut quod examinare nitimur.
 transcendamus.

Si enim praesens rebus
 animus non ualeat.
 Nequaquam de his cetera
 a quibus uincitur uideat.

Idcirco itaq; mens repro
 ba praesentis uitae cur
 sum aestimare non suf
 ficit. quia admiratione
 illius & amore
 succumbat. Sci autem
 uiri. quo ad aeterna cor
 eleuant. quam breue
 sit quod sine claudit
 pensant. Teorum
 sensibus uilescit quod
 praeterit. quo intellec
 tu radiante inter lucet.
 quod acceptum numquam

recedit, Cumq; infi-
 nitate perennitatis
 aspiciunt. Nequaqua
 iam pro magno deside-
 rant quod quid finis
 angustat, Sic suble-
 uata mens extra tem-
 porum terminos dicitur
 & iam cum castre in tem-
 pore tenditur, Quanto
 altius finienda dispicit,
 quanto uerius infinita
 cognoscit, Sed haec
 ipsa humane breuitatis
 consideratio auctori
 nro magnae uirtutis
 oblatio est, Unde
 recte nunc cum de pre-
 catione immolatio
 eiusdem uirtutis offer-
 tur cum dicitur,

” **Memento quia uen-**
 ” tur est uita mea,
 Nisi aperte diceretur,
 Transientem uelociter
 benignus respice quia
 & tanto ate uideri

miseri cordius debeo
 quanto ipse a considera-
 tione breuitatis mee
 oculos non auerto,

Sed quia dum tempus
 uite presentis abscidi-
 tur ad operatione
 promerende uenie ultra
 rius non reditur.

Recte subiungitur,
 ” **Nec reuertetur oculo-**
 ” lus meus, ut uideat bona,

” **M**ouidenda bona ex
 tincti oculos non redit
 quia ad exhibenda
 recta opera & uita castre
 anima non securrit,

Hinc est quod diues quem
 inferni flamma crucia-
 bat quia sem&ipsum
 reparare operando non
 posse agnouerat.

Nam nequaquam sibi sed
 relictis fratribus proo-
 esse satagebat dicens,

” Rogo pater abraham ut
 ” mittas in domo patris

mei habeo enim quinq;
fratres ut testetur illis.
Ne & ipsi ueniant in locū
hunc tormentorum.

Solē namq; metum
sanimum. sper uel falsa
refouere. Sed ut pēnā
suam reprobi grauius
sentiant. spem de uenia
amittant. unde flam
mis utricibus traditur.
Non sibi ut diximus.
sed opitulari fratrib;
concupiuit. Quia
numquam se igneam
casse se tormentis ad
iuncto desperationis
supplicio agnouit.

Hinc salomon ait.
Quodcumq; potest ma
nustua facere. Instan
ter operare. Quia nec
opus. nec ratio. nec sci
entia. nec sapientia
erit apud inferos. quo
tu properas.
Nequaquam ergo ad

uidenda bona oculos
reuertatur. quia retri
butionē suam mens in
ueniens. ad operatio
nis usum. nullatenus
reuocatur. Quia igit
fugit omne quod cēsi
tur. & mansura sunt
quæ secuntur.

Bene beatus iob. uno uersū.
utraq; complexus est
dicens. Memento.
quia uentus est uita
mea. Nec reuertatur
oculus meus ut uideat
bona. Cursum quip
pe presentium contem
platus. ait. Memen
to. quia uentus est uita
mea. **E**ternitatem
uero sequentium con
siderans adiunxit.
Nec reuertatur oculus
meus. ut uideat bona.
Ubi apte quoq; uniuersi
humani generis. ad re
demptionis munere

ius debeo
de confider
me
m
entia ab
eratione
ue uenie ab
obtur
atur
etur oc
ut uideat
a boni ex
alij non rec
beraui
tu ca cad
focurr
o ouer
flamme
ill rem
operum
ouerit
uquam
frater bor
ageh
ter ab

distrahit uocem protinus
sumit dicens,

“ **Nec aspiciet oculus**

“ hominis,

Uisus quippe hominis
est misericordia redēp-
toris. quæ insensibili-
tatis nræ duritiā cum
respicit. emollit,

Unde teste quoq; euan-

“ gelio dicitur, Respexit

“ ih̄s p̄r̄o. & recorda-

“ tur est p̄r̄us uerbi

“ quod dixerat ih̄s

“ egressus foras fleuit

“ amare. Exutā uero

carne animamq; nequa-

quam iam uisus homi-

nis aspiciet. quia post

mortem non liberat

quem ante mortem

gratia adueniam non

reformat. Hinc enī

paulus dicit,

“ Ecce nunc tempus accep-

“ tabilem. ecce nunc

“ dies salutis. Hinc

psalmista ait,

“ Q̄n̄m in saeculum miseri-

“ cordia eius, Quia

nimirum quem nequa-

quam modo misericor-

dia eripit. sola post

præsentis saeculū. iustitia

addicit. Hinc salomon

“ ait, Quia lignum

“ quacumq; locum cœci-

“ derit. siue ad austrū-

“ siue ad aquilonem ibi

“ erit, Quia cum hu-

mani casus tempore

siue sc̄s. siue malignus

sp̄s egredientē animā

claustra castus acce-

perit. In æternū sine

ulla permutatione

retinebit. Ut nec

sc̄altata ad supplicii

proruat. nec mersa

æternis supplicis

ultra ad remedium

eraptionis ascendoat

Uir igitur sc̄s. humani

generis omnia considerant

quod a presenti seculo sine redemptoris cognitione subtrahitur. Atque eternis ignibus inseparabiliter sepelitur. & eius uocem in se suscipiens dicat. Nec aspiciam me uisus hominis. Quia nimirum redemptoris gratiam quem nunc non intuetur ut corrigat. tunc non respicit. ut ab interitu abscondat. In iudicium quidem dominus ueniens peccatorem uidet ut feriat. sed non uidet ut largiendam salutis gratiam recognoscat.

Culpas examinat. & uitam peccati ignorat.

Unde sanctus uir. cum se post presentem uitam respectu hominis uidere non posse fateatur. A prope mox subdit.

Oculi tui in aere

& non subsistam. **N**ec si aperte dicere. **D**istrictus in iudicio uenies. & ad saluandum non uides. & ad ferendum uides. Quia que in presenti uita dispensationis tue miseratione non respicis. Respiciedo post modum. **P**ius titiam & tinguet. **N**unc enim peccator quisque dominum non metuit & uiuit. blasphematur & proficit. Quia scilicet misericors creator. quem expectando uult corrigere. Aspiciendo non uult punire. Sicut scriptum est.

Dissimulas peccata hominum propter penitentiam. Sed tunc peccator cum respicitur non subsistit. quia cum districtus iudex merita subtiliter inquirat.

reus ad tormenta non
sufficit, Quamuis hoc
etiam iustorum uoci
congruit - quorum mens
semp sollicita uenturo
examine intendit.

Omne enim quod agunt
m&uunt dum caute
considerant - equante
quanto iudice stabunt,
Intuentur potentiam illius
magnitudinis - & pensant
quanto reatu constric-
ti sunt propriae infir-
mitatis - enumerant
mala propriae operis
& contra haec & agge-
rant bona ^{meritis} conditoris.

Considerant praemia quae
districtae iudicis bona
opera quam subtiliter
pensat, Et perituros
se absq; ambiguitate
praesciunt - si remota
pietate iudicentur.

Quia hoc ipsum quoque
quod iuste uidemur

uiuere culpa est - si uita
nrām cum iudicat hanc
apud se diuina misericor-
dia non excusat.

Hinc enim in hoc eodem
libro scriptum est

“ **N**stra non sunt munera
in conspectu eius.”

Quia apud eius districtū
iudicium ipsi quoque
maculas iniquationis
habent - quip munditiam
scitatis lucent, Bene
ergo dicitur, **O**culi tui
in me & non subsistam.

Nesi apte iusti uoce dice-
retur, **S**i subtili exami-
natione discutior - per-
ferendo iudicio non ad-
surgo, Quia ad penam
uita non sufficit - si hanc
inmanitas iuste retri-
butionis premit.

Bene autem eiusdem hu-
mani generis & culpa
breuiter & pena subroga-
tur - cum protinus dicitur,

SICUT CONSUMITUR
 nubes & pertransit. Sic
 qui descendit ad inferos
 non ascendit.

NUBES quippe ^{ad} ALTIORA
 suspenditur. Sed densa
 ta uento impellitur
 ut currat. Calore autē
 solis dissipatur. ut uanescat.

Sic nimirum corda sunt
 hominum que p accepte
 rationis ingeniam
 ad alta emigrant.

Impulsa autē maligni
 sp̄s flatu prauis desi
 deriorum suorum
 motibus. huc illucque
 p̄trahuntur. sed dis
 tricti respectu sup̄ni
 iudicis. quasi solis calore
 liquefiunt. & semel
 locis p̄nalibus tradita
 ad operationis usum
 ultra non redeunt.

Uir igitur sc̄s. elationē
 cursum. defectumq;
 humani generis & pri

mens dicat.

„ **S**icut consumitur nubes
 „ & p̄transit. Sic qui dis
 „ cendit ad inferos non
 „ ascendit. **N**esi aperte
 loqueretur dicens.

In alto currendo defectit.
 qui sup̄biendo ad interitū
 tenoit. Quem si semel
 culpa ad p̄nā p̄trahit.
 misericordia ulterius
 ad ueniā non reducit.

Unde adhuc subditur.

„ **Nec reuertetur ultra**
 „ In domum suam.

Sicut domus est corpo
 ris habitaculum corpo
 rale. Ita unicuique
 menti. hoc domus fit.
 quod ex desiderio inha
 bitare consuevit.

No domum igitur suam
 ultra non reuertetur.
 quia semel quisq; eter
 nis supplicis traditus.
 ad hoc ubi amore inhe
 rerat. nullatenus reuocat.

Potest etiam inferni
 nomine peccatoris
 desperatio designari.
 De qua per psalmistam dicitur,
 " In inferno autem quis
 " confitebitur tibi populus.
 Unde rursus scriptum est,
 " Impius cum uenerit in
 " profundum peccatorum
 " contempnit.
 Quisquis autem impietate
 succumbit. uitam
 profecto iustitiae. mo-
 riendo derelinquit.
 Quia uero etiam post
 peccatum. molem des-
 perationis obruitur.
 quod aliud quam post
 mortem inferni sup-
 plicis. sepelitur.
 Bene ergo dicitur
 " Sicut consumitur nubes
 " et pertransit. Sic qui
 " descendit ad inferos
 " non ascendit.
 Quia plerumque cum per-
 spiratione nequitiae.

etiam desperatio sociatur.
 et uia iam reuersionis
 absciditur. Recte autem
 corda desperantium
 nubibus comparatur.
 quia et caligine erroris
 obscura sunt. et pecca-
 torum multiplicitate
 condensa. Sed con-
 sumpta pertransiunt.
 quia claritate extremi
 iudicii. irradiata dissi-
 patur. Sola etiam
 domus in habitatio
 cordis intellegi.
 Unde sanato cuidam dicitur.
 " Uade in domum tuam.
 Quia nimirum dignum
 est. ut peccator post
 ueniam ad mentem
 suam redeat. Ne tamen
 quod iuste ferriatur
 admittat. Sed qui
 ad infernum descendit.
 ad domum suam. ulte-
 rius non ascendit.
 Quia eum quae desperatio

obruit. a cordis sui
habitaculo foris mit-
tit. Et redire interor-
sus non ualeat. quia
fusus & terius addet
riora ^{condit.} impulsus cadit.

No contemplandus quip-
pe creatorem homo
conditus fuerat. Ut
eius semp speciem que-
reret atq; insollemni-
tate illius amoris ha-
bitaret. Sed & trase
per inobedientiam
missus. mentis sue
locum perdidit. quia
tenebrosis tineribus
sparsus. ab in habita-
tione ueri luminis
elongauit. Unde
apte subditur.

**NEQUE COGNOSCE-
L**eum amplius locus eius.
Locus quippe homi-
nis. sed non localis
ipse scilicet conditor
& agit. qui hanc ut

^{100R}
semexipso consistere
creauit. Quem nuni-
rum locum tunc homo
deseruit. cum seducto-
ris uerba audiens
a conditoris amore
discessit. Sed cum
omni dicit sedimendo
se homini & iam corpo-
raliter ostendit.

Ipsa ut ita dixerim fugiti-
ui sui uestigia subse-
quens. ad retinendos
quem amiserat homi-
nem locus uenit.

Sienim appellari locus
nequaquam conditor
possit. omni laudans
psalmista non diceret.

“ Filii seruatorum tuorum
“ habitabunt ibi.”

Ibi enim non dicimus.
Nisi cum locum specia-
liter designamus.

Sed sunt plerique qui & a
post perceptum se-
demptionis auxilium.

100^v
ad desperationis tenebras deuoluuntur.

Et tanto nequius perseunt. quanto & oblata remedia misericordiae contempnunt.

Recte ergo de damnato homine dicitur. Neq; cognoscat eum amplius locus eius. Quia conditores suo tanto tunc districtius in iudicio non agnoscitur. Quanto nunc ad reparationis gratiam nec proona seuocatur.

Unde & notandum summo opere est quod non ait. Neq; cognoscat amplius locum suum. Sed ait. Neq; cognoscat eum amplius locus eius. Quia enim cognitio non homini. sed loco tribuitur. Patenter ipse conditor loci nomine

designatur. Qui districtus ad examen ultimum ueniens. In iniquitate durantiibus dicit.

” Nescio uos unde estis. Sed electi quicq; quod districtae reprobos repellit. considerant eorum semet ipsos cotidie a perpetua te nequitiae sordibus sollicitius purgant.

Cumq; perituros alios frigidere aucte amore conspiciunt. Studiose se ad penitentiae lamenta succedunt.

Unde & apte subditur.

” **QUA PROPTER ET ECO**

” Non pascam ori meo.

ORI ET ENIAM SUOⁿ PARCIT. qui confiteri malum quod fecitⁿ erubescit^e.

IN labore quippe omittere est. hoc ad confessionem perpetratae iniquitatis occupare. Sed iustus

^e Ori suo parcat. qui confiteri malum quod fecit erubescit.

ori suo non parcat quia
iram iudicis districti
præueniens uerbis con
tra se proprie confes
sionis scuit. Hinc
psalmista ait,

Præueniamus faciem eius
in confessionem. Hinc
per salomone dicitur.

Qui abscondit scelera sua
non dirigetur. Qui autem
confessus fuerit & dere
liquerit ea. misericor
diam consequetur.

Hinc rursus scriptum est,

Justus in principio accu
sator est sui. Sed ne
quaquam ad confes
sionem os panditur. Nisi
cum consideratione
districti iudicii per pa
uorem spiritus angustatur.

Unde & apte mox subdit.

LOQUAR IN TRIBULA
tione spiritus mei.

Tribulatio quippe
spiritus linguam commouit.

Ut statum prauis operis.
uox confessionis impug
net. Sciendum quoque
est. Quia sepe & repro
bi peccata confitentur.
Sed delere contempnunt.

Electi autem culpas suas
quas uocibus confessionis
aperiunt. districtæ
animaduersionis flæi
bus inscuntur.

Unde beatus iob bene post
quam se ori suo non par
cere spondit. tribula
tione mox spiritum subdidit.

Nisi aperte fateatur dicens.

Sic statum lingua loqui
tur. ut nequaquam
& per amorem stimu
lo palia spiritus uagetur.
Sed culpas loquens
uulnus aperio.

Culpas uero ad correctio
nem cogitans. salutem
uulneris & medicamine
meroris quaero.

Qui enim mala quidem

Quoniam
men ultimi
iniquitas
is dicit
unde est
uic; quo
reprobos
re ed sem
e per uia
ordibus
argant
turos dicit
dum an
ut stuen
tentia la
cedunt
te subom
pter et
stam om
exta su
confiteri
eo facte
quippe
re est. h
tionem
muntat
Sed uult

quæ perpétravit insi-
nuat - sed flere insi-
nuando recusat.

Quasi subducta ueste uul-
nus detegit - Sed tor-
penti mente medica-
mentis uulneri non ap-
ponit. Confessionis
igitur uocem solus
necesse est - ut meror
excutiat - ne uulnus
proditum sed neglec-
tum - quod licentius
iam phumanam noti-
tiam tangitur - d&era
us putrescat.

Quo contra psalmista
plagam cordis non so-
lum detexerat - sed
de tectis & iam medica-
mentum meroris ad-
hærebatur dicens

” Iniquitatem meam ego
” pronuntio - & cogitabo
” pro peccato meo.

Pronuntiando enim
occultum uulnus delectat.

cogitando autem quid
aliud quam medica-
mentum uulneri appo-
nit. Sed afflictæ
menti & sua sollicite
damna cogitanti.

rixia pro se & ipsa orit
contra se & ipsam.

Nam cum se ad amenta
penitentiae instigat -
occulta se increpatione
ditaniat. Inoe-
& apte mox subortur.

” **CONFABULABOR**

” cum amaritudine ani-

” meae meae.

Pauore namq; diuini
iudicii afflicti quim-
quædam male gesta
plangimus - ipsam
uim nræ amaritudinis
ad discutendos nos uigi-
lantius excitatis. Alia
in nobis & iam quæ am-
plius defleamus inue-
nimus. Nam saepe
quod torpentes latuit

102 R

flentibus subtilius in-
 notescit, & afflicta
 mens certius inuenit
 malum quod fecerat
 & nesciebat, Eiq; rixa sua
 uerius aperit, quantum
 aueritatis pace deuiavit.

Quia reatum suum cuius
 securi non meminit
 hunc in se commota
 deprehendit.

Subcrescens quippe
 amaritudo penitentiae
 uerecundanti cordi
 inportam e ingerit
 illicita quae commisit.

Districtum contra haec
 iudicem ostendit, sup-
 pleriorum minas incu-
 tit, pauore animum
 ferit, pudore confun-
 dit, motus illicitos
 increpat, quae an no-
 xiae securitatis turbat.

Quae ei conditor bona
 contulit, quae ipse
 bonis illius mala

Respondit enumerat

Quod inire ab eo conditus,
 quod gratuito nutritus

Quod rationis substantia
 in condicione ditatus est

Quod conditoris gratia
 uocatus, Quod sequi
 ipse & uocatus noluit

Quod uocantis misericor-
 dia, nec surdum hunc
 reuertentemq; dispexit

Quod inluminatus donis,
 quod sua sponte prauis
 actibus, & iam post dona
 caecatus est, quod cæci-
 tatis suae erroribus pa-
 ternae sollicitudinis
 flagellis & piatus

Quod a flagellorum do-
 loribus ad salutis gaudia
 misericordiae medica-
 mento reductus est

Quod quibus^{da} culpis & non
 grauib; subditis, peccare
 tamen^{et} inter flagella
 non desinit, Quod pec-
 catorē suum superna

gratia nec contempta
dereliquit. Cum igitur
afflicta mentem modo
p[re]plicationem donosi
di modo per inpropria
actionis sue tanta

seueritatem increpat.
Hab[et] in corde iustorum
amaritudo animæ
linguam suam. quæ
tanto eis subtilius
loquitur. quanto & in
terius auditur.

Unde & nequaquam
dicitur. fabulabor in
amaritudine anime
meæ. Sed confabula
bor cum amaritudine
animæ meæ.

Quia uis doloris quæ pec
cata singula reputans.
torpentem animam
ad lamenta & c[on]t[ra]t.
quasi ad eum uerba
confabulationis for
mat. In quibus semet
ipsum cor-rectus inue

niat. & ad sui custodia
sollicitior & surgat.

Dicat itaq; uir iustus &
uoce sua & scæ ecclesie
typum tenens. dicat
gen[er]a. Confabulabor
cum amaritudine ani
mæ meæ. Ac si aper
tius insinu[er]it dicens.

Intus contra me^{cum} cordis
mei dolore conloquor.
& foris me auerbere
iudicis abscondo.

Sed mens penitentiæ
doloribus pressa in
semetipsa constringit.
atq; acunctis delecta
tionib; carnis. fortq;
cogitatione separatur.

Ad summa proficere
appetit. & tamen adhuc
de corruptione corpo
ris contradictionem
sentit. Unde apte
mox subditur.

” **N**uquid mare
” sum ego. aut coctus

quia circum dedit
me carere

CARCERE homo circum
datur quia plerumq;
virtutum profectib;
ad alta surgere nti
tur. Et tamen carnis
sue corruptione pre
peditur. Quia bene
sui psalmista depre
catur dicens

Educ de carcere anima
mea ad confitendum
nomini tuo

Quid uero appellatio
ne maris. Nisi corda
carnalium tumidis
cogitationib; fluctuosa

Quid autem ceteri nomi
ne. Nisi antiquus
hostis exprimitur

Quidum mentes secula
rium possidendo pene
trat quasi in eorum
lubricas cogitationes
natae. Sed ceteris
carere stringitur

quia malignus sps in in
feriorib; delictus
Ne a caelestia uolare
preualeat. pene sue
pondere cohartatur

Pero ad testante qui ait
Si angelis peccantibus
non peperit. Sed ruen ^{ruden Lib;}
tibus inferni detrac
tos in tartarum tra
didit. In iudicium cri
ciandos reseruari

Circus carere ad strin
gitur. quia temptare
bonos quantum desi
derat prohibetur

Carere quoq; mare
circum datur. quia
carnalium mentium
tumida insanaque
desideria ad per agenda
mala quae apponunt
impossibilitatis suae
angustia grauantur

Saepe enim dominari me
lioribus concupiscunt.
Sed tamen eis diuino

iudicio cuncta mirabi-
liter disponente substra-
tisunt. Nocere bonis
elati desiderant. & ta-
men subiecti ab eis
solacia sperant.

Pro splendore uolupta-
tibus carnis longeuita-
te uite presentis cupi-
unt. Sed tamen ab ea
sub celeritate rapiuntur.

De quibus bene per psal-
mistam dicitur

“ Statuit aquas quasi
“ In utrem. Neque quip-
pe in utre sunt. cum
lubrica eorum deside-
ria. quia operis effec-
tum non inueniunt.
sub carnali corde de-
primuntur.

Cæcus ergo amare cir-
cōdatione præmitur
cæteris. quia uel
malignus sp̄s. uel
sequaces illius in quoru
se mentibus colliguntur.

Atque in eis undas tumen-
tium cogitationum
uolunt. ut implere
mala quæ appetunt
nequeant. Superna
eos districtio angustat.

Sed autem uiri cum
mundiore corde cæles-
tium archana consi-
derant. auctis ad hæc
cotidie ardoribus
anhelant. Ibi iam
plene satiari deside-
rant. unde adhuc pa-
rum aliquo ore con-
templationis degus-
tant. Perfecte
cupiunt carnis stimu-
lum subdere. Nil in
cogitatione illicitū
de eius iam corruptio-
ne tolerare. Sed
quia scriptum est

“ Corpus quod corrumpi-
“ tur adgrauat animam.
“ & deprimat terrena.
“ Inhabitatione sensum

104R

multa cogitantem

Intentionem iam qui
dem ultra semetipsos
eminent. Sed tamen
adhuc infirmitatis
suae incessis motibus
subditi corruptionis
se carcere clausos do
lent.

Numquid male sum ego
aut ceterus. quia cistum
dedisti me carcere.

Acsi aperte diceret

Mare uel ceterus. iniqui
uidelicet eorumque
auctor malignus sps.
quia effrenari ad so
lam perpetratae in
iquitatis licentiam ap
prouent. Recte pene
suae carcere constri
guntur. Ego autem
qui iam eternitatis
tuae libertate desidero
cur adhuc meae carcere
corruptionis p̄mor

Quod tamen nec a iustis

supb e sequitur. quia
amore ueritatis accensi
infirmitatis suae angus
tias transgredi perfec
te concupiscunt.

Nec ab auctore iustorum
iniuste disponitur
quia electorum suorum
uota differens. cruciat.

Crucians purgat. ut
ad percipiendum quod
desiderant. quandoq;
melius excoilatione
conualescant.

Electi autem quo usq;
ab intima quide differe
runtur. ad cor suum
releunt. ibiq; carnis
suae tumultibus abscon
si. quasi amoenissimus
secretum p̄uunt.

Sed in eo saepe tempta
tionis aculeos sentiunt.
carnis incentiua pati
untur. **U**bi grauis
simos labores inueniunt
ubi magna requiem.

unax tum
adonum
implete
supra
cto angu
cum
ore corde ca
hina con
uicti adha
erboribus
nt. Janson
ctari deice
unde adha
lequid ore
nis degu
Perfecte
te carnis
rubore. X
tatione in
ur tum co
olerare
scriptum
us quocum
adgrauat
eprimt terre
abitatio / enia

alabore quesierunt,
 U Noe sc̄s uir post insinua-
 tum corruptionis sue,
 caeterem ad quendam
 cordis spatia redire
 festinans. Quia ean-
 dem rixam in intamis
 inuenit. quam ab exte-
 rioribus fugit.

Protinus subdit dicens,
 " **S** I DIXERO CONSOLABI
 " tur me lectulus meus
 " & releuabor. loquens
 " mecum in stratu meo.
 " terrebis me p̄somnia
 " & p̄uisionis orrore
 " concuties.

I NSACRO NAMQ; ELOQUIO
 lectus cubile uel stra-
 tum secretum solus
 cordis intellegi.

Hinc est enim quod sub
 unius cuiusq; animæ
 specie sponsa occultis
 stimulis sc̄i amoris exci-
 tata in canticis cantico-
 rum dicit.

" I n lectulo meo per noc-
 " tes quaesui quem diligit
 " anima mea. In lectulo
 quippe & p̄ noctem
 dilectus quaeritur. quia
 nimirum inuisibilis con-
 ditoris species repressa
 omnē corporeæ uisio-
 nis imagine incubile
 cordis inuenitur.

Unde & eisdem suis dilec-
 torib; ueritas dicit.

" R egnum d̄i intra uos est.
 " Et rursum. S i ego non
 " abiero paracl̄us non
 " ueniet. Ac si aperte
 " diceret. S i ab inuentione
 nis ur̄e oculis corpus
 non subtraherem. ad in-
 tellectum uos inuisibi-
 lem per consolatorem
 sp̄m non perduco.

Hinc de iustis per psal-
 mistam dicitur.

" Exultabunt sc̄i in gloria
 " lætabuntur in cubilibus
 " suis. Quia scilicet

cum mala ab exterioribus fugiunt. Securi
 Intra mentium secreta
 gloriantur. Sed tunc
 laetitia cordium perfecta
 erit. cum carnis exte-
 rius pugna non fuerit.
Nam quousque caro inli-
 cit. quia quasi domus
 nostre paries quatitur.
 etiam cubile turbatur.
Unde et recte per eundem
 psalmistam dicitur.
Uniuersum stratum
 eius. uersasti in infir-
 mitate eius.
Quia dum nos temptatio
 carnis concutit. tre-
 mē facta nostra infir-
 mitas. etiam mentis
 cubile confundit.
Quid uero hoc loco som-
 nia uel uisiones acci-
 pimur. Nisi imagina-
 tiones ultimi distric-
 tiq; examinis. quod
 iam utcumq; p̄ timore

certumus. Sed tamen
 ut est ueraciter non
 uidemus. Sicut itaque
 uiri ut diximus. ad cor-
 dis semp secreta rede-
 unt. cum ab hoc mun-
 do uel ultra uotum
 prospera. uel ultra
 uisus aduersa patiuntur.
 atq; exterioris labori-
 bus fessi. quasi stratum
 uel lectulum cubilia
 mentis percutiunt.
Sed dum quibus Imagina-
 tionibus cogitationum
 quam sint subtilia lu-
 dicia diuina conspi-
 ciunt. quasi in ipsa
 strata sui sequie som-
 ni uisiones turbantur.
Contemplatur enim quā
 districtus iudex ueniat.
 qui dum uiam immense
 magnitudinis cordium
 secreta Inluminant. omnes ante
 oculos. Culpas reuo-
 cant. Pensant quanta

105^v
illa sit uesecundia in
conspetu tunc totius
humani generis ange-
lorum omnium archan-
gelorumque confundi-
pendunt quid post
confusione cruciatu
maneat. Cum & sea-
tur animum in morta-
litate morientem &
indeficiente deficien-
tem casum gehenna
consumat. Cum itaque
tam pauca imagina-
tione mens quatitur
quid aliud quam in-
stratum triste somni-
um uidetur. Dicat ergo
Si dixerit consolabitur
me lectulus meus &
seleuabor loquens
mecum instrato meo
terrebit me per som-
nia & per uisionem
horrore concuties.
Nisi aperte fateatur
dicens. Si & teriora

fugiens introrsus sedeo
& ut cumque sequescere
in cordis cubile concupisco.
Ibi mihi dum districtio-
nis tue contemplatio
ni subigis uehementer
me per ipsas mee pro-
uidentie imaginationes
terres. Bene autem
dicitur. & seleuabor
loquens mecum instra-
tu meo. Quia nimirum
cum ad mentis nostre
silentium fessi seuer-
mur quasi instrato
conloquentes occulta
intra nos cogitationum
uerba uersamus.
Sed haec ipsa nostra conlo-
cutio in pauore uerti-
tur quia & illa uehe-
mentius intellectus
nobis qui terrorem
districti iudicis inten-
te incutiat aperitur.
Ne quis uero haec stu-
deat iuxta litteram

106R

per scrutari. Exqui
 tendunt magnopere et
 quod modis teneant
 animas. Imagines som
 niorum. Aliquando
 namque somnia uentris
 plenitudine uel inanitate
 Aliquando uero inlu
 sione. Aliquando co
 gitatione simul & inlu
 sione. Aliquando
 reuelatione. Aliquan
 do autem cogitatione
 simul & reuelatione
 reuelantur.

Sed duo que prima dixi
 mus omnes & experimen
 to cognoscimus. Sub
 iuncta autem quattuor
 in sacre scripture
 paginis inuenimus.

Somnia & enim nisi
 plerumque ab occulto
 hoste per Inlusionem
 fierent. Nequaquam
 hoc uir sapiens indi
 care dicens.

Multos errare fecerunt
 somnia & inlusiones
 uane. uel certe non
 auguriabimini. nec
 obseruabitur somnia.

Quibus profecto uerbis
 cuius sunt de testatio
 nes ostenditur. que
 auguris coniungunt.

Rursum nisi aliquando
 excogitatione simul
 & inlusione procede
 rent. Salomon mini
 me dixisset.

Multas curas secuntur
 somnia. & nisi ali
 quando somnia & mys
 terio reuelationis
 orientur. Ioseph pre
 ferendum se fratribus
 & somnium non uideret.

Nec marie sponsum
 ut ablato puero in
 egypto fugaret. per
 somnium ueritas non
 ammoneret. Rursum
 nisi aliquando somnia

cogitatione simul & re-
uelatione procederent.
Nequaquam danihel
propheta. Naböchodo-
nosor uisionē differens
araoice cogitationis
inchoasse dicens

Tu rex cogitare cepisti
instrato tuo quid esset
futurum post hæc
& qui reuelat mysteria
ostendit tibi quæ futu-
ra sunt. & paulo
post. Uidebas & ecce
quasi statua una gran-
dis. Statua illa magna
& statua sublimis
stabat contrate. & cetera.
Danihel itaq; dum somniū
& implendum reueren-
ter insinuat. & ex qua
ortum sit cogitatione
manifestat. Patenter
ostenditur quia hoc
plerumq; excogita-
tione simul & reuela-
tione generatur.

Sed nimirum cum som-
nia tot rerum qualita-
tibus alternent. tanto
eis credi difficilius debet.
quanto & ex quo impulsu
ueniant. facilius non
elucit. **S**epe namq;
malignus sps. his quos
amore uitæ presentis
uigilanter intercipit.
prospera & iam dormi-
entibus promittit.
Et quos formidare aduer-
sa considerat. eis hæc
durius somni imaginib;
intentat. Quatenus
indiscrã mentem diuer-
sa qualitate afficiat.
Eam namq; aut spe sub-
leuans. aut deprimens
timore confundat.
Sæpe & iam scõrum corda
adficere somnus nititur.
ut ab intentione cogita-
tionis solioe. ad tempus
salutis momentõque
diruantur. quam uis

ipsi protinus animū
 ab inlusionibus Imagi
 natione discutūnt,
 Sed hostis insidians quo
 eos uigilantes minime
 superat. eos dormien
 tes grauius impugnat,
 Quem tamen hæc malig
 ne agere. superna dis
 pensatio benigne per
 mittit. Ne in electorū
 cordibus ipse saltim
 a passionis præmiorū
 somnus uac&. Bene
 ergo rectori omniū dicit,
 Si dixerō consolabitur
 me lectulus meus & rele
 uabor. loquens mecum
 instrato meo. terrebis
 me per somnia. & per
 uisiones horrose con
 cuties, Quia nimi
 rum d̄s mirabiliter
 cuncta dispensat. & ip
 se facit quod malignus
 sp̄s iniuste facere ap
 p̄t. Quia hoc fieri

non nisi iuste p̄mittit,
 Sed quia iustorum uita
 & per uigilias tempta
 tione quatitur. & per
 somnium inlusione
 fatigatur, Foris cor
 ruptionis suæ molesti
 as tolerat. Intus apud
 sem& ipsam grauit̄
 inlicitas cogitationes
 portat. Quid est
 quod faciat ut pedem
 cordis. Atot scandalo
 rum laqueos euellat,
 Ecce beatus uir quanta
 undiq; præmeris per
 turbatione cognouim̄.
 Sed quod consiliū contra
 hanc inuenias audia
 mus. Sequitur
 " **Quaero obrem elecit**
 " suspendium anima
 " mea. & mortem ossamea,
 Quid per aniam.
 Nisi mentis intentio,
 Quid per ossa. Nisi car
 nis fortitudo designat.

107^v
Omne autem quod suspen-
ditur. proculdubio ab
imis eleuatur. Anima
ergo suspendium ele-
git. ut ossa moriantur.
Quia dum mentis inten-
tio ad alta se subleuat.
omnem in se fortitudi-
nem uitae exterioris
necat. Sci enim uiri
certissime sciunt
quia habere in hac uita
requiem nequaquam
possunt. & iocundo
suspendium eligunt.
Quia nimirum desideria
terrena desentes. ad
alta animum tollunt.
Suspendi autem morte
suis ossibus inferunt.
quia amore supernae
patriae. inuiratum
studium accincti. hoc
quod forte prius in
mundo fuerant. uin-
culo humilitatis in se
cuntur. Intraeri libet

quomodo animam pau-
lus suspenderat qui
dicebat. Quis autem
iam non ego. uiuit uero
in me xps. Rursum.
Desiderium habens dissolui.
& cum xpo esse. Nimi
uiuere xps est & mori
lucrum. Qui gesta
terrene fortitudinis
ad memoriam reuo-
cans. quasi quaedam
in se ossa numerabat
dicens. Hebraeus &
hebrais. secundum lege
phariseus. secundum
emulatione persequens
ecclesiam di.
Sed ^{qua} suspendio animae
elegit. quia haec in se
ossa interficit. protinus
asserit. qui subiungit.
Sed quae mihi fuerunt
lucra. haec arbitratus
sum propter xpm de-
trimenta. Quae ad
huc ossa in se in ipso

108R

insinuat uehementius
& tincta cum subort,

Propter quem omnia
discrimen feci &
arbitror ut stercora

Mortuis uero ossibus qua
& animis pendeat
ostendit. qui ilico sub
iungit dicens.

Ut xpi lucri faciam & in
ueniar in illo non ha
bens meam iustitiam
que & lege est. sed
eam que & fide est
ihuxpi. Sed quia
conlati eius testi
monius paulum ad
alta suspensum mundo
mortuum testat
sumus. Nunc beato
iob si plenius eodem
spu & exterioris uite con
cupiscentiam fugit
ostendamus

Desperaui nequa
quam ultra iam uiua

SUNT NONNULLI IUSTO

rum: qui sic caelestia
appetunt. ut tamen
a terrenorum spe mini
me frangantur

Largita diuinitas pa
trimonia ad necessita
tis subsidium possident
honores sibi temporali
ter impensius tenent

Aliena non ambiunt
suis licite utantur

Qui tamen ab eisdem
rebus quas habent
alieni sunt. quia ad haec
ipsa que possident &
desiderio non tenentur.

Et sunt nonnulli iusto
rum. qui ad comprae
hendendum culmen p
fectionis accincti
dum altiora interius
appetunt. & exterius
cuncta deserunt.

Qui rebus se habetis na
dant gloria honoris
& poliant. qui interno
rum desiderio per

afficiunt.

Assiduitatē se amici
 meroris efficiunt ha
 bere de exterioribus
 consolatio^{nm} nolunt
 Internis gaudiis dum
 mente adpropriant
 uitam in se funditus
 corporeae delectatio
 nis necant. Talibus
 namq; p paulum dicit.
 Mortui enim estis & uita
 ura abscondita est cu
 xpō in dō. Horum
 uocem psalmista &
 presserat cū dicebat.
 Concupiuit & defecit
 anima mea in atri
 a dñi. Concupiscunt
 enim sed non deficiunt
 quia iam quidem cae
 lestia appetunt sed
 adhuc tamen ater
 renorum delecta
 tionibus minime
 lassantur. Concu
 piscis uero in dō aeterna
 defecit quia cum

aeterna desiderat. In
 amorem temporalium
 non perdurat.
 Hic psalmista iterum
 dicit. Defecit in sa
 lutari tuo anima mea.
 Hinc per sem & ipsam
 ueritas ammonet
 dicens. Siquis uult
 post me uenire
 abneget semetipsum.
 Et rursus. Nisi quis
 renunciauerit omnib;
 quae possidet. Non po
 test meus esse discipulus.
 Horum igitur numero
 scilicet uis diuisa a terrenis
 desideriis mente se
 inserit qui ait.
 Disperavi nequaquam
 ultra iam uiuam.
 Iusti quippe desperare
 est praesentis uitae bona
 aeternitatis electione
 desperare. mansura
 querere & in rebus
 temporalibus fiducia

109R

non habere. Qui hæc
agens nequaquam se
ultra uiuere asserit.
quia uidelicet uiuifica
trice morte cotidie

aita ^{sepassionis} reparationis oc
cidit. Abrit enim
ne uir scs de diuine mi
sericordie largitate
desperet. Ne gressum
cordis a profectu intimi
tineris subtrahat
Ne amose conditoris
deserens. quasi aduce
destitutus in uia rema
neat. & confossos gla
dio latrocinantis dispe
rationis ruat.

Sed ne eius dicta ad nri
intellectus arbitrium
uideamur uiolenter
inflectere. debemus
& posterioribus præ
missa pensare.

Quo enim sensu hæc di
xerit. ipse protinus
indicat qui sub iungit.

" **P**arce mihi nihil
enim sunt dies mei.

Neq; ENIM duo sibi
hæc uerba conueniunt.
desperavi & parce.

Nam qui desperat. nequa
quam iam sibi parci
postolat. & qui ad
huc sibi parci desiderat.
profecto minime de
sperat. Aliud ergo
est quod desperat. Aliud
uero quod parci sibi
scs uir postolat.

Quia nimirum dum bona
uite transeuntis per
disperatione deserit.
ad obtinenda que p
manent. in spe robustior
surgit.

Disperando itaque me
lius ad spem uenie
ducitur. qui e certius
uentura appetit. quo
præsentia uerius & dis
peratione relinquit.
Et notandum quod uim

109^v
nobis sui cordis insinuans
unam quidem de se
sententiā protulit
sed hanc tertio insinu
ando replicauit
Quod enim superius di
xerat elegit suspen
dium anima mea
Hoc replicans addidit
disperavi atq; eter
na concupiscendo &
temporalia post po
nendo hoc postremo
intulit pace mihi
& quod superius dixit
Mortē ossa mea Hoc
nimirum subdidit
Nequaquam ultra iam
uiuam hoc utimum
protulit Nihil enim
sunt dies mei
Bene autē dies suos nihil
esse considerat quia
ut paulo superius
saepe iam diximus
Sā uiri quo uerius sum
ma cognoscunt eo

sublimius terrena dispi
ciunt Et idcirco pre
sentis uitae dies nihili
esse conspiciunt quia
inluminate mentis
oculos inconsideratio
ne aeternitatis figunt
Nequa dum ad se redeunt
quid se esse nisi pulue
rem agnoscunt & in
firmitatis suae consci
districte iudicant
m&uunt Cumque
uim tanti uigoris aspi
ciunt trespiciant exa
minant quod sunt
Vnde adhuc apte sublungit
" **Quid est homo quia**
" magnificas eum
" aut quia ponet erga
" eum corutuum
" **H**omineo dō magni
ficat quia largitate
rationis ditat In fu
sione gratiae uisitatur
honore contactis uirtu
tis exaltatur

MOR

Cumq; p̄ se m̄ ip̄sum
nihil sit. esse tamen
eum cognitionis suae
participem benignita-
tis munere concedit.

Sed erga eundem mag-
nificatum hominem
cor suum dñs apponit
quia post dona iudi-
cium & erit. merita
subtiliter pensat
utq; pondera uehe-
menter examinat.

Et tanto ab eo post
districtius p̄nas exi-
git. quanto hunc in-
penso munere largi-
us praevent.

Vir igitur sc̄s inmensi-
tate supernae maies-
tatis aspiciat. atq;
ad infirmitate pro-
prium considerationis
oculum reducat.

Uideat quia caro capere
non ualeat. hoc quod de
se m̄ ipsam ueritas

sp̄m doct. Uideat
quia & iam subleuatus
hominis sp̄s iudicium
tolerare non sufficit.
quod dñs sub examine
districtae retributionis
intendit. & dicat.

Quid est homo quia mag-
nificas eum. atq; quia
ponis erga eum cor
tuum. Ac si aperte
exclamet dicens.

Magnificatur homo
sp̄ali munere. Sed ta-
men caro est. & uias
eius post munera
districte consideras.
Sed tamen si remota
pietate iudicetur.

Pondus quod de uia sub-
tilitate inminet ferre-
ne & subleuatus ad ius-
ticia sp̄s ualeat.

Quia & si hunc ultra se
tua dona dilatant
ad inquisitionem ta-
men tui examinis sua

^{110^v}
Infirmitas angustat,
Unde & adhuc apte
subditur

Uisitatus enim diluculo

lo & subito probas illum,

Quis enim nesciat quia
diluculum dicitur cum
iam nocturna tempo
ra in claritate lucis
mutantur, Nos itaque
noctis tenebras premi
mur cum prope ratione
iniquitatis obscuramur.

Sed nox in lucem uerti
tur cum erroris nostri
obscuritas ueritatis
cognitione radiatur.

Nox in lucem uertitur
cum corda nostra iusti
tiae fulgor inluminat.

Quae caecitas culpe de
primebat hoc dilucu
lum discipulorum
mentibus oritur paulus
aspexerat cum dicebat,

Nox precessit dies autem

adpropinquauit.

Diluculo ergo nos dominus uisi
tat quia erroris nostri
tenebras luce suae cog
nitionis inlustrat.

Contemplationis mune
re subleuat. In artem
uirutis exaltat.

Sed notandum quod dominus
postquam diluculo uisi
tat subito hominem
probat. Quia & acce
dendo corda nostra ad uir
tutem prouehit. & re
cedendo concuti temp
tatione perimit.

Si enim post uirtutum
munera nulla tempta
tione concutitur. has
se habere animus & se
in seipso gloriatur.

Ut ergo & firmitatis dona
habeat & infirmita
te suam humiliter ag
noscat. Per accessum
graciae ad alta sus
collitur. & per recessum
quod & se in seipsum sit

probatuſ, Quod be-
 ne nobis & hiftoria
 ſacre locutionis innui-
 tur, Quia ſalomon
 & diuinitus accepiffe
 ſapientiam, & tamen
 poſt acceptam ean-
 dem ſapientiam me-
 tricum ſtatim pulſa-
 tur queſtione memo-
 ratuſ, Moſ enim
 gratiam tante reuela-
 tionis accepit, certa-
 men turpium mulie-
 rum pertulit,

Quia nimirum ſepe
 cum mentem nr̄am
 conſeſſis uirtutibus
 reſpectuſ intime lar-
 gitatis inluminat

Hanc protinus & iam
 lubricę cogitationes
 turbant, ut queſuble-
 uata in menſo munere
 & uultat, & iam temp-
 tatione pulſata quid
 ſit inueniat,

Sic helias & uifiſtatur.
 Soluculo ſermone
 celos aperuit, & tamen
 probatur ſubito infir-
 mus per deſertac fugi-
 ens unam mulierem
 & pauit, Sic pau-
 luſ adter ſtium
 celum ductuſ para-
 diſi penſtrant ſerua
 conſiderat, & tamen
 ad ſem & ipſum rediens
 contra carnis bellum
 laborat, Legem aliam
 in membris ſuſtinuit,
 cuiuſ in ſe rebellionem
 fatigari ſp̄ſ lege oole,

Diculo ergo d̄ſ uifiſtat
 ſed ſubito poſt uifiſta-
 tionem probat

Quia & conlato munere
 ſubleuat, & abſtracto
 ad paululum ipſum
 ſibi hominẽ demonſtrat,

Quæſo uſq; procul dubio
 patimur, quo de terra
 funoitur labe peccati.

111^v
ad promissæ incorrup-
tionis substantiam
reformemur. Unde
adhuc apte subiungitur,
" **USQUE QUO NON PAR-**
" ces mihi nec dimittis
" me ut glutinam sali-
" uam meam.

SALIVA IN OS EXCAPI-
te labitur. Ab ore uero
ad uentrem ducitur
cum glutatur.

QUID itaq; est caput
nostrum. Nisi diuini-
tas per quam existendi
principium sumimus
ut creatura simus.

PAULO ad testante qui
" ait. Caput uiri
" xpi. Caput autem
" xpi os. Quid autem
" uenter noster est.
Nisi mens. quidam ei-
bium suum supernum
uidelicet intellectum
suscepit. Refecta
proculdubio omnium

membra actionum
regit. Nisi enim sacra
eloquia aliquando
mentem nomine uen-
tris exprimerent.
Salomon utiq; non di-
xisset. Lucerna domini
in spiriticulum hominis
quæ inuestigat omnia
secreta uentris.

Quia nimirum diuinos
gratia superni respec-
tus inluminat. cunc-
ta diam mentis nre
nobis absconsa mani-
festat. Quid ergo
saluæ nomine. Nisi
sapor intime contem-
plationis accipitur
quæ ad os acapite
defluit. quia declari-
tate conditoris. adhuc
in hac uita nos positos
uix gustu reuelatio-
nis tangit. Unde
& redemptor ueniens
saluam luto miscuit.

112
112R
& cæci nati oculos
reparauit. Quia sup
na gratia carnalem
cogitationem nr̄am p
amixtionē suæ contem
plationis irradiat
& ab originali cæcitate
hominem ad intellec
tum reformat.

Nam quia a paradisi gau
diis & pulsum in hoc
iam exilio natura ede
dit quasi a natiuita
te homo sine oculos
processit. Sed sicut
uir sēs Insi. Inuat
hæc saliuā ad os quidem
labitur. Ut uero ad
uentrem usque perue
niat. non glutitur.

Quia diuinitatis contem
platio sensum tangit.
Sed plene mentem non
reficit. Quā perfec
te animus conspiciere
non ualeat. quoadhuc
quia caligo corruptio

nis p̄ pedic raptim
uidet. Ecce enim
electorum mens. lam
terrena desideria subi
cit. lam cuncta quæ
considerant̄ præterite
transcendit. Jam ab
exteriorum delecta
tione suspenditur.
& quæ sunt bona inuisi
bilia rimatur. atque
hæc agens. plerumq;
indulcedinem supne
contemplationis rapit.

Jamq; delitans aliquid
quasi per caliginem
conspicit. & ardenti
desiderio inter esse
spiritualibus angelorū
ministeris conatur.

Custu inciscum scripto
luminis pascitur. &
ultra se euecta ad se
m& ipsam relabi de
dignatur. Sed quia
adhuc corp̄us quod
corrumpitur ad grauat

112^v
Animam. Inherere diu
luci non ualeat. quārap-
tim uideat. Jam quippe
carnis infirmitas
transcendentem se ani-
mā retrahit. atque
ad cogitanda lma hac
necessaria suspirante
reducit. Salua uero
& capite. Sed defluens
os tangit. Sed aduen-
trem minime puenit.
Quia ligore superne
contemplationis. iam
quidem intellectus
noster infunditur. sed
nequaquam mens ple-
ne satiatur. In ore
& enim gustus est. In
uentre satiatur.
Saluā itaq; glutine
non possumus. quia
superne claritatis bo-
no satiari non permit-
timur. quod adhuc &
tenuitate gustamus.
Sed quia hoc ipsum quod

utrumq; iam & supnis
cognoscimus. & pietate
patientis est.
Quod uero hoc percipere
perfecte non possumus.
adhuc & pena ueluste
damnationis. Recte
nunc dicitur. Usq; quo
non partes mihi. nec
dimitas me. ut glut-
tiam saluam meam.
Nisi apte diceretur.
Tunc homini plene par-
tes. cum hunc adfectio-
ne tue contemplatio-
nis admiseris. Ut cla-
ritate tuam sapor
interius uideat. & eum
carnis sue corruptio
exterius non seppellat.
Tunc per mittas ut sali-
uam glutinam. cum
me sapore tue clara-
tis. usq; ad habundantia
sacietatis infunderis.
Ut nequaquam iam p
indigentiam gustu

113R

oris esuriam. Sed in te
soliditas inrigato men
tas nre subsistat,

Sed qui promereri uult
bonum quod & peccat
debet malum confiteri
quod fecit. Sequitur,

Peccavi quid faciam
tibi. o custos hominum,

Ecce fatetur malum
quod egit. Sed bonum
quod do inreconpen
satione debeat offerre.
non inuenit.

Quia ad abluendam cul
pam quaelibet huma
ne actionis uirtus
infirma est. Nisi hanc
misericordia paten
tis foueat. & non iusti
tiam recte iudicantis
premat. Unde sec
te p psalmista dicit.

Melior est misericor
dia tua sup uitam.

Quia quam libet uidea
tur innocens apud

districtum tamen
iudicem nra nos uita
non liberat. Sicut reatus
sui debitum misericor
diae benignitas non
relaxat. Uel certe
cum dicitur. Quid fa
ciam tibi. Patenter
ostenditur. quia haec
ipsa bona quae agere
praecipimur. non pre
ceptori sed nobis
prodesunt. Unde
rursum per psalmis
tam dicitur.

” Qnm bonorum meorum
” non indiges. Humili
tas autem nre districtio
nis & primitur. Cum
os hominum custos
uocatur.

Quia si eius nos custodia
minime protegit
ante occulta hostis in
sidias. nre sollicitudi
nis oculus uigilans
dormit. Psalmista

113^v
rursum ad testante
" qui ait, Nisi quis cur
" todies sit ciuitatem
" inuandō uigilant qui
" custodiunt eā

Per nos namq; cecidi
mus. Sed nisi resurgere
uiribus non ualemus,

Culpa nos uoluntatis
proprie semel stra
uit. Sed pena culpe
dērius cotidie de
primit. Ad ammis
sam rectitudinē surge
re studiorum conat
bus nitamur. Sed me
ritorum pondere
grauamur. Unde &
apte subditur,

Quare posuisti
" me ●● contrariū
" tibi & factus sum
" mihi & ipsi grauis.

Tunc sibi contrariū
dōr hominem posuit
cum homo dōm peccan
do dereliquit

Serpentis quippe per
suasionib; captus hostis
eius & tunc. cuius præ
cepta contempserit

Iustus uero conditor.
hunc sibi contrarium
posuit. quia inimicū
& elatione deputauit.

Sed ipsa hæc contrarie
tas culpe. facta est
homini pondus pene.
ut corruptionis suæ
male liber seruiat.
qui bene seruus de in
corruptionis liberta
tem gaudebat

Salubrem quippe humi
litate atem deserens
ad infirmitatis iugum
superbiendo peruenit.
& ceruicem cordis eri
gendo subposuit

Quia qui sub esse diuinis
iussionibus noluit.
sub suis necessitatibus
strauit. Quod melius
ostendimus. Si ea que

deiectus sustinet & prius casus & post pondera mentis & pri-
mamur, Ut enim taceamus hoc quod dolores tolerat quod febribus anhelat suam quadam egritudine constringitur ipsa haec nri corporisque salus uocatur egritudo est Nam otiosa tabescit opere defecit Inedia deficiens cibo reficitur ut subsistat Refectione lassescens abstinencia releuatur ut uigeat Aqua perfunditur ne ardeat
Lintis tegitur ne ipsa nimis perfusione lique fiat Labore uegitatur ne quies torpeat Quies refouitur ne laboris & exertatione subcubat

114R
Fatigatur uigiliis somno separatur Oppressa somno uigiliis & cutitur Ne sua peius quies laboretur
Uestibus tegitur Ne frigoris aduersitate penetratur Quae aesto calore deficiens aurarum flatu refouetur
Cumque inde molestias inuenit unde uitare molestias quaesit
Male sauciata ut ha dixerim de ipso suo medicamine languescit
Remotis ergo febribus cessantibusque doloribus ipsa nra salus egritudo est cui curandi necessitas numquam deest ^{curanda}
Quod enim solacia adiuuendi usum querimus quasi tot nre egritudinis medicamentis obuiamus Sed ipsum quoque medicamen

inuulnus uertitur
quia exquærito reme-
dio paulo diutius inhe-
rentes. & eo grauius
deficimus. quod prou-
de adfectione paramus.

Sic nimirum debuit præ-
sumptia corripit. Sic
superbia sterni.

Quia enim elatum se-
mel sumpsimus spm.
Ecce defluentem coti-
die portamus lutum.

Ipsa quoque mens nra
ascerat interioris
seculo gaudio & clusa
modo spe decipitur.

modo pauore uexatur.
modo despiciendam
dolore deicitur.

modo falsa hilaritate
releuatur. Transi-
toria pertinaciter
diligit. eorumque ammis-
sione incessanter

atteritur. Quia &
incensanter cursu

rapiante permittantur.
Rebus autem mutabilibus
subdita. & asem& ipsa
uariatur. Nam quæ
rens quod non habet.
Anxia percipitur.

Cumque hoc habere cepe-
rit. tedit hanc percipisse
quod quæsiuit. Amat
sæpe quod dispexerat.
despicit quod amabat.

Cum labore quæ æterna
sunt discat. Sed horum
repente obliuiscitur.

Si laborare desierit. diu
quærit ut parum quid
desummit inueniat.
sed ad consueta citius
relabens. nec parum
in his quæ inuenierit

perseuerat. Erudiri
apprensus. uix suam igno-
rantiam superat. Sed
erudita grauius contra
scientiæ gloriam pugnat.

Uix castis suæ sibi tyran-
nidem subicit.

715R

sed tamen adhuc intus
culpe Imagines tolerat
cuius iam foris opera
uincendo restrinxit.

In auctoris sui Inqui-
sitione se erexit. sed
reuerberatam hanc
corporeum rerum
amica caligo confun-
dit. Semetipsam qua-
liter incorporea corpis
regat. Intueri uolet
& non ualeat. requirit
miser. quod sibi respon-
dere non sufficit. & sub
eo ignara defecit.
quod prudenter requi-
rit. Amplam se
simul & angustam consi-
derans. qualem se
ueraciter aestimat
ignorat. Quia si am-
pla non esset. nequa-
quam tam inuestigan-
da requireret. & rur-
sum si angusta non
esset. hoc ipsum saltim

quod ipsa requirit In-
ueniret. Bene ergo
dicitur. Posuisti
me contrarium tibi.
& factus sum mihi
metipsi grauis.

Quia dum repulsus ho-
mo & a carne moles-
tas & a mente questio-
nes tolerat. Graue
nimirum pondus
semetipsum portat.
undique langoribus
premitur. unioque
infirmis: urguetur.
Ut qui relicto deo se sibi
ad requiem sufficere
credebat. nihil in se
nisi tumultum per-
turbationis inuenit.

Inuentumque se fugare
querit. sed auctore
contempto quo se
fugare non habet.
Cuius infirmitatis pon-
dera bene quidam
sapiens contemplatus

ermutari
mutabilis
semper
non habet
cipras
habere cepe
anc perpe
ut. Amo
pexerat
sambur
que et
sed horo
blusertur
defertur
purumo
inuenit
onsua cr
ne: pur
que inueni
erit. E
ux su
superat
a graui
e glori
sue sibi

115^v
est ait, Graue iugū
super filios adam adie
xitur de uentris matris
eorum usq; ad diem
sepulture in matrem
omnium. Beatus autē
iob ista considerans,
& quare ita ordinata
sint ingemiscens non
iusticiam sed arguit
sed misericordiam
sequitur. Ut postunc
tando ipse humiliter
pulsat, quod patiento
diuina pietas inmutat,
Nisi aperte dicat,
Quis quasi contrarium
tibi hominem dispices
qui certum scio quia
perire uel ipsum
quem dispicere crede
ris non uis. Unde
bene adhuc & humili
tate confessionis &
primit. & uocem libere
inquisitionis ad
iungit. dicens quia

QUIR NONTOLLIS
peccatum meum &
quare non auferis
iniquitatem meam,
QUIBUS PROPECTO
Querbis quid aliud qua
desiderium prestolanti
mediatoris innuitur.
De quo iohannis ait,
Ecce agnus dei ecce qui
tollit peccatum mundi,
Uel certe ab humano
genere tunc peccatum
plene tollitur. cum p
incorruptionis gloria
nra corruptio pmutat.
Esse namq; a culpa liberi
nequaquam possumus.
quo usq; in corpore
mortis tenemur,
Redemptoris ergo gra
tiam uel resurrectionis
soliditatem desiderat.
qui iniquitatem suam
auferri funditus sperat.
Unde mox & penam
quam & origine eruit.

& iudicium quod & pro
pria actione per times
cit adiungens subdens,

ECCENUNC INPUL
ue sem dormiam & si
mane me quesieris
non subsistam

PECCANTI PRIMO HOMI
NI dictum est puluis
es & in puluere seuer
teris, Mane autem
dicitur illa tunc ma
nifestatio mentium
que in aduentum iudi
cis apertis cogitatio
nibus quasi post noctis
tenebras demonstra
tur, De quo nimirum
mane per psalmista
dicitur, Mane ad
stabo tibi & uidebo,

Quesere autem di est
homine subtili inter
rogatione discutere
& districte discutiendo
iudicare, Beatus
igitur iob humane

delectionis damna con
siderans uideat quia
& presentis iam pena
premitur & adhuc de
futuris grauius urge
tur & dicat, Ecce
nunc in puluere dor
miam & si mane me
quesieris non subsista,

Nesi apertius deplora
dicens, In presenti
quidem mortem iam
cassus patior & tamen
adhuc deuenturo lu
dicio graui
sem morte districtio
nistue sententia p
timeo, Interitum
culpa sustineo sed
adhuc ad iudicium ue
niens culpas restitui

Exteriosam ergo mor
tem considerans dicat

Ecce nunc in puluere
dormiam, Interiore
me uens adiungat

culpa

ii

collis
neum &
ferri
meum
pado
duo
presto
innu
dit
qui
munt
humano
peccato
cum
glor
p
aculpa
quam
in corp
tenemur
ergo
el serur
tem de
curatem
ri funo
ox & per
George

116^v
Et si mane me quaesieris
non subsistam. . .
Quanta libet enim iusti-
tiam polleat. Nequa-
quam sibi ad innocentiam
uel electi sufficiunt.
Sui iudicio districte
sequantur. Sed hoc
nunc ad solacium suae
exceptionis inueniunt.
quod nequaquam se
posse sufficere humili-
ter sciunt. Subhu-
militatis ergo tegmi-
ne a gladio se
tante animaduersionis
abscondunt.
Et quo terrore uenturi
iudicis praestolantes
continuo timore
trepidant. eo In desi-
nenter agitur ut pa-
ratiore fiant. Sequitur.
Respondens autem
balaad sicut dixit.
" Usque quo loqueris talia.
" & ipse multiplex . . .

sermonis oristui . . .
INIUSTIS seaper
grauius sunt uerba
iustorum. & quae ad
aedificationem prolata
audiunt haec quasi sup-
positum pondus.
ferunt. Quod de se
aperte balaad sicut
indicat dicens. Usque
quo loqueris talia.
Qui enim usque quo dicit.
quia aedificationis
uerba iam portari non
possit ostendit.
Sed cum corrigi iniqui
despiciunt. bene pro-
lata criminantur.
Unde & protinus adiun-
git. & ipse multiplex
sermonis oristui.
Cum multiplicitas in
sermone reprehendi-
tur. esse proculdubio
intellegentiae grauitas
insensu de negatur.
Uis quippe & summa

loquentium quadrisfa
ria qualitate distinguit

Nam sunt nonnulli quos
sentiendi ac dicendi
amplitudo dilatat

Sunt nonnulli quos sen
tiendi simul & dicendi
inopia angustat

Sunt nonnulli qui effica
ciam dicendi habent sed
acumen sentiendi non
habent

Et sunt non
nulli qui acumine sen
tiendi subnexi sunt
sed & inopia locutionis
obmutescunt. Hoc nam
q; in hominibus certum
quod in rebus saepe in
sensibilibus uidemus

Nam plerumq; & abun
dans aqua ab intamis
ductur & largis insu
perficiem meatibus
diriuatur. Plerumq;
angusta intamis la
ta & progrediendi
rimas difficulter inue

nient foras angustior
& sudat. Plerumq;
minima in abscondi
tis oritur. Cumque
patenter qua exeat in
uenit & largo foramine
tenuer procedit mag
niq; se meatibus dilatant
sed non est quod fundant

Plerumq; uero ampla
in absconditis surgit
sed angustis pressa
meatibus tenuissima
profluit. Sicutaq;
in alius or. Spatens
emanat quod largus
ingeni fons ministrat
in alius intellectum
nec sensus porregit
nec lingua fundit

In alius or. equidem addi
endum patet sed ad
reddendos parata
a sensu lingua nil ac
cepit. In alius uero
largus sentiendi fons
a corde & superat

117^v
Sed hunc quasi meatus
tenuer. impar lingua
coangustat. In quib;
nimirum quattuor
dicendi qualitatibus
sola crimini tertia
subiacet. que hoc sibi
per locutione arripit.
ad quod ingenium non
ad surgit. Nam pri
ma laudanda est. que
utroq; ualenter pollet.
Secunda miseranda.
que utroq; humiliter
caret. Quarta adiu
uanda. que & plene
quod sentit non ualeat.
Tertia uero despicien
da atq; reprimenda.
que dum sermone se
erigit. sensu lacet.
Que membris inflatio
ne tumentib; similes.
ad aures audientium
uasta. sed uacua pro
cedit. Quod nunc
baldach ad beatu iob

crimen intorquit dicens.
Spiritus multiplex sermonis
Soris tui. qui enim mul
tiplicitate sermone
oris tribuit. profecto
cordis inopiam repre
hendit. Ac si aperte
dicat. Abundantia
spiritus in sermone oris
ad tolleris. sed sensus
indigentia coangustans.
Pravi autem cum recta
reprehendunt. Ne
ipsi que iusta sunt
necesse uideantur.
Nota omnibus bona
que audiendo didice
runt. quasi incognita
proferunt. Unde &
baldach pronus adiungit.
" **N**uquid ois sub
" plantat iudicium.
" aut omnipotens subuertit
" quod iustum est.
Hec beatus iob nec
loquens negauerat.
Nec recitans ignorabat.

Sed procaces quique utchi
Ximus & iam nota lac
tenter proferunt utlo
quendo docti uideant,

Contempnunt modera
te conticescere.

Nec sedantur & inpe
rtia tacuisse.

Sciendum uero est quia
Tunc diuine iusticie
rectitudine laudant
cum se ad gaudium In
colomitas subleuat.

Et alios flagella casti
gant cum se conspici
unt rerum prosperi
tate perfrui. Alios
aduersitate fatigari.
Nam dum puerse
agunt sed tamen se
rectos arbitrantur.
hoc quod sibi prospera
suppant debere suis
meritis credunt.

Eoq; collegunt quod dicitur
iniuste non iudicat
quod quasi iustos se

aduersitas nulla con
stringat, ^{MPR} Sed si eos si
uitam qua Slib & bre
uiter uis superne cor
reptionis at tegerit
pulsata protinus consi
lium diuini & aminis
insepant. quod paulo
ante incolomes admi
rando proferebant.

Iustumq; esse iudicium
quod suis moribus ad
uersatur negant. diui
ne equitate disputant.
ad resultationis uerba
profiliunt. & correpta
quia deliquerint gra
uius delinquunt.

Unde bene & iam per
psalmistam contra
peccatoris confessione
dicitur, Confitebimur
tibi cum benefeceris ei,

Dispecta quippe uox
confessionis est. quam
format iocunditas
prosperitatis.

178^v
Sola autem confessio ha-
bet magni meriti
ponderis. quam a veri-
tate rectitudinis. nequa-
quam separavit uis doloris.
Quam usque ad iudicium
uocis exagunt. aduersi-
tas testis cordis.

Non ergo mirum quod
baldaich diuinam iustitiam
laudat. qui nil aduer-
si ad eadem tolerat.

Sed quia amicos beati
Iob hereticorum tenere
speciem diximus. libet
ut paucis quomodo
baldaich uerba hereti-
corum subreptionibus
congruant demonstrare-
mus. Hii quippe
dum sanctam ecclesiam
temporali corripit
anim aduersione con-
spiciunt. semetipsos
auclacius in iactantia
peruerse praedicationis
litumescunt.

Et supini & aminis recti-
tudinem praetendentes
prosperari & meritis
asserunt. Illam uero
ad fligi dignis retribu-
tio. nib; ad testant.
& uerbis blandientibus
subreptionis aditum
protinus inter dolores
querunt. atque aliorum
uitam & probrantes.
aliorum mortibus
feriunt. Ac si illi iam
iuste defuncti sunt.
qui de deo credere digna
noluerunt. Unde
baldaich surdit. post
quam diuinam iustitiam
protulit. ilico adiungit.

” **ETIAM SI FILII TUI**
” peccauerunt ei & di-
” misit eos in manu ini-
” quitatis suae. Tu
” tamen si diluculo sur-
” rexeris ad dominum & omni-
” potente fueris depre-
” catus. Simundus

119
119R
& rectus inceseris
Statim euigilauit ad te
& pagatum redde
habitaaculum iusticie tue;

Mesi afflictis catholicis
errorum predicatores
dicant: Uita ur̄e pro
uide & quam peruer
sa teneatis & eorum
qui inter uos defuncti
sunt damnatione ag
noscite. Quia condi
tori omnium nisi p
ficia ur̄a displicere
nequaquam a uobis
tam numerosas popu
los interitu se uiente
subtrahere. At enim

Etiam si filii tui pecca
uerunt ei & demisit
eos in manu iniquita
tis sue. Quasi ap te
dicens. In iniquitatis
sue manu demissi sunt
qui uitam nr̄e rectitu
dinis imitare noluer̄.

Tu tamen si diluculo

surte xeris ad om̄. &
omnipotentem fueris
depcatur. Quia enim
se heretici tenere lumen
ueritatis estimant
Scam ecclesia quasi in
erroris nocte posita
ad diluculum ueritatis
uocant. Quatenus
& pcognitionem di
quasi per diluculum
surgat. & p̄ p̄ccem
penitencie p̄terita
diluat. Si mundus &
rectus inceseris.

Mundus uidelicet incogi
tatione. Rectus in opere
Statim uigilauit ad te.

Nesi aperte dicat
Quia his quinunc tribu
lationib; tuis. uirtute
sue protectionis non
exerit. quasi ab adiu
toriam errantis dor
mit. & pagato red
de & habitaculu iusticie
tue. id est presentis

119v

uite contrariāter
amouit & tranquilli
tatis protinus securi
tatem prebē. Quia
enim peruersi quique
temporale gaudium
singulare aestimant
diuine remuneratio
nis bonū. q̄ ipsi anxie
ambiunt. hæc aliis pro
magno pollicentur.

Unde plerumq; fit. ut
aut admissa recupera
re spondeant. aut ad
maiora adhuc presen
tis uite premia audi
torum suorum ani
mos extendāt. Quod
patenter baloach
exprimit. qui protinus
adiungit.

INTANTUA UT PRIORA
tua fuerint parua
& nouissima tua mul
tiplicentur nimis.

Suero habitaculum
iustitiae consiliō

mentis uocat. adolic
tis catholicis errorū
magistri pacatum ha
bitaculum iustitiae pro
mittunt. quasi eos
cedisua pertrahunt.
profecto a contentione
conticescunt.

Namq; hii qui trahi ad
peruersa potuerūt
tanto iam tranquillius
temporalem pace
quæi sunt. quanto
longius ab æterna
separantur. Oper
quoq; intelligentiæ
se sequentib; cresce
spondent. Unde &
subditur. Intantum
ut priora tua fuerint
parua. & nouissima
tua multiplicentur
nimis. Sed quia
eorum. Suerbis non
facile creditur. qm̄
sepe uita contempti
bilis demonstratur.

720R

Antiquorum patrum
sententias proferunt
earumq; rectitudinē.
In argumentum sui
erroris inflectunt,
Unde & subditur,

Interroga enī
generationem pristi-
nam & diligenter
inuestiga patrum
memoriam,

Generationem pris-
tinam ac patrum
memoriam nequa-
quam uideri sed in-
uestigari ammonē.
Quia hoc in ea nolit
conspici quod liquido
cunctis patet,

Nonnumquam uero
more bonorum que-
dam moraliter do-
cent & qualiter xp̄i
terris presentia
colligantur insinuant,

Atq; & his que iam
auris oculis p̄transē-

undo subtracta sunt
quam nulla s̄nt que
uidentur demonstrant.

Unde adhuc subditur,
" **H**esterni quippe
" sumus & ignoramus
" qm̄ sicut umbra
" dies nr̄i sunt super
" terram,

Generatio itaq; pris-
tina interroganda pro-
ponitur ut transire
tempus uite presentis
sicut umbra monstratur,

Quia uidelicet si ea que
erant & iam transalta
sunt ad memoriam
reducimus patenter
agnoscimus quam cele-
riter hoc quoq; fugiat
quod tenemus,

Sæpe uero heretici eosde-
m nobiscum patres quos
ueneramus laudant
sed intellectu deprava-
to ipsis nos eorum lau-
dibus impugnant,

Unde & adhuc subditur,
 " **I PSI DOCEBUNT TE**
 " & ex corde suo proferent
 " eloquia .

NOTANDUM quod superius dixerat, Spiritus multiplex sermones oris tui.

Nunc uero reductis ad memoriam patribus dicit, Ex corde suo proferunt eloquia, Nisi uitam sanctae ecclesiae heretici detestantes dicant,

Multiplicitatem spiritus in ore habes, in corde non habes, Sed illi contra te audiendi sunt, qui uerba ex corde profertentes, recta uiuendo docuerunt, Saepem autem prauum dum suae uitae uiciorum ignorant, audenter aliorum rectitudinem lacerant,

Cumque contra bonos sibi auctoritatem inreputationis arripiunt,

aut ea bona profertunt quae non uidentes sed audiendo didicerunt, aut ea aliis ^{malis} mentientes ingerunt, quae ipsi committunt,

Sed cum ea bona proferunt quae seruare contemnunt, Sciendum est quia plerumque ueritas sic per ora aduersariorum sonat, ut eorum linguam mouens uitam feriat, Quatenus culmen rectitudinis loquentes & ignorantes, ipsi sibi & uerbis uoces & factis accusatores fiant, Unde baldach mira quidem contra hypochritas subdit, sed mucrone uerbis in perit,

Quia simulator iustitiae, Nisi & aliquantulo ipse esse & docere iustum nequaquam tanta

temeritate praesumeret. "

Et quidem forta sunt ualoe quae dicit. Sed haec stultis. non autem sapienti. Pravis non recto dicere debuit. quia & ueracem se asserit. qui hostis sitientibus. in flumen aquam fundit.

Sed interim postponentes cui dicitur. Pensemus subtiliter quid dicatur. Ut nos prolata instruant. quamuis meritum sui auctoris impugnent. Sequitur.

Nuamquid uiuere potest scyrpus absq; humore. aut carecti crescere sine aqua.

Cui Baldaich scyrpū uel carectum comparat. ipse protinus aperit cum subiungit.

Cum adhuc sit

in flore nec carpatur manu ante omnes herbas haeserit.

Sic uie oamtuax qui. obliuiscuntur dñm. & spes hypochrite peribit. Scyrpi ergo uel carecti nomine hypochrite uitam signat. quae speciem quidem uiriditatis habet. sed ad humanos usus fructum utilitatis non habet. Quae stetititate operis arida permanens. solo scitatis colore uiridescit.

Sed neq; sine humore scyrpus. Neq; sine aqua carecti proficit.

Quia hypochritarum: uita ad bona opera infusione quidem superni muneris percipit. Sed incunctis quae agit. exteriores laudes appetens. a fructu pcepte

ff. d. ypocti

121^v
infusionis inanes cito,
Sæpe namq; mira signo-
rum opera faciunt
ab obsessis corporibus
sp̄s pellunt & per pro-
phæcie donum uentura
queq; sciendo præue-
niunt. Sed tamen
a largitore tot muneru-
cogitationis intentio-
ne diuisi sunt. Quia
per eius dona non eius
gloriam sed proprios
fautores quæerunt.
Cumq; p̄ accepta bona
in sua laude se eleuant
ipsis munerib; contra
largitorem pugnant.
Inde quippe contra-
dante superbiunt
unde ei amplius humi-
les esse debuerunt.
Sed eos post modum
disticior sententia
percutit quoniam
supna bonitas & ingra-
tos largius infundit.

Fitq; ei amplitudo
muneris incrementu-
damnationis. Quia
inrigati fructum non
ferunt sed sub uiridi-
tatis colore uacui in-
altum cresunt.
Quos bene p̄ euangelii
ueritas & primit dicens.
" **M**ulti dicent mihi in
" illa die dñe dñe nonne
" in nomine tuo prophe-
" tabimur & in tuo no-
" mine demonia eici-
" mus & in tuo nomine
" uirtutes multas feci-
" mus. & tunc confi-
" tebor illis quia numquã
" noui uos. discedite
" a me qui operamini
" iniquitatem.
Scyrrus igitur uel ca-
sectum sine aqua
non uiuit. Quia nimi-
rum hypocrite non
nisi & supno munere
uiriditate bonæ

122R

operationis accipiunt,
Sed quia hanc in usum
 propriae laudis arripi
 unt. In aqua quidem
 uirides. Sectamen
 inanes crescunt. Bene
 autem subditur.
Cum adhuc sit in flore
 nec carpatur manu.
 ante omnes herbas
 aserit. Scyrpus in
 flore est. y-pochrita
 in laude. Ne quis uero
 unguis surgens. ca
 secta manu non car
 pitur. quia & aspera
 tis ^{sensibus} parrogantia de
 prauitate sua y-pochri
 ta corripit dedignat.
In flore suo manu car
 pientis incidit. quia
 in laude y-pochrita
 positus. ne hunc quis
 quam corripere au
 deat. Asperitate sua
 protinus uitam corri
 pientis secat.

Ser namq; non esse
 apparet. sed uocari.
Et cum fortasse corrip
 tur. quasi in opinionis
 gloriam detruncatur.
Deprehensum se in pra
 uitate irascitur. loqui
 sibi redarguentem pro
 hibet. quia uelut in oc
 culto uulnera tactis
 dolent. Quales impe
 ritus innotuit talis
 uult ab omnibus esti
 mari. & paratior
 mori quam corripit.
Redargutione deterior
 redditur. quia quasi
 ire percussione estimat
 aculum puritatis uer
 bum. unde & asperatus
 protinus in contume
 lias surgit. Neque
 mala aeger & contra
 uitam correptoris in
 quirat. Demonstrate
 longe incomparabiliter
 reprehensorem suum.

desiderat. Ut innocen-
 tem se non suis actibus
 sed alienis criminibus
 ostendat. Ita ut saepe
 homo redargutionis
 aliquo se dixisse pe-
 nitent. & quasi acar-
 pentis manu. Sic cor-
 ripientis animo
 quidam ut ita dixerim
 sanguis meroris curat.
Unde bene per salomo-
 nem dicitur. Noli
 arguere derisorem. ne
 oderit te. Neq; enim
 iusto timendum est.
 ne derisor cum corrip-
 tur contumelias infe-
 rat. Sed ne tractus
 ad odium peior fiat.
Inter haec sciendum est.
 quid iustorum bona
 quia ex corde incipiunt.
 Usq; ad praesentis uitae
 terminum crescunt.
Hypochritarum uero
 opera. quia nequaquam

sunt in occulto radicata.
 Saepe ante deficiunt
 quam praesens uita
 finiatur. Nam ple-
 rumq; studiosae
 eruditionis insistent.
 & quia hanc non pra-
 parandi meritis. sed
 promerendi fauorib;
 inquirunt. Statim
 ut iudicium humane
 laudis arripiunt. & p-
 hoc gratia transitori
 prouectus adscuntur.
 Tota mente secularib;
 curis inseruiunt. atq;
 a sacra funditus eru-
 ditione uacuantur.
Et agendo post indicant
 quanto temporalia
 diligant. quia sola pri-
 us aeterna praedicabant.
Plerumq; autem ad
 sumptae speciem matu-
 ritatis ostendunt. que
 tem silentii longani-
 mitate patientiae

continentiæ uirtute.
decorantur, Sed cum
per hæc quæstia cul-
men honoris adtin-
gerint, Cumque
sibi iam seuerentia
acunctis inpenditur,
protinus se in lasci-
uiam uoluptatis
fundunt, & bona
se non ex corde tenu-
isse ipsi sibi testes
sunt, qui hæc cito de-
miserunt, Nonnum-
quam uero aliquid
quod possident tri-
buunt, atque indigen-
tibus cuncta largiuntur,
Sed tamen ante uitæ
terminum, auaritiæ
prurigne accensi,
aliena appetunt,
qui sua largiri uide-
bantur, Experi-
nace post crudelita-
te ambiunt, quod
ficta prius pietate

123R
reliquerunt, Unde
& recte nunc dicitur,
Cum adhuc sit inflore-
næ carpatur manu,
ante omnes herbas
ascendit, Juxta casna-
lem quippe intellectui,
& iusti herba sunt,
propheta attestante
qui ait, Omnis caro
fænum, Sed ante
omnes herbas ascendere
scyrpus dicitur, quia
iustis in bono suo per-
manentibus, auaritia
te assumptæ rectitudi-
nis ypochritarum
uita siccatur,

Nescunt herbe & iam
reliq̃, quia iustorum
opera cum carnis
uita deficiunt, Sed
herbarum ariditate
scyrpus præuenit,
Quia prius quam de
casne ypochrita
transeat, ea que in se

123^v ostenderat uirtu-
tum facta derelinquit,
De quibus bene per psalmistam
dicitur, fiant sicut
fenum aedificiorum
quod prius quam euella-
tur arescit, fenum
quippe aedificii in alto
nascitur. Sed nequa-
quam pingui radice
solidatur, Quia &
ypochrita summa
quidem ^{sunt} quae agere
cessantur. Sed non in eis
& cordis puritate robo-
ratur, Quod nimis
fenum & non euolsu-
citius arescit. quia
uidelicet ypochrta
& in praesenti adhuc
uita subsistit. & iam
scitatis opera quasi
uiriditatis speciem
amittit, Quia enim
sine intentione recte
cogitationis bona stu-
dium agere. haec

amittens indicat se
sine radice floruisse,
Sed baldach sicut pra-
diximus. cui scyrpus
uel carectum compa-
ret, ilico aperit cum
subiungit,

” **Sic uie omnium**
” qui obliuiscuntur domum
” & spes ypochrtae
” peribit,

Quid enim cunctis
suis operibus ypo-
chrta sperat. Nisi
honoris reuerentiam
gloriam laudis ame-
lioribus meritis scrib
omnibus uocari,

Sed permanere spes ypo-
chrtae non ualeat.
quia aeternitatem non
quaerens. fugit quod
tenet, Nequaquam
quippe mentis eius
intentio in illa glo-
ria figitur. quae sine
fine possidetur.

Sed cum transitorius
 favoribus inhiat. post
 recipiendo quod labo
 rat, Veritate adtes
 tante qui ait,

Non mendico uobis recipe
 runt mercedem suam,

Sed haec spes recipiende
 mercedis teneri diu
 non potest. quia
 pro ostensis operibus
 honor tribuitur. sed
 uita ad terminum ur
 guetur, Laudes
 resonant. sed ad finem
 cum laudibus tempora
 festinant, Quia
 nequaquam animus
 in aeternitatis amore
 radicatur. cum ipsis
 profectoribus quas
 diligit labitur,

Nemo namque ^{uile} mobilia
 diligere. & ipse in mo
 bilis stare potest,

Qui enim transeuntia
 amplectitur. eo ipso

ad cursum ductur quo
 decurrentibus in plica
 tur, Dicatur ergo.
 & spes hypochrite pe
 ribit, Quia humana
 laus quam magnis
 laboribus ^{ad} impetit. in
 pulsa temporum mo
 mentis decurrit,

Bene autem subditur,
 " **NON EI PLACEANT**
 " uiscordia sua,

Magna quippe est
 uiscordia laboriosa
 agere. & habere lau
 des ^{by} inhiare. forte opere
 preceptorum celestibus
 inseruire. Sed terrene
 retributionis premium
 quaerere, Ut enim ita
 dixerim. qui pro uir
 tutem quam agit.
 humanum fauorem
 desiderat. sem mag
 ni meriti uile pretio
 uenalem portat,
 Unde caeli regnum

17,

124^v

meteri potuit - inde
 nummō transitori
 sermonis querit ,
Uile ergo præciam opus
 uendit - quia magna
 inpendit - sed minima
 recepit , Quibus itaq;
 ypocrite similes - Nisi
 fecundis - & neglectis
 uirtutibus existunt ,
Que per ubertatem
 fructum proferunt sed
 nequaquam per stu
 dium a terra subleuantur ,
Quod pingues palmites
 germinant - errantes
 bestie conculcant ,
Quo hoc uberius acci
 piunt proiecitur in
 infimis auidius consu
 munt , Quia nimi
 rum ypochritarum
 opera dum clara
 monstrantur - quasi
 pingua prodeunt ,
Sed dum humanas lau
 des appetunt - quasi

in terra deseruntur ,
Quæ huius mundi bestie
 maligni scilicet
 sp̄s comedunt - quia
 hæc ad usum potio
 nis inflectunt ,
Tantōq; ardentius sa
 piunt - quanto & mag
 na clarius innotescunt ,
Unde bene p̄ propheta
 dicitur , Culmus
 stans non est in eis
 germen - & non faci
 ent farinam - quod
 si & fecerint - alieni
 comedent eam ,
Culmus quippe germen
 non habet - cum uita
 meritis uirtutum
 caret , Farinā cul
 mus non facit - cum
 his qui in presenti se
 culō proficit - Nil
 subtilitatis intellegit -
 Nullum boni operis
 fructum reddet ,
Sed sepe & cum fecerit

hanc alieni comedunt
 quia & cum bona
 opera y-pochritæ osten-
 dunt de his maligno-
 rum spūum uota sati-
 antur. Qui enim p-
 hæc dō placere non
 appetunt. Nequaquā
 agri dominum. Sed
 alienos pascunt.
 Secundo itaq; y-pochri-
 ta & neglecto palmi-
 ti similis. seruare
 fructum non uult.
 quia botrys boni ope-
 ris in terra lacet.
 Sed tamen hac ipsa sua
 uercordia pascitur.
 quia pro bono opere
 acunctis honoratur.
 Ceteris præminet sub-
 iectas hominū men-
 tes tenet. maiorib;
 locis attollitur. fauo-
 ribus nutritur.
 Hæc uero eis facta uercor-
 dia placet interim.

sed non placebit. 125R
 Quia cum retributionis
 tempus aduenerit
 in pæna displicet quod
 uercors fuit. Tunc
 stultæ egisse intellegit.
 cum pro delectatione
 laudis sententiam
 diuinæ increpationis
 acceperit. Tunc se
 uercordem fuisse con-
 siderat. cum se pro
 temporale quampei-
 pit glo **b**riam p-
 pæna tormenta casti-
 gant. Tunc ueram
 sententiam supplicia
 aperunt. quia p-hæc
 profecto colligitur.
 Nil fuisse omnia que
 transire potuerunt.
 Unde recte subditur.
 " ET SICUT TELA ARANEA
 " Rum fiduciam eius.
 Bene hypochritarū
 fiducia aranearum
 telis similis dicitur.

125^v

quia omne quod ad op
tinendam gloriam &
sudant uentus uite mor
talis dissipat

Nam quoniam aeterna non
querunt bona tempo
ralia cum tempore
amittunt. Pensandum
quoque est quod fila ara
nee per ordinem ducunt
quia sua hypochritae
quasi sub discretionem
opera disponunt

Arae araneae tela
studiose textur sed
sufflatu uentus dissipat

Quia quidquid hypochri
ta cum labore pergit
aura humani favoris
tollit. Et dum in ap
petitu laudis opus de
fecit quasi inuentum
labor euanescit

Saepe namque & usque ad
praesentis uite termi
num hypochritarum
facta perdurant

Sed quia haec auctoris
laudem non querunt
bona ante oculos
numquam fuerunt

Plerumque enim ut ipse
diximus sacre legis
eruotione fulciuntur
doctrinae uerba profe
runt omne quod sen
tiunt testimonis
accingunt. Nec ta
men per haec uitam audi
entium sed propriis
favoribus querunt

Quia nec proferre alia
nouerunt. Nisi que
audientium corda ad
rependendas laudes
excitant. Nos autem
ad lacrimas accendunt

Mens quippe concupis
centis & terrenis
occupata igne diuini
amoris non calat

Quo cuncto ad supernum
desiderium inflammare
audientes suos nequeunt

uerba quae frigido
corde proferuntur.

Nec enim quae in se
ipsa non arserit alius
non accendit.

Unde fit plerumque
ut ypochritarum dicta

et audientes non
erudiant & eosdem

ipsos qui se praefesunt

elatos laudibus de terro

ribus reddant, do

testante enim paulo

Scientia inflat caritas

aedificat.

Cum ergo caritas aedi
ficando nos erigit

scientia inflando

peruertit. Plerum

que ypochrite mira se

abstinentia affligunt

omne robore corpo

ris atterunt & qua

si carnis uitam ^{inducunt} in

carne uiuentes extin

gunt. Sicque per

abstinentiam mori

adpropriant ut pene

cotidie morientes

uiuunt. Sed ad haec

humanos oculos querunt

admiracionis gloria

& perunt. Veritate

ad testante qui ait

Extremant facies

suas ut appareant

hominibus ieiunantes.

Nam ora pallescent

corpus debilitate qua

titur. Pectus inter

rumpentibus suspiriis

urgueatur. Sed inter haec

ab ore proximorum

sermo admiracionis

queritur. Nihilque

tanto labore aliud

nisi aestimatio humana

cogitatur. Quos nimi

rum bene simon ille

significat. quidomini

ce passionis tempore

in angariam crucem

portat. De quo

scriptum est.

126^v
" I nuenerunt hominem
" cyreneum uenientem
" obuiam sibi nomine
" simonē - hunc anga
" riarauerunt ut tolleret
" crucem ihū. Quod enī
" angariamur. non hoc
" studio amoris operamur.
Crucem ergo ihū in anga
ria portare est. afflic
tionē abstinentiæ pro
alia quam necesse est.
intentione tolerare.
Non ihū crucem in
angaria portat. qui
quasi ad præceptū dñi
carnem domat. Sed
tamen spiritalem pa
triam non amat.
Unde & simon isdem cru
cem portat. Sed nequa
quam mortuus.
Quia omnis ypocrita
corpus quidem p absti
nentiā afficit. Sed
tamen p amore glorie
mundo uiuit.

Quo contra bene p pau
lum de electis dicitur.
" Qui autē sunt xpī carne
" suam crucifixerunt.
" cum uitiis & concupis
" centiis. Cum uitiis
" quippe & concupiscen
" tiis carne crucifigimus.
" Si sic gulā restringi
" mus. ut iam de mundi
" gloriam nil queramus.
" Nam qui corpus macerat.
" Sed honorib; anhelat.
" Crucem carnem intulit.
" Sed mundo p concupis
" centiā peius uiuit.
" Quia & sæpe per se itatis
" imagine. a locum regi
" minis indignus ad se
" quitur. Quam nisi
" aliquo in se uirtutis
" ostenderet. nullū p
" pere labore mereatur.
" Sed transit quod delec
" tabiliter obtinet. & pæ
" naliter quod sequitur
" manet. Scitatis nunc

fiduciam in ore ho-
minum ponitur. sed
cum intemus iudex
secreta cordis exami-
nat. testes uite exte-
rius non queruntur.

Bene ergo dicitur,
Sicut tela araneorum
fiducia eius, Quia
apparente cordis teste
praeterit omne quod
exterius de humano
favore confidit.
Unde & adhuc apte
subiungitur.

Initetur super
domum suam & non
stabit.

Sicut domus exterio-
ris conversationis est
aedificium quod inhabi-
tat corpus. Ita domus
nre cogitationis est.
res quaelibet quam p-
delectatione inhabi-
tat animus. Omne
quippe quod diligimus.

quasi in hoc quiescen-
ter habitamus,
Unde paulus quia insup-
nis confixus erat. In
terra quidem positus.
Sed tamen a terra &
terreneus dicebat.

Nra conversatio in celis e-
st. Mens itaq; ypochrite.
nil aliud in omne quod
agit. Nisi opinionis
sue gloria cogitat.
Nec curat quod post
per meritam dicitur.
Sed quid interim dicat.

Domus ergo eius est
dilectio favoris. quam
quasi quiescit inhabi-
tat. Quia per cuncta
sua opera ad hanc se
intra animum reclinat.

Sed stare domus haec
non valet quia laus
cum vita praeterit. &
humanis favor in iudi-
cio non subsistit.

Unde & fatuae uirgines

Abene pp
dicitur
cum un
concup
ne crucifig
refringi
m demun
ol. queram
corpus mo
orib. anhel
carnem in
no p concu
Penus uiu
sepe perri
me aloc
is inoignu
ur. qu
io in se uir
oerx. nulli
lione me
uiste quoo
iter obpnt
ter quoo
na. y

127^v
quæ oleum in uasis non
sumpserant. quia in
alienis scilicet uocibus
gloriam. & non in suis
conscientiis habebant.
turbate per sponsæ pre
sentiam dicunt.
" Date nobis de oleo uestro.
" quia lampades nostre
" extinguuntur. Oleum
quippe a proximis pe
tere est. gloriam boni
operis. a testimonio
alieni oris implorare.
Mens & enim uacua
cum cunctis suis labo
ribus nil se intus tenu
isse inuenit. testimo
nium foras quaerit.
Ac si aperte fatue uirgi
nes dicant. Cum nos
reppelli sine retribu
tione conspiciatis. dicite
in nro opere quid uidi
tis. Sed frustra
tunc ypochrita in hac
domo laudis innititur.

quia nihil ei in iudicio
a testatio humana
suffragatur. Quia ean
dem laudem quam post
intestimonium exigit.
prius in munere recepit.
Uel certe sup domum sua
ypochrita innititur.
cum uanis fauoribus
deceptus. quasi de fidu
cia scitatis eleuatur.
Multa quippe ypochri
te in occulto mala
faciunt. quaedam
uero bona in publico.
Cumq; & bonis patenti
bus laudes recipiunt.
Ab occultis malis. con
siderationis oculos
auertunt. Talesq;
se aestimant. quales
foris audiunt. non
quales intus nouerunt.
Unde fit plerumque
ut a superno quoque
iudicio cum fiducia
ueniant.

128
quia tales se apud inter-
num arbitrem credunt.
quales ab hominibus
foris habebantur.

Sed stare domus ypochri-
te non ualeat quia in
terrore districti exami-
nis omnis ante acta fi-
ducia scitatis cadet.

Cumq; sibi alieni oris
testimonia de esse cog-
nouerit ad sua se opera
innumeranda conuer-
tit. Unde adhuc subdit.

Fulciet eam et non
surgit.

Hoc namq; quod per
se stare non ualeat ful-
citur ut testatur. Quia
cum uitam suam ypo-
chrita labe factari
in iudicio conspiciet
hanc fulciendo statuere
operum enumeratione
contendit.

Non laudis sue habi-
taculum hinc inde

fulciunt. qui facta
sua ut praefati sumus
in iudicio enumerantes
dicunt. **Q**uoniam
nonne in nomine tuo
prophetauimus. & in
tuo nomine demonia
eiecimus. & in tuo nomi-
ne uirtutes multas
fecimus. **S**ed domus
laudis tot alligatio-
nibus fulta minime
consurgit. quia protin-
us iudex dicit.

Numquam noui uos. dis-
cedite a me qui opera
mini iniquitatem.

Et sciendum est. quia
hoc quod surgit ab in-
fimis ad superiora
se erexit. Domus
ergo ypochrite surgere
non ualeat. quia per
omne quod iuxta pre-
cepta caelestia gerere
potuit. a terra animu
numquam leuauit.

Jure igitur tunc nequa
quam ad præmium rētri-
butionis erigitur. qui
per hoc quod nunc exhibet
in appaīta glorie
temporalis iacet.

Sed quia uita ypochrite
scyrpi appellatione
signata. qualiter in iu-
dicio reproberetur. Audi-
uimus. prius quam dis-
trictus iudex appareat.
qualiter ab hominibus
habeatur audiamus.
se qui tur.

Humectus uidetur

scyrpus ante quam
ueniat sol.

Sæpe in sacro eloquio
dñs solis appellatione
figuratur. Sicut pro-
pheta dicitur.

Vobis autem qui timetis
nomen dñi orietur sol
iustitie. & sicut repulsi
in iudicio impii dicere
sapientie libro de

scribuntur. Erraui-
mus a uia ueritatis. &
lumen iusticie non lu-
xit nobis. & sol non
ortus est nobis.

Ante solem igitur scyrpus
humidus cernitur. quia
prius quam diuina
districtio in iudicio can-
deat. Omnis ypochrita
infusum se scitatis gra-
tia ostendit. Quia si
uisens aspiciatur. quia
iustus aestimatur. ho-
noris locum optinet
de gloria scitatis.

Scyrpus itaque iste innoc-
te humidus est. sole
autem ueniente siccatur.
Quia nimirum ypochri-
ta in tenebras uite pre-
sentis. scilicet ab omnibus
creditur. Sed cum des-
trictus iudex uenerit.
quam sit iniquus appa-
rebit. Humectus ui-
detur ante quam ueniat

sol. quia uiriditatem
se nunc humanis oculo
libet. sed in calore
diuini tunc iudicii ares
cit. se qui tur.

IN ORIO SUO CER

men eius egreditur.

HERBA QUE LIBET INAS
cendendo prius a terra
producitur. aura &
aestibus tangitur. sole
ac pluuiis nutritur.
& tunc demum ad pro
ferendum sui seminis
germen aperitur.

Scyrrus uero cum flore
suo nascitur. moxque
a terra surgit. suis & sui
seminis germen producit.

Bene ergo pherbas reli
quas. scilicet quilibet. Per
scyrrum uero. ypo
chrita signatur.

Quia iusti uiri prius in
opere scilicet conuersatio
nis oriuntur. huius
uitae hiemem tolerant.

129R
eosque grauium in periculis
sionum aestus fatigat.

Sed cum secta faciunt.
Nequaquam hic sue
sectitudinis remunera
tione querunt.

Cum uero a presentis
mundi laboribus exiunt
ad aeternam patriam
uenientes. expectata
retributione proficiunt.

Not contra ypochrita.
quia mox in bono opere
nascitur. presentis
mundi recipere gloria
conatur. Quasi scyrrus
pi more cum germine
oritur. qui pro eo
quod bene uiuere inci
pit. quaerit statim
ut acunctis honoretur.

Cermen itaque in ostio
est. remuneratio
in inchoatione.

Saepe namque nonnulli
aperte prauitatis uias
deserunt. Scitatis

129^r habitu sumunt
Moxq; ut prima limina
bene uiuendi contige-
rint. obliu qui fuerint
affligi. iam per peni-
tentia de consumatis
nequitis nolunt lau-
dare autem de inchoa-
ta iustitia appetunt.
Præ esse ceteris & iam
melioribus concupis-
cunt. Quos plerūq;
dum iuxta uotum
presens prosperitas
sequitur. mutam
quam prius fuerant
desertatis habitu peio-
res fiunt. Nam reb;
multiplicib; occupati.
Atq; ipsa occupatio-
ne confusi non solum
perpetrata minime
deplorant. sed ad
huc que deplorantur
exaggerant. *in sept.*
Qui enim mundum pe-
serunt ad exteriora

officia prouehi non de-
bent. Nisi phumilita-
tem diutius in eius de-
mundi contemptu
solidentur. Citius
namq; bona deperunt
que hominib; ante
tempus innotescunt.
Quia & arbuta planta
ta priusquam fixam
radicem coalescat
si manus concutens
tangit a se facit.
At si in alto radice figit.
& terre humoribus
consparsa solidatur.
& hæc manus impellit
sed non ledit. hæc &
uentorum flatus in-
flectendo concutunt
sed non euestant.
Ne ergo eruatutur uita
coepit operis diuine
arbuta in alto humi-
litate figenda est
radix cordis. Ut cum
ab humano ore

130
detractionis aura uel
fauoris flauerit. & si
in quā libet partē ut
cumq; incuruata animū
funditus noneuellat.
Sed ad statum suum
protinus post inflexio
nem redeat. si apud
se fortis in radicem p
durat. Quid in sebus
& crescentib; parietē
surgente robustior
qui tamen si dum
construitur impellat.
Statim sine labore
distrutur. Si autē
per spatium temporis
ab humore suo siccat
pmitatur. sepe &
aridūm ictib; minime
quassatur. Sic sic
uidelicet bona nrā &
intempestiue mani
festata depereunt. &
diutius occultata soli
dantur. Quia huma
ne occupationis

manus. cum incipientē
conuersationis nrē
uitam contigerit
quasi recentē parietē
impellit. eamq; facile
detrutit. quia adhuc
humorem infirmita
tis proprię non amisit.
Cum uero in longa quie
tis abiectioe se ani
mus comprimit. quasi
more & siccatū parie
tis. contra ictus obou
rescit. & confractū
protinus resilit om
ne quod solidum fuerit.
Hinc est quod uitam
inchoantiū moyses
humanis occupatio
nib; excesseri prohi
buit dicens.
Non operabis in primo
genito bouis. & non
tandebis primoge
nita ouium.
In primogenito quip
pe bouis operari est.

130^v
bone conuersationis
primordia in gestis
publice actionis osten
dere. Quorumq; pri
mogenita tandem est
ab occultationis sue
tegmine humanis ocu
lis inchoantia bona
nra laudare. In primo
genito ergo bouis ope
rari prohibemur.
Atq; a primogenitis
ouium de tandem
conpescimus.
Quia & si quid robustum
incipimus. & exere
in apto citius non de
bemur. & cum uita
nra simplex quid
atq; innocuum incho
at. dignum est ut
secreti sui uelamina
non relinquat. ne
nudum hoc humanis
oculis quasi subducto
uellere ostendat.
Nosola ergo diuina

sacrificia botum primo
genita ouiumq; profi
ciant. Ut quid quid
forte innocuum que
incipimus. hoc ad honore
intimi iudicis in ara
cordis immolemus.
Quo ab illo procul dubio
tanto libentius acci
pitur. quanto & ab ho
minibus occultatum.
nulla laudis appetito
nem maculatur.
Sæpe autem noue con
uersationis primordia
adhuc & carnali sunt
uita commixta. & io
ciso. innotescere citius
non debent. Ne cum
laudantur bona que
placent. deceptus lau
des sua animus depre
hendere in eis nequeat
mala que latent.
Unde recte rursum per
moysen dicitur.
Quando ingressi fueritis

131
In terram quam ego
daturus sum uobis. &
plantaueritis in ea lig-
na pomifera. auferet-
ur præputia eorum.

Poma quæ germinant
inmunda erunt uobis.
Næ edetis & eis.

Ligna quippe pomifera
sunt. opera uirtutibus
fecunda. Præputia
itaq; lignorum auferi-
mus. cum de ipsa in-
choationes infirmita-
te suspecti primordia
nr̄orum operum non
adprobamus.

Poma autē quæ germi-
nant inmunda duci-
mus. nr̄isq; esibus non
aptamus. Quia cum
primordia boni lau-
dantur operis. dignū
est ut hoc animum
non pascat operantis.
Næ dum accepta laus.
suauiter capitur.

fructus operis in tem-
pestiue comedatur.

Qui ergo inchoate uir-
tutis ab humano ore
laudes recipere. quasi
plantati ligni ante
tempus pomum come-
dit. Hinc per psal-

mistam ueritas dicit.

Vanum est uobis ante

lucem surgere. Sur-

gite postquam sede-

ritis. Ante lucem

quippe surgere est.

priusquam claritas

æternæ retributionis

appareat. In præsen-

tis uite nocte gaudere.

Sedendū ergo prius ē.

ut post recte surgamus.

Quia quisquis nunc

se se sponte non humili-

liat. nequaquā hunc

sequens gloria exaltat.

Quod ergo illic ante

lucem surgere. hoc ^{hic}

ypochrite in ortum

134
est germen proficere.
Quia humanas lau-
des desiderans ubi ad
opus bonum nascitur
ibi mox appetit ut
gloria & tributionis
adsequatur.

Non in ortu suo ger-
men protulerat de
quibus ueritas dicebat

„ Amant primos discul-
„ bitos in conuiuio &
„ primas cathedras
„ in synagogis & salu-
„ tationes in foro &
„ uocari ab hominibus
„ rabbi. Pro eo ergo
quod bene agere inci-
piunt quia honorem
consequi ab hominibus
conantur. Quasi
„ scyrpi more ab ostio
suo cum germine
„ surgunt. hi nimi-
rum cum secta ope-
rari appetunt. Pri-
us mente sollicita

eiusdem sui operis tes-
tes querunt. Et tacta
cogitatione pertractant.
Si sunt qui gerenda
uideant. Si digne haec
eloqui qui uiderint

possint. Si uero eorum
facta nulli fortasse
hominum contingat
aspicere. haec se pro-
cul dubio aestimant
perdidisse. & interni
arbitris oculos quasi
absentes deputant
qui ab eo uicem sui
operis recipere in pos-
terum recusant.

Et quoniam cum secum quid
ypochrita egerit
uideri a multis querit.

Bene adhuc de hoc scyr-
po subiungitur.

„ **SUPER ACERUM**
„ perarum radices eius
„ densabuntur. & inter
„ lapides commorabitur.
Quid enim radicum

132R

nomine nisi latentes
 cogitationes accipiunt
 quae in occulto prode
 unt. Sed in ostensio
 ne operum paptum
 surgunt. Sicut & de
 uerbi semine per pro
 phetam dicitur.
 Et hoc quod saluatum
 fuerit de domo iuda
 & quod reliquum est
 mittit radicem
 deorsum & facit
 fructum sursum.
 Radicem, equippe deor
 sum mittere est cogi
 tationem bonam in
 abortis multiplicare,
 fructum uero sursum
 facere est efficacia
 operis recte quae cogi
 tauit ostendere.
 Lapidum uero nomine
 in scriptura sacra ho
 mines designantur.
 Sicut scilicet ecclesiae per
 esaiam dicitur.

Donammaspidem pro
 pugnacula tua & por
 tas tuas in lapides
 sculptos. Qui eos de
 lapides quid dixit ape
 ruit cum subiunxit
 Uniuersos filios tuos
 doctos ad no. Sicut
 ammonente petro
 dicitur. Et uos tam
 quam lapides uiui sup
 aedificamini domus
 spiritales. Hoc itaq;
 loco quia lapides dicti
 sunt. Sed tamen qui
 minime dicuntur
 nuda appellatione
 lapidum p mixta pos
 sunt se probi & electi
 figurari. Sicut cyprus
 namq; iste qui inter
 lapides commoratur
 super aceruum petra
 rum radices densat.
 Quia omnis ypocrita
 cogitationes suas in
 sequentia hominum

132^v
admiracione multa
plicat. Per omnes
enim quod hypochrite
faciunt. quia occultis
cogitationibus laudes
humanas sequuntur
quasi radices scyrpi
in aërum per arum
mittunt. Operatu
ri quippe laudes suas
cogitant. laudati aut
has secum taciti inco
gitationibus uersant.
Gaudent se precipuos
inhumana estimatio
ne claruisse.
Cumque inflati fauori
bus apud semetipsos
intumescent. sepe
mirantur taciti & iam
ipsi quod sunt.
Uiderent cotidie semetip
sis. altiores cupiunt
ac miris inuentionibus
in opere & crescant.
Quia sicut uirtutes om
ne uitium seruant

sic arrogantia robo
rat. Cogit namque
mentem iuuenescere
& contra uires ualere.
Quia & quod negat uigor
ualitudinis imperat
amor laudis. Unde
& factis suis ut diximus
arbitres inquirunt.
Si uero eorum operis
tester de esse contin
gat. narrant ipsi
que gerunt.
Cumque efferr
fauoribus ceperunt
sepe eisdem suis ope
ribus que egisse se
referunt. mentiendo
aliquid adiungunt.
Cum uero & uera dicunt
hæc dicendo aliena
faciunt. Quia que
sitis remunerati fauo
ribus ab eorum intima
retributione uacuant.
In eo enim quod bona
sua pate faciunt

ostendunt malignis
 spiritibus quasi insidi
 antibus hostibus que pre
 dentur, Quorum
 profecto uita illa cunc
 tis notissima ezechie
 culpa figurauit
 qui postquam una
 prece & sub unius noc
 tis spatio centum
 octuaginta quinque
 milia hostium angelo
 feriente prostrauit

Postquam occasu pro
 ximum ad altiora celi
 spatia solem reduxit

Postquam uitam pro
 pinquante iam termi
 nam quod artata in
 tempora longiora
 protelauit. Susceptis
 baby-lonice regis nun
 tiis bona omnia que
 possidebat ostendit,
 Sed prophete uoce pro
 tinus audiuit,
 Ecce dies uenient

” & auferentur omnia
 ” que in domo tua sunt
 ” in baby-lone. Non relin
 ” quatur quicquam dicit
 onis, Sicut nimirum
 ypo Schrite post
 quam magnis uirtutibus
 exercuerunt. quia cauere
 malignorum spuū
 insidias neglegunt &
 celari in eisdem uirtu
 tibus nolunt. Bona
 sua ostendendo hostiū
 faciunt & prodentes
 subito amittunt quid
 quid diutius studentes
 operantur, Hinc p
 psalmistam dicitur,
 ” Tradidit in captiuitate
 ” uirtutes eorum & pul
 ” chritudines eorum in
 ” manus inimici,
 Virtutes quippe & pul
 chritudo arrogantiū
 inimici manibus tradi
 tur. quia omne bonū
 quod p concupiscentiā

ga ro
 namq
 eniscere
 es uolere
 negati
 imp
 or
 ut uolun
 quirunt
 operis
 e contem
 rruant
 orunt
 on efferr
 ant
 sus ope
 gme se
 mentano
 adungunt
 o uerua
 ico alie
 Quia
 unert
 rum in
 one uo
 n quod
 faciunt

laudis ostenditur. oc-
culti aduersari iure
mancipatur. Hostes
namq; ad rapinam
prouocat. qui suas eoni-
notiæ diuitias de-
nudaat. Quousque
enim ab æternæ pa-
træ securitatem dis-
turgimur. In latronū
insidiantium iter am-
bulamus. Qui ergo
in itinere depredari
formidat. Abscondat
necesse est bona quæ
portat. O miseri
quia factantes lau-
des hominum. in semet-
ipsis dissipant fruc-
tus laborum.

Cumq; se ostendere
alienis oculis appe-
tunt. clamant quod
agunt. Quos nimi-
rum maligni sp̄s^{cum} ad
lactantiã prouocant.
eorum sicut diximus

opera captiuantes de-
nudaat. Unde sub
cuiusdam gentis spe-
cie antiquorum hosti-
um malitiã signans
per prophetam dñs dicit.

“ Posuit uineam meam
“ in desertum. & cortica-
“ uit ficum meum. nu-
“ dant & spoliavit eam.
“ albi facti sunt rami eius.

Insidiantib; quippe
spiritibus. dñi uinea in
deserto ponitur. cum
plena fructibus ani-
ma humane laudis
cupidoitate dissipatur.
ficum dñi gens ista de-
corticat. quia seduc-
tam mentē in fauoris
appetitū rapiens.
quod hanc ad ostenta-
tionē perahit. teg-
men ei humilitatis
tollit. eamq; nudant
& spoliat. Quia quousq;
in bonis suis abscondit.

quasi proprii tegminis
corticem uestitur

Cum uero mens hoc quod
egerit uideri ab aliis
concupiscit quasi spo
liata ficus eam que se
texerat corticem amisit

Ubi apte subditur
ALBI FACTI SUNT
rami eius

Quia ostensa humanis
oculis eius opera can
descunt desecitate no
men sumitur cum secre
ta quo de uulgatur

Sed quoniam subducta costi
ce rami ficul huius aser
cunt Sollertius inui
endum est quia facta
arrogantium huma
nis oculis ostensa un
de placere appetunt
inde siccantur

Mens itaque que per lac
tantiam proditur decor
ticata recte ficus uocat
Quia & candida est per

hoc quod cernitur &
siccitati proxima per
hoc quod tegmine costi
cis denudatur. Ita si
ergo sunt seruanda
que agimus. Si ab in
terno arbitrio uicem
recipere nostris operibus
& spectamus. Hinc est
enim quod in euange
lio uertan dicit

“ Nesciat sinistra tua
“ quid faciat dextera tua
“ ut sit elemosina tua
“ in abscondito & pater
“ tuus qui uidet in abscon
“ dito reddet tibi

Hinc est quod de electo
rum ecclesia ppsal
mistam dicitur

“ Omnis gloria eius filie
“ regum abintus. Hinc
“ paulus ait. Gloria
“ nostra haec est testimo
“ nium conscientiae nostrae
filia quippe regum
ecclesia que in bono e

tuantes
Inoe sub
gentis sp
uorum ho
tia signu
homo
neam me
um decur
meum n
aut tam
unt ramet
b. quippe
di unca
ritur: cum
tibus an
lucos
e omnia
geni ista
e qua red
eme in fa
u rapien
anc ad ol
trahit
humilita
tamq; no
Qua qu
rur ab h

opere spiritualium prin-
cipium predicatione
generata gloria intus
habet quia hoc quod
agit in ostensionem lac-
tantia non habet.

Gloriam suam paulus
testimonium conscien-
tia memorat quia
fauores oris alieni
non appetens uite sue
gaudia extra semetipsum
ponere ignorat.

Occultanda sunt ergo
quae agimus. Ne haec
in huius uite tanere
Incaute portantes. La-
trocinantium spiritum
incurfione peccamus.

Et tamen ueritas dicitur,
"Uideant opera uestra bona."
"et glorificent patrem
uestrum qui in caelis est."
Sed aliud est profecto
cum in ostensione ope-
ris gloria quaeritur
largitoris. Aliud cum

laude priuata concupis-
citur. de donam largi-
entis. Unde et rursus
in euangelio haec eadem
ueritas dicit.

"Nō tenete ne iustitiā uestrā
" faciatis coram homi-
" nib; ut uideamini ab eis."

Opus ergo nostrum cum homi-
nibus ostenditur. In cor-
dis prius examine pen-
sandum est. per eiusdem
ostensionis studium
quod quaeratur.

Si enim dantis gloriam
quaerimus. etiam publi-
cata nostra opera in conspec-
tu illius occulta seruamus.

Si uero per haec nostram lau-
dem concupiscimus.
foras ab eius conspectu
iam fusa sunt. etiam
si a multis ignorantur.

Sed ualde perfectorum
est. sic ostensio operis
auctoris gloriam que-
rere. ut de inlata laude

habet caueda vana glia.

priuata nesciat exultatione gaudere,
 Tunc solum namque innoxie hominibus laudabile opus ostenditur cum pro inspectu mentis ueraciter laus impensa calcatur quam quia infirmi qui ^{que} perfecte contempnendo non superant. Restat necesse est ut bonum quod operantur abscondant.

Sæpe enim ab ipso ostensionis exordio propriam laudem querunt, Sæpe uero in ostensione operis auctoris pate facere gloriam cupiunt. Sed excepti fauoribus in laudis propria cupiditate rapiuntur. Cumque semetipsos diiudicare neglegunt interius sparsi exterius igno-

rant quod agunt, Eorumque opus suae elationi militat. Atque hoc se impendere obsequio largitoris putant. Scyrpus ergo inter lapides commoratur quia ibi ypochrita stat ubi mentis suae intentione solidat.

Nam cum ad testationem percipere multorum ambit quasi in lapidum collectione subsistit. Sed iste ypochrita scyrpi appellatione signatus cum corpus abstinentia domat cum largiendo quae possidet studio pietatis exultat cum noticia sacre legis eruditur. Cum uerbo predicationis utitur. Quis hunc tanta largitate

plenum conspiciens
 a gratia æstimat largi-
 toris alienum. & ta-
 men supna dispensa-
 tio largitur dona ope-
 ris. & sortem denegat
 hereditatis. Ope-
 randi munera cumu-
 lat. & tamen uitam
 operantis ignorat.
 Quia cum perceptum munus
 ad laudem propriam
 trahitur. In conspec-
 tu lucis intempe umbra
 electionis obscuratur.
 Unde bene subditur.
 " **SI ABSORBUERIT eum**
 " de loco suo. negauit
 " eum. & dicit non
 " noui te."
 De loco suo ypochrita
 absorbitur. cum ap-
 sentis uite fauoribus
 morte interueniente
 separatur. Sed hunc
 absorptum intempe
 arbiter negat. seq;

eum nescire denun-
 tiat. Quia simula-
 toris uitam iuste
 reprobando ueritas
 ignorat. Nec recog-
 noscit eius bona que
 agit. quia hæc & rec-
 ta intentione non
 protulit. Unde &
 fatuus uirginibus In
 iudicio ueniens dicit.
 " Amen dico uobis nescio
 " uos. In quibus dum
 mentis corruptionem
 considerat. castis
 & iam incorruptionem
 damnat. Sed utinam
 ypochritas sua poi-
 tio sola sufficeret.
 & nequaquam peruer-
 sa eorum studia
 ardentem alios ad uitam
 dupliciter instiga-
 rent. Hoc namque
 unius cuiusque esse
 proprium solæ. Ut quæ
 les ipse fuerint.

tales sibi coniugii & alios uelit diuersitate uite refugiat atq; hoc imitando in primat quod amat. Unde & apud y-pochritarum sensum simplicitas omnes in crimine est. Apertas quippe mentes diu dicant & puritatem cordis. hebitudinem appellant. Omnesq; quos sibi adherere cupiunt. Asimplicitatis tanere diuestunt. Et quasi & pulsa insipientia eos erudisse se aestimant. In quibus puritate mentis. id est artem sapientiae de bellant. Quia uero non solum & sua peruersitate y-pochritarum. Sed adiuncta & iam sequaciu portione se probatur. postquam

non cognosci a iudice dicitur. Recte protinus sub inferitur. **Hæc enim Letitia.** uie eius. ut rursus. ob terra ali germinant. Ac si aperte diceretur. Ueniente iudice. nequaquam cognoscitur. sed multipliciter supplicia recipiat. quia elatius in sua iniquitate elatus est. quod & in alius mala propagat. Cui enim hic non sufficit iniquitas propria torqueatur illic necesse est ut merito reatus alieni. Nunc itaq; simulatores gaudeant. & humana iudicia se obtenuisse gloriantur. Dispicatur iustorum simplicitas. atq; acalliditate duplicium fatuitas uocetur.

Citius dispectus simpli-
cium transit - citius
duplicium gloria per-
currit, Unde & ap-
te. subiungitur,

” **OS NON PROICIET**

” simplicem - Nec porri-
” git manum malignis,

Quia Nimirum dis-
pectus in iudicio ap-
parens - & dispectum
simplicium glorifican-
do erigit - & maligno-
rum gloria reprobando
confringit,

Maligni enim uocantur
ypochritae - qui bonum
non bene faciunt -
& recta quaeq; sub stu-
dio laudis operantur,

Manum uero cui porri-
gimus - hunc uidelicet
ab his eleuamus,

Malignus ergo os manu
non porrigit - quia
querentes terrenam
gloriam in lino dese-

linquit. Et quam
libet recta uideantur
esse quae aguntur - hor-
ad gaudia sempiterna
non prouehit,

Uel certe ideo maligni
appellantur ypochn-
te - quia benignitate
erga proximos osten-
dunt - & oculos suae ini-
quitate operiunt,

Per omne namq; quod
uel faciunt uel locun-
tur - simplicitate & te-
rius exhibent - sed sub-
tilitate interius dupli-
citate callent, Puri-
tatem superficie simulant -
sed semp. maligna sub
specie puritatis occul-
tant, Quos contra
bene per moysen dicit,

” Non indues uestem gla-
” na linoq; contexta.

Per lana quippe simpli-
citas - per lino uero
subtilitas designatur,

Et nimirum uestis que
 & lana linoq; confici
 tur. linum interius
 celat. lamam in superficie
 demonstrat.

Uestem ergo & lana. li
 noq; contextam indu
 it. qui in locutione.
 uel actione qua utitur
 intus subtilitate ma
 litie operit. & simpli
 citate foras innocen
 tie ostendit. Quia
 enim sub puritatis
 imagine deprehendi
 calliditate non ualeat.
 quasi sublance grossi
 tudine linum lateat.

Bene autem post repro
 batione duplicium
 iustorum remuneratione
 demonstratur. cum
 protinus subortur.

O nec impleatur
 risu os tuum. & la
 bia tua iubilo.

Os quippe iustorum

tunc risu. replebitur
 cum eorum corda simi
 tis peregrinationis.
 flexibus. eterne leticie.
 exultatione. satiantur.

De hoc risu discipulis
 ueritas dixit.

“ Mundus gaudebit uos
 “ autem contristabimi
 “ ni. Sed tristitia ustra
 “ uertetur in gaudium.

“ **E**t rursus. “ **N**on debet uos
 “ & gaudebit cor uestrum.
 “ & gaudium uestrum nemo
 “ auferet a uobis.

De hoc risu scie ecclesie
 salomon ait. Rides
 in die nouissimo.

De hoc iterum dicit.
 “ **T**imentis dominum bene erit
 “ in exitu eius. **N**unc
 risus est corporis. sed
 tunc risus est cordis.

“ **R**isus enim nunc corpo
 ris. de lasciuia disso
 lutionis. Nam risus
 cordis. tunc de leticia

Capitulum
 ta uidean
 e agunt
 ia semper
 rouehit
 e loco mal
 ntar ypo
 a benignita
 ximor ofte
 lor sue in
 perunt
 e nunc q
 it uel locu
 plitate de
 bent. sed
 nterius dup
 cent. Pe
 pffice sim
 mp malit
 e puritati
 Quor ex
 ermoyse
 uer ueste
 noq; cont
 ni quippe
 per linu
 litar con

137^v
nascitur securitatis.
Cum ergo electi omnes
implentur gaudio
manifeste contempla-
tionis. quasi ad hilari-
tatem risus exiliunt. In
ore mentis. Jubilum
uero dicimus. cum tan-
tam letitiam corde conci-
pimus. quantam sermo-
nis efficacia non ex-
plemus. & tamen men-
tis exultatio hoc quod
sermone non explicat
uoce sonat. Bene
autem os risu imple-
ri dicitur. labia iubilo.
Quia in illa aeterna pa-
tria cum iustorum
mens in exultatione
raptur. lingua in
cantum laudis eleuat.
Qui quoniam tantum ui-
dent. quantum dicere
non ualent. In risu
iubilant. quia non
explendo resonant

quod amant. donec
autem dicitur.

Non quod omnipotens deus eorumque
malignos non suble-
uat. quousque electos
suos in iubilationis
gaudia adsumat.

Ac si post a pena eripi-
at. quos ante in culpa
deserens damnat.

Sed et quod hoc nequa-
quam uel ante iudi-
cium faciat. cum
dubio hominibus ui-
deri possit an fiat.

Nam post electorum
suorum iubilum.
quia malignis manu
non porregat. & ip-
sa iam distractione
ultimi examinis.
constat. Sic namque
& per psalmistam
dicitur. Dixit dominus
domino meo sede ad dex-
tris meis. donec ponam
inimicos tuos scabellum

138R

pedum tuorum
Nonquod ad dextris dñi ne
 quaquam dñs sedeat
 postquam inimicos
 illius feriens potesta
 te substernit. Sed qd
 in æterna cunctis bea
 titudine presideat
 & prius quam rebelli
 um suorum corda
 conculcet. Inqua ni
 mirum constat quia
 sublectis hostibus sine
 fine & posterius reg
 nat. Sic per euan
 gelium de marie
 sponso dicitur. Qñ
 cognouit eam donec
 peperit filium suum
 primogenitum.
Nonquod hanc post na
 tuitate di cognoue
 rit. sed nequaquam
 illam contigit. & iam
 cum conditoris sui
 matrem esse nesciuit.
Nam quia eam nequa

quam contingere ua
 luit postquam re
 demptionis nr̄e & eius
 utero celebrari mys
 terium agnouit.
O e illo profecto tempo
 re necesse erat. ut
 euangelista testimo
 nium ferret. De quo
 propter Ioseph igno
 rantia dubitare potu
 isset. Sic itaq; nunc
 dicitur. Qñ non
 proicit simplicem.
 N& porrigit manu
 malignis. donec im
 pleatur risu os tuum
 & labia tua iubilo.
Nesi aperte diceret.
Uitam simplicium nec
 ante iudicium dese
 rit. & malitiosorum
 mentes deserendo pec
 tere. nec prius quam
 appareat pretesmit
 tit. Nam quia sine
 fine reprobos cruciet.

& electi eius inperpe-
tuum postquam appa-
ruerit regnent profec-
to dubium non est
se qui tur

QUI ODERUNT TE IN

duentur confusione

JUSTORUM HOSTES IN
extremo examine con-
fusione induit. quia
cum transacta mala
redundare sibi ante
oculos mentis aspexe-
runt. suos eos undiq;
deprimens reatus uestit

Nopenam quippe tunc
factorum suorum me-
moria tolerant. qui
nunc quasi a sensu
rationis extranei gau-
dentes peccant

Ibi uident quantum de-
buerunt fugere. quod
amauerunt. Ibi conspi-
ciunt quam lugubre
fuerit quod nunc in
culpa gratulantur

Tunc animum reatus
obnubilat & recordatio-
nis suae iaculis ipsa se
conscientia impugnat

Quis igitur digne penset
iniquorum confusio quan-
ta tunc erit. quando &
foris aeternus iudex cer-
nitur. & intus ante ocu-
los culpa uersatur

Quia adhaec iocundo pueni-
unt. quia sola hic transe-
untia dilexerunt

Unde & apte mox suboritur

ET TABERNACULUM

impiorum non subsistit

TABERNACULUM quippe
construitur. ut ab aestu
corpus & frigore defen-
datur. Quia itaq; hoc
loco tabernaculi nomi-
ne. Nisi aedificatio ter-
rene felicitatis exprimitur

Perquam sup se reprobi
casura multiplicant.
ut se a praesentis uitae
necessitatibus quasi

ab aestu & imbris de-
fendant, Honoribus
namq; ambiunt & cer-
cere ne dispecta uideantur,

Terrena adgregando
scagerant. Ne inopie
frigore tabescant,

Contempnunt curas
quod sequitur. & tota
intentione festinant.
Nequid in presentib;
desit. Student nomen
dilatari ne lateant,

Et si cuncta ad desiderium
suppleant. munitos
se in omnib; & felices
putant, Ubi ergo
mentis habitationem
construunt. ibi pro-
cul dubio tabernacula
fixerunt, Aduersa
impatenter perferunt.
Remisse in prosperis
laxantur, Sola que
adsunt cogitant. Nec
affectum celestis pa-
trie. ulla recordatione

139R
respirant. Caudent
sibi subpescere bona
que cupiunt. atque
ubi carne requiescunt.
ibi & mentem & extinguen-
do sepelliunt,

Quia secularis curę telo
trucidati. terrenarum
rerum aggerem quam
foras & quiescendo mul-
tiplicant. hunc semp
interius ^{per cogitationem} portant,

At contra iusti. nec
oblata bona hic pro
magno suscipiunt.
nec inlata mala ualde
pergimescunt,

Sed cum bonis presen-
tib; utuntur. uentura
mala metuunt,

Et cum de malis presen-
tibus gemunt. bonorum
sequentium amore
consolantur.

Sicq; temporali refouen-
tur subsidio. Sicut uiator
in stabulo utitur lecto;

pauat. & sececlere
festinat. Quiescit
corpore. sed aliud
tenet mente.

Nonnumquam uero &
aduersa p[ro]p[ri]a app[er]unt
intransitorius prospe
rans refugium. Ne
delectatione itineris
a patrie per uentione
tardentur. & gressu
cordis inuia peregrina
tionis figant.

Et quandoq[ue] ad conspec
tum celestis patrie
sine remuneratione
pueniant. Gaudent
despici. Ne dolent
se necessitatib[us] affligi.

Qui ergo contra presen
tia se aduersa non mu
nunt. quasi contra
aest[us] & pluuias. habe
re tabernaculu[m] nolunt.

Unde & p[ro]p[ri]us iure rep[re]h
enditur. quia nec
dum mentis p[er]fectione

roboratur. Veritatis
claritate cognita in
terra figere taberna
culum conatur.

Iusti itaq[ue] hic se constan
neglegunt. ubi pere
grinos se & hospites
nouerunt. Quia eni[m]
improprius gaudere
desiderant. esse in alie
no felices recusant.

Inusti aut[em] quanto
longius ab eterne pa
trie hereditate diuisi
sunt. tanto in terra
altius fundamenta
cogitationis figunt.

Hinc est quod ab ipso
humane conditionis
exordio. in electa prole
enoch septimus nascit[ur].

Hinc est quod cum pri
mum filium enoch
uocat. atq[ue] eius
nomine ciuitate[m] qua[m]
condidit appellat.

Enoch quippe dedicatio

140R

dicitur, Iniqui ergo se in primordiis dedi-
cant, quia in hac uita
que ante est cordis
radicem plantant.

Ut hic ad uocam floreat
& a sequenti patria
funditus aescant.

Justis uero enoch septi-
mus ortur, quia eos u-
itae festa dedicatio
in fine seruatur.

Hinc est quod ad stan-
te paulo abraham
in casulis habitat, quia
habentae fundamenta
ciuitate quam supnus
astifex construxit &
spectat. Hinc est
quod iacob gregem ouium
sequens humiliter gra-
ditur, atq; huic esau
obuiam ueniens,
tumultu multiplicis
comitatus eleuatur.

Quia nimirum & electi
hic elatione non habent.

& in bonis carnis reprobi
laxi tument. Hinc ad
ihl dñs dicit.

Si eligeris unum de po-
pulo terre, & consti-
tueris super te, non fa-
cia & sibi equos & equites.

Et tamen primus se
ab eodem populo elec-
tus, repente ut culmen
potestatis attingit,
tria milia sibi &
equites elegit. In el-
ationem protinus pro-
dit ad aedificationem
per septa culminis eripit.

Quia foras restringere
sub aequalitate non po-
terat, quod intus ani-
mus sup ceteros tume-
bat demonstrauit.

Quasi munitum sibi diues
ille tabernaculum
construxerat quidi-
cebat. Anima ha-
ber multa bona reposita
in annos multos.

“
“
“

140^v
" Requiesce comedere
" bibe & epulare

Sed quia eius tabernacu-
Sculum inuertitatis fun-
damentam non subsistit
Ilico audiuit

" Stulte hac nocte repelunt
" Sanimam tuam abste-
" que preparasti cuius
erunt, Bene ergo
" dicitur, Tabernacu-
" lum impiorum non
" subsistit, Quia autem
fugientis amatores
dum studiose se inpre-
sentibus construunt
Repente ad eterna
rapiuntur

EXPIIT
LIBER
OITMBS

INIPIIT
LIBER
NONVS

DERUERSE
WENTES SI
SEWEL AD
studium contrarietatis
eruperint. Siue
prauum seu rectum
quid a contradicentibus
audiunt aduersis hoc
responsionibus impug-
nant. Quia cum perso-
na p contrarietatem
displicat. Nec recta
que protulerint pla-
cent. E contra bono-
rum corda quibus odium
non uenit persona
sed culpa

147R

Sic peruersa diiudicant
 Ut quae recte dicuntur
 adsumant. Disce men
 dis quippe contra dicen
 tum sensibus exquisi
 ti arbitres resedent.
 & sic male prolata
 respuunt. Ut tamen
 adprobent quae exue
 ritate cognoscunt.

Sol & namq; inter spi
 narum multitudinem
 & iam defructe semine
 spica succrescere.

Cauta ergo manu ope
 rantis agendum est
 ut dum spina tollitur
 spica nutriatur.

Quatenus qui stuo &
 eradicare quod pungit.
 Nouerit seruare quod
 refect. Unde & bea
 tus iob qui ab al dach
 suter recte per inqui
 sitionem dixerat.

Numquid ds supplantat
 iudicium. Aut omps

subuertit quod iustu e

Quia uera in x-pochri
 tas robustaq; protu
 lerat. bene haec & con
 tra prauos generaliter
 prolata conspiciens.
 studium propriae de
 fensionis calcit. atq;
 audita protinus adpro
 bat dicens. Vere scio

quod ita sit. & quod
 non iustificatur homo
 compositus do.

Homo quippe do subpo
 situs iustitiam percipit.
 compositus amittit.
 quia quisquis se auctori
 bonorum comparat.
 bono se quod acciperat
 priuat. Qui enim
 accepta bona sibi arro
 gat. suis contra dm
 donis pugnat.

Unde ergo despectus
 erigitur. dignum est
 ut erectus inde destrua
 tur. SCS autem uir

147
quia omnis uirtutis
nr̄e meritum esse utiq̄
conspicit. Si ab interno
arbitro districte iudi
cetur. Recte subiungit̄,

” **S**I UOLUERIT CONTEN
” dere cum eo non pote
” rit respondere ei unū
” pro mille,

IN SCRIPTURA SACRA
millenarius numerus
pro uniuersitate sola
intellegi. Hinc & eni
psalmista ait,

” Verbi quod mandauit
” in mille generationes,

Cum profecto constat
quod ab ipso mundi
excordio usq; ad redemp
toris aduentum. per
euangelistam non
amplius quam septua
ginta & septem pro
pagines numerentur.

Quid ergo in millenario
numero. Nisi ad pro
ferendam nouam

sobolem perfecta
uniuersitas prescite
generationis & primum.

Hinc & per iohannē dicit̄,

” Et regnabunt cum eo
” mille annos. Quia
uidelicet regnum sc̄e
ecclesie uniuersitatis
perfectione solidatur.

Quia uero moxas multi
plicatur in denariō
ductur. Denarius
per semetipsum ductus
in millenarium tendi

tur. cum ab uno inci
pimus ut a millenariō
ueniamus. Quid hoc
loco unius appellatione.

Nisi bene uiuendi ini
tium. Quid millenarii
numeri plenitudine.
Nisi eiusdem bone uite
pfectio designatur.

Cum dño autem contem
dere est. non ei tribuere
sed sibi gloriam suā
uirtutis arrogare.

Sed sc̄s uir conspiciat
 quia qui summa tam
 dona percepit sed ac
 ceptis & tollitur. cunc
 ta que acceperat
 amittit & dicat

Si uoluerit contendere
 cum eo. non poterit
 respondere ei unum
 promille. Qui enim
 cum auctore conten
 dit. Unum promille
 respondere non sufficit

Quia qui de perfectione
 se erigit. habere se
 bene uiuendi nec Iniqui
 ostendit. Unū namq;
 promille respondere
 non possumus. quia
 cum de bone uite p̄fec
 tione & tollimur. hanc
 nos nec Inchoasse
 monstramus. Sed
 tunc de n̄ra infirmita
 te concutimur. Si quā
 sit Inmensa potentia
 iudicis considerando

pensamus. Unde
 & subditur

SAPIENS CORDE EST
 & fortis robore

Quid mirum si confito
 rem sapientiu sapien
 te dicimus. quem ipsa
 esse sapientia scimus.

Et quid mirum quod for
 te esse memorat
 quem hanc ipsam esse
 fortitudine nullus
 ignorat.

Sed sc̄s uir duob; uerbis in lau
 de auctoris prolatis.
 aliquid nobis intimat.
 unde nos ad cognitio
 nem n̄ram trepidos
 reducat. Sapiens
 quippe d̄r dicitur
 quia occulta n̄ra sub
 tiliter agnoscit. & esse
 fortis adiungitur
 quia ualenter cognita
 persequitur. Nec falli
 ergo anobis. quia sapi
 ens. Nec uitari. quia

7424

fortis est ual&

Nunc ut sapiens omnia
inuisibilis aspicit
Tunc ut fortis sine ullo
obstaculo quos repro-
bat punit. Quin hoc
quoque hic forte sapien-
tia ordinat. ut huma-
na mens cum contra-
auctorem se eleuat
ipsa se sua leuatione
confundat. Atque
& subditur.

” **QUIS RESISTIT EI**

” & pacem habuit

QUI ENIM CUNCTA MI-
rabiliter creat. ipse
ut creata sibi m& con-
ueniat ordinat. In
quo ergo conditori
resistitur. pacis conven-
tio dissipatur.

Quia inordinata esse
nequeunt. que supni
moderaminis dispo-
sitione. p̄odeunt.

Que enim subiecta dō

in tranquillitate per-
sisterent. ipsa se sibi
m& dimissa ^{secundum ordinem} confun-
dunt. Quia in se pa-
cem non inueniunt.
^{Cū auctori pacis resistere conantur}
cui uentura de super
in auctore contra-
dicunt. Sic summus
ille anḡs. Sicut sp̄s
qui subiectus dō incul-
mine stare potuisset.
sem& ipsum repulsus
pactus. quia p̄ nature
sue iniqu& uicinē foras
uacatur. Sic primus
hominum generis
pater. qui auctoris
p̄cepto resistit. car-
nis protinus contume-
liam sensit. Et quia
sub esse conditori per
obediencia noluit.
subre& ipso prostra-
tus. & pacem protinus
amisit. Bene ergo
dicitur. Quis resistit
ei & pacem habuit.

Sine ualiditate ualiditate

Quia peruersa mens
 unde se contra auctore
 erigit. inde se in se
 ipsa confundit.
 Resistere autem do dicitur
 cum repugnare
 eius dispositionibus
 conamur. Neque
 enim nra infirmitas
 incommutabili eius
 sententiae obuiat. Sed
 tamen quod ex plere
 non ualeat temptat.
 Nam saepe humana in
 firmitas occulte uim
 dispositionis agnoscit.
 Et tamen hanc si mutare
 ualeat appetit. con
 tra ire satagit. sed
 ipso gladio contradic
 tionis frangit. ^{unde} ordi
 ni interno sentitur.
 sed suis uicta conatib;
 ligatur. Habere ergo
 pacem resistens non
 potest. quia dum sup
 biam confusio sequitur.

quod stulte per culpa
 geritur. hoc ^{in iudicant} in agentat ^{mundicia}
 mirabiliter ordinatur.

Sed uir scs uirtute pro
 phetia sps plenus. cum
 confusione generali
 ter humane superbie
 conspicit. ad speciale
 malum protinus ple
 bis israhelice oculos
 mentis tenoit. & quae
 pena ^{erga} elatos omnes
 maneat. & unius gentis
 interitum ostendit.

Nam repente subiungit
 dicens . . .

” **QUI TRANSTULIT**
 ” montes. & nescierunt
 ” hi quos subuertit in fu
 ” rore suo . . .

I NSCRIPTURA SACRA
 sepe montium nomine
 predicantium altitu
 do signatur. De quib;
 per psalmistam dicit.

” Suscipiant montes pa
 ” cem populo tuo . . .

Electi quippe prædica-
tores æternæ patrie
non in merito montes
uocantur. quia per
uite sue celsitudine
lma terrarum dese-
runt. & celo propin-
qui fiunt. Sed mon-
tes ueritas trans-
tulit. cum prædica-
tores scōr. a iudee

obstructione

obduratione subtra-
xit. Unde recte & iā
per psalmistā dicitur

“ Transferuntur mon-
tes in cor maris ”

In corde enim maris
montes translata sunt
cum prædicantes
apostoli. a iudee p-
fidia repulsi ad intel-
lectum gentium ue-
nerunt. Unde ip-
si quoq; in suis actib;
dicunt. Uobis oport-
tebat primum loq̄i
uerbum dī. sed quia

“ repellitis illud &
“ indignos uos iudicas-
“ tis æternæ uite. ec-
“ ce conuertimur
“ ad gentes. Sed
hanc eandē in trans-
lationē mentium
hii ipsi nescierunt
qui in dñi furore sub-
uersi sunt. Quia
cum de suis finibus
hebrei apostolos pel-
lerent. lucrum se-
fecisse arbitrati sunt
quod prædicationis
lumen amiserunt.

Exigentibus quippe
meritis iusta animi
aduersione percussi
tantam intellegen-
tiae errore cæcati
sunt. Ut quod luce-
perderent. hoc esse
gaudium putarent.
Sed repulsi aposto-
lis pro manu prota-
nus principē titum.

144R

Iudea destruitur atq;
 incunctis gentibus
 sparsa dissipatur
 Unde & translatis mon-
 tabus recte subiungit
Qui commouet terram
 de loco suo & columnae
 eius concutientur
 De loco quippe suo
 terra commota est
 cum plebs israelitica
 de iudeae finibus euulsa
 Nimirum colla gentibus
 um subdidit quia
 subdi auctori recusauit
 Quae illic terra colum-
 nas habuit quia in sa-
 cerdotes & principes
 legis doctores atque
 phariseos ruitura
 eius pertinacia struc-
 tura surrexit
 In ipsis namq; littere
 aedificium tenuit &
 tranquillitatis suae
 tempore sacrificiorum
 carnalium quasi sup

in **O**posite fabrice
 onera portauit
 Sed translatis montibus
 columnae concusse sunt
 quia subductis a iudea
 apostolis. Nec ipsi
 uiuere in illa pmissi
 sunt quia illa uite
 predicatorum & puler
 Dignum quippe erat
 ut terrenam patriam
 sub acti perderent
 cuius amore nequa
 quam uerit^{tunt} celestis
 patrie milites impug-
 nare Sed & pul-
 sis scis doctori-
 bus iudea funditus
 corruit & iusto lu-
 dicantis & amine in
 erroris sui tenebras
 oculos mentis clausit
 Unde adhuc subditur
Qui precipit soli
 & non oritur & stel-
 las claudit quasi
 sub signaculo

corruit
 fabrice

144
N^o Liguando
namq; in sacro elo
quio solis nomine pre
dicato^m claritas de
signatur. Sicut per
Iohannem dicitur.

” Factus est sol utraque
” cilicinus. In extremo
quippe tempore sol
quasi cilicinus saccus
ostenditur. quia ful
gens uita predican
tium. ante reprobo
rum oculos aspera
& despecta. monstra
tur. qui stella
rum quoq; claritate
figurantur.

Quia dum recta pecca
toribus predicant.
tenebras nre noctis
inlustrant. Unde
& subductis predi
catorib; per prophe
tam dicitur. Prohi
bete sunt stelle pluuiarum.
” Quia uero

sol per diem fulget.
Stelle obscuritatem
noctis inradiant.

Et plerumq; in sacro
eloquio diei appella
tione eterna patria.
Noctis autem nomine
presens uita signatur.

Predicatores sci & sol
nr̄is oculis fiunt cum
contemplationem
nobis uere lucis aperi
unt. & uelut stelle
intenebris lucent. cum
per actiua uitam pro
futuris nr̄is necessi
tibus terrena dispo
nunt. Quasi in die
ut sol coruscant. cum
ad contemplandam
interne claritatis
patriam. mentis nre
aciem subleuant.

Et quasi stelle in nocte
resplendent. quia
& cum terrena agunt
offensurum lamq;

nri operis pedem
& exemplam suae recti-
tudinis dirigunt

Sed quia & pulsus pre-
dicatoribus non fuit
qui plebi iudaice in p-
fidae nocte resplen-
deret uel claritate
contemplationis
ostenderet uel actiue
uite lumen aperiret

Veritas quippe quae
hanc repulsa deseru-
it subtracto predi-
cationis lumine
merito suae prauita-
tis & cecauit Recte
dicitur Qui praece-
pit soli & non ortur
& stellar claudit
quasi sub signaculo

Orii quippe ei solem
noluit aqua predi-
cantium animum
deuertit & quasi
sub signaculo stellar
clausit quidum

praedicatorum suos p-
silencium intra se &
ipsum retinuit caecis
iniquorum sensibus
caeleste lumen abscon-
dit Pensandum
uero est quia id
circo aliquo sub sigillo
claudimus Ut hoc
cum tempus congruit
ad medium profera-
mus & sacro elocio
ad testante didicimus
quod iudea quae nunc
desertur ad sinum
fidei in fine colligat

Hinc namque per ai-
am dicitur Si fuerit
numerus filiorum
ih̄t quasi arena ma-
ris reliquae saluae fi-
unt Hinc paulus ait
Donec plenitudo gen-
tium introiret & sic
omnis ih̄t saluus fiet

Qui igitur praedicatorum
suos nunc iudeae

oculis subtrahit. sed
 post modum ostendit.
 Quasi sub signaculo stel-
 las clausit. ut abscon-
 sis prius. & post conus-
 cantibus astrorum
 spiritalium radius.
 Noctem suae perfidiae.
 & nunc repulsa non
 uideat. & tunc inlu-
 mina deprehendat.
 Hinc est quod duo illi
 & unum praedicatores
 dilata morte sub-
 tracti sunt. Ut ad p-
 dicationis usum in fine
 reuocentur. De quibus
 per Iohanne dicitur.
 Hi sunt duo & oliuae &
 duo candelabra in
 conspectu dñi terre
 adstantes. Quorum
 unum in euangelio
 per semetipsam ueritas
 pollicetur dicens.
 " Helias uenturus est.
 " & restituet omnia.

Quasi ergo sub signaculo
 stelle clausae sunt.
 qui & nunc occultantur
 ne appareant. & post
 ut prod esse ualeant
 apparebunt.

Sed tamen plebs Isra-
 helitica quae uertim
 in fine colligitur. in
 ipsis scæ ecclesiae & or-
 dis crudeliter obdurat.

Nam praedicatores ueri-
 tatis rennuunt. uerba
 adiutorum spreunt.

Quod tamen mira auc-
 toris dispensatione
 agitur. Ut nimirum
 praedicantium gloria
 quae recepta in uno
 populo latere pote-
 rat. In agnitione
 omnium gentium
 praerogauit. Unde
 & apte mox subditur.

QUI EXTENDIT CELOS
 solus.

Quid namq; celorum

146
146R
nomine. Nisi hæc ea
dem cælestis prædi
cantium uita signat,
De quibus p̄ psalmistam
dicitur, Cæli enar
rant gloriam dei.
& ipsi igitur cæli ipsi
sol esse memorantur,
Cæli scilicet quia inter
cedendo protegunt,
Sol autem quia prædi
cando uim luminis
ostendunt. Commo
ta igitur terra cæli
scitenti sunt. quia cum
iudea ad uim persecu
tionis infremuit
apostolorum uitam
dñs incunctarum
gentium cognitione
dilatauit. & illa
piudicium in mundum
dispergitur. isti ubiq;
per gratiam in honore
tenduntur. Angusti
quippe cæli fuerant.
cum una plebs tot

egregios prædicato
res tenebat, Quis
enim gentilium p̄cni
nosset. si in solius isra
helitici populi rema
neret. Quis pauli
uiritates agnosceret.
Nisi hunc iudea ad
nr̄am noticiam perse
quendo transmiseret.
Ecce iam qui plagis &
contumeliis ab isra
helitica plebe repulsi
sunt. per mundi fines
honorantur,
Solutus ergo dñs cælor
tetendit. qui secreta
mira dispensatione
consilii prædicatores
suos unde permisit
in una gente opprimi
fecit in mundi cardini
bus inde dilatari,
Sed neq; ipsa hæc præsen
ti dedita mundo gen
tilitas. cum culpas eius
apostolorum lingua

corripuit uerba uite
libenter accepit

Nam protinus in elatio
ne contradictionis
intumuit. Atq; ad oculi
delitate se persecutionis
excitauit. Sed que
predicatio nisi uer
bis contraire sentitur.
Signorum citius am
miratione temperat.

Unde apte quoq; in auc
toris laude subiungit.

**Et graditur super
fluctus maris**

Quid enim maris
nomine. Nisi in bo
norum nece seuiens
mundi huius amari
tudo signatur.

Oequo & per psalmista
dicitur. Congre
gans quasi in utrem
aquas maris. Aquas
& enim maris quasi
in utrem dñs congre
gat. cum miro

moderamine cuncta
disponens. In suis clau
sas a cordibus carnaliu
minas frenat.

Sup fluctus ergo maris
dñs graditur. quia cum
se procelle persecutio
nis erigunt. miracu
lorum eius obstupe
factione franguntur.
Qui enim tumores huma
ne uesanie mitigat.
quasi erectas in cumulo
undar calcat.

Nam cum morem suum
gentilitas destrui noue
conuersationis predi
catione conspiceret.
Cum mundi huius diui
tes elationis sue con
traite facta pauperu

Cum sapientes seculi
aduersari sibi imperi
torum uerba pensa
rent. in persecutionis
tempestate tumuerunt.
Sed qui uerborum

aouersitate commoti
 aopere secutionis pro
 cellas insiliunt
 signorum ut diximr
 admiratione tempe
 rantur, Tot ergo
 in his fluctibus dñs
 gressor posuit. quod
 superbis persecutori
 bus miracula osten
 dit. Unde bene rur
 sum p psalmista dicit,
**Mirabiles elationes ma
 ris. mirabilis in excel
 sis dñs, Quia contra
 electorum uitam ad
 persecutionis undas
 mundus se mirabiliter
 extulit. Sed has sup
 norum conditor sub
 leuata uirtute præ
 dicantium mirabiliter
 strauit. Ministros
 & enim suos plus osten
 dit posse p miracula
 quam potestates terre
 ne timere p iram,**

Quod bene & iam per
 hieremiam dñs. & te
 riora narrans. Intè
 riora denuntiat dicens,
 " Posui harenę mäsisi.
 " Terminu. præceptu
 " sempiternum quod
 " non preteritit. &
 " commouebuntur. &
 " non poterunt, & intu
 " mescent fluctor eius.
 " & non transibunt illu,
Harenam quippe dñs
 mari terminum posu
 it. quia ad frangendam
 mundi gloriam ablat
 tos & pauperes elegit,
Cuius nimirum maris
 fluctus intumescunt
 cum potestates seculi
 ad ^{com}minatione perse
 cutionis exiliunt
 sed transire arenam
 nequeunt. Quia
 despectorum miracu
 lis. & ^{ad} humilitate fran
 guntur.

Sed dum mare seuit
 Dum per insanie sue
 fluctus erigitur qui
 tamen uirtutis Intra
 me ostensionis calcet.

Sic ecclesia proficit
 atq; ad statum sui
 ordinis per temporū
 incrementa consur
 git. Unde & apte
 mox subditur.

” **QUI FACTI ARCTURŪ**
 ” & ORIONIS & HIADAS
 ” & INTERIORA AUSTRI.

Nequaquam sermo
 ueritatis uanas
 esiodi arati & calli
 macei fabulas sequi
 tur. ut arcturum no
 minans & tremam
 stellarum septem
 caudam urse suspice
 tur. & quasi orion
 gladium teneat.
 asinator Insanus.

Hæc quippe astrorum
 nomina acultorib;

sapientie carnalis in
 uenta sunt. Sed scrip
 tura sacra. Sicut
 cisco eisdem uocabulis
 utitur. ut res quas in
 sinuate appetit. notā
 tia usitate appellati
 onis & primūntur.

Nam si astram quæ
 uellæ per ignota nob
 nomina diceret. ho
 mo pro quo hæc eadem
 scriptura facta est.
 nesciret. procul dubio
 quid audiret.

Sic igitur infatigabile ^{sacro} eloquio
 sapientes di sermone
 trahunt a sapientib;
 seculi. Sicut in eo
 pro utilitate hominis
 uocem in se humane
 passionis ipse conator
 omnium sumit. di.
 Ut uidelicet dicat.

Penitet me fecisse ho
 minem super terram.
 Cum profecto constet.

148R

quia his quicuncta
prius quam ueniant
conspicit. nequaquam
aliquo fecerit. quod
penitendo respicit.

Quid ergo mirum si
spiritalis uiri utantur
uerbis carnalium
quando ineffabilis &
creator omnium dñs
ut ad intellectum suum
carnem pertrahat
in se ipso carnis sermo
nem format.

In scriptura igitur sa
cra nota astrorum
nomina audiuimus
de quibus astris ser
mo mouetur agnos
cimus. Cum uero
que narrentur
astra perpendimus
restat ut & eorum
nominibus ad spiritalis
intellegentiae archana
surgamus. Neq; eni
iuxta litteram misum

aliquo dicitur. quod
dñs astartum orionas
& hyadas fecit.

De quo nimirum constat
quia omnino in mun
do nihil sit quod ipse
non fecerit. Sed res
uir hanc fecisse dñm
dicit. per que signari
proprie ea que spiri
tuditer geruntur in
tellegit. Quod namq;
asturi nomine qui
in caeli axe constitu
tus. septem stellarum
radius fulgit. Nisi
ecclesia uniuersalis
& primum. Que in
iohannis apocalipsi
p septem ecclesias
septemq; candelabra
figuratur. Que du
dona in se septi formis
gracie sps continet.
claritate summe
uirtutis in radians.
quasi ab axe ueritatis

148^v
lucis. Pensandum
quoque est quod astu-
rus semper uersatur. &
numquam mergitur.
Quia sancta ecclesia per-
secutiones iniquorum sine
cessatione tolerat.
Sed tamen usque ad mun-
di terminum sine defec-
tione durat. Saepe
namque eam reprobi
quia usque ad interitum
ne persecuti sunt.
Quasi hanc funditus
extinxisse crediderunt.
Sed eo multiplicius ad
statum sui prouectus
redit. quo inter ma-
nus frequentium mo-
riendo laborauit.
Asturus ergo dum
uersatur. erigitur.
Quia tunc sancta ecclesia
ualentius in ueritate
reficitur. cum arden-
tius proueritate fati-
gatur. Unde apte

quoque post. asturum.
propterea orionas subdit.
Oriones quippe in ipso
pondere temporis
hiemalis oriuntur.
suoque ortu tempestates
excitant. & maria
terrasque per turbant.
Quid igitur post asturum
per oriones. Nisi mar-
tyres designantur.
Quidum. sancta ecclesia ad
statum praedicationis
erigitur. pondus pre-
quentium molestiasque
passuri ad caeli faciem
quasi in hieme uenerunt.
His & enim natis. mare
terraeque turbata est.
quia dum gentilitas
mores suos destrui
illorum fortitudine
apparente doluit.
in eorum nece non so-
lum iracundos ac tur-
bidos. sed & iam pla-
cidos erexit.

149
Ex orionibus itaque
hiemps horruit quia
clariscente scōrum
constantia frigida
mens infidelium ad
tempestatē se prœu
tionis & citauit.

Oriones ergo cælum
edidit cum scā acce
sia martyres misit.

Quidam loqui secta
ruchibus ausi sunt om
ne pondus & frigoris
aduersitate paulerunt.

Bene autē protinus hy
adas subdit que u
uenescence uerno
a cæli faci ē prodeunt.

Et cum sol iam caloris
sui uires & erit osten
duntur. Illius quip
pe signi initus inhe
rent quod sapientes
sæculi taurum uocant.

Ex quo augeri sol inci
pit atq; ad & tenden
da diei spatia feruen

149R
tior & surgit. Quiltaq;
post orionas hyadu
nomine. Nisi doctores
scæ ecclesie designant.

Qui subditas martyri
bus eo iam tempore
ad mundi notitiam
uenerunt quo fides
clarius elucet.

Et repressa infidelita
tis hieme altius per
corda fidelium sol
ueritatis calēt. Qui
remota tempestate
persecutionis & pleris
noctibus longis infide
litate; tunc scæ acce
sue orti sunt cum ei
lam per credulitatis
uernum lucidior annus
aperitur. Næ inmeri
to doctores scā hyadu
nuncupationis signant.

Creo quippe eloquio
hiedus pluuia uocat.
& hiades nomina
apluius acciperunt.

quia ortu procul du-
bio imbres ferunt.
Bene ergo hyadum ap-
pellatione & pressi-
sunt quia ad statum
uniuersalis ecclesie
quasi in caeli faciem
deducta sup harente
terram humani pecto-
ris sc̄e praedicationes
imbres fuderunt.
Sic enim praedicationis
sermo pluuia non
esset moyses mini-
me dixisset.
"Expectetur sicut pluuia
eloquium meum.
"Nequaquam per esua
ueritas diceret.
"Mandabo nubibus ne
pluant imbrem. Atq;
hoc quod paulo ante
praediximus. Quam
obrem prohibere sunt
stelle pluuiarum.
Cum ergo hyades cum
pluuis ueniunt.

ad caeli spatia altiora
sol ducitur. quia ap-
parente doctorum
scientia dum mens nra
imbres praedicationis
infunditur. fidei ca-
lor augetur. & profusa
terra ad fructu profe-
cit. cum lumen & haec
rite signis. Et quia
uberius frugem boni
operis reddimus
dum sacre eruditio-
nis flamma in corde
clarius ardemus.
Dumq; per eos diebus
singulis. magis ma-
gisq; scientia caelestis
ostenditur. quasi in
testi nobis luminis
uestrum tempus ape-
ritur. ut nouus sol
nr̄is mentib; rutat
& eorum uerbis nob
cognitōs se ipso coti-
die clarior micat.
Arguente & enim

mundi fine. superna
scientia proficit. &
largius cum tempore
excrescit, Hinc nam
que per danielem
dicitur, Per transi
bunt plurimi. & mul
tiplex erit scientia,

Hinc iohanne in priorē
parte reuelationis
angelus dicit,

Signa quæ locuta sunt
septem contraria,

Cui tamen in eiusdem
reuelationis termi
nam præcepit dicens,

Nesignaueris uerba
prophætie libri huius,

Part quippe reuela
tionis anterior signa
re præcipitur. testi
nus prohibetur,

Quia quidquid in scæ
æcclesie inicitur la
tuit. finis cotidie
ostendit, Nonnulli
uero a græca littera

quæ. y. dicitur ^{150 R}
hyadas occupari nun
cupantur ^{arbitratur} Quod si
ita est. significatio
ni quam diximus con
trariū non est,

Doctores & enim his
stellis non inconueni
enter expressi sunt
quæ aliteris nomen
trahunt, Sed quā
uis hyades. Sabeus
dem littere uisione
non discrepent.
certum tamen est
quia hyædus. Im
ber dicitur. & ostē
pluuias adportant,

Vir igitur sc̄i redemp
tionis nr̄æ ordine
contemplatus admi
ratur. atq; admi
rans & cla
mā di cens,

Qui extendens cælos
& graditur super
fluctus maris

qui facit astarturum
 & orionas & hyadas,
 Extensis & enim caelis
 dñs formauit astarturū
 quia in honore dē deduc
 tis a postolis. In caelesti
 conuerratione funda
 uit ecclesiam,
 Formato quoq; astarturo
 fecit orionas. quia
 roborata fidei uniuers
 salis ecclesiae contra
 procellas mundi edi
 dit martyres,
 Editis quoq; orionib;
 protulit hyadas.
 quia conualescentib;
 contra aduersa
 martyrib; ad infun
 dendam ariditatem
 humanarum cordiū
 doctrinā contulit
 ma gistorū,
 Isti itaq; sunt
 astrorum spiritaliū
 ordines. quidam
 summis uirtutibus

eminent. semper
 & supernis lucent,
 Sed post ista quid restat.
 Nisi ut scā ecclesia
 laboris sui fructum
 recipiens. ad uidentia
 supne patrie intima
 pueniat, Unde &
 apte quia dixit. qui
 facit astarturum &
 orionas & hyadas.
 protinus addidit &
 interiora austru,
 Quid namq; hoc in lo
 co austru nomine.
 Nisi feruor scī sps
 designatur, Quod u
 repleūus quisq; fue
 rit. ad amorem pa
 trie spiritalis ignescit.
 Unde & sponsi uoce
 in canticorum canti
 cis dicitur. Surge
 aquilo. & ueni auster.
 perfla hostum meū
 & fluant aromata
 illius, Austro quippe

ueniente Aquilo
surgens recedit. Cum
aduentu sc̄i sp̄s & pul
sus antiquus hostis
quinque corpore mente
constrinxerat dese
rit. atq; hortum
sponsi auster perflat
ut aromata defluant.

Quia nimirum dum sc̄a
ecclesia donorū suorum
uirtutib; sp̄s ueritatis
impleuerit. ab ea lon
ge lateq; odoris boni
operis aspargit.

Interiora ergo austru
sunt. occulta illi ange
lorū ordines & sacre
tissimi patrie caeles
tis sinus. quos imple
calor sp̄s sc̄i. Illuc
quippe sc̄orū anime
& nunc corporibus
exiit. & post corpo
ribus restitute pue
niunt. & quasi astra
in abditis occultant.

Ibi per diem quasi in ^{157 R}
meridiano tē pore
ardentius solis ignis
accenditur. Quia
conditoris claritas
mortalitatis nr̄e lin
pressa caligine ma
nifestius uidetur.
& uelud sphaerae radi
us ad spatia altiora se
eleuat. Quia desemet
ipsa nos ueritas subti
lius inlustrat.

Ibi lumen intae con
templationis sine
interueniente cesti
tur umbra mutabili
tatis. Ibi calor sum
mi luminis. sine ulla
obscuritate corporis.

Ibi inuisibiles angelo
rū chori. quasi astra
in abditis emicant.

Quae eo nunc ab homi
nib; uideri nequeunt.
quo flamma ueri
luminis altius

perfunduntur
Ual de itaq; mirum
 est quod missis apos-
 tolis dñs celos teten-
 dit. Quod tempera-
 tis persecutionum
 tumoribus maris fluc-
 tur gradiens repressit
Quod solidata ecclesia
 asturum statuit
Quod roboratis contra
 aduersa martyrib;
 orionas misit
Quod replexis in tran-
 quillitate doctorib;
 hyadas præbuit
Sed post hæc ualde
 est ammirabile qd
 sinum nobis cælestis
 patriæ quasi interio-
 ra austru præparauit
Pulchrum est omne
 hoc quod quasi in celi
 facie diuina dispen-
 satione cernitur. sed
 longe illud & incon-
 parabiliter pulchus.

ad quod inuisibiliter
 peruenitur. Unde
 bene rerum sponsus
 in sponse sue laudib;
 dicit. Quam pul-
 chra es amica mea
 quam pulchra es
 oculi tui columbarū.
 Absq; eo quod in trin-
 secus lateat. Pulchra
 narrat & pulchra
 replicat. Quia alia
 est pulchritudo mo-
 rum in qua nunc
 cernitur. atq; alia
 pulchritudo premio-
 rum in qua tunc p-
 conditoris sui specie
 subleuatur. Cuius
 uidelicet membra
 omnes electi quia
 ad cuncta simpliciter
 incedunt. eius oculi
 columbarum uocan-
 tur qui magna luce
 irradiant quia &
 signorū miraculis

coruscant. Sed quan-
 tum est omne hoc
 miraculum quod uide-
 ri potest. Illud de in-
 ternis miraculum e-
 mirabilius. quod uideri
 nunc non potest.

De quo illic apte subdit.
 Absq; eo quod intrinse-
 cus lateat. Magna
 quippe gloria aperta
 operis. sed longe in-
 comparabilis occulte
 remunerationis.

Quod ergo p[er] beatum
 iob astrorum nomi-
 ne. hoc salomonis
 uocibus oculorum
 appellatione signat.

Et quod p[er] salomonem
 dicitur. Absq; eo quod
 intrinsecus lateat.
 hoc nobis beatus iob
 intimat. cum austru
 interiora comendat.

Sed ecce uir sc[ilicet] ext[er]io-
 ra mirans. Interiora

considerans. aperta
 narrans. occulta pene-
 trans. Omne quod
 interius & ext[er]iusque
 agitur. dicere conatur.
 Sed opera summe mag-
 nitudin[is] quando ex-
 plicit lingua carnis.
 Unde apte mox haec ea-
 dem opera melius de-
 ficiendo conpraehen-
 dit dicens.

” **QUI FACTI MAGNA**
 ” & inscrutabilia & mi-
 ” rabilia quorum non
 ” est numerus.

DIUINIS FORTITUDINIS
 facta tunc uerius ex-
 plemus. cum haec nos
 explere non posse cog-
 noscimus. Tunc fa-
 cundius loquimur. cu[m]
 ab his obstupescendo
 recedimus. Ad narra-
 da quippe di opera
 habet defectus noster.
 quam sufficienter

exerat linguam suam.
 Utque comprehendere
 idonee non ualeat. hæc
 idonee mutis laudat,
 Unde bene per psalmis
 tam dicitur,
 " Laudate eum in potentia
 " tibus eius. laudate eum
 " secundum multitudinem
 " magnitudinis eius.
 Ille quippe dñm
 secundum multitudi-
 nem magnitudinis
 laudat. qui se succum-
 bere in eius laudibus
 & plene considerat,
 " Dicit ergo, Qui facit
 " magna & inscrutabi-
 " lia & mirabilia quorū
 " non est numerus,
 Videlicet magna uirtu-
 te inscrutabilia ratio-
 ne. innumerabilia
 multiplicitate,
 Diuina ergo opera que
 explere dicendo non
 potuit. facundius

deficiendo non finiunt,
 Sed inconsideratione
 rerum. quorū longe
 & tranos ducimur.
 qui hoc ipsum quoque
 quod erga nos agitur
 ignoramus, Unde
 & apte subiungit,
 " **S** I UENERIT AD ME
 " non uidebo eum. & si
 " abierit non intellegat,
 Sed clusio quippe
 Sab internis gaudiis
 genus humanum & i-
 gente culpa. mentis
 oculos perdidit. &
 quo meritorū suorū
 passibus graditur nescit,
 Sæpe enim donū est
 gratiæ quod iram
 deputat, Nam ple-
 rumque gratiā estimat
 dona uirtutū. & tamen
 eisdem donis elatus
 corrumpit, Plerumque
 uelut iram incūit
 aduersa temptationū.

& tamen eisdem temp
tationibus pressus

ad uirtutum custodia
cautior exurgit

Quis enim dō se propin
quare non aestimet
cum supernis & cres
cere muneribus agnoscit

Cum uel prophētie donū
uel doctrine magiste
rium percipit uel ad
excelsam curatio
num gratiam conua
lescit

Et tamen
sepe mens dum de uir
tutis suae securitate
resoluitur. Insidiantē
aduersario inopinatē
culpe telo pforatur

Et inde dō in aeternō
longe fit. unde ei ad
tempus sine cautele
custodia propinquauit

Et quis se derelictum
tam gratia diuina non
deputet. cum post &
perimentum munditiae

laccessire carnis temp
tationibus uideat. Inho
nesta ad animum
congeri. & ante cogi
tationis oculos non
nulla improba & in
munda uersari

Et tamen cum fatigant
ista nec superant

Nequaquam per pollu
tionē trucidant. sed
per humilitatem ser
uant. Ut infirmā

animus in temptatio
ne deprehendens
totum se ad iuuita
tis adiutorium confe
rat. & sui fiduciam
funditus amittat

Sicq; fit. ut inde altius
dō inhereat. unde se
ad dō profundius cēci
disse suspirabat

Necessus igitur reces
susq; di a mente nra
minime cognoscit.
quousq; rerum

Alternantium finis
 ignoratur, Quia &
 de temptatione incer-
 tum est. utrum probe
 an trucidet. & de
 donis nequaquam
 deprehenditur. utri
 hinc desertas remu-
 neret. an inuia nutri-
 at. ut ad patriam p-
 ducat. Homo ergo
 ab inferis gaudiis
 semel pulsus. clausas
 contra se. tanuas
 se & e spiritalis aspi-
 ciat. atq; a se & ipso
 foras proiectus. Incar-
 nem gemat. & ceca-
 tatis suae damna con-
 siderans dicat.

” Si uenerit ad me non
 ” Si uidebo eum. & si abie-
 ” rit non intellegam.
 Nisi aperte deplorat
 dicens. Postquam
 semel sponte oculos
 perdedi. quomodo que-
 rere

noctis caecitatem pa-
 tior. nec ortum lam-
 nec occasum agnosco.
 Et tamen homo qui in
 infirmitatis pena
 praemittitur. & cecita-
 tis suae caligine gra-
 uatur. ad superne
 lucis iudicium prope-
 rat. Ut suorum actu
 uirratione reddat.
 Unde mox subditur

” **S**I REPENTE INTERRO-
 ” gatus quis respondebit ei.
Repente dō INTERRO-
 gat. cum nos ad dis-
 trictione sui exami-
 nis inopinatos uocat.
 Sed interrogacione
 illius respondere
 homo non sufficit.
 qui si remota pietate
 tunc discutatur. In
 illo examine & iam
 iustorum uita succum-
 bit. Uel certe inter-
 rogat. cum duris

nos percussioibus pul-
 sat. Ut cum mens nra
 magna de se intran-
 quillitate destimat
 sem& ipsam ueraciter
 qualis sit in perturba-
 tione deprehendat.
 Et plerumq; quim percu-
 titur gemit. Sed res-
 pondere non sufficit.
 quia & ipsa ei percus-
 sionis suae aduersitas
 displicet. Sed tamen
 sem& ipsum homo
 considerans taceat
 & diuina iudicia discu-
 tere m&uit. quia esse
 se puluere agnoscit.
 Unde & per paulu dicit.
 O homo tu quis es qui
 respondeas do.
 Respondere do non pos-
 se conuincitur. qui ho-
 mo nominatur.
 Quia per hoc quod homo
 sumptus est. iudicia
 supna discutere dignus

non est. Unde hic
 quoq; apte subiungit.
Uel quis dicere ei
 potest quis ita facis.
Victoris facta seap
 in ^{or} discussa uene-
 ran da sunt. quia
 iniusta esse nequa
 quam possunt.
Ratione quippe de oc-
 culto eius consilio
 querere. Nihil est
 aliud quam contra
 eius consilium supbire.
Cum ergo factorum
 causa non deprehen-
 ditur. Restat ut sub
 factis illius cum humi-
 litate taceatur.
Quia nequaquam suffi-
 cit sensus carnis. ut
 secreta penetret
 maiestatis.
Qui ergo in factis di ra-
 tionem non uidet. infir-
 mitate suam conside-
 rans. quis non

154^v
uideat. rationem uideat.
Unde paululum quoque
subrequenter adiungit.

” **N**UQUID DICIT FIG
” mentū ei qui se fine
” xit. quare me
” finexisti sic.

Quo enim se cernit
a figmentū diuini ope
ris. eo semetipsum
reclarguit ne contra
manum resultat ope
rantis. Quia qui be
nigne quod non erat
fecit. quod est inius
te non deserit.

Ne semetipsam ergo in
percussione mens reclat.
& quod adprehende
re non ualeat non sequi
rat. Ne si diuine ire
causa discutitur. am
plius discussa prouo
catur. & quam pla
casse humilitas
poterat. inextinguibi
liter supbia accendat.

Unde apte quoque de hanc
eamdem iram protinus
subditur.

” **D**S cuius resistere
” ire nemo potest. sub
” quo curuantur qui
” portant orbem.

Mirum ualde quod
ire di nullum posse
resistere dicitur. cum
multos indignationis
supne animaduersionis
obuiasse eloquia
diuina testantur.

Ne non ire di moyses
restitit. qui pro cadente
populo erectus. ipsum
superne percussione
impetum. mortis sue
oblatione restringit
dicens. Dimitte illis
hanc noxam alioquin
dele me de libro tuo
quem scripsisti.

Ne non ire di aaron resti
tit. cum inter uiuentes
ac mortuos. turabulum

sumpsit cum animo
aduersionis ignem in
censi fumo temperauit.

Non finees ire di
restitit qui luxorian
tes cum alienigenis
in ipso cotu trucidans
zelum suu diuine in
dignationi optulit
& furorem gladio
placabit. **N**on
dauid ire di restitit
qui angelo feriente
se offerens placatio
nis gratia & ante te
pus propositum exigit.

Non helias ire di
restitit qui longo iam
tempore terra aente
sub ductas de celo plu
uias uerbo reuocauit.

Quomodo igitur diuine
ire di nullum posse
resistere dicitur. cum
multos sepe restitisse
exemplis existetibus
demonstratur.

Sed si subtiliter & hae
beati iob eloquia &
eorum facta pensa
mus & uerum cognos
cimus quia diuine
ire non resistitur &
uerum quia multi sae
pe restiterunt.

Omnes & enim sci qui se
di obuiant ab ipso acci
piunt. ut contra im
pium percussione
eius opponantur atq;
ut ita dixerim cum ip
si se erigunt contra
ipso. Eosq; diuina
uis sibi opponit se cum
quia in eo quod aduer
sum se ^{ad hunc} saepe uenientes
iram furoris optinent.
Intus eos gratia
irascens fouet.

Et famulantes interius
leuat. quos quasi ad
uersantes exterius
tolerat. Portat ergo
contradictionem

155^v
deprecantium qua
aspirat & uelud no
lenti inponitur qd
ab ipso ut fiat impe
ratur. Moysi &
enim dicit. Deme
te me ut irascatur
furor meus contra
eos & deleam eos
faciamq; te ingentē
magnam.
Quid est seruo dicere.
Dimitte me. Nisi
deprecandi ausum
prebere. Nisi apte
diceretur. Pensa
quantum apud
me ualeas & cognos
ce quia obtinere
poteris. quid quid
pro populo & oras.
Quod qua haec mente
agatur. statim
uenia subiuncta
testatur. Cum
uero supna indig
natio sese ut ita

dixerim medullitus
mouet. hanc opposi
tio humana non rei
net. Ne se utiliter
cuius libet deprecatio
obicit. cum semel dicit
aliquid ab inimicis
irascendo disponit.
Hinc est enim quod
moyses qui statum
totius plebis apud
dnm suis precibus
terfit. dumq; se obice
obtulit diuine iracun
die uim placabit.
Nop & ram ore ueni
ens & pro aequa & hi
bitione diffidens
se promissionis terra
ingredi dno irascente
non potuit. Et saepe
hac de re affligitur.
sepe desiderio se exci
tante turbatur &
dispositae ultionis
iracundie repellere
a se m& ipso n̄ ualuit.

157 R

qui hanc uolente dno
 & apopulo amouit,
Hinc dauid quia pro
 strata plebe post
 modum angeli gladii
 prece conpercutit
 prius plorans & hie
 iulans nudis pedib;
 filium fugit
Et quo usq; perpe
 trati facinoris
 uitia ad plenum
 recipere iram di
 nequaquam ualuit
 pro se & ipso tempe
 rare. Hinc helias
 ut homo paruum
 aliquid quasi de diui
 na animaduersione
 sentiat & qui uerbo
 celos aperuit ante
 indignatione mulie
 ris terram per de
 sertum fugit
Et pro se & ipso infir
 matus in formidine
 qui furore di placat

alio per interuentione.
Ire igitur di & resisti
 uale quando ipse
 qui irascitur optula
 tur. & resisti omni
 no non uale quando
 & ulciscendo excitat
 & ipse prece[m] que
 ei funditur non aspi
 rat. Hinc ad hie
 mia dicitur
Tu ergo noli orare pro
 populo hoc & ne
 adsumas pro eis lau
 dem & oratione[m] quia
 non & audia in tempo
 re clamoris eorum
 ad me. & rursus
Si steterit moyses &
 samuel coram me.
 Non est anima mea
 ad populum istum.
Quare queri ualiter
 potest quoniam felices
 tot antiquiorib; ple
 trib; ad effundenda[m]
 prece[m] moyses

in medulla
 hanc opp
 mana non
 cre ualua
 bk depreca
 cum semel
 abittimis
 lo dispoit
 m quod
 itatum
 ut appo
 pcedon
 m q; se ob
 nime irac
 lacabit
 reb uer
 aque &
 ppendit
 tionis tern
 no irascem
 cepe
 igitur
 no se &
 batur &
 ul tioni
 e repell
 non ualua

& samuhel tantum mo-
 do prestantius elā-
 gantiusq; nominant.
 Quod tamen facile
 agnoscimus. Si eius
 quidiligere & inimi-
 cos præcipitur. cari-
 tatis merito pensam.
 Conditoris namque
 auribus illa maxime
 oratio comendatur.
 quæ pro inimicis
 quoq; intercedere
 nititur. Unde & p-
 sem & ipsa ueritas
 dicit. Orate pro
 persequentibus uob.
 Et rursus. Cum stabi-
 tis adorandum.
 dimitte siquid ha-
 bebatis aduersum
 alterum. Cum
 ergo patrum prio-
 rum facta sacro
 eloquio describente
 reuoluimus. moy-
 sen & samuhelē

& corasse pro aduer-
 santibus inuenimus.
 Unus quippe eorum
 seuientis populi p-
 secutionis fugit.
 & tamen pro uita sui
 persecutoris inter-
 uenit. Alter ex
 principatu populi
 deiectus. ipsis
 suis aduersariis
 dicit. Absit a me
 hoc peccatum in dño.
 quo minus cessem
 orare pro uobis.
 Quid est ergo indiffi-
 cultate deprecā-
 di moy-sen & samu-
 helem deducere.
 Nisi apertius indica-
 se. quia eius ire
 neq; illi si adstarent
 obsisterent. Quid
 cisco pro amicis inter-
 uenire citius possent.
 quia apud hunc & in-
 tercedere pro

inimicis solerent ,

Hinc ad eandem iudeam dicitur , Plaga inimi ci percuti si te castiga tione crudeli . & rursu .

Quo clamas super con tritione tua . Insana bilis est dolor tuus .

Uir igitur scilicet aspiciat quia nullius in teruentis diuina ira restringitur . cum in placabiliter excitat . & dicat . Ds cuius resistere ire nemo potest . Quod bene & ad speciale intellec tum dicimus . Si eiusde plebis israheliticę damna pensamus ,

Quam redemptor per dispensationis sue mysterium ostensur superbientem destru it . Atq; ad cognito nis sue gratia gentes uocauit . Unde &

apte mox subditur ,

Sub quo curuantur qui portant orbem .

Ipsi & enim orbem por tant . qui curas pre sentis seculi tolerant ,

Tantum quippe pon dera unus quisque sustinere conpellitur . quantis in hoc mundo principatur ,

Unde & terre principes non incongrue greco eloquio basileus dicitur . laos enim populus interpretatur .

Basileus igitur basis laos uocatur . quod latina uidelicet lin gua basis populi dicitur .

Quia uidelicet ipse sup re populum sustinet . qui motus illius poter tatis pondere fixus regit . Quo enim sublectoru suorum honera tolerat .

pondera

eo quasi super positam
 basis columnam por-
 tat, Beatus igitur
 iob uirtute propheta
 ci sp̄s plenus aspici-
 at. quod iudea dese-
 ritur atq; adiunta-
 tis cultum gentium
 principes inclinatur
 & dicant, Ōs cuius
 resistere iſe nemo
 potest. Sub quo cur-
 uantur qui portant
 orbem, Ac si apte
 fateatur dicens,

Et subiectos quonda
 districte deseris. &
 effectas potestates
 gentium misericor-
 diter flectis,

Quam uis pro hoc quod
 dicitur. sub quo cur-
 uantur qui portant
 orbem. possunt &
 angelice uirtutes in-
 tellegi, Ipsi & enim
 orbem portant.

qui regendi mundi
 curas administrant.

Paulo ad testante qui
 ait, Nonne omnes
 sunt administratorii
 sp̄s in ministeriū missi
 propter eos qui here-
 ditatē capiunt salutis.

Ait ergo, Ōs cuius
 resistere iſe nemo
 potest. sub quo cur-
 uantur qui portant
 orbem, Ac si humi-
 litatē omnis creature
 conspiciat. & treme
 factus dicat,

Quis infirmorum homi-
 num tuis nutibus ob-
 uiat. cuius se forti-
 tudini. & uirtutes an-
 gelice inclinant
 uel certe quācum
 curuamus. superiora
 non cernimus,

Effecti essent illi suba-
 lissimi sp̄s. si plene
 potentia eius maiestatis

attingerent. Sed qui orbem portant sub dō curui sunt qui ad iunitatis eius celsitudine quamuis sub leuate uideantur.

N& uirtutes tamen angelice comprehendunt.

Quamuis iustus p̄ infirmitate non pene trans. Sed hanc ut cū q; & sublectiss̄ morum spuum ministerio pensans ad considerationē se propriam sollicita humilitate se collegit. Sibi que coram se p̄ potestate sup̄næ magnitudinis uilesceat dicens.

QUANTUS ERGO EGO sum ut respondeam ei & loquar uerbis meis cum eo.

Acsi aperte dicat si creatura illa hunc considerare non suff

ficit que carne non p̄mitur. Quamē te de eius ego iudicis disputo. Qui pondere corruptionis angustor.

Sicut autē sepe ad nos uerba dī sunt iudicia illius. que n̄orum altuum sententiam locuntur. Ita uerba n̄ra ad d̄m sunt opera que exhibemus.

Sed cum dō loqui uerbis suis homo non ualeat. qui apud subtile eius iudicium nullā desuis altib; fiducia tenet.

Unde & apte subditur.

„ **QUI SI HABUERO** culpam iustum non respondebo. Sed meum iudicem deprecabor.

Teniam sepe diximus. Omnis humana iustitia. In iustitia esse conuincitur. Si districte iudicetur.

Preces ergo post iusti-
tia indiget utque suc-
cumbere discussa po-
terat & sola iudicis
pietate conualescat.

Quae cum plene a perfe-
tionibus habetur. ha-
bere quippiam de illa
dicitur. Quia mens
humana & comprehen-
sa uix per agit & ual-
de extrema sunt quae
comprehendit.

” Dicit ergo. Quis ha-
” buero quippiam iusti-
” non respondebo. Sed
” meum iudicem depre-
” cabor. Uel si ut ap-
” tius fateatur dicens.

Et si ad opus uirtutis
& creuero. ad uitam
non & meritis. sed
& ueniam conualesco.

Prece itaq; inniten-
dum est. cum recta
agimus. ut omne quod
iuste uiuimus. & hu-

militate condiamus.

Sed plerumq; ipsa nra
deprecatio tam mul-
tis cogitationibus
quattur. ut pene
a conspectu iudicis
repulsa uideatur.

Et saepe hanc creator
misericors percipit.
Sed quia inlibata re-
uituit & erere non ua-
la. sup se iudicium
reprobationis pauca.

Unde & subditur.

” **ETIAM INUOCANTE**
” me & audierit. Non
” credo quod & audierit
” uocem meam.

Plerumq; etenim uens
diuini amoris accen-
ditur. atq; ad intuen-
da caelestia & aethera
subleuatur. Ad sum-
mam rapitur. & per-
fecto desiderio con-
puncta ab infimis
alienatur.

Sed repentina tempta-
 tione percutsa. que
 intente forte este
 ta in dō fuerat. ab
 ortis cogitationib;
 transfixa curuatur,
Jta ut se ipsam discer-
 nere nequeat atque
 inter uitias uirtutesq;
 deprehensa & qua
 parte sit ualentior
 non agnoscit.

Nam sepe ad hoc usque
 perducitur. ut mir&ur
 quomodo tam summa
 conprehendit. qua
 cogitatio illicita in-
 pellit. Et rursus
 quomodo illicitā
 cogitationē recipit
 quam super se ualide
 feruor sp̄s rapit.

Quor alternantes cogi-
 tationū motus in
 animo. bene psalmis-
 ta intuens ait.
Ascendunt usque ad

cælor. & discendunt
 usq; ad aby: sos
Usq; ad cælor quippe
 ascendimus. cum sum-
 ma penetramus.

Sed ad aby: sos usque
 discendimus. cum se-
 pente a contempla-
 tionis culmine pair-
 pia temptamenta
 deicimus. Motus
 itaq; anime dum
 inter uota & uitia
 alternant. Nimirū
 sibi certitudinē & au-
 ditionis obnubilant.

Recte ergo dicitur.
 " Et cum inuocantē ^{me} & au-
 " dierit. Non credo
 " quod & audierit uo-
 " cem meam. Quia
 mens & ipsa sua mu-
 tabilitate fit trepida
 & per hoc quod nolens
 patitur. repulsa se
 abiectamq; suspicat.
Lib& intueri uir sc̄s

quanta se subtilitate
 diiudicat. Nequid in
 illo iudicia diuina
 reprehendat. Infirmi-
 tate namque suam
 intuens ait. Quan-
 tus ego sum qui respon-
 deam ei & loquar
 uerbis meis cum eo.
 De iustitiae suae meritis
 non confidens sed
 ad solam spem se postu-
 lationis conferens.

subdit

” **QUI ETIAM SI HABUERO**
 ” quippiam iustum
 ” non respondebo sed
 ” meum iudicem deprecabor.

Sed de ipsa quoque
 postulatione pau-
 dus adiungit. Quae
 inuocantem me exau-
 dierit. Non credo
 quod exaudierit uo-
 cem meam.

Cur tanta circum-
 spectione trepidat.

quis tanta sollicitu-
 dine formidat. Nisi
 quia terrorem iudi-
 cis. Extrema distric-
 tione considerat.
 Quum discussionis
 illius non ferens
 omne quod gerere
 esse sibi insufficiens
 pensat. Unde &
 protinus subdit.

” **INTURBINE EXIAT**
 ” contere me.

Peccator quisque
 inturbine atteri-
 tur. qui erectus in
 tranquillitate ui-
 debatur. Quia quae
 diu superna longa-
 nimitas tolerat.
 Extrema iudicii sae-
 ueritas necat.

Quae recte turbo dici-
 tur. quia in elemen-
 torum commotione
 reuelatur. Psalmis-
 ta ad testante qui ait.

Dſ manifestus ueniat
dſ nſr & non ſileat .

Ignis in conſpectu eius
ardebit & incituitu
eius tempeſtas ualida .

Unde & propheta quoq;
alius dicit . **D**ſ Intem
peſtate & turbine ueſit .

In quo nimirum turbine
idcirco iuſtus nequa
quam conteritur
quia ſemp̄ hic ſollicite
mſuit . ne conteratur .

Perpendi namq; adhuc
in praſentis uitae tene
re conſtitutus . humanis
actib; & actor operu
quam diſtrictus appa
reat . qui quorſdam
tunc ſecundum culpe
originalis aſtrictas .
& iam ſine operibus
damnat . **U**nde recte
uir ſcſ & humani gene
ris uocem protinus
adiungit .

ET multiplicauit

uulnera mea & iam
ſine cauſa .

NON nulli et eniſ
prius a praſentia luce
ſubtrahuntur . quam
a proferenda bona
mala ue merita actiue
per ueniunt . Quos
quia culpa originis ſa
lutis ſacramenta non
liberant . & hic & pro
prio Nil egerunt . &
illuc ad tormentum per
ueniunt . Quibus unu
uulnus eſt corruptibi
les naſci . alter carna
liter emori .

Sed quia poſt mortem
quoq; aeterna mors
ſequitur . occulto eis
iuſtoq; iudicio . & iam
ſine cauſa uulnera
multiplicantur .

Perpetua quippe tormen
ta percipiunt . & qui
nihil & propria uolun
tate peccauerunt .

Hinc namq; scriptū est.
 " Non est mundus incons
 " pectū eius. Nē unius
 " diei infans sup̄ terrā.
 " Hinc p̄ se m̄ ipsā ueri
 " tas dicit. Nisi quis
 " senatus fuerit & acta
 " & spū. Non potest
 " introire in regnū dī.
 " Hinc paulus ait.
 " Erasmus natura filius
 " sicut & ceteri. Quisq;
 " nullum proprium
 " adiungens & solo ori
 " gēnis seatu plimitur.
 Quid iste in illo extremo
 examine quantum
 ad humani sensum
 estimationē. Nisi
 sine causa uulneratur.
 Sed tamen sub diuina
 S districtione iustum
 est. ut propago mor
 talis. uelut infructuo
 sa arbor. & in ramis
 serua & amaritudine
 quam traxit & radice.

Ait enim. Inturbine
 enim conteret me. &
 multiplicabit uulnera
 mea & iam sine causa.
 Nesci aperte humani ge
 neris damna conside
 rans dicat. Distric
 tus iudex. qua eos anim
 aduersione trucidat.
 quos culpa propriæ
 actionis damnat.

Si & illos in æternum
 S percutit. quos seatur
 arbitri non addicit.
 Quæ nimirum dicta nē
 abeato iob specialiter
 discere pare cognoscim̄.
 Si hæc quam uere pro
 lata sunt indagamus.
 S em̄ ipsū namque
 subtiliter pensans. atq;
 in omni actione diudi
 cans. superne distric
 tionis uim quanta
 sollicitudine per timer
 cat. insinuat subdens.
 Inturbine enim

161R

conteret me. Ac si
 apte dicat, Idcirco
 hunc semp & intran-
 quillitate timeo. quia
 per flagella qualis
 inturbine ueniat non
 ignoro. Que flagel-
 la scilicet & inueniens
 praeuidit & punita dens
 pertulit. Unde sub-
 iungit, Et multipli-
 cauit uulnera mea
 & iam sine causa.

Ut enim sepe iam dixi-
 mus nequaquam
 beatus iob percussus
 est. ut in eam percussio
 uitium tergeret. sed
 ut meriti augeret.

Uulneratum se itaque
 sine causa asserens
 hoc de se foras loquitur
 quod de illo in occulto
 ueritas testatur.
 dicens, Commouisti
 me aduersus eum. ut
 affligeret eum frustra.

Uir ergo scilicet superbe
 non dicit. quod uera-
 citer dicit. Nec per
 haec uerba affectu di-
 ne discrepat. perque
 a iudice non discordat.
 Qui eorundem protinus
 uulnerum continua-
 tionem exprimit cum
 subiungit.

„ **NON CONCEDIT QUIESCERE**
 „ spm meum & imple
 „ me amaritudinibus.

Sæpe iustis exerci-
 tium uisus est. sola
 exterius aduersa tole-
 rare. Sed. ut eorum
 uires certamen ple-
 ne probationis erudiat.

Hos nonnumquam &
 foris tormenta lace-
 rant. & intus tempta-
 menta castigant.

Unde uir scilicet implexum
 se amaritudinibus
 asserit. quia cum fla-
 gella exterius tolerat.

Illud est grauius quod de
temptatione aduer
sari in intimis portat
sed inter hæc mitigat
uim doloris. conside
rata æquitas & poten
tia ferientis.

Unde subiungit

“ **S** I FORTITUDO QUERI
TUR robustissimus est.
“ S I ÆQUITAS IUDICII. Ne
“ mo pro me audeat tes
“ timoniū dicere.

Ille quippe uite cau
sas examinat. quibus
per alienum testimo
nium non explorat.

Quia quid districtus
quandocq; ostendit
Inlatoꝝ pæne ipse
diu tacitus & tacit
testis culpe. Hinc
& enim per propheta
dicitur. Ego sum

“ Iudex & testis.
“ Hinc rursus ait
“ Tacui semp silurpatiens

fui. sicut parturiens
loquar. Parturiens
namq; cum dolore
eicit. quod diu in abdi
tis cum pondere por
tauit. Post longō
ergo silentium
sicut parturiens dñs
loquitur. quia
quod apud se nunc taci
tus tolerat. Inultione
quandocq; iudicii quasi
cum dolore manifestat.

Sed requirendū nob
est iste uir iustus. si
pro eam testimonium
dicere quisq; presu
meret. Numquid hunc
a reatu liberaret.

Et si huic alius testimo
nium non inpen
dit. Numquid ad pro
ferendum pro se testi
moniū saltem ipse
conualescit. sequit̃.

“ **S** I IUSTIFICARE UE
“ uoluerō os meum

condemnavit me si
innocentem ostendero
praviu me conpro
uabit

Acsi aperie dicat
quid de alis loquor
qui ipse testimonium
ferre de me non ualeo

Sed quia innocentie
sue testificati non
sufficit Numquid
hoc ipsum quia Inno
centiam habeas scis
subdit

ETIAM SI SIMPLEX
fuerit hoc ipsum igno
rauit anima mea

PLERIQ; SI SCIAUS
bona quae agimus
ad elationem ducimur
si nescimus minime
seruamus, Quis eni
aude uiracis suae
conscientia non quan
tulum cumq; supbiat
aut quis rursus bo
num in se custodiat

quod ignorat. Sed
contra utraque quid
super est. Nisi ut
recta quae agimus
sciendo nesciamus

Ut haec & recta esti
memus & minima
quatenus & ad custo
diam sensific & ani
mum scientia recti
tudinis & in tumore
non eleu & estima
tio minorationis

Sed sunt nonnulla
quae sciri a nobis fa
cile nequeunt & iam
cum geruntur

Nam saepe recto stu
dio contra delin
quentium culpas
accendimur & cu
ultra equitatis
meas per iram ra
pimur hoc zelum
iuste districtiois
aestimamus

Saepe officium pdicationis

Ad summum. Ut phoe
 fraternae utilitatis
 seruiamus, Sed nisi
 placeamus cui loqui
 mur. Nequaquam
 libenter accipitur quod
 predicamus, Cumque
 placere mens utiliter
 studet ad amorem
 laudis propriae turpi
 ter defluit, Neque
 acaptiuitate uitiosi
 alias curabat & uere
 ipsa suis fauoribus In
 cipit capta seruire,
 Quasi latrunculus
 quippe est appetitur
 laudis humane, qui
 recto itinere gradien
 tibus & latere iungi
 tur. Ut & occultis
 educto gladio gradi
 entium: uita trucidet.
 Cumque propositae utili
 tatis intentio ad stu
 dia priuata deducit.
 horrendo modo unum

idemque opuscula per
 agit. quam uirtus in
 choant, Saepes ab
 ipsis & or. Sicut aliud
 cogitatio & perit. aliud
 actio ostendit,

Saepe se fidelem sibi nec
 ipsa cogitatio exhibet
 quia aliud ante mentis
 oculos uersat & longe
 ad aliud & intentione
 festinat, Nam plerique
 terrena praemia ap
 petunt & iustitiam
 defendunt. Sed inno
 centes aestimant &
 esse defensores recti
 tudinis exultant,
 Quibus si spes nummi
 subtrahitur. ad defen
 sione protinus iusti
 tiae cessatur & tamen
 defensores se iustitiae
 cogitant. sibi que rectos
 asserunt. quinequa
 quam rectitudinem.
 sed nummos querunt,

Quos contra bene per
 moysen dicitur,
 Iuste quod iustum est
 exequeris. In iuste
 quippe quod iustum
 est & sequitur quia
 ad defensionem iusticie
 non uirtutis emula
 tione sed amore pre
 mi temporalis exci
 tatur. In iuste quod
 iustum est & sequitur
 quipra quam pre
 tendit iusticiam ue
 nundare minime
 ueretur. Iuste ergo
 iustum & equi est in
 assertionem iusticie
 eandem ipsam iusti
 tiam querere.
 Sape recte agimus
 & nequaquam pre
 mia nequaquam
 laudes ab hominibus
 expectamus. Sed tu
 tamen mens insu
 ducia erecta his

acribus nihil sepe
 tunc placere contemp
 nit. Eorum iudicia
 dispicit. Sed male
 liberam p abrupta
 elationis rapit.
 Et inde subitio peius
 ruitur unde quasi
 deuictis uictis nullis
 se appetitionibus sub
 iacere gloriatur.
 Sape dum nosmet ipsos
 plus iusto discutimus
 de ipso dissectionis
 studio Indiscere quis
 erramus. & mentis
 nostre acies quo plus
 cernitur obscurat
 quia & qui in portane
 solis radios aspiciat
 tenebrescit.
 Et inde nil uidere con
 pellitur unde uidere
 amplius conatur.
 Quia igitur ab inquisi
 tione nostra torpentes
 nos omnino nescimus.

Aut si subtili nos dis-
cussione. requirimus.
plerumq; inter uita
uiritatesq; caligamus.

Recte nunc dicitur
Etiam si simplex fuero
hoc ipsum ignorauit
anima mea. Ac si ap-
te dicatur. Condi-
toris contra me iu-
dicia qua temerita-
te reclarquo. qui pro
me & infirmitates
caligine ignoro.
Unde bene per prophe-
tam dicitur. Dedit
abyssus uocem suam
ab altitudine fanta-
siae suae. Abyssus
quippe. fantasie
altitudine. portat.
cum humanus animus
inmensas cogitatio-
ne caligosus. semet-
ipsum & iam discuti-
endo. non penetrat.
Sed ab hac altitudine

uocē dare est. quia di-
se deprehendere non
potest. cogitur in ad-
miratione consurgere.

Uteo perscrutari nota
audeat quod super
ipsum est. quo incon-
prehensibilitate sua
ipse cogitans. non ual-
et inuenire quod est.

Sed iustorum corda
qui ad perfectum se exa-
minare nequeunt.
egre hoc exilium cec-
tatis ferunt. Unde
& sub dicitur

Et te debet uere uide
mea.

Tedst. iustus. uiuere
quia & operanda
uitam. non desinit
querere. tamen.
eiusdem uite. fuerit
mentum. in qua
inuenire. Libram
quippe. examinis
asini. in fine equitatis

trahit & inde erga
 in se affectum inuen
 tionis deficit. Unde
 super se raptus ad
 uim inquisitionis &
 crescit. Sed est conso
 latio nrae caliginis:
 reducta ad: animum
 iusta & inconphensibi
 lis potentia conditoris,

Que & iniquos sine ul
 tione non deserit &
 rectorum iustitiam
 inconprehensibilita
 tis immensitate trans
 cendit. Unde apte
 subiungitur:

UNUM EST QUOD
 locutus sum & inno
 cente & impium ipse
 consumit.

INNOCENS ACREATORE
 consumitur: quia
 quanta libet eius sim
 plicitas fuerit: diuini
 magnitudinis simpli
 citate deuoratur.

Quam uis enim simpli
 citate studiose serue
 mus. & consideratio
 ne tamen inane
 puritatis ostenditur
 quod haec ipsam qua
 agimus simplicitas
 non sit. Impius quo
 q; a conditore consu
 mitur: quia deo cum ta
 mirabiliter ordinan
 te: ipsis suis uirtutib;
 eius impietas ligat.
 Nam inde supplicis &
 nesciens implicat
 unde se aliquo face
 re scienter exultat.

Quia igitur omnipotens deus
 & bonorum innocen
 tiam simplicitate
 superat & malorum
 astutiam penetrans
 damnat. Recte nunc
 dicitur: Unum est
 quod locutus sum
 & innocente & im
 pium ipse consumit.

Acsi aperte diceretur,
 Hoc apud me uerbis
 cogitationis protulit
 quia nec innocens si
 districte discutor
 innocens apparebo,
Nec impius si apud me
 latere uoluerit a sup
 ni examinis acumi
 ne non abscondor,
Quoniam districtus iudex
 cuncta comprehen
 dens mirabiliter
 occulta malicie
 penetrat & suis hanc
 inuentionibus bene
 ordinans damnat,
Uel certe innocentem
 & impium ipse con
 sumere dicitur quia
 quam uis in mentis
 uita diuisi sunt
 prime tamen culpe
 merito aeq; ad car
 nis interitum pertra
 hantur. Unde & per
 salomone dicitur,

Mortuus doctus simi
 liter & indoctus
Rursum. Cuncta sub
 iacent uanitati & om
 nia pergunt ad unum
 locum. de terra facta
 sunt & in terra pari
 ter reuertuntur. Secit
 „ **S**icut **lacellat occidat**
 „ semel & non de pe
 „ nis innocentium rideat,
Quis haec non per
 a superbiam prolata
 credere. Nisi senten
 tiam iudicis audire
 qui ait. **N**on estis
 locuti coram me
 sectum. Sicut resus
 meus iob. Restat
 ergo ut nullus aucto
 ris uerba reprehen
 deat quae cons
 tat quia iudex laudat,
Sed tanto in intimis
 suis cautius subtilius
 q; rimanda sunt
 quanto durius foras

sonant, Vir & enim
sēs humani generis
damna considerans
unde quo uenerit pen
sans.

Quod homo
pollicente aduersario
boni malique scientia
apprensus scire potest
& iam semetipsum. Ita
ut ueraciter dicat.

& iam si simplē fuero
hoc ipsum ignorauit
anima mea.

Quod post & pulsionis
penam. flagella quo
que corruptionis susti
nē. & adhuc ad carnis
uel certe ad mentis
interitū. & iam post
tormentum tendit.

Ut recte dicat. & inno
centē & impium ipse
consumit. Media
toris contrahat gra
tiam sequitur dicere.

Si flagellat occidat
semel. Nos enim

165 R
& quia adō mente
cessimus. & carne
ad puluerē redimus.
pena duplici mortis
astringimur.

Sed uenit ad nos. qui pro
nobis sola carne mo
retur. qui simplē
suam duplē nrē con
iungere. De qua p
paulum dicitur.

Quod autē mortuus
est peccato. mortuus
est semel. Damna
ergo uir sēs nrē cor
ruptionis aspiciat.
& unam que duas
nrās destruat. mor
tem mediatoris que
rat. Atque hanc desi
derans dicat.

Si flagellat occidat
semel. Sed & ce qua
si humilitatem senti
tur quod protinus
subinfertur. & non
de penis Innocentiū

rideat quod tamen
 ualde humillimum
 sine difficultate cog
 noscimus. si humili
 hoc mente pensamus,
Cunctis & enim lique
 quod omne desiderium
 pena est cum differ
 tur. Salomone quoque
 adtestante qui ait,
Sper que differitur ad
 fligit animam,
Ridere autem dei est
 humane nolle ad
 afflictione misereri,
Unde per salomonem
 rursum dominus reprobis
 in culpa durantiibus
 dicit, Ego quoque
 in interitu uro ridebo
 & subsannabo. id est
 afflictioni uise nulla
 pietate compatior,
An te redemptoris lgi
 tur aduentum pae
 nam suam electi om
 nes habuerunt.

quia aestu ante desi
 derio. In castigationis
 eius mysterium uide
 se cupierunt. Ipso
 adtestante qui ait,
Multa dico uobis iusti
 & prophetae uoluerunt
 uidere que uiderunt &
 non uiderunt,
Pene itaque innocentium
 sunt desideria iusto
 rum. quousque ergo
 electorum suorum
 uota dominus non conpa
 tiens distulit. quid
 aliud quam penas
 innocentium risit,
Itaque uis sancti uenturi
 redemptoris dona
 considerans. & uotorum
 suorum dilationem
 grauitus tolerans dicat
Si flagellat occidat
 semel & non de penis
 innocentium rideat,
Acsi aperte & ore di
 cens. Quod uita nostra

cotidie flagello uim
 die pro culpa atte
 ritur. ille iam ueniat
 qui pro nobis semel
 sine culpa moriatur,
 Ut de innocentum pæ
 nis d^{ultra} non rideat. si
 ipse carne passibilis
 appareret. In cuius se
 desideris mens nra
 castigat. uel certe
 si risum di eius lætitiã
 appellat. De inno
 centum pænis ridere
 dñs dicitur. quia quo
 a nobis ardentius
 queritur. eo de nob
 suauius lætatur.
 Quasi quodam quippe
 ei & pæna gaudium
 facimus. cum pscã
 desideria pro eius
 nos amore castigamur.
 Hinc psalmista ait.
 Constitu te diem sol
 lemne inconfre
 quationib; usque

ad cornu altaris.
 Sollemnem namque
 diem dño inconfre
 quatione consti
 tuit. quisquis se
 assidue in eius desi
 derio affligit.
 Qui nimirum sollem
 nitatis dies usque
 ad altaris consu
 tendi præcipitur.
 quia tam diu necesse
 est ut quisq; se affi
 ciat. quousq; ad su
 pernis sacrificii
 altitudine. id est ad
 gaudia æterna per
 tingat. Justus Igi
 tur uir. quia im
 pleri desiderium
 suum appetit non
 differi humiliter
 dicit. Non de pæ
 nis innocentum ri
 deat. Ac si diceret.
 Uota nra libenter ac
 cipiens ultra non

differat. sed ostendendo exhibeat eum quinos in sua expectatione castigat.

Quia uero eum specialiter beatus iob occidi semel percutit. quia carnis solius mortem inmundi pro nobis fine tolerauit.

Prognus aperit. quipsum quoque ordinem eius passionis adiungit dicens.

TERRA DATA EST
in manus impii. uultum iudicium eius

aperit

traditione.

Quid enim terre nomine. Nisi caro exprimitur. Quis appellatione impii. Nisi diabolus designat.

Huius impii manus fuerunt. huius qui in se demptoris nostri morte grassati sunt.

Terra itaque data est in manus impii. quia antiquus hostis redemptoris mentem corrumpere per se temptando non ualuit. Sed eius carne per suos satellites ad triuimum promissus & in xit. & dispensatione superne pietatis nesciens. & hac ipsa permissione seruauit. Tribus & enim redemptorem nostrum in temptationibus pulsans. cor diu temerare non ualuit. Sed cum iude

mentem ad castus eius excitauit.

Cumque cohortem atque a pontificibus & pharisaeis ministros tradidit. Nimirum iste impius manus ad terram tendit. huius terre iudices sacerdotes & principes pilatus atque inlusores

D

167R

militēs fuerunt

Iste taccq; impius uultum iudicium eius operuit quia corda persequentium nō auctore suum cognoscerent. malitiæ nubilo uelauit.

Unde & per paulū dicitur

Usq; in hodiernū diem cum legitur moyses uelamen est sup cor eorum. Qui rursus ait. Si enim cognouissent. Numquam dñm glorie crucifixis sent. Vultus ergo iudicium operuit. & t̄t̄at. quia mens p̄sec̄entium eum quem carne tenere potuit. dñm nō p̄miracula agnouit. Quia uero ait. quis hostis cum iniquis omnib; una persona est. Sic plerūq; scriptura sacra de iniquorum capite.

id est diabolo loquitur ut repente ad eius corpus. id est ad sequaces illius deriuatur.

Potest ergo nomine impii infidelis ac persecutor populus designari. Cui & hoc congruit omnino quod subditur.

Quod si non ille est. quis ergo est. Ac si aperte diceretur.

Quis umquam impius esse putandus est. si non ille populus qui ipsam pietatem persecutus impie est.

Sed considerata uir s̄s iudaice plebis perfidia ad semetipsum mentis oculos reuocat. dolo & quod uidere nequeat quem amat.

Merore afficitur. quia & presentē mundo ante subtrahitur.

167^v
quam salus mundi
reuelatur, Unde &
subditur,

” **D**ies dei uelociores

” fuerunt cursore, fu-
” gierunt & non uide-
” runt bonum,

Cursoris quippe offi-
cium est. securus
nuntiare. Omnes
igitur electi qui ante
aduentum redempto-
ris orti sunt. quia
hunc autem uenendo tan-
tummodo. aut etiam
loquendo nuntiabant.
quasi in mundo qui-
dam cursores fuerunt,

Sed quia ante pre-
satum redemptionis
tempus se subtrahi
preuident. transire
se cursore uelocius
dolent. Diesque suos
esse breues ingemis-
cunt. quia usque ad u-
dendam redemptionis

lucem minime ten-
duntur. Unde apte
dicitur. Fugerunt
& non uiderunt bonum.

Omnia que creata sunt
bona sunt. Moyse
adestante qui ait,

” **U**idit dominus cuncta que
” fecerat. & ecce bona
” ualde. Sed hoc so-
lum bonum principa-
liter bonum est. pro
quod haec omnia bona
sunt. Quae bona
non principaliter
existunt. De quo bono
ueritas per euange-
lium dicitur,

” **N**emo bonus. nisi unus
” dominus. Quia igitur anti-
quorum patrum pri-
us dies finiti sunt. quia
mundo dominus in carne
monstratur. Recte
de eiusdem diebus dicitur.
fugerunt & non uiderunt
bonum. Ac si apte diceret,

168R

Ante expectatum tempus
elapsi sunt quia ad
redemptoris presen-
tiam peruenire nequi-
uerunt. Unde &
adhuc subditur

PERTRANSIERUNT
quasi naues poma

Hi qui poma deferen-
tes maria transme-
ant ipsi quidem fruc-
tuum odore perfru-
untur sed eorundem
fructuum alii eos
ferunt. Quid igitur
antiqui patres. Nisi
naues poma portan-
tes & titerunt. Qui
diuine incarnationis
mysterium prophe-
tantes ipsi quidem
spei odore potati
sunt. Sed nobis fruc-
tum de eiusdem spei
perfectione detule-
runt. Quod enim

illi expectando odora-
ti sunt. hoc nos cemen-
do & percipiendo satia-
mur. Unde & re-
demptor isdem disci-
pulis dicit. Alii labo-
rauerunt & uos in la-
bores eorum introistis.

Quorum uidelicet dies
comparantur nauibus
quia decurrunt &
recte poma portan-
tibus. Quia electos
omnes quos ante
redemptoris presen-
tia gestauerunt
per prophetie ualuerunt
spiritu & expectatione
refoueri non autem
manifesta exhibitio-
ne reficere. Vel certe
quia naues cum poma
portant haec paleas
admiscant ut ad ter-
ras in lesa perducant

Recte patrum praee-
dentium dies describuntur

nauiibus poma portan-
tibus similes. Quia
antiquorum dicta in
eo quod mysteria sp̄a-
lis uite denuntiant
per Interfusam hæc
historiæ stipulam
seruant. & opertū
nobis fructum sp̄s
deferunt cum carna-
lia locuntur.

Sæpe namq; dum quæ-
dam narrant propria
addiuitatis eleuan-
tur archana. qui
cæbro & iam cum
altitudine diuinitatis
aspiciunt. ad incar-
nationis eius myste-
rium repente fundunt.

Unde adhuc apte
subiungitur.

” **S**icut aquila uolans
” ad escam.

Moris quippe est
aquile. ut Inre uerbe-
rata acie radios solis

aspiciat. Sed cum
sefectionis indigentia
urguitur. eandem
oculorum aciem qua
radius solis infixerat.
ad respectum cadaueris
inclinat. & quam-
uis ad alta euol& pro-
sumendis tamen car-
nibus terram p&it.
Sic uidelic& sic antiqui
patres fuerunt. qui
inquantū humanita-
tis infirmitas admit-
tebat. creatoris luce
erecta mente contem-
plati sunt. Sed in-
carnandum hunc in
mundi fine præsci-
entes. quasi a solis
radius ad terram ocu-
los deflexerunt.
Et quasi de summis ad
lma ueniunt. dum
hunc d̄m supra omnia
& hominē intra om-
nia agnoscunt.

Quem pro humana genere
 dum passurum moriturumq;
 turumq; conspiciunt. qua relicta morte
 semet ipsos reficiatq; reformari ad uitam
 nouerunt. Quasi more aquile post con-
 templatos solis radios. Incidauere escam que-
 runt. Libet spectare aquilam radios
 solis intuentem que ait.
 O s foras pater futuri
 seculi princeps pacis.
 Sed ab alto uolatu cel-
 situdinis ad terras
 ueniat. escam cada-
 ueris inferius inqui-
 rat. Paulo post
 enim subdit dicens.
 Disciplina pacis nrae
 sup eum & luore eius
 sanati sumus. & rur-
 rum. & homo est
 & quis cognoscit eum.
 Subleuata ergo indiui-

nitate mens iusti.
 cum dispensatione
 gratiam & eius carne
 considerat. quasi
 a summis sepe dicit. & ut
 aquila ad escam uolat.
 Sed ecce ille israhelita
 Scus populus immense
 dudum prophete spu
 infusus. eiusdem pro-
 phete dona perdidit.
 atq; in ea fide quam
 praeuidendo nuntia-
 uerat non permansit.
 Et a se redemptoris pre-
 sentiam negando rep-
 lit. quam cunctis se-
 sequentibus praeuerti-
 ando declarauit.
 Unde & apte protinus
 per compassionem ad
 eorum quoq; duritiam
 sermo conuertitur.
 atq; ab eis quomodo
 prophete gratia
 subtrahatur indicatur.
 Nam subditur

CUAM DIXERO NEQUA

quam ita loquar com

muto faciem meam

& dolore torqueor.

PLEBS quippe Iudaica
loqui ut prius noluit
que eum predixerat

negavit. Sed cum

mutata **S** facie

dolore torqueor. quia

dum interni sui homi

nis aspectu. quo agnos

ci a conditore poterat.

fæditate perfidie pal

luit. a presentibus

malis incipiens sub

æterna se ultione

damnauit. Quasi

enim commutata fa

cie ab auctore non

cognoscerat. que per

ditabone contingente

fide reprobat.

Sed nimirum restat

ut suppliciorum dolor

torqueat. quam suos

non cognoscens conditor

conscibile.

ignorat. Quia igitur

hec sub redemptoris

nri significatione

transcurrimus. Nunc

moraliter discutien

do replicemus.

DIES VBI VELOCIORES

fuerunt cursore. fu

gerunt & non uide

runt bonum.

Sicut sepe iam dixi

mus. sic primus ho

mo conditus fuit.

Ut per augmenta tempo

rum. tendi possit eius

uita tantum modo.

non euolui. Sed quia

sponde a culpa cæci

dit. quo attingit uel

tum paulit de cursum.

Quem nunc homo pre

sentis uite desiderio

oppressus. indefinen

ter & tolerat. & optat

Ne finiat. uueste

appetit. Sed per aug

menta uite cotidie

170 R

ad finem tendit .

Nam deprehendi ualeat
temporum incre-
menta quam nulla
sint . Nisi cum repen-
te transacta fiunt .
quae uenientia longa
uidebantur .

Uir igitur scilicet statum
suae conditionis aspi-
ciat . & & humani
generis uoce clamma
decursus ingemiscat
dicens . Dies mei
uelociores fuerunt
cursore . fugerunt
& non uiderunt bonum .

Asi aperte dicat .
Ad hoc homo conuictus
fuit . ut bonum quod
est uidere potuisset .
Sed quia stare ad lucem
noluit . fugiendo .
oculos amisit . Quia
quo peccatum cepit
ad lina decurrere .
eo caecitate pertulit .

ne intantum lumen
uideret . De quibus
adhuc diebus aperte
subiungitur .

PER TRANSIERUNT
quasi naues poma
portantes .

Naues cum poma
portant . fructus
terre uidelicet per
fluctus ferunt .
Terra uero hominis
paradisus & tunc
quae hunc inconcussu
tenere potuit . si per
innocentiam stare
uoluisset . **S**ed quia
admirabilitatis un-
das per culpam ceci-
dit . ad praesentis
uite maria post ter-
ram uenit . **P**oma
& iam terre huius
fuerunt mandati
sermo concessa possi-
bilitas operis . naturae
inditae intelligentia

170^v
conditoris. Sed hæc
poma^q edere in terra
senuimus. p maria
portamus. Quia
concessa bona tot
mun erum inconcussi
custodisse in paradiso
noluimus. & seruate
nunc in temptationi
bus conamur.

Tendentes ad terminū
aura uite presentis
in pellimus. muta
bilitatis nre fluctu
fatigamur.

Sed quia per crucis
mysterium ad Inge
nita nature bona
restringimus. quasi
per lignum poma
portamus. Quod
tamen intellegi &
aliter potest.

Naues & enim cum po
ma portant. suau
tate odoris habent.
sed grauitudinem

ponderis non habent.
Et humanū genus a pa
radisi gaudiis & pul
sum uim contempla
tionis perdidit. robōr
condite fortitudinis
amisit. Cumq; ad
superna repetenda
se erigit. flagrat
quidem odore memo
rie. Sed igne non
serit pondus uite.

Pomorum ergo odo
rib; replētur. & tamen
huc illucq; leuiter
mentis nre naues in
pellitur. quia & para
disi celsitudinē cum
odoris recordatione
meminimus. & in por
tu nos temptationū
fluctus & carne tole
ramus. Unde &
apte subiungitur.

” SICUT AQUILA
” uolans ad escam.
Aquila et enim

171R

alto ualde uolatu
suspenditur & adni
su prepei ad aethera
libratur, Sed per
appetitam uentris
terras & patit seseque
a sublimibus repente
deorsum fundit

Sic sic humanu genus
in parente primo ad
lma de sublimibus
corruit. Quo nimiru
conditionis suae digni
tas in rationis celsitu
dine quasi in aeris
libertate suspenderat,

Sed quia contra prae
ceptum cibum uictu
contigit. per uentris
concupiscentiam ad
terras uenit,

Et quasi post uolatum
carnibus pascitur
quia libra con
templationis spira
cula per dedit
& deorsu

corporeis uoluptati
bus laxatur. Sicut
ergo aquila uolans
ad escam dies nri
uelociter transeunt

Quia quo hinc paximr
eo subsistere Inuita
prohibemur

Sed cum haec ante mentis
Soculos continua cogi
tatione seuoluimus
duris tacta quæstio
nib; urguemur

Quis omps dr conde
dit quem perituru
esse praesciuit

Quis his qui summe
potens & summe
bonus est. Nequaqua
uoluit homine talem
facere qui perire non
possit. Cum uero
haec tacta mens Inter
rogat. pauca ne ipso
Interrogationis ausu
in superbiã erum
pat. seq; humiliter

non habet
genus
gaudis
in contemp
deredit
fortitudo
Cumq;
sepetentia
aliquid
ore memo
que non
onou
in ergo co
dicit
leuiter
naues
quia & pu
dine cum
cordatione
ur & imp
tatione
ne tole
Uide &
bungtu
quila
ad escam
ET EXI

171
comprimite. & cogita
tiones restringite.
Sed eo grauius affligi
tur. quo inter mala
quæ sustinet. & iam
de conditionis suæ
abscondita intellectu
cruciatur. Unde
hic quoque subiungitur.
" **CUM DIXERO NEQUA**
" quam ita loquar.
" commuto faciẽ meã
" & dolore torqueor.
Nequaquam quippe
ita nos debere loqui
dicimus. cum nr̃e
infirmittatis modõ
& inquisitione tran
seuntes. nos in ipsos
pauore. seprehendi
mus. & superne
seuentiæ conside
ratione sestenamus.
Inqua sefrenatione
scilicet. mentis nr̃e
facies commutatur.
Quia quæ prius non

capiens. Audenter
summa sequebatur.
Infirmittatem suam
post modum agnor
cens. uenerari incho
at quod ignorat.
Sed in ipsa commuta
tione dolorem. quia
ualde affligitur.
quoniam prime culpe
merito ad intellegen
da ea quæ de se ipsa
sunt excitatur. quæ
patitur. iusta esse
considerat. Dauid
ne in dolore. per
licentiã locutionis
excedat. ori silentiũ
indiet. Sed excitatur
dolor. eo ipso. quo
sestringitur augetur.
Dicit ergo. **Cum di**
xero nequaquam.
ita loquar. commuto
faciem meam. & do
lore torqueor.
Quia tunc

plerumq; grauius af-
fligimur: cum quasi
per consolationem
studium afflictionis
nre nobis conamus
mala leuigare.

Sed quisquis iam sub-
tiliter p[ro] uentis pri-
me damnatione
propagata humani
generis clamma
considerat. Super
est ut is adiungere

O propria m[er]eat,
Unde uir sc[ilicet]
post quam commu-
nia intulit. repente
specialia sublungit
dicens

UEREBAR OMNIA
opera mea sciens
quod non p[ro]ueneris
delinquens

QUE BEATUS IOB
opera d[omi]ni. Sa-
cre huius hystorie
textus ostendit

Holocaustis quippe
multiplicib; auctore
placare studuit
quia iuxta filiorum
numerum ut scrip-
tum est. consur-
gens diluculo offe-
rebat holocausta
per singulos

Eosq; non solum ab
immundis actibus
sed a p[ro]p[ri]a quoq;
cogitatione mun-
dabat. De quo scrip-
tura teste phibetur.
Dicebat enim nefaste
peccauerint filii
mei. & benedixerint
d[omi]no in cordibus suis

Affectum compassio-
nis d[omi]ni. quia
ipse de se amicoru
questionibus. & altus.
dicit. flebam quon-
dam sup eum. qui
afflictus erat
ministeriu[m] pietatis

172^v
Inpendit. qui ait,
Oculus sui cæco & per
claudo. & castitatis
mundiciam in corde
custodiunt. qui ob
testando se aperit
dicens. Si deceptum
est cor meum super
mulierem. Humili
tatis culmen medul
litus tenuit. qui dicit,
Si contempsi iudicium
subire cum seruo
meo. & ancille mee
cum disceptarent
aduersum me.
Beneficia largitatis
inpendit. qui ait,
Si comedi buccellam
meam solus. & non
comedit pupillus
& ea. Et rursus
si non benedixerunt
mihi latera eius.
& de uelleribus ouium
mearum cale fac
tus est. Gratiam

hospitalitatis exhibu
it. qui dicit, Foris
non mansit peregrini
nus. ostium meum
uiatori patuit.
Et inter hæc aduirtu
tum cumulum per
scellentiosam uiam
caritatis. & inimicos
dilexit. qui ait,
Si gauisus sum ad rui
nam eius qui me
oderat. & rursus.
Non enim dedi
ad peccandum
guttur meum. ut
& pœderem maledicens
animam eius.
Quæ ergo uis scis sua
opera uerebatur
quia illa semper
exhibuit sequibus pla
cari dī. & erga Inqui
tates sola. Quid ergo
est quod & mira
opera faciens. hæc
ipsa & iam uer&ur

173R

Pauens cum dicit
 uestebar omnia ope
 ra mea. Nisi quod
 Insci uiri actibus uer
 bisq; colligimus. Ut
 si placere dō ueraci
 ter cupimus. post
 quam peruersa subi
 gimus. ipsa innobis
 & iam bene gesta
 timeamus.

Quo quippe sunt que
 in bonis operibus
 necesse est ut stu
 diose formidentur.
 Desidia uidelicet &
 fraus. Unde & p
 proph&am apud
 iustam transla
 tionem dicitur.

Maledictus omnis qui
 opus dñi facit frau
 dulenter & desidiose.
 Sed sciendum magno
 pere est. quia desi
 dia per torporem
 nascitur. fraus per

priuatam dilectionē.
 Illā namq; minor di
 amor & aggerat.
 hanc autem male
 mentē possidens. pro
 prius amor creat.
 fraudem quippe in
 dī opere perp&rat.
 quisquis sem&ipsum
 inordinate diligens.
 per hoc quod recte
 egerit. ad remunera
 tionis transitoria
 bona festinat.

Sciendum quoq; est.
 S quod trib; modis
 fraus ipsa commit
 titur. quia per hanc
 proculdubio. aut
 tacita cordis huma
 ni gratia. aut fauo
 ris aura. aut res
 quælib& exterior.
 desideratur.

Quo contra recte de
 iusto per proph&a
 dicitur. Beatus

qui excutit manus
 suas ab omni munere.
 Quia enim non solum
 fraus in acceptione
 pecunie est. munus
 proculdubio unum
 non est. Tres uero
 sunt acceptiones
 munerū ad quas &
 fraude festinantur.
 Munus namque a corde
 est. ^{captra}capta gratia
 a cogitatione.
 Munus ab ore est. glo-
 ria per fauorem.
 Munus a manu est.
 præmium pactionē.
 Sed iustus quisque ab
 Somni munere ma-
 nus excutit. quia in
 eo quod recte agit.
 Nec ab humano cor-
 de inanem gloria-
 nec ab ore laudem.
 Nec a manu dationē
 recipere querit.
 Solus ergo in dō opere

fraudem non facit.
 qui cum ad studia bo-
 ne actionis inuigilat.
 Nec ad corporalis se-
 præmia. Nec ad lau-
 dem uerba. Nec ad
 humani iudicii gratiā
 anhelat. Ipsa igitur
 bona nr̄e quia insidi-
 antis culpe euadere
 gaudium nequeunt.
 Nisi sollicito cotidie
 timore muniantur.
 Per sem̄ uirum recte
 nunc dicitur. Vere
 bar omnia opera mea.
 Nisi humili confessio-
 ne dicatur.
 Que aperte egerim ui-
 deo. sed quid in his
 latenter pertulerim
 ignoro. Sæpe enim
 bona nr̄a. Slatroci-
 nantis fraudem depe-
 seunt. quia sectis se
 nr̄is actibus. concupis-
 centiæ terrene

174R

subiungunt. Sæpe
 desidia interuenientæ
 deficiunt. quia fer
 uore quo coepta sunt
 frigiscentæ amore
 tæpe fiunt. Quia
 ergo culpe subreptio
 uel in ipso uirtutis
 actu uix uinctur
 quid ad securitatem
 super est. Nisi ut
 studiose semper & in
 uirtute timeatur.

Sed post hæc ualde
 scrupulosum cordi
 se subleat. Sciens
 quod non pateris de
 linquenti. Si enim
 delinquenti non par
 citur. quis ab æterna
 morte eripitur. cum
 a delicto mundus
 nemo sepperitur.

An penitentia pascit
 & delinquenti non
 pascit. Quia cum
 delicta plangimus.

Nequaquam iam
 delinquentes sumus.

Sed quid^{en} quod pateris
 cum negat respicit.
 & redemptoris negati
 respectu ad lacrimas
 uocatur. Quod quod
 paulus cum redemp
 toris nomen littera
 conardur & tingere.
 eius uerba de celo
 meruit audire.

Sed tamen culpa in
 utroq; punita. quia
 & de patre teste
 euangelio scriptum e.

“ Recordatus pateris
 “ uerbi ihu. egressus
 “ foras fleuit amare.
 & de paulo hæc eade
 que hunc uocauit
 ueritas dicit.

“ Ego ostendam ei quan
 “ ta eum oporteat
 “ pro nomine meo pati.

Delinquenti ergo
 nequaquam pascit.

P

174^v
quia delictum sine
ultione non deserit.
Aut enim ipse hoc
homo in se penitens
punit. Aut hoc dñs cū
homine uindicans p
cutit. Nequaquam
igitur peccato pasci
tur. quia nullatenus
sine uindicta laxat.
Sic dauid post confes
sione audire meruit.
Dñs transtulit pecca
tum tuum. Et ta
men multis post
cruciatib; afflictus
ac fugiens. reatum
culpe quam perpe
trauerat & soluit.
Sic nos salutis unda
a culpa primi paren
tis absolui mur. sed
tamen reatum eiusde
culpe diluenter. ab
soluiti quoq; adhuc
carnaliter obimus.
Bene ergo dicitur

Sciens quod non pasci
ret delinquenti.

Quia delicta nra siue p
nos. siue per semetipsū
rescat. & iam cum
relaxat. Ab electis
enim suis iniquitati
maculas studet tem
porali afflictione
tergere. quas in eis
in perpetuum non uult
uidere. Sed saepe
mens dum plus iusto
trepidat. dum pauose
quattur. dum sinis
tris suspicionibus
urguitur. tectit hanc
uiuere. que se ad uitā
uel per labores ambi
gū peruenire.

Unde & subsequenter
ad iungitur.

„ **SI AUTEM SIC IMPRISU**
„ quare frustra labo
„ rari

SI ENIM REUOTA PIE
S tate discutimus

opus nr̄m p̄na dig
 num est. quod semu
 nerari p̄miis postō
 lamur. Vir igitur
 sc̄s sub occultā iudiciā
 trepidans dicit

Si autem & sic impius
 sum quare frustra
 laboravi. Non quō
 hunc laborasse peni
 tē. Sed quod incer
 tus esse de p̄miis
 & inter labores dolē.

Sciendum uero est
 quod uiri sc̄i tūc in
 certis sunt ut confidunt
 atq; ita confidunt
 ut tamen & securi
 tate non torpeant.

Quia ergo plerumq;
 mens & impensa
 rectis actibus trepi
 dat. festat ut post
 quam bonum opus
 agitur. lacrimę dif
 feratōnis & quiritan
 tur. quatenus ad

exp̄iatiois

eterna p̄miā meri
 tum recti operis. sub
 ueat humilitas postō
 lationis. Sed tamen
 sciendum est quia
 mundas nos ad per
 fectum reddere uel
 uita uel lacrimę non
 ualent. quo usq; nos
 mortaditas nr̄e cor
 ruptionis tenē.

Unde & apte subiungit.

SI LOTUS FUERO
 „ quasi aquis niuis &
 „ fuerint uelut mun
 „ dissimę manus mee.
 „ tamen sordibus inq̄n
 „ gues me. & abomina
 „ buntur me uestimen
 „ ta mea.

Mque ENIM NIUIS
 sunt. lamenta hu
 militatis. Que profec
 to humilitas. qui ante
 districti iudicis oculos
 ceteris uirtutibus p̄e
 minē. quasi per

175^v
 magni meriti colose
 candite. Sunt nam
 q; non. S nulli qui
 lamenta habent sed
 humilitate non habent.
 Quia afflicti plangunt
 sed tamen in ipsis
 fleatibus uel contra pro
 ximorum uitam super
 biunt. Vel contra
 ordinationem condito
 ris eriguntur.
 Hi nimirum aquas ha
 bent. & mundi esse
 nequeunt. quia hu
 militatis fleatibus
 minime labantur.
 A quis autem niuis
 a culpa se lauerat
 qui confidenter dicebat.
 " Cor contritum & hu
 " miliatum deus non
 " respicit. Qui enim
 lamentis affliguntur
 sed in murmure se
 belles sunt. mentem
 quidem conterunt.

sed humiliare con
 tempnunt. Quam
 uis aquas niuis intel
 legi & aliter possunt.
 Aqua enim fontis &
 fluminis & terra
 ortur. Aqua uero
 niuis & aere profuit.
 Et sunt plerique qui per
 orationum lamenta
 se cruciant. sed ta
 men totis lamenta
 rum laboribus ad sola
 terrena desideria
 & sudant. Conpun
 guntur in precibus.
 sed felicitatis transi
 torie gaudia &
 quirunt. Hoc itaque
 niuis aqua non ablu
 it. quic eorum fle
 tur ab his uenit.
 Quasi enim & terre
 aqua perfusi sunt.
 qui per terrenis bonis
 in precibus conpungunt.
 Qui uero id cuncto plorat.

Lij

quā præmia superna
desiderant. Aqua
niuis hos diluit. quia
cælestis conpunctio
infundit. Nam cum
perennem patriam
per lamenta appetunt.
eiusq; accensi deside-
rius plangunt. a sum-
mis accipiunt. unde
mundentur.

Per manus autem quid
aliud. quam opera
designantur. Unde
quibusdam per pro-
phetam dicitur.

Manus ur̄e sanguine
plene sunt. idest ope-
ra crudelitatis.

Notandum uero quod
uir sc̄s non ait fuerint
mundissime manus
meæ. Sed uelut mun-
dissime manus meæ.

Quia quousq; pæna
corruptionis astringi-
mur. quam libet

176R
rectis operib; ueram
munditiã nequaquam
adprehendimus. sed
imitamur. Unde
apte subiungitur.
Tamen sordibus intin-
gues me. Dñs nos in-
tinguere sordibus
dicitur. Intinctos
sordibus demonstrare.

Quia quanto uel illum
uerius per bona opera
surgimus. tanto sub-
tilius uitæ nr̄e sordes
agnoscimus. quibus
ab eius munditia dis-
cordamus. At ergo.

Silotus fuero quasi
aquis niuis. & fuerint
uelut mundissime
manus meæ. tamen
sordibus intingues me.

Ac si aperte dicat.
Quam uis lamentis
supnæ conpunctionis
gestear. Intua ta-
men munditia uideo.

Quia mundus non sum.
Intentam quippe dō
 animam ipse adhuc
 corruptibilis caro
 dixerat. eiusque
 amoris pulchritudi
 nem obscenis & inlici
 tis cogitationum mo
 tib; fœdat. Unde &
 subditur. Et abhomi
 nabuntur me uesti
 menta mea.
Quid enim uestimenta
 nomine. Nisi hoc
 terrenum corpus &
 primitur. quo induta
 anima tegitur. ne in
 subtilitatis sue sub
 stantia nuda uideat.
Hinc & enim salomon
 ait. Omni tempore
 sint uestimenta tua
 candida. id est mem
 bra corporis. a sordi
 dis actib; munda.
Hinc esaias ait.
 Uestimentum mixtum

sanguinem. erit in
 combustionem.
Sanguinem quippe uesti
 mentum miscere est.
 desideris carnalibus
 inquinare. Quibus
 nimirum se pallui
 p̄dimista formida
 uerat cum dicebat.
Libera me de sangui
 nibus d̄s d̄s salutis mee.
Hinc uoce angeli ad
 iohannem dicitur.
 "Haber pauca nomina
 " in sardis que non in
 " quinauerunt uesti
 " menta sue.
More autē sacri eloqui
 uestimenta nos abomi
 nate referuntur. quia
 abominabiles reddunt.
Sicut p̄ p̄r̄um quoq;
 de iuda dicitur. hic
 possedit agrum de
 me xede iniquitatis.
Neq; enim emptum
 p̄r̄o sanguinis agri

figuli possidere iudas
 potuit - qui relicto
 triginta argenteis
 tradidit criminem
 criminiosiore in se
 protinus morte mul
 tavit. Sed possedit
 dictum est. possidere
 fecit. Itaque hoc loco
 abominabuntur me
 uestimenta mea di
 citur. Abominabilem
 faciunt. Quia nimi
 rum dum contra men
 tem membra super
 biunt. Dum scilicet desi
 deria studia ^{temp} statio
 num suarum tumul
 tib; interrumpunt.
 In ipso suo certamine
 posita anima agnos
 cit quantum adhuc
 adiunitate dispicit.
 Quae corruptione sua
 plene apprensus tran
 sire. Sed non ualens.
 fcede puluere cogita

tionis inquinatae.
 Hanc uestimentorum
 abominatione sense
 rat qui dicebat.
 "Videam aliam legem in
 " membris meis. repug
 " nantem legi mentis
 " meae. & captiuum
 " me ducentem in lege
 " peccati. que est in
 " membris meis.
 Hae & iam uestimenta
 in quibus perfecte pla
 cere non poterat.
 quandoque melius
 resumenda deponere
 festine cupiebat dicens.
 " Infelix ego homo quis
 " me liberauit decor
 " pore mortis huius.
 Dicat ergo uir iustus.
 Silotus fuero quasi
 aquis niuis & fuerint
 uelut mundissime
 manus meae. tamen
 sordibus intingues me
 & abominabuntur

foedo.

177^v
me uestimenta mea,
Quia quantum libet ad
summa & conpunctio-
ne contemplationis
ascenderit quantum
libet in opere semper
& exitum laboris accin-
xerit. Indignum ta-
men ad huc aliquo
de corpore mortis ^{remittit}
quæ de pondere corrup-
tionis prematur por-
tat. Cui hoc quoque
fit grauius quod saepe
neque hoc intellegit.
Unde delinquens fla-
gella suscipit.
Sed districto iudici
quid in se maius quid
ue minus displiceat
non agnoscit.

Unde & subditur.

Neque enim uiro
" qui similis mei est
" respondebo. Nec qui
" mecum in iudicio &
" de quo possit audire,

* & abominabilem se esse considerat in multis.

Quia cum quod libet
in iudicio & aequo con-
tendimus. & quid con-
trario nos dicatur agnos-
cimus. & in his que
dicimus audimus. &
quo oblecta patenter
adprehendimus. auden-
ter ad proposita respon-
demus. Quia ergo
inuisibilis iudex quæ
facimus uidet. quasi
audet quæ dicimus.
Sed quia id quod ei
displicet nequaquam
plene cognoscimus.
quasi quid ipse dicit
ignoramus.

Vir igitur se uestimen-
torum suorum abomi-
nationem considerans.
eo amplius timet quo
audiri & aequo in iudi-
cio non ualeat. quia
quo usque corruptionis
sue pondere premi-
tur. hoc in pena sua

gravius tolerat. quod
 & sensum sui reprehen-
 soris ignorat. Ac si
 aperte dicat. In hoc
 & de quo non audior.
 quia & patent cuncta
 que facio. & tamen
 ipse nescio per quanta
 reprehendor. Sequitur.

NON EST QUI utriusque
 uideat arguere &
 ponere manum suam
 in ambobus.

DURUM sonat utque
 ratur quidem arguat.
 sed durum non erit
 si recurrit ad memoria.
 quod ipse per alium
 prophetam dicit.

Per esaiam quippe
 ammonet dicens.

QUIESCITE agere peruer-
 se. discite benefacere.
 querite iudicium. sub-
 uente oppresso. iudi-
 cate pupillo. defendi-
 te uiduam. uente

& arguite me.

Et namque quem arguimus
 rationis auctoritate
 contraimus. Et quid
 est quod dominus agere
 sancta nos admonens ad-
 iungit. Uente & argui-
 te me. Nisi quod aperte
 insinuat. quantam bonis
 actibus fiduciam prestat.

Ac si patenter insinuat.
Relicta agere & animi
 aduersionis ^{meae} motibus
 meae non iam per de-
 precationis gemituum.
 Sed per fiducia aucto-
 ritatis obuiate.

Hinc enim iohannes dicit.
 " Sicut nostrum non reprehen-
 " derit nos fiduciam ha-
 " bemus credimus. Hinc est
 quod moyses quic pla-
 ca & seruiens auditur
 tacens. Cui silenti
 dicitur. Quid clamas
 credime. Hinc est quod
 irascentem reuocat.

178^v
cum audiuit. dimitte
me ut irascatur furor
meus contra populum
istum. Hinc est quod
arguente dñs non ha-
buisse queritur. cum
per proph&am dicit.
Quæsiui uirum qui inter-
poneret sepem. & sta-
ret oppositòs contra
me. ne dissiparem eum
& non inueni. Hinc
est quod grauter
esaias deplorat dicens.
Omnes nos cœcidimus
quasi folium. & iniqui-
tates nr̄e quasi uentus
abstulerunt nos. non
est qui inuocet nomen
tuum qui consurgat
& teneat te. Sed pos-
sunt recti quilibet per
accepte innocentie
meritum. aliquando
presentis motibus
animaduersionis ob-
uiase. Non enim

ualent uirtute propria
ab humana genere
supplicia secutare
mortis & pellere.
Uir igitur sc̄s humani
genus consideret
quod fluxit æternæ
mortis damna conspi-
ciat. Cui nimirum
constat ^{quæ} nequaquam
iustitia humana con-
tradicat. Videat
quam peruerse homo
uideat quam districte
contra hominẽ con-
ditor irascatur.
Et mediator dñi & homi-
nis. dñm & hominem
sequatur. Quẽ quia
longe post uenturum
considerat. deplorat
dicat. Non est qui
utrumq; ualeat argue-
re. & ponere manum
suam in ambobus.
Redemptor quippe
humani generis.

179R

mediator dī & homi
 nis per carnem factus.
 quia iustus in homi
 nibus solus apparuit.
 & tamen ad penam
 culpe & iam sine cul
 pa peruenit. Et ho
 minem arguit ne de
 linquerit & dō obsti
 tit ne feriret.

Exempla innocentie
 praeiuit. penam mali
 tie suscepit; patiēdo
 ergo utrumq; arguit.
 qui & culpam hominis
 iustitiam aspirando
 corripuit & iram lu
 dicis moriendo tem
 perauit. Atq; in utrisq;
 manum posuit quia
 exempla hominibus
 que imitarentur pre
 buit & dō in se opera
 quibus erga homines
 placerebantur ostendit.

Nullus quippe ante
 hunc & tunc quis sic

pro alienis erratis in
 tercederet ut propria
 non haberet. Aeterna
 igitur morti tanto
 quis in alius obuiare
 non poterat. quanto
 hunc reatus de propriis
 astringebat.

Venit itaq; nouus homo
 cecidit homines. contradic
 tor cecidit culpam. ami
 cus ad penam. Mira
 monstrauit. crude
 lia pertulit. Manum
 ergo suam in ambobus
 posuit. quia unde
 seum reatus docuit.
 inde iratum iudicem
 placabit. qui hoc quo
 q; ipsis suis miraculis
 mirabilius prebuit.

Quia corda delinquen
 tum mansuetudine
 potius quam terrore
 corripuit. Unde & subdit.

Auferat a me
 uirgam suam & pauor

eius non me terreat ,
 Per legem quippe uir-
 ginis dñs tenuerat cum
 dicebat . Siquis hæc
 uel illa fecerit . moſte-
 moriatur . Sed in-
 castatus . Surgens
 abstulit . qui uias uite
 permansuetudinem
 ostendit . Unde & p-
 psalmista dicitur .
 Intende prospere pro-
 cede & regna . prop-
 ter ueritatem & man-
 suetudinem & iustitiam .
 Timeri quippe quasi dñs
 noluit . sed quasi pa-
 ter ut amaretur inſpi-
 rauit . Quod liquido
 paulus dicit .
 Non enim accepistis spm
 seruitutis lterum in q-
 moſte . sed accepistis
 spm ad optionis filio-
 rum in quo clamatis
 abba pater . Unde
 hic apte quoq; sublungit .

LOQUAR ET NON
 timebo eum ,
 Vir enim scs quia hu-
 mani generis se deſemp-
 tosem uenire mitem
 conspiciet . non metum
 uel dñm . sed affectu
 uel patrem sumit .
 Et amorem dispiciet .
 quia per adoptionis
 gratiam . uel amorem
 surgit . Hinc iohan-
 nes ait . Timor non
 est in caritate . sed
 perfecta caritas foras
 mittit timorem .
 Hinc zacharias dicit .
 Ut sine timore de ma-
 nib; inimicorum nro-
 rum liberati seruiamus
 illi . A peccati igitur
 morte timor nos
 suscitare non ualuit .
 sed ad statum uite . aspi-
 rata mansuetudinis
 gratia erexit .
 Quod bene heliseo

s'namiqs filium sus-
 citante signatur
 qui cum baculo puerū
 mittens. & tincto filio
 uitā minime red-
 dit. Sed per sem& ip-
 sum uero ueniens
 seq; super mortuum
 sternens. atq; ad eius
 membra se colligens.
 huc illucq; deambu-
 lans. & in ore mor-
 tui septies aspirans.
 hunc ad sediuiuam
 lucem protinus per-
 ministerium con-
 passionis animauit.
Auctor. quippe huma-
 ni generis d's. quasi
 mortuum puerum
 doluit. cum & tinc-
 tos nos Iniquitatis.
 aculeo miseratus
 aspexit. Et quia
 per moysen terrore
 legis protulit. quasi
 per puerum uirgam

180 R
 misit. Sed puer cum
 baculo mortuum susci-
 tare non ualuit. quia
 paulo ad testante
 nihil adper factum
 adduxit lex.

Ipsē autem per sem&
 ipsum ueniens. & sup
 cadauer se humiliter
 sternens. Ad sequen-
 da sibi mortui mem-
 bra se colligit.

Quia cum in forma di-
 esse non rapinam
 arbitratus est esse
 se equidem dō. sed
 sem& ipsum & inani-
 uit formam serui
 accipiens. in similitu-
 dinem hominis factus.
 & habitu inuentus
 ut homo. Huc illucq;
 deambulat. quia &
 iudeam iuxta. & lon-
 ge positas gentes
 uocat. sup mortuum
 septies inspirat.

180^v
quia per apertionem
diuini muneris gratie
septi formis spm̄ in pec
cati morte latentib;
tribuit. Voxque
uiuens erigitur. quia
his quem terroris uir
gic suscitare non po
tuit. per amoris
spm̄ puer ad uitam
redit. Dicat itaq;
& sua. dicat & uoce
humani generis. Aufe
rat a me uirgam suam
& pauor eius non me
terreat. loquar &
non timebo eum.
Ubi apte sub iungit
" **N**eq; enim possuam
" me uens respondere.
Respondere quippe
cui libet dicimus. cum
factis illius digna ope
ra repensamus.
Dō ergo respondere est.
donis eius preceden
tib; nr̄c obsequia

reddere. Unde &
psalmi quidam in quib;
scā operatio imitanda
proponitur. ad respon
dendum scripta pre
notatur. Rectū itaq;
dō hominem concedit.
eumq; uel per uersa
defluentē. cum longa
nimitate tolerauit.
Cotidie culpam aspiciet.
& acmen uiuendi spa
tia non citius abscedit.
Dona licetgitur benign
nitate sua & erga
malos utitur.
Respondere homo tot
beneficiis debet. sed
tamen respondere
me uens non ualeat.
Quic humani generis
conditorum. quia ad
huc seruiliter formi
dat. procul dubio
non amat. Nam
tunc solum dō uera
obsequia reddimus.

181R

cum eum propter
 amoris fiducia non
 timemus: cum nos
 ad bona opera affec-
 tus non metuus dirigit.
 Cum malum nre men-
 ti iam non placeat
 & iam si liceat. Nam
 quia peruersitatis
 opere & amore
 restringitur. per-
 uersa libenter agere
 si liceat. Nequaquam
 ueraciter recitatus est.
 qui adhuc aprauita-
 tis desiderio liber
 non est. Bene itaq;
 dicitur. Neq; enim
 possum metuens
 respondere: quia
 uera obsequia do-
 non sed dimus. si &
 amore mandati ^{mandant.}
 illius. & non potius &
 amore seruimus.
 Sed cum menti nre
 eius dulcedinis amor

accenditur. omne
 desiderio presentis.
 uite leuigatur.
 In tediō dilectio uertit. ^{del. Romano.}
 tur. atq; hanc cum me-
 rore mens tolerat.
 cui uita prius reprobo
 amore seruiebat.
 Unde & apte subditur.
 " **TEDIUM ANIMAM MEAM**
 " uite mee.
 Sed cum PRESENS UITA
 si uilesceat cepit
 sese contra se animus
 accendit. Ut accusare
 se de culpis debeat. in
 quibus se ante superio-
 rum nescius defendebat.
 Unde adhuc recte
 subiungitur.
 " **DIUITIAM ADUERSUM**
 " me eloquium meum.
 Quasi pro se eloquio
 suo utitur. qui praua
 que gessit defendere
 & causationib; conatur.
 Sed aduersum se eloquium

‡ cum conditoris amor dulcedine

181
dimittere. quia accusare
in se hoc incipit. quod
erravit. Sæpe uero
& cum delinquimus.
eo quoque quæ agimus
diudicamus. Accusat
mens ipsa quod per-
petrat. Sed quia
hoc & desiderio minime
deserit. erubescit.
confrateri quod
facit. Cum uero
toto iam iudicio carnis
delectationem præ-
mit. audaci uoce in
accusationis suæ con-
fessionem se erigit.
Unde recte nunc dicitur,
Dimittam uersum
me eloquium meum.
Quia fortis mens. relic-
tare contra se eloque-
um de testationis in-
choat. quæ apud
semetipsam prius. In-
firme uerecundata ^{infirmis}
relinebat.

Sed sunt non nulli qui
aperas uocibus culpam
fatentur. Sed tamen
in confessione gemere
nesciunt. & lugenda
gredientes dicunt.
Unde adhuc apte
sub iungitur.

**LOQUAR IN AMARI-
tudine anime mee.**

Qui culpas suas de-
testando loquitur.
restat necesse est.
ut huius in amaritudi-
ne anime loquatur.
Ut hæc ipsa amari-
tudo puniat. quidquid
lingua per mentis
iudicium accusat.

Sciendum uero quia
se pena penitentie
quam sibi mens intro-
gret. Aliquantenus
securitatem percipit.
atque ad interrogatio-
nem superni iudicis
fidentior & surgit.

182R

Ut semetipsam subgli
ur inueniat. & erga
se que^{ri} quomodo
disponantur agnos
cant. Unde & pro
tinus additur.

DICAM D^{NO} NOLI ME
condemnare. Indica
mihiquare me ita
iudices.

Qui peccatorem se
in amaritudine ani
me asserit. quid d^o
aliud quam ne con
demnetur dicit.

Quia amaritudo prae
sensas penitentiae
& tangit supplicia
sequentis ite.

Duob; autem modis
inhac uita homine
iudicat d^s. Quia aut
per mala presentia
inrogare iam tormen
ta sequentia incipit.
Aut tormenta sequen
tia flagellis presentib;

& tangit. Nisi de
lictis exigentibus iustus
iudex. & nunc &
post modum quosda
percuteret iudas mi
nime dixisset. Secun
do eos qui non credide
runt perdidit.

Et de iniquis psalmista
non diceret. Induant
sicut de ploide confu
sionem suam.

De ploide quippe dupli
uestimentu dicimus.

Confusionem ergo sicut
de ploide induti sunt.
qui iuxta reatus sui
merito & temporali
& perpetua anim ad
uersione feriuntur.

Solas quippe pena
a supplicio liberat.
quos ininuat. nam
quos presentia mala
non corrigunt. ad
sequentia perducunt.

Si autem nequaquam

quosdam pena praesens a supplicio aeterno defendere. Paulus minime dixisset,

- " Cum iudicamus ad domino
- " corripimur ut non cum
- " hoc mundo damnemur,
- " Hinc uoce angelica ad
- " iohannem dicitur,
- " Ego quos amo arguo
- " & castigo, Hinc etiam
- " scriptum est, Quem di-
- " ligit dominus castigat,
- " flagellat autem ^{omnem} filium
- " quem recipit,

Saepe ergo mens iusti ut magis securus sit. Atque trepidat & cum flagellis cingitur. Superi iudicii incertitudine turbatur,

Paulus ne iniquum sequentis damnationis sit. Omne quod patitur & per cogitationem interrogat iudicem. Quia de uita sua

meritis ambigit in percussione. Sed cum uita uirtus ad oculos mentis reducitur. Quasi consolatio ad iudicem responditur,

Quia nequaquam ad perdendum percutit. quem in actionis innocentia feriendo custodit. Bene itaque nunc dicitur, Iudicamini. Ego me ita iudicet.

Ac si aperte diceretur, Quia flagellando me iudicet. ostende quod ad iudicium per flagella securum redas. Quod tamen intellegi & aliter potest,

Nam plerumque uis lustratur flagella ad probationem percipit. & uitam suam subtilissima inquisitione discutens. quam uis se peccatorem & sentiat & fateatur,

183R

Qua tamen specialiter
 culpa percutitur. mi-
 nime cognoscit. Atq;
 eo magis in percussione
 trepidat. quo causas
 suae percussione igno-
 rat. Pœit ut semet
 ipsum sibi iudex indi-
 cet. quatenus quod
 ille anim aduertendo
 percussit. hoc in se flen-
 do & ipse castigat.

Sic namq; quod equis-
 simus iudex iniuste
 quempiam nullo modo
 affligit. & magna
 mœu concutitur. quia
 & dolere in uerbere. &
 deprehendere in se
 perfecte non ualeat
 quod deplorat.

Unde adhuc subditur.
NUQUID BONUM
 tibi uidetur. si calum-
 nieris & opprimas
 pauperem. opus manuum
 tuarum & consilium

impiorum adiuues.

HOC NIADIRUM SIC PER
 INTERROGATIONE DICTUR.
 ut negetur. Ac si aper-
 te diceretur. Tu quisu-
 me bonus es. Noui
 quia bonum non aesti-
 mas. ut pauperem p
 calumniam preemas.
ET scio ergo quia non est
 iniustum quod patior.
 & eo magis doleo. quo
 causas iustitiae ignoro.

Notandum uero quod
 non ait. ut opprimas
 innocentem. sed pauperem.

Qui enim distractione
 iudicis nequaquam
 innocentiam. sed pau-
 perem suam obicit.
 non iam de uitae auda-
 ciam arripit. sed qua
 se infirmum conspi-
 ciat ostendit.

Ubi & congrue subiu-
 git. Opus manuum
 tuarum. Ac si apte

iniustitiae

183^v
dicat. Impie oppri-
mere non potes que-
te fecisse gratuito
recordaris. Bene autē
subditur. & consi-
lium impiorum ad-
iubes. Quos namq;
hoc loco impios. Nisi
malignos sp̄s uocat.
Qui cum redire ipsi ad-
uitam nequeunt
crudeliter potius ad
mortem quærunt.
Quorum nimirum con-
siliū fuit. Ut beati
Iob diuina correptio
tangeret. & quin
tranquillitate iustus
extiterat. saltem per
flagella peccaret.
Sed impiorum consiliū
Dñs non adiuuat. quia
eorum temptationi-
bus carnem iusti prodi-
dit. Animam ne tan-
geret negauit.
Hoc indefinenter contra

bonos consilium ma-
ligni sp̄s ineunt. Uti hi
quos seruire dō inno-
cūe intranquillitate
conspiciunt. usq;
aduersitatibus aduora-
ginem culpe rapiant.
Sed eorum consilii acu-
men destruitur. quia
pius conditor. cum uiri-
bus flagella moderat.
ne uirtutē p̄na tran-
seat. & per astutiā
fortium humanā in-
firmitas excedat.
Unde bene & per pau-
lum dicitur. fidelis
autem d̄s qui non patie-
tur uos temptari
supra quam potestis.
Sed faciet cum temp-
tatione & iam prouen-
tum. ut possitis sustinere.
Nisi enim misericors
d̄s cum uiribus tempta-
menta modifiet.
nullus profectus est.

189
qui malignorum spūm
insidias non corruens
portat. Quia si men-
suram iudex tempta-
tionibus non prebet
eo ipso protinus. Stan-
tem deicit. quo ultra
uires onera inponit.

Sic autem beatus iob
negando sequiuit
ista quæ protulit. Si-
cut & requirendo ne-
gat. ea quæ ilico sub-
iungit dicens.

Numquid oculi car-
nei tibi sunt. aut sicut
uidet homo. & tu uide-
bis. Numquid sicut
dies hominis dies tui.
aut anni tui sicut hu-
mana sunt tempora.
Ut querat iniquitate
meam. & peccatū meū
scruteris. ut scias quia
nihil impium fecerim.

Oculi carnei facta
temporum. non nisi

184R
Intempore agnoscunt.
quia & ipsi ad uidentū
cum tempore prodeunt.
cum tempore claudunt.
& humanus uisus quod
libet opus sequitur non
precurrit. Ventura
nullo modo agnoscit.
quia uix & uisus
aspicit. Dies quoque
& anni hominis. a diebus
& annis discrepant æter-
nitatis. quia uitam
nrām quæ tempore in-
cipitur. tempore finitur.
Dum intra sinus sui lati-
tudine format. æter-
nitas deuorat.
Cuius nimirum inmensi-
tas. quia ultra citraque
sup nos tenditur. sine
inchoatione & termi-
nam eius æternum esse
dilatatatur. Eiq; nec
transactæ prætereunt.
nec adhuc uentura qua-
si que non appareant.

desunt, Quia his qui
 semper esse habet.
 cunctis sibi presentia
 conspiciat, Cumque
 aspiciendo post & ante
 non tenditur, nulla
 intuitus mutatione
 uariatur, Dicat ergo,
 " Numquid oculi castrei
 " tibi sunt, aut sicut uideat
 " homo, & tu uidebis,
 " Numquid sicut dies homi
 " nis dies tui, & anni tui
 " sicut humana sunt tem
 " pora, ut querat iniqui
 " tate meam & peccatum
 " meum scrutaris, ut scias
 " quia nihil impiu fecerim,
 Ac si humiliter requisens
 diceret, Quis me in
 tempore per flagella
 examinas, quem apud
 te ^{ppere} & ante tempora scisti,
 Quis culpas meas uerbe
 rib; interrogas, quem
 per aeternitatis tuae
 potentia nec prius qua

conderis ignoras,
 Cuius nimirum poten
 tiae mox pondus expri
 mit, cum sub iungit,
 " **Quo sit nemo qui**
 " demanu tua possit eueni,
 Ac si aperte dicat,
 Quid tibi restat, Nisi par
 cere, cuius uirtute nul
 lus ualeat obuiare,
 Quo enim nemo est, qui
 anim aduersione tua
 & merito suae uirtutis
 retineat, eo ase facilius,
 tua pietas exigit ut parat
 " **Qui** autem nos in delicto
 concepti, in iniquitatib;
 editi, aut noxi & praua
 perpetramus, aut in
 caute & iam recta agen
 do delinquimus,
 Districtus iudex unde
 nobis fiat placabilis
 non habemus, sed cum
 nr̄m opus, eius obtutib;
 dignum exhibere non
 possumus, festat

ut ad placationē illius. " suum ei opus offeramr. "

Unde & subditur
MANUS TUAE PLASMA
uerunt me. & fecerunt
me totum incisuram.
& sic serpente precipitante.

Nesi humiliter dicat
Quia sub iusto examine.
dignum non est tue
placationi quod feci.
pena misericorditer.
ne pereat quod fecisti.

Quibus & iam uerbis per
uersum. manus dogma
distruitur. quid duo
esse principia mentiens.
Ad dō spm. a sar'ana. A
uero carne conditam

asserere conatur.
Sēs & enim uir prophe
ta. gra'ia sps plenus.
longe post uentura
considerat. & errorū
genimina prouidens.
calcat dicens

Manus tuae plasma uer

me. & fecerunt me.
totum incisuram.

Quoniam & plasmatum
se. & factum totum in
cisuram ad dō asserit.
tenebrarum genti nec
in spū suo aliquo. nec
in carne derelinquit.

Nam plasmatum se prop
ter internam imagi
nem reulit. factum
uero totum incisuram.
In eo quod & carnis
constat indumento
memorauit. Notan
dum uero est. quia p
hoc quod se plasmatu
dī manib; asserit. mise
ricordie iudicis. digni
tate sui conditionis
opponit. Quam uis
enim p coaeternum
patri uerbum cuncta
creata sunt. in ipsa ta
men relatione creatio
nis ostenditur. quantū
cunctis animalibus.

quantum rebus uel caelestibus sed tamen insensibilibus homo praefertur. Cuncta quoque per dixit & facta sunt. Cum uero facere hominem decerneret hoc quod reuerenter pensandum est praemittit dicens.

„ Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Neque enim sicut de rebus caeteris scriptum est fiat & facta sunt. Neque ut aquae uolatilia sic terra hominem protulit. Sed prius quam fieret faciamus dicitur. Unde etiam quia rationalis creatura condebatur quasi cum consilio facta uideretur quasi per studium de terra plasmatus & inspiratione conditoris in uirtute

spiritus uitalis erigitur. Unde etiam non per iussionis uocem sed per dignitatem operationis existit & qui conditoris imaginem fiebat. Quod igitur per conditionem homo elegantius interra creaturis caeteris accepit hoc in flagello positus pietatis sui opificis opponit dicens. Manus tuae plasmauerunt me & fecerunt me totum incisurum & sic repente praecipitas me. Ac si aperte dicat. Quis tanta uilitate dispicis quem cum tanta dignitate condeclisti. Et quem ratione rebus caeteris praefertis quis ex dolore supponis. Sed tamen haec eadem nostra dignitas fulget per imaginem & longe

186R

distat abeatiudinis perfectione per carnem, Quia dum sps miscetur pulveri. quodam modo conecitur infirmitate,

Quam scilicet infirmitatem beatus lob pietati iudicis obicit. cum subiungit,

Mememento queso.

quod sicut lutum faceris me,

Angelorum sps idcirco in remi sensibilibiter peccauerunt. quia tanto robustius stare poterant. quanto eos carnis admixtione non tenebat. Homo uero idcirco post culpam ueniam meruit. quia per carnale corpus. aliquid quo semet ipso minor esset accepit.

Unde apud iudicis argumentum

pietatis est. haec eadem infirmitas carnis.

Sicut per psalmistam dicitur. Ipse autem est misericors. & propitius fit peccatis eorum. & non disperdit eos.

Et multiplicauit ut auerteret iram suam ab eis. & non accendit omnem iram suam. & rememoratus est. quia caro sunt. Ut lutum ergo homo factus est. quia delimo est a conditione sumptus. Lutum quippe fit. cum se aqua terre conspargit.

Sicut lutum taceq; homo est conditus. quia quasi aquam infundit puluerem. cum anima rigat carnem.

Quod res uir bene pietati iudicis obicit. cum postolans dicit. Mememento queso. quod sicut

186
" lutum feceris me

" Acsi aperte dicat

" I nfirmi tatem carnis

considera & reatum

iniquitatis laxa

" Ubi apud quosq; mors

eiusdem castus adiu

gitur cum protinus

sub inferatur

" **ET IN PULVEREM**

" reducis me

" Acsi patenter postula

dicens. Memento

quæso. quod per carnem

ad terra uenio & per

eius interitum. ad terram

tendo. ^{treri} Matiam

itaq; origenis & penam

finis aspice. & culpam

citius transeuntis paste.

" Sed quia equalitatem

protulit hominis condi

ti. Nunc subiungit or

dinem propagationis dicens.

" **NONNE SICUT LAC**

" multissime. & sicut

" caseum me. coagulasti.

" pelle & carnibus uestras

" ti me. ossibus & neruis

" conpegisti me.

" **P**lasmatum quippe

homo. sicut lutum fac

tus est. propagatus

autem. & sicut lac mul

gitur semine. & sicut

caseum. coagulatur in

carne. Carnibus &

pelle induitur. ossibus

neruisq; solidatur.

" **P**er lutum ergo prime

conditionis quiditas.

per lac uero. sequentis

ordo ^{nunc} conceptionis &

primitur. Quiper ^{co}

agulationis incrementa

ductur. Ut paulisper

in ossa roboretur.

" **S**ed angustie di laus est

descriptio creati corpo

ris. Nisi & iam. subsequen

ter & primatur. mixte

aspiratio uiuificationis.

" **U**nde & sub dicitur.

" **U**ita & misericordia

tribuit mihi,
Sed INCASSUM NOBIS
 bona conditor tribuit.
 Si non omne quod tri-
 buerit ipse custodit;
 se qui tur

STUENTIATIO TUA
 custodiuit spm meum.
 Haec autem que de ex-
 teriorem hominem
 diximus. & iam inte-
 riori posse congruere.
 Libet ut breuiter repli-
 cando monstremus.

Memento quaeſo. quod
 sicut lutum feceris me.
Sicut lutum quippe ho-
 mo noster interior
 existit. quia ſcī ſp̄s gra-
 tia terrene menti in-
 funditur. At ad intel-
 lectum ſui conditoris
 erigitur. humana
 namq; cogitatio. quae
 peccati ſui ſterilitate
 aruit. per uim ſcī ſp̄s.
 quaſi inrigata terra

uirideſcit. Sed ſepe
 dum p̄cep. Si ſup̄ni
 doni uirtutib; ſine in-
 terruptione utimur.
 ad priuata fiduciam.
 uſu continue proſpe-
 ritatis eleuamur.

Unde fit plerumque. ut
 iſdem qui ſubleuauerat.
 parum per ſp̄m deſerat.
 quatenus ipſum ſibi
 hominem oſtendat.

Quod ſc̄s uir protinus
 & primit cum ſubiungit.

Et in puluerem ſeducis
 me. Quia enim p̄
 ſubtractione ſp̄s. mens
 aliquantulum in temp-
 tatione deſertur.
 quaſi ad humore priſti-
 no terra ſiccatur. At
 infirmitatem ſuam
 derelictur ſentiat. &
 ſine infuſione ſup̄ne
 gratiae. quantum ho-
 mo aruit agnoſcat.

Qui apte quoq; ſeduci

ad puluerem dicitur.
 quia dimissus sibi cuius
 libet temptationis aura
 reparatur. Sed dum
 felicitati concitamus ea
 quae ad flatu cognoui
 mus. subtilius iam dona
 cogitamus. Unde sub
 iungit. Nonne sicut
 lac mulsisti me. & si
 cut caseum me coaco
 lasti. Mens & enim
 nra cum per se ipsa
 gratia ab usu ueritate
 conuersationis abstra
 hitur. sicut lac mulgetur
 quia in quadam
 incoaculationis noua
 teneritudine. & subli
 mitate formatur.
 Sicut caseum coagulatur
 quia in constipatione
 pinguiscentis cogitatio
 nis astringitur. At ne
 quaquam iam perde
 sideria diffluat. sed
 in uno amore se

colligens ad solidam
 reformationem surgat.
 Plerumque uero contra
 haec ecclesiam rudimenta
 spiritus & usu ueteri
 caro submurmurat.
 & mens bella tolerat.
 & homine quem foras
 portat. Unde sub
 iungit. Pelle & car
 nib; uestisti me.
 Pelle quippe & carnib;
 interior homo uesti
 tur. quia in eo quod
 ad superna erigitur.
 carnalium motuum
 obsidione uallatur.
 Sed tendentem ad iusti
 tiam nequaquam in
 temptatione conditor
 deserit. qui per infu
 sione gratiae & iam
 peccantem praevent.
 Sed sub leuata mente
 & ad bella exterilaxat.
 & interius roborat.
 Unde adhuc apte

188R

subiungitur, Ossibus
 & nervibus conpegisti
 me, Carnibus & pelle
 uestimur. sed ossibus
 nervisque conpingimur,
 Quia & si temptatione
 foras insuente concuti
 mur. Intus tamen nos
 conditoris manus ro
 borat ne frangamur,
 Carnis tuncq; nos motib;
 humiliat ad dona
 sed per ossa virtutum
 roborat contra
 temptamenta, At
 ergo, Carne & pel
 lib; uestisti me ossibus
 & nervis conpegisti
 me, Ac si aperte
 dicat, Foras me
 ad probationem dese
 ris. Sed tamen intus
 ne peream virtutib;
 adstringendo custodis,
 Qui idcirco nobis bene
 uiuendi rectitudine
 tribuit. quia benigne

praeterita quaedeliqui
 mus parit, Unde
 adhuc apte subiungit,
 Vitam & misericordiam.
 tribuisti mihi,
 Vitam quippe tribuitur.
 cum malignis mentib;
 benignitas aspiratur,
 Sed vita sine misericor
 dia accipi nequaquam
 ualeat. quia ad opti
 nenda dñs iustitiae
 bona non adiuuat
 si prius misericordi
 ter ante acta nequitia
 non relaxat,
 Vel certe vitam nobis
 & misericordiam tri
 buit. quia ea qua nos
 misericordia ad bene
 uiuendum praeuent
 & iam subsequente
 custodit, Nisi enim
 misericordiam subrogat.
 Seruari vitam non
 ualeat quam prebet,
 I pro quippe

cotidie humane uite
 usu ueterescimus. & te
 rioris hominis impulsu
 cogitatione lubrica ab
 interiorib; eximus.
 Et nisi nos superna uisita
 tio. uel ad amorem
 conpungendo uiuifica
 uel ad timorem fla
 gellando restitua
 Repentina lapsu. mens
 funditur tota destrui
 tur. quae elongo uir
 tutis studio innouata
 uidebatur. Unde sub
 iungit. Et uisitatio
 tuae custodiunt spm
 meum. Humanum
 quippe spm. uisitatio
 superna custodit.
 cum hunc uirtutibus
 ditatam. uel flagella
 pcutere. uel conpun
 gere amore non desi
 nit. Nam si dona
 praestat. sed hunc
 continue

restituro non sub
 leuat. Citius bonu
 perditur. quod non
 a largiente custoditur.
 Sed ecce uis scs dum se
 humiliter agnoscit.
 conferenda generali
 ter diuinae misericor
 die sacra deprehē
 dit. Cumq; infir
 mitatem suam uera
 citer fatetur. repente
 ad cognoscendam uo
 cationē gentium.
 sublimiter recipitur.
 Nam protinus subdit.
Licet haec celes
 in corde tuo. tamen
 scio. quia uniuersoru
 memineras.
 Ac si aperte dicat.
 Quis de me trepido.
 qui & uniuersas gentes
 quae colligis scio.
 Quod tamen in corde
 celas. quae hoc adhuc
 apto sermone non indicas

189
189R
Sed qui & uniuersorum
seminisceris. me pro
culdubio deuenia certū
facis. Sciendum uero
est. q̄ia In quibusdam
factis. & certi deuenia
redclimur. & post per
p̄ratas cul pas ad
absolutionis nr̄e fidu
ciā. correctione & p̄a
nitentia subsequente
roboramur. per p̄ra
te tamen nr̄e nequi
tate adhuc memoria
tangimur. & cogita
tione illicita auersi
nolentesq; pulsamur.

Unde apte sub iungit.
Si peccavi. et ad ora
pepercisti mihi. quia
ab iniquitate mea
mundum me esse
non pateris.

Ad horam dñs peccatū
paxit. cum reatu
culpe. concessis proq
nus flēib; deluit.

Sed ab iniquitate. nr̄a
mundos nos esse non
pattur. quia uolentes
quidem culpam faci
mus. sed non numquam
nolentes. eius memo
riam cum delectatione
toleremus. Sape
namq; hoc. Quod
a conspectu iam iudicis.
flēum interueniente
delēum est. ad animū
reclit. Et deuicta
culpa ad delectationē
rursus in sepe renitit.
Atq; in antiquo certa
mine. sed in uia pulsa
tione separatur.

Ita ut quod prius egit
in corpore. hoc in por
tuna cogitatione.
post modum uers &
in mente. Quod cau
te ille conspiceret.
athlētā spiritualis no
uerat. quid dicebat.

„ Computruerunt

789^v
" & deteriorauerunt
" cicatrices meae. a facie
" insipientiae meae,
" Quid namque cicatrices
" Nisi sanationes sunt
" uulnerum, Laxatas
" ergo nequicias adde
" lectationem memorie
" redire conspexerat.
" quicicatrices defleuat,
" Cicatrices quippe con
" putrescere est. sanata
" iam peccatorum uulne
" ric. rursus in tempta
" tione serpere. atque
" & eorum suggestionibus.
" post supductam cutem
" penitentiae fetorem
" culpe iterum doloseque
" sentire. Quauideli
" ce in se. & nihil foras
" opere agitatur. & sola
" intus cogitatione pec
" catur. Districtoque
" se relictu mens obliget.
" Nisi hoc sollicitis lamā
" tis terget. Unde

bene p moysen dicitur,
" Si fuerit inter uos homo.
" qui nocturno pollutus
" sit somnio. egredietur
" extra castra. & non
" reuertetur prius. quam
" co uesperam labetur
" aquam. & post solis
" occasum. regredietur
" in castra, Nocturno
" quippe est somnium.
" temptatio occulta.
" perquam tenebrosa
" cogitatione turpe ali
" quid corde concipitur.
" Quod tamen corporis
" opere non & platur
" sed somnio nocturno
" pollutus. egredi extra
" castra precipitur.
" quia uidelicet dignum
" est ut qui immunda
" cogitatione pollutus.
" indignum se cunctorum
" fidelium societatibus
" arbitretur. Culpe
" suae meritum ante

190R

oculos ponat & ex bo-
 norum se aestimatione
 despiciat. Pallidam
 ergo extrinca castra exire
 est turpi impugnatione
 laboranti sese &
 continentium compa-
 ratione dispicere. **Q**ui
 ad vesperam labat
 aqua cum defectu
 suum conspiciens ad
 penitentiae lamenta
 conuertitur ut fle-
 b; diluat omne quod
 animum occulta in-
 quinato accusat. **S**ed
 post occasum solis
 ad castra redeat
 quia defervescente
 temptationis ardore
 necesse est ut iterum
 fiducia erga societa-
 tem bonorum sumat.
Post aquam quippe
 occumbente sole ad
 castra reuertitur
 qui post lamenta

penitentiae frigiditate
 flamma cogitationis
 illicitae ad foetium
 merito presumenda
 reparatur. Nisi iam
 se accideris longe esse
 non aestimes qui mun-
 dum se per obitum
 intami ardoris gaudet.
Sed inter haec sciendum
 est quod idcirco non
 numquam impulsu in-
 licite cogitationis
 affligimur quia in
 quibusdam terrene
 cogitationis actibus
 quamuis licitas liben-
 ter occupamus. **C**umq;
 uel in minimis
 terrena actio per
 desiderium tangitur
 crescente contra nos
 antiqui hostis for-
 tudine mens nra
 non minima in por-
 tunitate temptatio-
 nis inquinatur.

190
Unde & sacerdos legis
membric hostiæ per
frusta concisa caput
atq; eic que ergo lœdôr
sunt iubetur ignibus
cremare. Pedes
uero atq; intestina
hostiæ prius aqua
dilueret. Nos quippe
ipsos sacrificium dō
offerimus cum uitam
nr̄am cultui diuino
dedicamus. Que mem
bric hostiæ per frustra
conclisa super ignem
ponimus cum uite nr̄e
opera in uirtutibus
distinguentes immola
mus. Caput atque ea
quæ iuxta lœdôr conti
nentur incēdimus. cū
insensu nr̄o quo omne
corpus regitur. Atq;
in occultis desideriis
flamma diuini amoris
ardemus. & tamen
præcipitur ut pedes

atq; intestina hostiæ
lauentur. Pedibus
enim terræ tangitur.
Intestinis uero sterora
gestantur. Quia ple
rumq; iam & desiderio
in æternitate succen
dimus. iam toto deuo
tionis sensu ad appe
tium nr̄e mortifica
tionis inhiamus.
Sed quia adhuc terrenū
præinfirmitate ali
quid agimus. nonnulla
& iam que iam subigim̄s
inlicita in corde tole
remus. Cumque
cogitationes nr̄as in
munda temptatio in
quinat. quid aliud
quam intestina hostiæ
stercus portant. Sed
ut conburi debeant
labentur. Quia ni
mirum necesse est
ut immundas cogita
tiones timoris flæur

diluat. quas in accep-
tione sacrificii superfluis
amor incendat.

Et quidquid mens uel
de incepto testimonio
uel de conuersationis
pristinæ memoriæ
patitur laudatur.

Ut tanto suauius in cons-
pectu sui spectatoris
ardeat. quanto cum
ei adsistere cæperit.

Nil terrenum solum. nil
lubricum in ara sue
orationis inponit.

Vir igitur res humane
mentis damna conspi-
ciat. quod plerumque
se cogitatione illicita
inquinat. & post
quam reatum operis
iudex relaxat. & sua
plorans. necesse plore
mus aperiat dicens.

Si peccauit & uiciorum
peperisti mihi. quæ
ab iniquitate mea

191R
mundum me esse non
pateris. Ac si aperte
dicat. Si culpam ue-
nia abstulit. quæ
hanc & memoria non
detergit. Sæpe autem
tacens in culpe
recognitionis concutit.
Ut ad perparationem
illius. longe grauius
quam prius capta fue-
rat urguatur. & dep-
hensa trepidat. seq-
ipsam uariis motibus
impulsa perturbat.

Quærit quidem neuincat
temptationibus. sed
resistens. hoc ipsum quod
longo labore certami-
nis adfligitur perrescit.
Unde & apte subiungit.

“ **ET SI IUPIUS FUERO**
“ ue mihi est. & si iustus
“ non leuabo caput. sa-
“ turatus afflictione &
“ miseria. Impius namque
“ ue habet. iustus miseria.

191
Quia et eterna dam-
natio reprobum sequi-
tur. & electis quisq;
doloribus transitorie
aduersitatis expiatur,
Impius caput leuat
sed elatus euadere
ue quod sequitur non
uidet. Justus labore
sui certaminis afflic-
tus caput leuare non
sinitur. Sed pressus
perpetua afflictione
liberatur. Ille se in
uoluptatibus erigit
sed supplicis sequenti-
bus mergit. Iste se
in dolore deprimat
sed tamen a pondere
eternae animaduer-
sionis abscondit.
Considerat ergo uir scilicet
quod aut tenitens ho-
mo uitae praesenti la-
bore afficitur. Aut
succumbens perpetue
afflictioni mancipat.

” & dicat, Et si impius
” fuero. ue mihi est. & si
” iustus. non leuabo ca-
” put saturatus ad afflic-
” tione & miseria,
” Ac si aperte deploret di-
” cens. Aut substratus
” carnis desiderii
” supplicio eterno subi-
” cior. Aut repugnans
” illicitis motibus pena
” praesenti crucior. quia
” a labore certaminis
” liber non sum.
” Sed superna dispensatio
” idcirco nos tota sibi
” intentione seruientes.
” carnis nostrae permit-
” tit impugnationibus
” concuti. Ne mens nostra
” in superbia audeat
” presumptione sua
” securitatis eleuari.
” Ut dum pulsatus trepi-
” dat. in solo auctoris
” adiutorio spei pedem
” robustius figat.

192
Unde adhuc apte sub
iungitur

ET PROPTER SUPER-

biam quasi leenam
capiet me

LEENA cum escam
catulis & quirit inhi-
anter infoueam cap-
tionis ruit. Sicut
enim & quibusdam
regionibus fertur. fit
in eius latere fouea
in qua pecus deponit
ut illuc se eius appeti-
tu proicere leena pro-
uocetur. Que angus-
te simul & alta pre-
paratur. ut in ea suese
ambiendo uideat
sed hanc saliendo nul-
lo modo euadat.

Alia quoque fouea que
priori cohereat effodi-
tur. que tamen in
qua pecus est. & tunc
ma parte a pertione
coniungitur.

192R
Inqua nimirum cauea
ponitur. ut leena
corruens. quia desuper
terroribus urgetur.
cum quasi in & riorē
parte foueę occultare
se appetit. caueam
uolens intrare. Cuius
tam seueritia nequaquam
per timescitur. quia
clausa incauea leuatur.

Que enim sua sponte
incaueam corruit.
ad superiores partes
cum septa uectibus
redit. Sic nimirum
humana mens cap-
ta est. que in liberta-
te arbitrii condita.
dum nutrire deside-
ria carnis appetit.

Quasi leenam catulis
escam quaerunt. & tunc
inde captiois suę
foueam cecidit.

Que succedente hoste
ad cibum prohibita

manum tetendit
 sed in foueam protinus
 caueam inuenit

Quia ad mortem sponte
 ueniens corruptionis
 sue mox castrem p
 tulit atq; ad aures
 liberis gratia inter
 ueniente reducitur

Sed cum multa agere
 conatur & non ualeat
 eiusdem corruptionis
 suae obstaculis quasi
 caueae uelibus ligatur

Jam quidem eam lingua
 ceciderat damnatio
 nis foueam euasit
 Quia secuturē mortis
 supplicium manu
 redemptionis adiuua
 adueniam redeundo
 superauit Sed ta
 men cohartata caueae
 tolerat quia superne
 quoq; discipline nexib;
 cingitur Ne peccatis
 desideria uacuetur

Que ergo sponte sua in
 foueam cecidit ad
 auras liberar clausa
 redit Quia & per
 libertatem arbitrii
 inculpam corrumpit
 & tamen hanc a suis
 motibus conditoris
 gratiam coactam no
 lentemq; constringit

Post foueam itaq; caueae
 patitur que septa
 & aeterno supplicio
 a prae uoluntatis mo
 tib; subcaelestis artifi
 cis dispensatione religat

Recte igitur dicit

” Et propter superbiam
 quasi leenam capies me

Quia & liber homo per
 cibum sibi mortem in
 tulit & reductus ad
 ueniam sub disciplina
 melius clausus uiuit

Quasi leena ergo propt̄
 superbiam captus est
 quia inde nunc eum

193R

discipline suae corrup
tionis deprimat. unde
transgressione præcep
tis non timens. audac
ter infoueam salutem
dedit. Sed si parum
per obtutum mentis
a culpa primi paren
tis auertimus. Nos uel
huc cotidie ut leena
capi per utrumque elatio
nis inuenimus.

Sæpe namque homo accep
tis uirtutibus. in auda
ciam suae præsumptio
nis erigitur. Sed mira
dispensatione pietatis
ante eius oculos res
quælibet iniqua corru
at ordinatur. Dumque
per culpam aliquid
appetit. quid aliud
quædam prædam info
ueam concupiscit. sua
sponte inhians ^{caedit} dicat.
Sed suis surgere uiribus
non ualeat. quicum se

nihil se esse considerat.
Discit proculdubio cuius
uictorium sequatur.
quem tamen superna
miseratio captiuum qua
si affoueat euehit. quic
hunc infirmitate cogni
ta adueniam reduct.
Leene itaque more. prop
ter superbiam uel superio
ris ^{post} mortis incauem
semeat. quicum de uir
tute extollitur. lapsus
uel desiderio humilitate
reliquitur. Quia enim
prius propria præsump
tione perierat. mirè
pietate agitur. ut in
firmitatis suae iam
notitia clausus uiuat.
Quod ^{quæ} uir crebro ac
cedere hominibus conspi
cit. nisi in se periculi
uocem sumit. Ut cum
nos eius flexus agnos
cimus. quæ in nobis
sunt flenda discamus.

Sed cum mentem nr̄am
 elatio erigit. Summi
 anobis protinus con-
 punctionis amoris
 recedit. Cum uero
 superna nos gr̄tia
 uisitat. It̄em per la-
 crimas celsa deside-
 ria instigat. Unde
 & apte sub iungitur.

” **Reuersusq; mirabi-**

” liter me crucias.

Cuo ab auctore re-
 linquimur. n̄c ipsa
 ullatenus destitatio-
 nis nr̄e clamma sentim̄s.

Quo enim longe nos
 conditor deserit. eo
 mens nr̄a insensibili-
 ter obduserit.

Nulla quæ dī sunt dili-
 git. nequaquam su-
 perna conspiciat. Et
 quia amoris intimi
 calorem non habet.
 frigidam deorsum
 lactat ac miserando modo

Fit cotidie tanto securior.
 quanto peior. Cumq;
 unde sit lapsa non
 meminit. & supplicia
 secutura non metuit.
 quantum lugenda sit
 nescit. At si afflatu
 sc̄i sp̄s tangitur. ad
 considerationē protin-
 us suæ perditionis
 euigilat. Incaestui
 se inquisitione excutit.
 amoris summi æstib;
 inardescit. Que se-
 ciscum primunt clam-
 na considerat. & plo-
 rat proficiens. que prius
 læta periebat.

Bene ergo dicitur con-
 ditori. Reuersusq;
 mirabiliter me cru-
 cias. Quia omp̄s d̄s
 unde mentem nr̄am
 uisitans celsamorem
 suum erigit. Unde
 hanc per lacrimas
 grauius affligit.

Ac si aperte dicat
 Relinquendo me nequa
 quam affacis quia
 insensibilem reddis
 sed cum seuer teris
 crucias quic dum te
 insinuas mihi quic
 sim lugendus demonst
 ras Unde & nequa
 quicm se penaliter
 sed mirabiliter asserit
 cruciari Quia dum
 per flexu mens uel sum
 ma rapitur conpunc
 tionis sue penam
 gaudens miratur
 Et libet affici quic afflic
 tione sue se conspici
 uel alta subleuare
 Sæpe autem cum nos
 a sci desiderii & excita
 tione torpescere sup
 na pietas cernit exem
 pla se sequentium
 nr̄is obtutibus obicit
 ut mens per odium
 remissa quo in alius

194R

uigilantiam prouoc
 tus considerat eolise
 pigrielinem teporis
 erubescat Unde
 & recte subiungitur
 " **I**NSTAURAS TESTES
 " tuos contra me &
 " multiplicas litem tua
 " & pene militant in me
 T ESTES ET ENIAM DI SUNT
 qui per & exitum sci
 operis testificantur que
 electos & uocantur sint
 premia ueritatis
 Unde hos quoque quos
 prouertate passos
 cognouimus & ex
 eloquio martyres
 idest testes uocamus
 Et per Iohannem uoce
 angelica dñs dicit
 " I n diebus antiphaz ter
 " tis fidelis qui occisus
 " est apud uos Sed
 testes suos contra nos
 dñs instaurat cum
 electorum uitam

prauitatis nr̄e contra
 rium ad arguendos nos
 instruendosq; multi
 plicat, Contra nos
 ergo testes illius instau
 rantur - quia cuncta
 que agunt studiis nr̄e
 prauitatis aduersa sunt,
 Unde & sermo ueritatis
 aduersarios uocatur,
 cum mediatoris uoce
 p̄ euangelium dicitur,
 " Esto consentiens aduer
 " sario tuo cito dum es
 " cum illo in uia, Atq;
 de hoc eodem redempto
 re reprobi persequen
 tes dicunt - contrarius
 est operibus nostris,
 & paulo post dissimilis
 alius est uita illius,
 Testes itaq; suos contra
 nos dñs instaurat
 quia bona que facere
 ipsi neglegimus - hæc ad
 correptionē nr̄am
 fieri ab aliis demonstrat,

Ut qui præceptis non accen
 dimur - saltem exemplis
 excitemur, Atq; in ap
 petitu rectitudinis - nil
 sibi mens nr̄a difficile
 aestimat - quam perfec
 te per ugi ab aliis uideat,

Plerumq; utcum aliene
 uite bona conspiciamus
 nr̄e sollicitius damna
 timeamus, Ne o pa
 tescat quanto post pon
 dere anim aduersionis
 impeditur - quo nunc
 ab honorum moribus
 longe dissepamus,
 Unde & testium insticu
 ratione memorate
 protinus apte subiungit,

" Multiplicas iram tuā,
 Eo nobis multiplicat
 iram dī dicimur - quo
 esse multiplx̄ indicat,
 Quia & ipsa nunc bonorū
 uitam & labore cog
 noscimus - si emendari
 dum tempus est

195R

nolumus. quanta post.
 anim aduersione feria
 mur. Electos quip
 pe di cernimus. & pia
 agere & crudelia mul
 ta tolerare. Hinc
 ergo colligitur destruc
 tus iudex. quanta illic
 feriat districtione
 quos reprobat. Si hic
 sic cruciat quos amat.
 P&ro ad testante qui
 ait. Tempus est. ut
 iudicium incipiat de
 domo di. Si autem
 primum a nobis. quis
 finis eorum. qui non
 crediderunt di euan
 gelio. Omnis igitur
 di. cum contra nos
 testes instituat. iram
 multiplicat. quia quo
 bonorum uitam nr̄is
 oculis obicit. eo prau
 tatis perpetrare duri
 tiam. qua districtio
 ne in iudicio percutiat

ostendit. Nam cum
 solis se sequentib;
 dona & aggerat. ^{cem}
 torpentes. iam quia
 reliquerit demonstrat.
 Cum bona ergo in alius
 cernimus. ualde necesse
 se est. ut exultationem
 nr̄e formidini. & for
 midinem nr̄e exulta
 tionē misceamus.
 Quatenus & de alienis
 prouectib; caritas
 gaudeat. & de suis
 infirmitatib; conscien
 tiæ cōditionem
 sup nos. Interni iudicis.
 & ipso nr̄o torpore
 pensamus. Quid
 restat. Nisi ut ad disci
 pendum se animus
 redeat. Quidquid
 in se reprobum. quid
 quid prauum depre
 hendit affliget.
 Unde apte subiungit.
 & poene militent in me.

† contremiscat; sed cum fratre no p uel tu reficimur.

Consideratis quippe di
 testibus pene inno
 • bis militent
 quia dum miranda
 illorum facta conspici
 mus. vitam nr̄am que
 & eorum nobis compa
 ratione displicet. stu
 diosa afflictione cru
 ciamur. Ut quidquid
 in nobis polluerunt
 opera diluant lamen
 ta. Et quidquid ad
 huc culpa delectatio
 nis inquinat. poena
 meroris tergat.

Becatus igitur iob. quia
 vitam patrum prae
 cedentium prospexit.
 quid in se gemere debe
 at. subtilius agnoscat.
 Sed in cigni doloris ma
 gisterio. dum sua plan
 git. clamamenta nos
 instruit. Ut quo uir
 tutes in alis cernimus.
 eo apud districtum

iudicem. nr̄a sollicita
 delicta timeamus.
 Se qui tur

Quare de uulua
 eduxistime. qui utinā
 consumptus essem. ne
 oculus me uideret.

Quod in uirva prima
 oratione. iam protulit
 dicens. Quare non
 in uulua mortuus sum.
 qui & hoc quoque quod
 hic edicit subdens.

Fuissem quasi qui non
 essem. de utero trans
 latus. cecumulum.

Illic uerbis edis. non aliter
 ediungit dicens.

Sicut ab ostium abscon
 ditum non subsistetem.
 uel qui concepti non ui
 derunt lucem.

Quia uero haec superius
 late digessimus. prou
 tidendo lectoris fastidio.
 & posita replicare decli
 namus. Se qui tur

196R

NUANCQUID NON PAUCI
 TAS DIERUM MEORUM
 FINITUR BREUITATE
QUIA BREUITATEM PRE
 SENTIS UITE CONSIDERANS
 NON EIUS USUM SED TERMI
 NUM CONSPICIT. UT &
 FINE COLLIGIT. NIHIL
 ESSE QUOD TRANSIENS
 DELECTAT. HINC NAM
 Q; PSALOMONE DICTUR.
SI ANNIS MULTIS UIXERIT
 HOMO & IN HIS OMNIB;
 LIS TUIS FACTUS MEMI
 NISSE DEBE& TEMPORIS
 TENEBROSI & DIERUM
 MULTORUM QUI CUM
 UENERINT UANITATIS
 ARGUUNTUR PRETERITA
 HINC RURSUS SCRIPTUM
 EST. IN OMNIBUS OPE
 RIBUS TUIS MEMORARE
 NOUISSIMA TUAE & IN
 AETERNUM NON PERIBIS.
IGTUR CUM CULPA ANI
 MUM TEMPTAT. MENS
 NECESSE EST UT PRAUITA

TE SUE DELECTATIONIS
 ASPICIAT. NE ADUIUACEM
 MORTEM INIQUITAS RAPI
 AT. CUM CONST& QUOD
 AD TERMINUM CIUS
 MORTALIS UITE PCURRAT.
SED SEPE OCVLUS CONTEM
 PLATIONIS NRE CONFUN
 DITUR. DUM DOLOR NOS
 TER FLAGELLIS CREBRIS
 CENTIBUS COG GRAUATUR.
LIB& PRESENTIS UITE
 EXILIUM GEMERE. SED
 PRE IPSA AFFLICTIONE
 MENS NON UAL& DAMNA
 SUE COECITATIS AESTIMARE.
 UNDE PROGNUS SUBDIT.
DIDI MI TE ME ERGO.
 UT PLANGAM PAULOLUM
 DOLOREM MEUM
SICUT ENIM MODERATA
 AFFLICTIONE LACRIMAS
 EXPRIMIT. ITC INMO
 DERATE SUBDUCTO
QUIA MEROR IPSE QUASI
 SINE MERORE FIT. QUI
 AFFLICTI MENTEM

Cautum se ac sollicitum uiuere ostendit.

177R

" dicens, Dirrupisti uin
 " culic mea tibi sacrificia
 " bo hostiam laudis,
 Tunc igitur uel plangen
 dum dolorem nos dñs
 dimittit. Cum & mala
 nob quæ fecimus de
 monstrat. atq; adhæc
 eadem flenda que
 cognoscimus adiuuat,
 Culpas oculis obicit. &
 pia manu gratiæ uin
 cula cordis soluit. Ut
 uel uacationē pæniten
 tiæ mens nr̄a erigat.
 & castis solutis compe
 dibus. In uitosum suum
 libera gressum amo
 ris tendat. Presumq;
 & enim uitam nr̄am
 ipsi reprehendimus.
 Sed tamen libenter
 agimus. hoc quod in
 nobis recte reprobam̄s.
 Ad iustitiam nos sp̄s
 erigit. ad consuetudi
 nem caro restringit,

A more suo mens senit̄e
 Sed propterea delectata
 captiuatur, Bene itaq;
 dicitur, Dimitte me
 ergo. ut plangam pau
 lulum dolorem meum,
 Quia nisi scaturculpe
 quo nos ligauimus. mi
 sericorditer dimitta
 tur. perfecte flere
 non possumus. hoc quod
 in nobis ipsis contra
 nos in ipsis dolemus,
 Sed tunc ueraciter scatis
 nr̄i dolor plangitur.
 cum tenebrosa illa In
 ferni retributio. intento
 timore præuidetur,
 Unde apte subiungit,
 " **ANTE QUAM UADAM.**
 " & non reuertar ad
 " terram tenebrosam.
 " & operam mortis
 " caligine,
 Quid enim terre tene
 bris nomine. nisi ter
 tra tertiari claustra

197 ✓
signatur quæ ætæne
mortis caligo operit,
quia damnatos quosq;
in perpetuum a uite
luce disiungit. Nec
inmerito infestus ter
re dicitur quia quicq;
ab eo capti fuerint
stabiliter tenentur.
Scriptum quippe est,
Generatio præterit
& generatio aduenit.
Terra uero in æternū
stet. Recte igitur
infernū claustric tene
brosa terra nominat.
Quia quos puniendos
accipit nequaquam
pena transitoria
uel fantastica imagi
natione cruciat sed
ultione solitæ perpe
tue damnationi ser
uat. Quæ aliquando
tamen lacu appellatio
ne signatur. propheta
ad testante qui ait.

Portauerunt ignomi
niam suam cum his.
qui descendunt in lacū,
Infernus ergo & terra
nominatur quia sus
ceptos stabiliter tenet.
Et lacus dicitur quia
hos quos semel cepit
semper fluctuantes
& trepidos tormen
tibus fluentibus ab
sorbet. Sicut autem
uir siue sua seu humani
generis uoce dimittit
se postolat. ante quā
uadat. Non quia ad
terræ tenebrosam
quiculpam deflexit
iturus est. Sed quia
ad hanc proculdubio
qui plangere negligit.
uadit. Sicut debito
ri suo creditor dicit.
Solue debitum prius
quam pro debito cons
tringeris. Quia
tamen non constringit.

198
Siquod debet solvere
non moratur, Ubi &
recte subditur, Non
revertitur, Quia nequa
quam ulterius misericor
dia patientis liberat
quos semel in locis pe
nclibus. iustitia iudi
cantis damnat, que
adhuc subtilius loca
describuntur cum dicitur,

TERRA MISERIE
& tenebrarum,

MISERIA ad dolorem
pertinet, tenebre
ad cecitatem, Ea
ergo que a conspectu
districti iudicis expul
sos tenet, miseria &
tenebrarum terra
perhibetur, Quia fo
ris dolor cruciat, quos
diuisos auero lumine,
intus cecitas obscurat,
Quam uis miserie & te
nebrarum terra intel
legi & aliter potest,

Nam hæc quoque terra
iniqua nascimur, est
quidem miserie, sed
tenebrarum non est.

Quia multa hic corrup
tionis nostre mala pati
mur, sed tamen ad
huc in eis per conuersio
nis gratiam ad lucem
redimus, Veritate
suadente que ait,

“ Ambulate dum lucem
“ habetis, ne uos tenebre
“ comprehendant,

“ Illa uero simul miseria,
& tenebrarum terra
est, quia quisquis ad
toleranda eius mala
descenderit, nequa
quam ulterius ad lucem
redit, In cuius adhuc
descriptione subiungitur,

UBI UMBRA MORTIS.
& nullus ordo seruetur,

SICUT MORS EXTERIOR
Ab anima diuidit
carnem, ita mors

198^v

Interior. uelō separat
animam, Umbra
ergo mortis est obscu-
ritas diuisionis,
Quia damnatus quisq;
cum æterno igne succen-
ditur, ab interno lumi-
ne tenebratur, Natu-
ra uero ignis est. ut &
se ipso & lucem exhibe-
at. & concremationē,
Sed transactorum illa
ultrix flamma utriusq;
concremationem habet.
& lumen non habet,
Hinc est enim quod repro-
bis ueritas dicit,
" Discedite a me maledicti
" in ignem æternum qui
" paratus est diabolo & an-
" gelis eius, Quorum
" rursus omnium cor-
" pus. In unius personam
" significat dicte^{ent},
" Ligete ei manus & pe-
" des. & mittite eum in
" tenebras exteriores,

S itaq; ignis qui repro-
bos cruciat. lumen ha-
bere potuisset. his qui
reppellitur. nequaquam
mitti in tenebras dice-
retur, Hinc & iam
psalmista ait,
S up eos cecidit ignis. &
non uiderunt solem,
I gnis enim super impi-
os cadit. Sed sol igne
cadente non cernitur,
quic illos quos gehen-
ne flamma deuorat.
auisione ueri luminis
cecat, Ut & foras eos
dolor combustionis
cruciat. & inuis pœna
cœticitatis obscurat,
Quatenus qui auctori suo
corpore & corde deli-
querunt. simul cor-
pore & corde puniantur,
Et utrobique pœna senti-
ant. qui dum hic uiue-
rat. prauis suis delec-
tationibus. & utroque

199
seruiebant, Unde
bene per prophetam
dicitur, Descenderunt
ad infernum cum
animis suis, Anima quippe
peccantium sunt
membra corporis
quibus peruersa desi-
derio quae concipiunt
& sequuntur, Unde
recte per paulum dicitur,
Nec exhibeatis membra
vra arma iniquitatis
peccato, Cum animis
ergo ad infernum
descendere est, cum
ipsis quoque membris
quibus desiderio uo-
luptatis & pleuerunt
aeterni iudicii tormen-
ta tolerare, Ut tunc
eos undique dolor ab-
sorbeat, qui nunc suis
delectationibus sub-
dit, undique contra
iustitiam iuste iudi-
cantis pugnant,

199 R
Mirum uero est ualde
quod dicitur, Ubi nul-
lus ordo, Neque omnipotens
deus qui mala bene pu-
nit, Inordinata esse
ullomodo, uel tormen-
ta permittit, Quia
ipsa quoque supplicia
quae ex lance iustitiae
prodeunt, inferri sine
ordine nequaquam
possunt, Quomodo
namque in supplicis
ordo non erit, dum
damnatum quemquam
iuxta modum criminis,
& retributio sequitur
ultionis, Hinc quip-
pe scriptum est,
Potentes potenter
tormenta patiuntur,
& fortioribus fortior
instat cruciatio,
Hinc in babilonis dam-
natione dicitur, quantum
exaltauit se & in deli-
cis fuit, tantum

199^v
date illi tormenta &
luctum. Silgitar
iuxta modum culpe
penam distinguitur.
constat nimirum quod
insupplicis ordo ser-
uatur. Nisi tormen-
torum summam meri-
torum acta distinerentur.
Nequaquam
iudex ueniens dictu-
rum se messoribus
esse perhiberet.
Colligite zexania & li-
gite eum fasciculis ad
comburendum.
Sic enim nullus insuppli-
cis ordo seruabitur.
quorum comburenda ze-
xania infasciculis ligantur.
Sed nimirum fasciculos
ad comburendum liga-
re est. hos qui eterno
igni tradendi sunt.
pariter paribus sociare.
Ut quos similis culpa
inquinat. par & iam

pena constringit.
& qui nequaquam dispa-
ri iniquitate polluta
sunt. Nequaquam
dispari tormento cru-
cientur. Quatenus
simul damnatio conte-
riet. quos simul elatio
subleuabat. quosque
nondissimiliter dilata-
t et ambitio. nondissi-
milis afflictio angus-
ta. Et par crucis &
flamma supplicii quos
in igne luxurie par-
succedit flamma pec-
cati. Sicut enim in
domo patris mei
mansiones multe sunt
pro diuersitate uirtu-
tis. Sic damnatos
diuerso supplicio ge-
henne ignibus subicit.
disparilitas criminibus.
Que scilicet gehenne qua
uis cunctis una sit. non
tamen cunctos una

200 R

eademq; qualitate succendit. Nam sicut uno sole omnes tingimur. N& tamen sub eo uno ordine omnes aestuamus. Quia iuxta qualitatem corporis sentitur & iam pondus caloris. Sic damnatis. & una est gehenna que afficit. & tamen non una omnes qualitate conbur&. Quia quod hic agit dispar uelutudo corporum. hoc illic agit diuersitas peccatorum. Quomodo ergo nullus inesse ordo supplicii dicitur. In quibus profecto quisq; iuxta modum culpe cruciatur. Sed s& uir postquam umbram mortis intulit. quanta sit confusio in damnatorum mente subiungit.

Quia ipsa quoq; supplicia. que ordinata per lustitia ^{abundant} ordinata procul dubio in corde morientium non sunt. Ut enim paulo superius diximus.

Damnatus quisq; foras flamma succenditur. Intus c&citatis igne deuoratur. atq; in dolore positus. & terius interiusq; confunditur. ut sua deinterius confusione cruci&ur.

Repulsis ergo ordo in supplicio non erit. quia in eorum morte atrocius ipsa confusione mentis seuit.

Quantae enim irae potentiae iudicantis & equitas ordinat. ut pena animum quasi inordinata confundat. Vel certe c& esse ordo supplicis dicitur. Quia quibus lib& rebus in pena

200
surgentibus propria
quoditas non seruat,
Unde & protinus subin
fertur.

” **ET SEMPERITERNUS**

” horror inhabitans,
” In huius uite torquen
tis timor dolorem ha
bet & dolor timore non
habet. Quia nequa
quam mentem meum
cruciat. cum patitur iam
ceperit quod me uebat.
In festum uero & umbra
mortis obscurat & sem
periternus horror inha
bitat. Quia eius ignibus
trahitur & supplicis do
lorem sentiunt & in do
loris angustia pulsate
se semp pauore feriunt.
” Ut & quod timent tolescent
& rursum quod tolerant
sine cessatione per
tinent. De his & enim
scriptum est. Vestras
” eorum non morientur.

” & ignes eorum non extin
guentur. Hic flamma
quae succendit inluminat.
” Illic ut superius uerbis
prelimite docuimus
ignis qui cruciat obscurat.
” Hic meus amittitur cum
tollerantiam ceperit
quod timebatur. illic
& dolor dilaniat & pa
uor angustat.
” Horrendo igitur modo
erit tunc reprobis
dolor cum formidine
flamma cum obscuri
tate. Sic sic uidelicet
ad damnatis sentari pon
dus summe aequitatis
debet. ut qui a uoluntate
conditoris nequaquam
sunt ueriti dissepere
dum uiuerent. In eorum
quandoque interta ipsa
a suis quoditate & iam
tormenta discordent.
” Quatenus quos se impug
nent cruciatos augeant.

207R

& cum uarie ^{gentis} procedunt
multipliciter sentiant.

Quae tamen supplicia in
se dimersos & ultra
uiser cruciant & eius
uite subsidium & tin
quentes seruant

¶ Itaque uitam terminos
punit quatenus semp
sine termino cruciatur ^{ultra}

¶ per tormentum prope
rit & sine fine defici

¶ ens durat, fit ergo
miseris mors sine morte

¶ finis sine fine defectus
sine defectu

¶ Quia & mors uiuit & fi
nis semper incipit &
indeficere defectus nescit.

¶ Quia igitur & mors per
imit & non extinguit

¶ Dolor cruciat sed
nullatenus pauorem

¶ fugiet, flamma con
bur & sed nequaquam

¶ tenebras discutit
¶ Quanto per nocturnam

¶ quia & ad finem

praesentis uite colligi
tur. supplicia ordine
nonhabent. quae non

sunt per omnia quali
tate tenent. Quam
uis illic ignis & ad con
soluone non luce

& tamen ut magis
torqueat ad aliquid
luce.

Nam sequaces
quosq; suos secum in tor
mento reprobi flamma

inlustrante uisuri sunt
quorum amore deli
querunt.

¶ Quatenus
qui eorum uitam casta
liter contra praepcepta

conditoris amauerunt
ipsorum quoq; etas in
terius in augmento

suae damnationis af
fligiet. Quod profec
to euangelio teste col
ligimus in quo ueritate

nuntiantae. diues ille
quem contingit ad eter
ni incendiij tormenta

204
descendere. quinque
fratrum de scribitur
meminisse. Qui abra
ham p̄dit ut ad eoru
eruditionē mitteret.
Ne illuc eos quandoq;
uenientes. par p̄na
cruciar. Qui igitur
adoloris sui comulū
propinquorum absen
tiam meminuit. constat
proculdubio. quia eos
ad augmentum suppli
cii paulo post potuit
etiam praesentes uidere.
Quid autem mirum si
secum quoq; reprobos
aspiciat cremare. qui
adoloris sui comulū
eum quem despexerat
in sinu abrahe lazari
uidit. Is ergo cur
ut p̄na cresceret.
uir electus apparuit.
Quis non credendum
sit. quod uidere in sup
plicio eos. etiam quos

contra d̄m dilexerat
possit. Qua & se colli
gitur. quod eos quos
inordinate nunc repro
bi diligunt. in iudi
cii ordine secum tunc
in tormentis uidebunt.
Ut p̄na proprie puni
tionis & aggeret illa
auctori praeposita car
nelis cogitatio pari
ante oculos ultione
damnata. Ignis itaq;
qui in obscuritate cru
ciat. credendum est.
quod lumen ad tormen
tum seruat. Quod si
ad probare testimonis
in sua & expressione non
possumus. super est.
ut eduerso doceamus.
Tres quippe hebrae
gentes pueri p̄ chaldei
regis imperium suc
censit. camini ignib;
ligatis manib; pecti
busq; prolecti sunt.

Quos tamen cum mise-
 ratur idem rex inca-
 mini incendio & plora-
 re inlesis uestibus de-
 ambulantes uidit,
 Ubi apte colligitur quia
 mira dispensatione
 conditoris ignis queli-
 tas in diuersa uirtute
 temperata & uestimen-
 ta non attingit & uin-
 cula incendit,

Sicq; uiris & co infen-
 dum tormentum
 flamma friguit &
 uel solutionis ministe-
 rium exarsit. Sicut
 ergo electis ignis ar-
 dere nouit uel solaciū
 & tamen ardere uel
 supplicium nescit
 lac ediuersa gehenne
 flumina reprobis &
 nequaquam lucē ad
 consolationis gratia
 & tamen lucē ad penā,
 Uel damnatorum oculis

Supplicii ignis & nulla
 claritate candeat & ad
 doloris comulum delicti
 quiditer crucientur
 ostendat. Quid autē
 misum si gehenne igne
 credimus habere suppli-
 cium simul obscurita-
 tes & luminis. quando
 & experimento nouimus
 quia & cedarum flam-
 ma lucē obscura,

Tunc edax flamma con-
 bur & quos nunc casta-
 lis delectatio polluit,

Tunc infinite patens in-
 festi baratrum deuorat
 quos nunc inanis elatio
 exaltat. Atq; quo libe-
 & uitio hic uoluptatem
 callidi persuasoris & ple-
 uerunt. Tunc cum
 duce suo reprobi ad tor-
 menta perueniunt &
 quam uis angelorum
 atq; hominum longe sit
 nature dissimilis.

uoluntate

una tamen pœna Impli-
 cat - quos unus Incri-
 mine peccatus ligat,
 Quod bene ac breuiter
 insinuat propheta qui
 ait, Ibi asur & omnis
 multitudo eius. & in cir-
 cuitu eius sepulchra illius,
 Quis namq; assur superbi
 Regis nomine - Nisi ille
 p̄ elationē cadens atq;
 quis hostis. isprimatur,
 Qui pro eo quod multos
 ad culpam pertrahit
 cum cuncta sua multitu-
 dine ad inferni claustra
 descendit, Sepulchra
 autem mortuos tegunt,
 Et quis alius mortem aeri-
 us protulit - quem his qui
 conditoris suum despi-
 cients uitam reliquit
 Quam uidelicet mortuum
 cum humana corda sus-
 cipiunt - eius procul du-
 bio sepulchra fiunt.
 Sed incircuitu illius

sepulchra eius sunt.
 quia iniquorum se men-
 tib; nunc per desideria
 sepelit - hos sibi post mo-
 dum per testamenta con-
 iungit. Et qm̄ nunc
 In semetipsis reprobi ma-
 lignos sp̄s illicitæ p̄pe-
 trando suscipiunt - tunc
 sepulchric eosim cum
 mortuis ardebunt.
 Ecce quæ maneat damna-
 tor pœna cognouimus -
 & instruite nos sacro
 eloquio; quentim in
 damnatione ignis - quan-
 ta In igne obscuritas -
 quantusq; In obscurita-
 te pauor sit nullatenus
 ambigemus, Sed quid
 prodest istis prænosse -
 si non contingit euadere.
 Totæ ergo intentione
 curandum est - ut cum
 uagationis tempus ac-
 cipimus - bene uiuendi
 studium malorum

ultricie tormenta fu-
 giamur. Hinc quip-
 pe psalomonē dicitur,
 Quodcumq; potest ma-
 nus tua facere. Instan-
 ter operare. Quia nec
 opus. nec ratio. nec
 scientia. nec sapientia
 erit apud inferos quo-
 tu properas. Hinc
 esaias ait, Querite
 dñm dum inueniri po-
 test. Inuocate eum
 dum prope est. Hinc
 paulus dicit, Ecce
 nunc tempus accepta-
 bile. ecce nunc dies
 salutis. Hinc rursus
 ait. Dum tempus ha-
 bemus operemur bonū
 cō omnes. Sed ple-
 numq; se cō uiam
 rectitudinis animus
 accingit. torporem
 discutit. tantoq; ince-
 lestib; desiderio rapit.
 ut pene nil & eo infe-

rius semansisse uideat;
 & tamen cum acastis
 curā reducitur. sine q̄
 presentis uitæ uice
 nullomodo & platur.
 Itac hunc inferius de p̄ter-
 sum tenet. ac si cōd huc
 desummis nulla conti-
 gisset. Auditis uerbis
 celestibus oraculi in
 amorem patrie cæles-
 tis erigitur. sed resur-
 gente presentis uitæ
 studio. subterrene
 cure aggere repellitur.
 atq; in terra cordis ne-
 quaquam supne spei
 semen proficit. quia
 cogitationis infime
 spina densificat.
 Quam uidelicet spinam
 per sem& ipsam ueritas
 manu scē & ortationis
 eradicaat dicens,
 Nolite sollicitē esse in cras-
 tinum. Contra hanc
 quoq; p̄ paulū dicitur.

213
Castus curam ne fecerit
in desideris.

Sed in his nimirum ducis
ac militis uerbis agnos-
cimus. quia tunc ubi eo
morsifero uulnere ani-
mus pungitur. cum in
eius mensura & iusticia
non tenetur. Neque
enim mortali uulnere
in castro uiuentibus fun-
ditur. curae castus absci-
ditur. Sed ut discipulo
animo seruiat tempe-
ratur. Nam quia solli-
citos nos esse ueritas
in crastinum prohibet.
habere utrumque curam
in presentibus non negat.
quam tunc ^{ad} tempus
quod sequitur uolat.

Et nimirum paulus cum
curam castus fieri in
concupiscentia non sinit.
proculdubio in necessi-
tate concedit. Discre-
tione ergo magis

moderaminis cura
seruanda est ut seruatur.
& minime precipi-
tur. & quasi ancilla
famulatur. ut iussa
adsit atque uoluntatem
cordis repulsa dissiliat.

Ut uix attergo sanctae cogita-
tionis appareat. &
numquam contra-
faciem sanctae cogita-
tionis existat. Quod
bene nobis historia
sacre lectionis innuit.
cum abraham tribus
angelis occurrere
memoratur. Ipse
quippe uenientibus
extra ostium occurrit.
Sara uero post ostium
subsistit. Quia uide-
licet ut uir ac dominus
domus spiritus noster
scilicet intellectus de-
bet in cogitatione tri-
nitatis claustra castus
excedere. & quasi

† Ne quasi domina animum uincat. sed subacta matris dominia.

204R

habitationis infime
 ianuam & ire curis car
 nis ut femine foras
 non appareat & uideri
 iactanter erubescat,
 Ut quasi post tergum
 uiri sub discretionem sp̄s
 solis necessariis intentis
 nequaquam sciat pro
 caciter detegi, sed
 uesecunde moderari,
 Cui tamen saepe cum di
 citur ut de se minime
 praesumat, sed totam
 se in diuine spei fidu
 ciam transferat, dispi
 c& & cessante studio
 uel esse sibi uitae subsidia
 posse diffidit,
 Unde & haec eadem sa
 ra promissiones di
 audiens ridet, sed
 ridens corripitur,
 Corrupta autem procius
 fecundatur, Et que
 iuuentute uigens fecun
 dari non potuit annis

facta senilibus utero
 masculente concepit,
 Quia cum cura castis sue
 confidentiam habere
 desierit, contra spem
 & diuina promissione
 accepit, quod habitu
 rum exhumana ratio
 ne dubitauit, Unde
 bene & isaac, id est risus
 dicitur qui generatur,
 quic cum superne spei
 fiduciam concipit
 quid mens nra aliud
 quicm gaudium parit,
 Curandum itaq; necesse
 est, ne aut necessita
 tis motus curis castis
 transeat, aut in eo
 quod moderate & sequi
 tur de se praesumat,
 Sepe animus fallitur,
 ut quod uoluptuose
 appetit necessarium
 suspicetur, quatenus
 omne quod lib& uitae
 debitam utilitatem put&

15

Et saepe quia effectus pro
 uidentiam sequitur. In
 sui fiduciam mens leua
 tur. Cumq; sibi adest
 quod de esse ceteris ui
 derit. cogitatione taci
 ta demagnitudine sue
 prouisionis hilarescit.
 Tantoq; iam auera pro
 uisione longe fit. quan
 to ipsam quoq; elatio
 nem quam patitur
 nescit. Unde soller
 ter semper custodie
 intentione pensandum
 est. uel quid opere agi
 mus. uel quod corde
 uersamus. Ne aut
 mentem prepediens.
 fortasse terrena cura
 multiplicet. aut saltim
 de eius moderamine
 intus se cogitatio exaltet.
 Ut cum diuina iudicia
 temporali circumspec
 tione inuimus. Sem
 pitermi supplicia

horroris eueclamus.

EXPLIB

NONVS

INEMPLIB

DEIMVS

VOTIENS IN
 AREE SPECTA
 CULVA FORTIS
 athleta descenderit
 hi qui in pater uiribus
 existunt. uicissim se
 eius expugnationi subi
 ciunt. Et uno uicto:
 contrahunt. protinus
 alter erigitur. Atq;
 hoc subacto alius sub
 rogiatur. ut ductentis
 uiser quantoq; mollior

Inueniunt quas ipsa
sua cefbescens uicto
rie fatigat. Quate
nus cum nouus quisq;
congreditur. his qui
uinci uirium quicquid
te non ualeat. persona
rum sectam mutatione
superetur. ^{sic} In hoc homi
num angelorumque
spectaculo. beatus iob
fortis athleta prodit.
Quantumq; contra mu
tationes uel uersantur
uideat. continuatone
indefessi roboris. osten
dit. Cui primus se
elifaz. secundus aute
baldad obicit. atque
ad & tremum se sophar
ineius & pugnatione
supponit. Quia ad
inferendos letis totis
se conatib; erigunt.
sectamen uel ferien
dam altitudine robur
q; pectoris non ptingit.

205R
Ipsa quippe eorum uerba
patenter insinuant.
quod ictus Inauras lac
tente. Quia cum rem
uirum non recte recla
guunt. & pressa Inua
cium uerbera percus
sionis perdunt.

Quod liquido. ostenditur
cum sophier naamati
tis responsio. contume
lis inchoatur quia.

” **N**umquid qui uul
” ta loquitur. nonne
” & ipse audiat. & dicit.
” uerbosus iustificabitur.

Mos esse procaciuo
sola. ut recte dicitur
semper ediuerso respon
deant. ne si uel prolata
consentiant. Inferio
res esse uideantur.

Quibus iustorum uerba
quamlibet pauca sonue
rint multa sunt.

Quia quo eorum uita
rescant. ductu grauant.

Unde & ad crimen trahitur. hoc quod recta
 praedicatione contra
 crimina profertur,
 Ipsum quippe qui exue-
 ritate fortes senten-
 tias dixerat. sophar
 redarguens uerboru
 uocat. Quic cum
 ab ore iustorum sapien-
 tia culpas incipiat
 stultorum auribus sup-
 fluas loquaetates so-
 nat. Prauidenque
 nil rectum. nisi quod
 ipsi senserint putant.
 Et iustorum uerba eo-
 todia aestimant. quo-
 desuis. haec sensib; inue-
 niunt diuersa. N&
 fallacem quidem so-
 phar sententia protu-
 lit. quod uir uerbosus
 iustificari nequaquam
 possit. Quia dum
 quisq; per uerba diffli-
 & proclitae grauitate

silenti mentis custodia
 amittit. hinc quippe
 scriptum est. Cultus
 iustitiae silentium
 Hinc salomon ait
 Sicut urbs patens & absq;
 murorum ambitu
 Itac uir qui non potens
 inloquendo cohibere
 spm suum. Hinc rur-
 sum dicit. In multa lo-
 quio peccatu non de-
 erit. hinc psalmista
 testatur dicens
 Uir uerbosus non dirigi-
 tur super terram.
 Sed uirtus uere scientie
 perditur. quae subdis-
 cretionis custodia non
 profertur. Certum
 itaq; est quod uerbosus
 iustificari uir nequeat.
 Sed bonum non benedi-
 citur. quia non intendi-
 tur iudicatur.
 Uera quippe contra ma-
 los sententia si bonoru

Actum
 f...
 m...
 l...
 u...
 d...
 n...
 e...
 g...
 r...
 p...
 q...
 T...
 h...
 r...
 c...
 p...
 x...
 t...
 r...
 n...
 n...
 d...
 d...
 c...
 u...
 u...
 m...
 m...

rectitudinem impedit
 suam perdidit, & eo
 secunda desinit quod il
 lud est forte quod ferit.
 Quicquid autem pravi au
 dite bona patienter
 nequeunt & cum uite
 emendatione negle
 gunt ad uerba se
 responsionis cingunt.

A pte sophar insinuat
 qui sub iungit.

TIBI SOLI TACEBUNT
 homines & cum cete
 ros inriseris anullo
 confutaueris.

JOPERITA MENS UT DI
 XIMUS ueritatis sen
 tentias grauer tole
 rat & silentium pae
 nam putat. Atque om
 ne quod rectum dicit
 de decus sue inrisionis
 arbitratur. Quia
 cum uera uox pra
 uorum se auribus ad
 mouet memoriam

culpa mordet. Inredar
 gatione uitiorum qua
 litas cognitione mens
 tangitur foras uoc
 Studium contraditio
 nis excitatur. Ferre
 uocem non ualeat quia
 tacta inuulnere susci
 tur dolet & per hoc
 quod generabiter con
 tra peruersos dicitur
 selnpe & specialiter sus
 picatur. Quod enim
 intus egisse se meminit
 audire foras esubescit.

Unde mox se ad defen
 sionem preparat.
 ut reatus sui uesecun
 dia per uerba prauie
 refutationis tegat.

Sicut enim rethi de quib
 busdam que ab eis non
 recte gesta sunt con
 reptionis uocem minus
 terium carceris aesti
 mant. Sic peruersi
 contumeliam derisiones

putant, Illi se protinus ad aboedientiam stentunt. Isti ad Infirmam suae defensionis eriguntur. Illi correptionis adiutorium uitae suae patrocinium depu-
tarent, per quod dum presentis uitae culpa corripitur, uenturi iudicis irae temperatur. Isti cum se in peccatis reclar-
gatione conspiciunt, gladium percussione credunt. Quia dum per correptionis uocem culpa de tegitur, presentis gloriae opinio faelatur. Hinc quippe in laude iusti, per salomone ueritas dicit.

- “ Doce iustum, & festina-
 “ uit accipere. Hinc
 prauorum contuma-
 ciam despicit dicens,
 “ Qui erudit derisorem,
 “ ipse sibi facit iniuriam.

Nam fit plerumque utcum correpta in se mala defendere nequeunt, & ueracundia peiores fiant. Ac sic in sua defensione supbiant, ut quaedam uita contra uitam corripientis &quirat.

Quo se criminosos non aestimant, si crimina & alia imponant.

Que cum uera inueniunt, nequeunt fingunt, ut ipsi quoque habeant quod non in parte iustitia in separe uideantur. Unde & sophar, quia quasi in rictu plinsepatione cloluit, protinus mendendo sub iungit.

- “ **DIXISTI ENIM PURVS**
 “ est sermo meus, &
 “ mundus sum in cons-
 “ pectu tuo.
 Qui beati Iob dicitur

meminit. quam falsam
 hoc uoce illius imp
 natōr agnoscat
Quomodo enim mundū
 se dicere potuit. quare
 S iustificare me uolue
 ro. os meum condem
 natū me. Sed habet
 hoc prauorum milita
 uitum uere in se flere
 mala sennit fingat
 alienam. Nam qua
 si solatio facinoris
 utitur. Si falsis uocib;
 & uitae corripientis in
 quinatur. Sciendum
 uero est. quod plerūq;
 peruersi uerbo tenus
 bona optant. ut mala
 esse quae in praesentib;
 habentur ostendant.
 Et quasi fauentes pros
 pera exspectant. ut be
 nigni uideantur.
 Unde & sophar proti
 nus subiicit dicens.
Atq; utinam dōs

loquetur tecum. &
 aperire & labia sua tibi.
Ipse quippe sibi homo
 loquitur. cum per hoc
 quod sentit. nequaquam
 diuinitatis spū. a car
 nalis prudentie intel
 lectus separatur.
Cum caro sensum exerit.
 & mentem quasi ad in
 tellegentiam prouo
 cans foras mittit.
 Unde & adhuc pater
 terrena sapienti ueri
 tas dicit. Non enim
 sapis quae di sunt. sed
 quae hominum. Cui
 tamen secae confiten
 ti dicitur. Caro & san
 guis non reuelabit tibi.
 sed pater meus qui in
 caelis est. Quid autē
 di labia. nisi iudicia
 eius accipimus.
Clucis nemq; labris
 uox praemittitur. & sen
 sus tacentis ignoratur.

207^v
Aperit autem dum sermo promittitur - animus loquentis inuenitur.
 Labia tacet; sua dñs aperit - cum uoluntate sua hominibus p̄apta iudicia ostendit.
Quasi enim reuerato ore loquitur - cum remota obscuritate dispositionis intime se nunt occulta quod uult.
Nam uelut clausis labris sensum nobis suum non indicat - cum per occulta iudicia quos quid faciat celat.
Sophar tacet; beato iob succedens mali intellectu seclarguat - seq; ipsum quantae sit benignitatis ostendit - ei bona aptat - que & cum habentur ignorat dicens - Atque utinam dñs loqueretur tecum - & aperiret

labia sua tibi - Ac si patenter dicat
Impertae tue potius quam p̄nae p̄ator - quia sola castus prudentia p̄ditum aueritatis te sp̄m̄ uacuum agnosco.
Si enim dñi iudicia occulta cognosceris - tuem pro caces contra illum sententias non sonas.
Et quia om̄s dñs cum ad consideranda nos sua iudicia subleuat - ignorantie nr̄e protinus cecitate fugat.
Que aptas eius labris ad nos eruditio prodeat - protinus adiungendo manifestat dicens
Ut ostendat tibi secreta sapientie & quod multiplex sit lex eius.
Publica sapientie superne sunt opera.
Cum om̄s dñs rex

208R

quos creat. perficit.
bona que inchoat. &
aspirando adiuuat.
quos uisitacionis sue
lumine inlustrat.

Cunctas & enim lique
quia quos gratis con
dedit. benigne disponit.

Et cum p̄ spiritalia dona
largitur. ipse perfe
cit quod ipse & mune
re sue benignitatis
inchoauit. Secreta
uero sapientie sup̄ne
sunt opera. Cum d̄
quos creauit deserit.
cum bona que p̄reue
niendo ceperat. Ne
quaquam prosequen
do consumat.

Cum claritate nos sue
inlustrationis inlumi
nat. & tamen per
missis castis tempta
tionib; tenebris cæci
tate pulsat. Cum dona
quæ contulit minime

custodit. Cum &
mentis nr̄e ad deside
ria & citat. & tamen
occulto iudicio. diffi
cultate nr̄e in bælli
tatis angustia.

Quæ nimirum secreta
eius sapientie pauci
ualent inquirere
sed nullus inuenire.

Quia quod super nos
de nobis ab immorta
lis sapientia non iuste
disponitur. Iustum
profecto est. ut a nobis
adhuc mortalib; igno
rari. Sed hæc ipsa
sapientie illius secreta
conspicere. ut cumq;
iam incomprehensibi
litate eius est potentia
uidere. Quia & si in
ipsa consiliorum eius
inquisitione deficiunt.
deficiendo tamen ue
rius discimus quam
timeamus.

208
Ad hæc se paulus sapien-
tiæ illius secreta teten-
derat cum dicebat

“ O altitudo diuitiarum sa-
“ pientie & scientie di-
“ quam incomprehensi-
“ bilis sunt iudicia eius.
“ & inuestigabiles uie eius.

“ Q uis enim cognouit sen-
“ sum dñi uel quis consi-
“ liarius eius fuit

Q uisuperius & iam & ipsa
inquisitione lassiscens.
Sed tamen ad cognitio-
ne infirmitatis proprie
lassiscendo proficiens
premitte dicens

“ O homo tu quis es qui
respondeus dō
Numquid dicit figmen-
tum ei qui se finxit
quæse me fecisti sic

Q uilgitur^{ad} occulta di per-
tingere non uales ad
infirmitatis sue cogni-
tionē redit. Atq; ad
eruditionē se propria

deficiendo reuocauit
Ut hæc dicam secreta sa-

pientie non inueniens
inuenit. Quia cum
ad superna consilia
requirenda lassiscere
didicit ut humilius ti-
mere. & quem sua
infirmitas agnitione
intima seppulit hinc
et uerius humilitas luxit.

S ophar tuncq; & per sci-
entiae studium peritus
& paudacia tumide
locutionis ignarus

Q uia ipse grauitatem
non habet. meliori op-
tat quod habet dicens

“ Atq; utinam dñs loque-
“ retur tecum & aperi-
“ ret labia sua tibi ut
“ ostenderet tibi secreta
“ sapientie^{sup}. Qui eam
“ ^{re} ^{quasi} quoq; que sup amicum
pollere aestimat. op-
tando sapientiam
ostentat. cum proquir

209R

subdit, Et quod mul-
 tiplex sit lex eius,
 Quid hoc loco lex dei acci-
 pi. Nisi caritas debet
 perquam semper in
 mente legitur precepta
 vite quodlibet in actio-
 ne teneatur, De hac
 & enim lege ueritatis
 uoce dicitur, Hoc est
 preceptum meum uteli-
 gatis inuicem
 De hac paulus ait,
 Plenitudo legis dilectio,
 De hac iterum dicit,
 Inuicem onera uestra
 portate, & sic uelim
 plebitis legem christi,
 Lex enim christi, quid
 congruentius intelle-
 gi quam caritas po-
 test, Quam tunc
 uere perficimus cum
 fraterna onera &
 amore toleramus,
 Sed haec eadem lex mul-
 tiplex dicitur, quia

studiosa sollicitudine
 caritas ad cuncta iustu-
 tum factum dilatatur,
 quae ad uobis quidem
 preceptis incipit
 sed se uel innumera
 extendit, Huius nam-
 que legis initium dilec-
 tio dei est, ac dilectio
 proximi, Sed de di-
 lectio per se distingui-
 tur, quia & toto corde
 & tota anima & & to-
 ta uirtute diligi condi-
 tor iubetur, Quam in-
 notandum est, quod
 diuinus sermo cum deum
 diligi precepit, non
 solum narrat & quae
 sed & iam informat
 & quanto cum subiun-
 git & totae fortitudinis,
 Ut uidelicet qui perfecte
 deo placere desiderat,
 sibi de se nihil relin-
 quat, Proximi autem
 dilectio ad duo precepta

209^v
distinguitur. Cum & p
quendam iustum dicit.
" Quod ab alio tibi odis
" fieri. uide nōū alteri
" facias. & per semet
" ipsam ueritas dicit.
" Quae uultis ut faciant
" uobis homines. ita &
" uos facite illis. Quib;
duobus scilicet utriusq;
testamenti mandatis.
Per unum malitia con
peritur. Per aliud benignitas
pre rogatur.
Ut & malum quod pati
non uult quisq; non
faciens. cesset a nocen
di opere. Ut rursum
bonum quod sibi fieri
appetit. In pendens.
erga utilitate se pro
ximi exerceat & benignitate.
Sed haec ni
misum duo dum sollici
ta intentione cogitan
tur. cor uel innumera
iustitum ministeria

tenditur. Ne uel ad
inferenda quae non
debet desideris. In
quibus mens ferueat.
uel erga exhibenda
que debet otio resoluta
torpescat. Nam
cum causa alteri facere
quod nequaquam
uult ab altero ipse tole
rare. sollicita se inten
tione circumspicit.
ne superbie eleuetur. & usq;
ad despectum proxi
mi animum deiciens
exaltet. ne ambitio
cogitatione laniet.
Cumq; hanc ad appeten
da aliena dilatat.
angustet. ne cor luxu
ric polluat. & suble
tum desideris per in
licitate corrumpat.
ne irae exasperet. &
usq; ad proferenda
contumeliam infla
met. Ne inuidia

mordeat & alienis
felicitatibus; æmula
sua se face consumat.

Ne inmoderate lingua
loquaciter pertrahat.
et inquit; usque cellas emia
obprobationis exten
dat. Ne oclum ma
lita & cetera & os usque
ad laculum in malechie
tionis irritat.

Rursum cum cogitat
ut ea alteri faciat
quæ ipsa sibi fieri ab
altero expectat.

Pensat nimirum ut
malis bona. ut bonis
meliora respondeat.

Ut ergo procaces man
suetudine longani
mitatis exhibeat.
Ut malitie peste lan
guentibus; gratiam be
nignitatis inpendat.
Ut discordes in pacem
reducatur. Ut concor
des ad concupiscentiam

ueste pacis accingat.
Ut indigentibus; necessa
ria tribuat. Ut erran
tibus. uiam rectitudi
nis ostendat.

Ut afflictor. uerbo & con
passione mulceat.

Ut accensor in huius mun
di desideris. In cepta
tione restringat.

Ut inuas potentium.
ratiocinatione mitiget.

Ut oppressorum angus
tias. quænta prece
iudicis ope leuet.

Ut foris resistentibus; op
ponat patientiam.

Ut inuisi superbientibus;
exhibeat cum patientia
disciplinam.

Ut erga errata subditorum.
sic mansuetudo zelus
temperet. quatenus

aiustitiae studio non
eneuet. Sic adultero
nem zelus ferueat.

non tamen pietatis

limitem feruendo trans
 cendat, Ut Ingrator
 beneficis ad amorem
 prouocet, Ut gratias
 quosq; ministeris in
 amorem seruet,
 Ut proximorum mala
 cum corrigere non ua
 let taceat, Ut cum
 corrigi loquendo pos
 sunt silentio consensus
 esse per timereat,
 Ut sic ex quietate tole
 ret nec tamen in ani
 ma uirus doloris occul
 ta, Ut sic in diuolus
 munus benignitatis ex
 hibeat, nec tamen per
 gratia a iure rectitudi
 nis excedat, Ut cum a
 proximis quae praeua
 let impendat, Sed haec
 impendendo non time
 at, Ut sic in bonis quae
 exhibet tumoris prae
 ceptum pauet nec
 tamen ab bonis exestigo

torpercat, Ut sic quae
 possidet tribuat quae
 tenus quicquid sit lar
 gitas remunerantis
 uolendat, Ne cum
 terrenis luxurietur suam
 plus quam necessitate
 inopiam, Ut pamescat,
 Et in oblatione muneris
 hilaritatis lumen tris
 tia obscurat, Bene
 ergo lex dimulaplex
 dicitur, quia nimirum
 cum una ecclesiam sit
 caritas si mentem ple
 ne caeperit, hanc ad
 innumera opera mul
 ti formiter accendit,
 Cuius diuersitate bre
 uiter exprimumus, si
 in electis singulis bona
 illius per stringendo
 numeremus, haec
 nemq; per abel & elec
 te do munera obtulit
 & fratris gliechid non
 reluctando tolerauit,

Hæc enoch & inter homi-
nes uiuere sp̄aliter do-
cuit & ad sublimem ui-
tam ab hominibus & a
corporaliter abstraxit.

Hæc noe inspectis omni-
bus solum dō placabile ^{solo dō placabile}
ostendit. atq; in artem
fabricam studiō longe
laboris exsecuit &
mundo sup̄ stitem pio ^{pio opera}
opere exsecundo supe-
ruit. Hæc per sem
& laf & h humiliter
ueste cuncta patris eru-
buit & super lecto dor-
sis pallio quæ non uide-
bat abscondit.

Hæc abrahæ dexteram
quæ ad mortem filii ^{quam}
oboediendo extulit
hunc prolis innumere
gentium patre facit.

Hæc isaac mentem quia ^{quam}
semper ad mundiciã
tenuit. caligantibus
faciē oculis. cludenda

211R
longe post uentura
dilatauit. Hæc iacob
compulit. & amissum
bonum filium medulli-
tus gemere. & prauorū
filiorum presentiam
sub æquanimitate tole-
rere. Hæc ioseph
docuit a fratrib; uenun-
datum. & libertatem
animi infracta serui-
tium perp̄ci. & eisdem
post fratrib; mentem
non elata principari.

Hæc moysen deliquente
populo. & usq; ad peccati-
onem mortis in p̄cibus
strauit. & usq; ad in-
terfectionem populi per
zeli studium erexit.
& ut propereunte plebe
sepe morti obiceret. &
contra peccantē pro-
nus uice dñi irascentē
seuiret. Hæc sinees
brachium in ultione
peccantium erexit.

211
Ut accepto gladio coeun-
ter transfigeret & ira
dñi iratus plagieret.
Hæc hieru exploratorem
docuit. Ut prius con-
tra falsi loq̄s ciues
ueritate uerbo defen-
deret. & hanc post mo-
dum gladium contra
hostes alligeret.
Hæc samuhel & in prin-
cipatum humilem præ-
buit. & integrum in
deiectione seruauit.
Qui cum persequente
se plebem diligeret.
ipse sibi testimonium
extitit. quia culmen
ex quo deiectus est non
amauit. Hæc dauid
ante iniquum regem.
& humilitate commo-
uit ad fugam. & pietate
repleuit adueniam.
Qui persecutore suum
& timendo fugit ut ^{ominum} dñm
& tamen cum potestate

ferendi repperit non
agnouit inimicum.
Hæc nathan & contra
peccantem regem in auc-
toritate libere inese-
pationis sustulit. & cum
regis culpa deesset.
in p̄tione humiliter
strauit. Hæc per esau
nuditate castis in p̄di-
catione non erubuit.
& subducto carnali
uelamine mysteria
superna p̄dixit.
Hæc heliam quia seruo-
ris zelo uiuere spiri-
tudine docuit. ad uitam
quoq; & corporaliter
abstractit. Hæc heli-
sæum quia magistri
diligere simpliciter
instruit. magistri
sp̄u dupliciter impleuit.
Per hanc hieremias ne
in ægyptum populus
descenderet restitit.
Sed tamen & in obedi-

enter diligit ^{qui} quo de-
 cendi prohibuit & ip-
 se ascendit. Hæc hie
 zechielem quia prius
 a terrenis desideriis
 sustulit. post per
 cincinnum captus in
 aere librauit.

Hæc in danielem quia
 a regis clappib; gula
 conpercutit ei & esu
 mentum oraleonum
 clausit. Hæc trib;
 pueris quia in tran-
 quillitate postas in-
 cendia uitiorum sub-
 didit. tribulationis
 tempore & flammis
 in fornace temperauit.

Hæc in petro & minist-
 terreni principu
 fortiter resistit &
 in circumcissione sub-
 mouenda minorum
 uerba humiliter au-
 diuit. Hæc in pau-
 lo & manus perse-

quentum humiliter
 pertulit & acmen in
 circumcissione negotio
 longe se in parte prio-
 ris sensum audenter
 insepauit.

Multiplex ergo lex di est
 quæ singulis rerum
 articulis non permu-
 tata congruit & cau-
 sis se uariantib; non
 uariata coniungit.
 Cuius nimirum legis
 multiplicitate bene
 paulus enumerat dicens.

- ” Caritas patiens est. be-
- ” nigna est. Non emu-
- ” latur. Non inflatur.
- ” Non agit perperam.
- ” Non est ambitiosa.
- ” Non querit quæ sua sunt.
- ” Non irritatur. Non co-
- ” gitat malum. Non
- ” gaudet sup iniquitate.
- ” Congiudat autē ueritati.

Patens quippe est cari-
 tates. quia inlata mala

912^v
æquanimiter tolerat,
Benignus uero est, quia
promalis bona largi-
ter ministrat.
Non æmulatur, quia per
hoc quod in presenti ^{in alio}
mundo nil appetit,
inuidere terrenis suc-
cessibus nescit, Non in-
flatur, quia cum pre-
mium æternæ retribu-
tionis anxia desiderat,
de bonis se exterioribus
non exultat, Non agit
perperè, quia quo
se in solam dī ac pro-
ximi amore dilatat,
quidquid a consuetudine
discrepat, ignorat,
Non est ambitiosa, quia
quod ardentius intus
uoluit satiegit, foras
nullatenus aliena con-
cupiscit, Non que-
rit quæ suæ sunt,
quicquid cunctis quæ hinc
transitorie possidet

uelut aliena negligit,
cum nihil sibi esse
agnoscit, Non in-
ritatur, quia & in-
iuriis lacessitæ ad nul-
lū se ultionis motus
excitat, dum magnis
laboribus maiora post
præmia expectat,
Non cogitat malum,
quicquid in amore mun-
ditæ mentem solidans,
dum omne odium
ridiculus eruit, uer-
sare in animo quod
inquinat nescit,
Non gaudet sup iniqui-
tatē, quia sola dilec-
tione ergo omnes in-
hiat, Næ de perditio-
ne uersantum
exultat, Congitit
autem ueritatem, quia
ut se cæteros diligens,
per hoc quod rectum
in aliis conspiciat, quasi
de augmenta propriis

† proprium, nisi quod secum permaneat

prouectur hilarescit
Multiplex ergo iste laedus
 est. quæ contra uni
 us cuiusq; culpe lacu
 lum quod perimenda
 mentem inperit. In
 structionis suæ muni
 mine occurrit.

Ut quic antiquus hostis
 uicria circumfusione
 nos obsedit. ipsa
 hunc de nobis multa
 pliciter expugnat.

Quam nimirum legem
 si sollicitè considera
 tione pensamus. auc
 tori nrõ quanto coti
 die delinquamus ag
 noscimus. Si autē
 culpas ppendimus
 profecta æquanimiter
 flagella toleramus.

Ne ex suo dolore ad impa
 tientiam proruit
 cum suo se iudicio con
 scientia addicit.

Unde sophar quid

diceret sciens. sed cui
 diceret nesciens. post
 quam præmisit dicens.
 Ut ostenderet tibi res
 secreta sapientie. ^{tuæ} ~~tuæ~~
 quod multiplex sit
 læ eius. protinus
 uediungit.

ET INTELLIGERES

- ” quod multum minora
- ” exigueris ad dō. quam
- ” mesetur iniquitas tua.

Dolor quippe ut di
 ximus flagelli tempe
 ratur. cum culpa cog
 noscitur. Quia &
 tanto quisq; patienti
 us. ferramentū medici
 tolerat. quanto pu
 tridum conspiciet esse
 quod sciat. Quingitur
 multiplicitate legis
 intellegit. cuncta
 quæ patitur quam
 sint minora perpen
 dit. Quic hoc quod
 culpe pondus agnoscit.

213^v
dolor flagellis leuigat.
Sed inter hæc sciendum
est quia sine magna
iniquitate non fuerit.
quod sophar uirum ius-
tum usq; ad oblectio-
nem iniquitatis in-
crepauit. Unde & eos
audaciam ueritas ius-
te rearguit. Sed be-
nigne uel gratiam
reducit. Quia apud
misericordem iudicem
nequaquam sine uenia
culpa relinquitur
cum p̄ feruorem zelum
& eius amorem peccat.
Sæpe namq; magis hoc
doctorib; mirandisq;
contingit. ut quod
alte caritate feruerint
modum correptionis
& aggerent. Et lin-
gua aliquid quod non
debet dicat. quia men-
tem delictâ quantum
debet inflammat.

Sed uerbum prolate
contumelie tanto citi-
us patitur. quanto
& ea quæ prodeat radi-
ce pensatur. Unde
bene p̄ moysen dñs pre-
cepit dicens. Siquis
abierit cum amico suo
simpliciter in silua ad
ligna cedenda & lig-
num securis fugerit
manum ferrumq;
lapp̄ de manubrio
amicum eius percusse-
rit & occiderit. hic
ad unâ supra dictarū
urbium fugit & uiu-
ne forte proximus eius
cuius effusus est san-
guis doloris stimulo
persequatur & ad pre-
hendat eum. & perc-
at animâ eius.

Ad siluam quippe cum
amicam imus. quoti-
ens cum quo libet pro-
ximo cedentenda

delictis nris conuer-
 mur & simpliciter
 ligna succidimus. cum
 delinquentium ultra
 pia intentione se seca-
 mus. Sed securis
 manu fugit. cum sese
 increpatio plus quam
 necesse est in asperita-
 te pertrahit. ferruq;
 de manubrio prosilit.
 cum de corruptione
 sermo durior excedit.
 & amicum pestuens
 occidit. Quia audi-
 torem suum prolata
 contumelia absq; di-
 lectionis interficit.
 Corrupti namq; mens
 repente ad odium pro-
 ruit. si hanc immode-
 rate increpatio plus
 quam debuit addicit.
 Sed his qui incaute lig-
 na pestunt & proxi-
 mum extinguunt. ad-
 ter necesse est urbes

fugiat. Ut in una
 eorumq; defensur
 uiuat. Quia si ad pe-
 nitentie lamenta con-
 uersus. In unitate sacra-
 menti sub spe fide
 & caritate abscondat.
 reus perpetrati homici-
 di non tenetur. eumq;
 extincti proximus &
 cum inuenerit non
 occidit. Quia cum
 districtus iudex uene-
 rit. qui se nobis per
 nature nre consortiu
 iunxit. ab eo procul
 dubio uindicta decul-
 pe seatu non expe-
 quem sub eius uenia
 spes fides caritas ab-
 scondit. Citius
 ergo culpa dimittit
 que nequaquam ma-
 litie studio perpetrat.
 Unde & sophar iniquu
 uocat quem sententia
 superba laudauerat.

MF

Nec tamen auenia
reprobatus & cluditur.

Quia ad uerba contume-
lie diuini amoris zelo
promouetur: qui pro
eo quod beati iob meri-
ta non agnoscit &
imperita adhuc inri-
sione subiungit dicens.

FORSITAN uestigia
di conprehens. & usq;
ad perfectum omni-
potente reperies.

Quid di uestigia nisi
benignitate illius
uisitacionis uocat.

Quib; nimirum progre-
di ad superna prouo-
camur. cum eius spū
afflatu tangimur.
& extra castis angus-
tias subleuati pamo-
rem agnoscimus auc-
toris nr̄i contemplan-
dam speciem quam
sequamur. Nam cū
mentem nr̄am spūalis

patrie amor inflam-
mat. quasi sequenti-
b; iter insinuat.

Et substrato corde
uelut quoddam uesti-
gium di gradientis
inpremitur. Ut ab eo
rectis cogitationum
gressib; uia uite teneat.

Quem enim necdum
cernimus. restat ne-
cesse est. ut per uesti-
gia sui amoris inda-
gemus. Quatenus
usq; ad contemplatio-
nis speciem. quandoq;
mens inueniat. que
nunc usq; ^{quasi} atergo sub-
sequens per scā desi-
deria explorat.

Hæc psalmista aucto-
ris nr̄i uestigia bene-
sequi nouerat cum
dicebat. Adhesit
anima mea post te.

Quem reperire quoq;
usq; ad uisionē sui

215
215R
celitudinis satagebat
dicens. Situit ani
ma meae ad dñm uiuum
quando ueniam & ap
parebo ante faciē dī.

Tunc quippe cognitio
ne manifesta om̄p̄
repperitur. cum
mortalitatis nr̄e
funditus ^{corruptione.} calcata ab
adsumptis nobis incli
uinitatis sue clarita
te conspicitur.

Nunc autē carnali cogi
tatione animum in
fusi sp̄s gratia subleuat.
& in contemptu rerum
prætereuntium saltat.

Totumq; mens quod
appetebat in infimis
despicit. atq; ad supna
desideria ignescit. &
contemplationis suae
quæ extracarnē tollit.
quæ corruptionis suae
pondera cœlhuc incar
ne retinentur.

Jncertum scripta lumi
nis tubar. intueri cona
tur & non ualeat. quod
infirmitate præssus
animus. & nequaquam
penetrat. & tamen
repulsus amat.

Jam namq; de se conditor
p̄ quod amatur osten
dit. Sed uisionis suae
speciem amantibus
subtrahit. Sola ergo
eius uestigia conspicien
tes gradimur. qui hunc
perdonorum suorum
signa sequimur. quem
necdum uidemus.

Quae nimirum uestigia
comprehendi nequeunt.
quia unde ubi quibus
ue modis ueniant
eius sp̄s dona nesciunt.

Ueritate attestante que
rit. Sp̄s ubi uult
spirat. & uocem eius
audis. & nescis unde
ueniat & quouadat.

Ex distributionis autem
culmine repereri
omni per contempla
tionis speciem potest
Sed tamen ad perfec
tum non potest

Quia & si hunc in clari
tate sua quandoque
conspicimus non ta
men eius essentiam
plene contuemur

Angelica & enim uel hu
mana mens cum ad
incisum scriptum lu
men inhiat eo ipso se
quo est creatura coan
gustat. Et super se qui
dem per prouectum
tenditur. Sed tamen
eius fulgorem conp
hendere nec dilatata
sufficit. quia & trans
cendendo & portando
omnia & implendo
concludit. Unde ad
huc subditur

Excelsior caelo est

” & quid facies profun
dior inferno & unde
cognoscis longior ter
re mensura eius & la
tior mari

Quod dō caelo excel
sior Inferno pro
fundior Terre lon
gior Mari latior
esse describitur

Tanto spūaliter debet
intellegi quanto dō
quicquam nefas est
iuxta corporea linea
menta sentire

Sed caelo est excelsior
quicūcumque scriptio
sui spū cuncta trans
cendit. Inferno pro
fundior quia trans
cendendo subuehit

Terre longior quia
creature modum pesen
nitatis sue aeternita
tis excedit. Mari
latior quia rerum
temporalium fluctus

Sic regens possidet
 ut hor sub omnimoda
 potentie sue presen
 tia coangustando cir
 cumdet. Quam uir
 possunt & celi appel
 latione angeli & in
 ferni uocabulo daemo
 nia designari.

Per terram uero iusti
 homines per mare
 autem peccatores in
 tellegi. Excelsior
 caelo est. Itaque quia
 ipsi quoque electi sps
 uisionem tunc celsitu
 dinis perfecte non pe
 netrant. Profun
 dior inferno est quia
 indignorum spuūm
 astutias longe subtili
 us quam ipsi putave
 rant iudicans damnat.
 Terre longior quia
 longenimitate nram
 patientia diuine lon
 genimitatis & superat

Quenior & peccantes
 tolerat & conuersos
 uel premia remune
 rationis & peccat.
 Mari latior quia ubique
 factae peccantium
 retributionis suae pre
 sentia occultat. occupat

Et cum non presens p
 iudicium sentiat
 cunctae tamen ad so
 lum se ferri homines
 possunt. Ut ipse
 sit aelum cum iam
 per desiderium summis
 inhereat. Ipse infer
 num cum temptatio
 num suorum caligine
 perturbatus in infimis
 lacet. Ipse terra
 quia in bono opere
 fixe spei ubertate
 fructificat. Ipse ma
 re quia in quibusdam
 trepidus quatitur
 & aura sue mirabili
 tatis agitatur.

216^v
Sed caelo est excelsior.
Quia patientie eius
magnitudine uinci-
mur. Etiam cum sup-
nos in eis eleuamur.
Inferno profundior.
quia nimirum plus
iudicat. quam ipse
se humanus animus
intemperationibus in-
uestigat. Terre
longior. quia fructus
uite quos in fine retri-
buit. Nequaquam
nunc uel spes nostra con-
prehendit. Mari
latis. quia humana
mens fluctuans. mul-
ta de his que uentura
sunt conicit. Sed cum
iam cernere que aesti-
mauerat coeperit.
angustam se fuisse
in sua aestimatione
cognoscit. Excelsior
igitur caelo fit. cum
ipsa in eum nostra contem-

platio defecit. Unde
et cor psalmista posue-
rat. Sed nec dum se
eum contigisse sentie-
bat dicens. Mirabilis
facta est scientia tua
ex me confortata est
neque potero celessem.
Inferno profundior
nouerat. qui semetip-
sum discutens. sed
eius subtiliora iudicia
premetens dicebat.
Nihil mihi conscius sum.
Sed non in hoc iustifi-
catus sum. Qui autem
iudicat me. dominus est.
Longiosius terre uiderat.
cum minora ei esse
humane mentis uota
pensabat dicens.
Qui potens est omnia
facere super habundan-
ter. quam possumus
aut intellegimus.
Latissem conspicerat
mari. qui timendo

pensabat. Quia ne
 quaquam mens huma
 na inmensitatem
 distractionis eius ag
 nosceret. quantum
 libet inquisendo fluct
 uaverit dicens.

Quis novit potestatem
 irae tuae & praetimo
 se iram tuam dinume
 rare. Cuius bene
 potentiam egregius
 nobis doctor insinuat
 cum brevitè narrat.

Ut possitis comprehende
 re cum omnibus scis
 quae sit latitudo. lon
 gtitudo. sublimitas
 & profundum.

Habet quippe dñs latitu
 dinem. quia dilectio
 ne suae usq; ad collec
 tionem frequentium
 tendit. Habet longi
 tudinem. quia ad ulte
 patriam nos longe
 nimitè tolerando

prodit. Habet subli
 mitate. quia ipsorum
 quoq; intelligentia
 qui cepta in superna
 fuerint congregatio
 ne transcendit.

Habet profundum. quia
 damnatis inferius.
 distractionis suae iudi
 cium incomprehensibili
 ter exercit. Que scilicet
 & quattuor nobis in
 hac ^{uita} postis singulis. e
 xerceat. Quia & lati
 tudinem amando. & lon
 gitudinem tolerando.
 & celsitudinem non solum
 nr̄m intelligentiam.
 sed & iam uocis supe
 rando. & profundita
 tem suam exhibet. ocell
 tor & illicitos cogita
 tionum motus distric
 te iudicando.

Sed eius celsitudo. & pro
 funditas. quae sit
 inuestigabilis. nullus

agnosce. Nisi uel qui
 contemplatione uel
 summa prouehi uel
 occultis motib; resis-
 tens temptationum
 ceperit inportunita-
 te turbari. Unde
 & beato iob dicitur.
 Excelsior caelo est &
 quid facies. profundi-
 or inferno. & unde
 cognoscis. Ac si aperte
 dispecto diceretur.
 Profunditate eius atq;
 excellentia. quando
 cognoscere sufficis.
 qui uel uirtute uel
 summa euehi. uel
 temetipsum reprehen-
 dere in temptationib;
 nescis. Sequitur.
 " **S**I SUBUERTERIT OAN-
 " nic uel in unum co-
 " hartauert quis contra-
 " dicit ei. uel quis dice-
 " re ei potest quia ita
 " facis.

SUBUERIT Dñs caeli.
 cum terribili & occultis
 dispensatione
 humane contemplatio-
 nis celsitudinē destruit.

SUBUERIT infernum.
 cum cuius lib& mentē
 in suis temptationib;
 pauidam. cadere & ita
 ad deteriora pmittit.

SUBUERIT terram. cū
 fructificationē boni
 operis. uel uersis insu-
 entib; intercedit.

SUBUERIT mare. cum
 fluctuationē nre
 titubationis. emer-
 gente subito pauore
 confundit. Dubie-
 tate quippe suū cor
 anxium hoc ipsum
 quia titubat. uel de-
 formidat. Et quasi
 mare subuertitur.
 cum ipsa inclin nra
 tepidatio considerato
 eius iudicii terrore

218R

turbatur. Quia igitur
 cælum quomodo
 uel infernus terra
 uel mare subuertitur
 breuiter diximus.
 Nunc aliquantulum
 laboriosius restat ut
 hæc quiditer in unum
 coharari ualeant de
 monstremus.

Sæpe namque contingit
 ut consumma iam men
 tem sp̄s eleuet. Sed
 acumen hanc inportu
 nis caro temptationib;
 impugnet. Cumque
 adcontemplanda ani
 mus cælestia ductus
 obiectis actionis
 inlicite imaginib;
 reuerberatur.

Nam castus repente hunc
 stimulus sauciat que
 extra carne contem
 platio sc̄a rapiebat.
 Cælum ergo simul in
 fernusque coharctur.

cum unam ecclesiamque
 mentem & subleuatio
 contemplationis inlu
 minat & inportu
 nis temptationis obscu
 rat. Ut uideat in
 tendendo quod appetat
 & succumbendo incogi
 tatione toleret quod
 erubescat. De celo
 quippe lux ortur. In
 fernus autem tenebris
 possidetur. In unum
 ergo cælum infernusque
 redigitur cum mens
 que iam lucem patrie
 superne considerat
 & iam decarnis bello
 tenebras occulte temp
 tationis portat.
 Certe iam paulus testi
 cæli culmen ascende
 rat. iam paradisi
 secreta cognouerat
 & acumen adhuc castus
 bella tolerans geme
 bat dicens

218^v
" Ideo aliam legem in
" membris meis repug
" nante legi mentis
" meae & captiuum
" me ducente in lege
" peccati quae est in me
" bris meis. Quid
" ergo in huius tunc
" praedicatoris pectore
" Nisi caelum est infer
" numq; coaeruerat,

Qui & uisionis intimae
lumen acciperat
& tamen adhuc tene
bras de carne tolera
bat. Super se uiderat
quod lux appeterat.
In se cernebat quod
mouens doleret.

Jam caelestis patriae
lux irradiauerat.
Adhuc temptationis
obscuritas animum
confundebat.

Cum caelo ergo infer
num pertulit qui & in
luminatum securitas

erexit & temptatum
gemitus strauit.

Et saepe contingit ut fi
des in mente iam uigeat
sed tamen ex parte
aliquantula indubie
tate contabescat.

Quatenus & certa se
auisibilibus eleuet & ex
quibusdam sese incer
tate perturbet.

Nam plerumq; ad aeterna
appetenda se erigit
& subortus cogitatio
num stimulis agitata
sibi in se ipsa contradicit.

In unum ergo ^{terra} mareq;
coaeratur cum unam
eundemq; mentem
& certitudo fidei ro
borat & tamen ex
aliquantula mutabi
litate perfidiae aura
dubiitatis uersat.

Annon in suo pectore
coaerari terram ma
reque cognouerat.

en qui & per fidem spesiciens
& per infidelitatem
fluctuans dicebat.

Credidisse adiuua Inse-
dulitatem meam.

Quo tacq; est quod &
se credere asserit & ad-
iuuare in se Increduli-
tate querit. Nisi quod
coastare se in suis cogi-
tationibus terram cum
mari deprehenderat.

Qui & ex ore certus iam
per fidem ceperat &
adhuc incertus undas
perfidie & increduli-
tate tolerabat.

Quod tamen occultae
fieri dispensatione p-
mittitur. Ut cum mens
iam surgere coepta
tudine ceperit. prae-
uicias suae reliquias
impugnatur. Quatenus
ipsa haec impugnatio
aut resistente & exeat
aut delectationibus

seductionem frangit.

Recte tacq; nunc dicitur.

Si subuerterit omnia
uelut in unum coasta-
uerit. quis contra dicit
ei. uel quis dicere ei

potest. quis tac facis.

Quia nimirum diuini
iudicium. Nec aduer-
sitate uide & inminui.
nec inquisitione cog-
noscitur. Cum uel uir-
tutes quas tribuerat
subtrahit. uel has om-
nino non adimens
uitorum concuti impug-
natione permittit.

Saepe namq; in elatio-
ne cor ^{ad} tollitur. cum
letis successibus. Inuir-
tute roboratur.

Sed dum latentes motus
audaciae incogitatio-
ne conditor conspici-
t. se sibi hominem osten-
dendo derelinquit.

Ut eius mens derelicta

quid sit inueniat
 que male in se securus
 gaudebat. Unde cum
 subuersi omnia uel in
 unum coacti dice
 rentur. Prognus addit.

“ **I**PSE ENIM NOUIT
 “ hominum uanitate.
 “ & uidens iniquitate
 “ nonne considerat.

ACSI PREMISSA PATE
 faciendo subiunge
 re & dicens. Quia tole
 rando succrescere
 uitia conspiciunt. Iudi
 cando dona confun
 dit. Rectus uero
 in descriptione ordo
 seruatur. cum prius
 nosci uanitates. & post
 considerari iniquitas
 prohibetur. Omnis
 quippe iniquitas uani
 tates. non tamen om
 nis uanitates iniquitas
 esse solent. Vana nam
 que agimus. quotiens

transitoria cogitamus.
 Unde & euanescere dicitur.
 quod repente ab intui
 entium oculis auferitur.
 Hinc psalmista ait.
 “ Uniuersa uanitas om
 “ nis homo uiuens.

“ **Q**uoniam per hoc quod uiuen
 do uel interitum tendit.
 recte quidem uanitas
 dicitur. Sed nequaquam
 recte & iam iniquitas
 appellatur. Quia &
 si de pena est culpa
 quod deficit. non ta
 men hoc ipsum culpa
 est quod auita percurrit.

Uane sunt lacrye quae
 transeunt. Unde &
 psalmonem dicitur.
 “ Omnia uanitates. Aperte
 post uenitatem pro
 nus iniquitas subin
 fertur. Quia dum
 per uendam transito
 rie ducimur. in qui
 busdam noxie ligamur.

Cumq; mens incommu-
 tabilitatis statum
 non tamen a se in ipsa
 defluens ad uitia pro-
 rumpit, Vanitate
 ergo ad iniquitatem
 labitur, que ad sua
 seculi mutabilibus dum
 alius ad alia semper
 impellitur, sub orienti-
 bus culpis inquinatur,

Potest tamen & uani-
 tas culpa intellegi
 & iniquitatis nomine
 seculi grauior de-
 monstrari, Si enim
 aliquando uanitas
 culpa non esset, pre-
 mista non diceretur,

Quamquam in imagine
 di ambulat homo ta-
 men uane conturba-
 bitur, thesaurizat
 & ignorat cui congre-
 gat ea, Quia quam-
 uis trinitatis imagi-
 ne innatura seculi

uanis tamen delecta-
 tionis modibus per-
 turbatur, Inconuersatio-
 ne nra delinquimus,
 ut modis nos semper
 alternantibus, cupido
 concutiat, mens fran-
 gat, letitia mulceat,
 dolor affligat,

Ex uanitate ergo ut su-
 perius dictum est, ad
 iniquitatem ducimur,
 cum prius per leuia delic-
 ta defluimus, At seculi
 cunctis leuigante nequa
 quam post committere
 & iam grauiora timea-
 mus, Nam dum
 moderari lingua otiosa
 uerba neglegit, more
 in olite remissionis
 capta audax ad noxia
 prorumpit, Dum
 gula incumbitur, ad
 libidinem prognus in
 saniam prorumpit,

Cumq; mens subigere

usu

mole

leuatur

delectationē carnis
 tenuit. Plerumque
 ad perfidie uoraginē
 ruit. Unde bene
 Paulus plebis israeli
 cę damna conspiciens.
 ut imminētia ab au
 ditoribus mala consper
 ceret curauit & ordi
 ne transacta narra
 re dicens. Neq; ido
 latre efficiamini
 sicut quidam. quem
 admodum scriptū est.
 Sedit populus mandu
 care & bibere & sur
 rexerunt ludere.
 Esus quippe pomus que
 colusum in pulit
 lusus ad idolatriam
 traxit. Quia si uani
 tatis culpa nequaquā
 caute conperitur.
 ab iniquitate pro
 nus mens incauta
 deuoratur. Salomo
 ne at testante q̄i ait.

Quimodica spernit
 paulatim decidit.
 Si enim curare parua
 neglegimus. insensibi
 liter seducti. audenter
 & iam maiora perpe
 tramus. & notan
 dum quod non uideri
 sed considerari iniqui
 tas dicitur. Studiosius
 quippe conspiciamus.
 quę consideramus.
 Ds itaq; hominum ua
 nitate nouit. Iniqui
 tate considerat.
 Quia nec minora delic
 tie in uita deserit
 & ad maiora ferien
 da se grauiora per
 uenitur. Uentris
 mentem obnubilat.
 Iniquitas cęcat.
 Quę nimirum mens
 amisso mox lumine
 tinto se atq; p̄u
 mossem erigit. quan
 to & iniquitas capta

† in ten. iur. accin. gtr. quia i. gtr. al. & i. o. r. i. b. u. r. m. a. t. i. n. c. i. p. i. t. u. r. a. d.

laquei eius auertatatem
longius recessit

Unde apte quoque quo
uanitates cum iniqui
tate perahat & pri
mit cum serpente
subiunxit

UIR UANUS INSUPER
biam erigitur

Uanitas quippe fi
nis est ut cum peccato
mentem sauciat hanc
& culpam audacem
reclat quatenus sui
reatus oblitae quae ami
sisse innocentiam non
dolat. Justo & caecata
iudicio simul & humi
litate perdat. Et fit
plerumque ut prauis
desideriis seruiens
a iugo se diuini timo
ris excutiat & quasi
in malorum prope
ratione iam libera om
ne quod uoluptas sug
gerat implere contendat.

Unde cum uir uanus se
erigere in superbiam
dicitur ilico subinfestus

” **E**t quasi pulluam
” onagri se liberum
” natum putat

Per pulluam quippe
onagri omne agresti
um genus & primitur
quod nature demissu
motibus loris dominan
tium non tenditur

Agri namque animalia
in libertate habent &
ire quo appetunt &
quiescere cum lassantur

Et quam uis insensatis
animalibus homo lon
ge sit melior hoc tamen
plerumque homi
ni non licet quod bru
tis animalibus licet

Que enim ad aliud mi
nime seruantur eorum
motus proculdubio
nequaquam sub discipli
na restringitur

221^v
Homo autem quia ad
sequente[m] uitae ducitur.
Necesse profecto est
ut incunctis suis motib[us]
sub discipline dispositio
ne religatur. Et quasi
domesticum animal
loris uinctum seruiat.
atq[ue] aeternis dispositio
nib[us] restrictum uiuat.
Qui ergo implere cunc
tae que desiderat per
effrenata[m] libertatem
querit. Quid aliud
quam pullo onagri
esse similis concupiscit.
ut discipline hunc lora
non teneant. sed au
denter uagus per siluam
desideriorum currat.
Saepe autem diuina mi
seratio quos proclere
in effrenationem in
licite libertatis conspi
cit. oblectatione pro
pere ad uersitatis
frenat. quatenus

elisi discant. quam
seproba electione
tumuerunt. Ut lam
flagelli & perimentis
edomit[is] quae iumen
tae domestica precep
torum loris mentis
colle subiciant. & uite
presentis lanera ad
nutum presidentis p
agant. Quibus bene
loris ligatum se noue
rat quid dicebat.
" Ut iumentum factus
sum apud te. & ego
semper tecum.
Unde & seuius ille prece
tor ab agro perfide
uoluptatis ad domu[m]
fidei reductus. secto
ris sui calcari[bus] punc
tus uodiebat.
" Durum tibi est contra
" Stimulum calcitrare.
¶ Restat ergo ut si esse
iam similis pullo
onagri nolumus.

Incunctis quæ appeti-
 mus. nutum prius In-
 time dispensationis
 & quæremus. Ut
 mens nra In omne qđo
 nitur. supni regimi-
 nis loro teneatur.

Et inde magis uotic sua
 uoluntatem implect
 unde uite sue studia
 & contra propriam
 uoluntatem calcet.

Multa sophas forma
 protulit. Sed quod
 meliori se hoc loqui-
 tur nescit. Unde ad
 huc increpando sublungit.

TU AUTEM FIRMAS
 ti cor tuum. & expan-
 disti ad dñm manus tuas.

FIRMARI COR NON
 hoc loco puritate dicit
 sed per insensibilitatem.

Omnis quippe animis
 qui distractionis In-
 time consideratione
 se subicit & eius

protinus timore mol-
 lescit. eumq; sagitte
 diuine formidinis pe-
 netrat. quia infirma
 uiscera phumilitate
 gestat. Quis autē
 p̄tinacia insensibilita-
 tis obduserit quasi
 confirmat. ne hoc
 lacula timoris supni
 confodiant. Unde

quibusdam p̄prophe-
 tiam dñs misericordi-
 ter dicit. Tollam
 uobis cor lapideum
 & dabo uobis cor carneū.

Cor quippe lapideum
 tollit. cum nobis sup-
 bie duritiam. & sensi-
 bilitatem uertit.

Per manus uero & iam
 crebro sicut docuimus
 opera designantur.

Cum culpa igitur ma-
 nus ad dñm extendere
 est. contra largitoris
 gratiam deuitate

222^v
operum superbitē,
Qui enim in conspectu
diuini iudicis loquens
sibi bona que fecit
tribuit. ad dñm manus
supbiens tendit,
Sic profecto contra elec
tor reprobos. Sic contra
catholicos heretici sem
per effrenantur,
Ut cum obiurgare facta
nequeunt. bonos rep
hendere de factorum
electione moliantur,
Quatenus eos quos
rederguere & infirmi
tate actionis non ua
lent. & crimine tumo
ris accusent. Unde
& sic boni que & ter
us fiunt. nequaquam
bona esse iam censeunt.
Quae quasi per studium
turgide cogitationis
& exhibentur. quise per
humilitate mente in
crepant. & quod dictis

suis sem& ipsos feriunt
ignorant, Sed quia
iustum sophar uirum
actenus reprehenden
do corripuit. nunc
uelut docendo subiungit,
SI INIQUITATEM
que est in manu tua
abstuleris. & non
manserit in taberna
culo tuo. In iustitia
tunc leuare poteris
faciem tuam absque
macula & eris stabilis,
OMNE PECCATUM
aut sola cogitatione
committitur. aut co
gitatione simul & ope
re perpetratur,
Iniquitas in manu est.
culpa in opere. In iusti
tia uero in taberna
culo. Iniquitas in
mente, Mens quip
pe nra. tabernacu
lo non incongrue
uocatur. In qua apud

nos in & ipsos abscon-
dimur - cum foris in
opere non uidemur,

Sophar itaq; quia ius-
ti uiri amicus est
nouit quod dicat
Sed quia iustum inces-
pat hereticorum te-
nens speciem profer-
re recte & iam quae
nouit ignorat,

Sed nos calcantes hoc
quod ab eo tumide
dicitur, Pensemus
eius uerba quae uera
sunt si recte dicerent,

Prius enim a manu in-
iquitatum subtrahi
& post a tabernaculo
ammonet in iustitia
abscondi, Quia quis
quis iam praua a se
operis exterius rescat
necesse profecto est
ut ad se in & ipsum
rediens - Sollerter
se in mentis inten-

tionem dicemat,

Nec culpa quam iam in
actione non habet
adhuc incogitatione
pouet, Unde bene
& iam psalome
dicitur, Prepara
foris opus tuum &
diligenter exerce agri-
tuum ut postea aeli-
fices domum tuam,

Quid nempe est praeparato opere agri
diligenter exercere. Nisi euulsis
iniquitatis sentibus
actionem nostram ad
frugem retributionis
excolere, Et quid
est post agri exercitum
ad aedificium domus
redire. Nisi quod ple-
rumque & bonis operi-
bus discimus quantae
uite munditiam in
cogitatione constru-
mus, Poene cuncta

namq; bona opera
 & cogitatione prode
 unt. Sed sunt non
 nulla cogitationis
 agmina que & ope
 ratione nascuntur.

Nam sicut ab animo
 opus sumitur. Ita rur
 sus ab opere animus
 eruditur. Mens
 quippe diuini amoris
 & cordia capiens im
 perat bona que fiunt.
 Sed postquam fieri
 imperata ceperint.
 ipsis suis exercitata
 actionib; discit. Cum
 imperare bona incoa
 uerit. quantum minus
 uidebat. Foris ergo
 ager & colitur. ut do
 mus post modum
 construatur. Quia
 plerumq; ab exteriori
 opere sumimus. quan
 ta subtilitate rectitu
 dinis in corde teneamus.

Quem bene sophas ser
 uare ordinem studuit
 cum prius auferri In
 quitate amantibus.
 & post at a tabernaculo
 iniustitiam dixit.

Quia nequam plene
 animus incogitatio
 ne erigitur. quando
 adhuc ab eo & trin
 secus in opere errat.

Que si perfecte duo
 haec tenemus. ad dm
 strictim sine macula
 faciem leuamus.

Interna quippe facies
 hominis mens est.
 In qua nimirum recog
 noscimus ab auctore
 nro diligemur.

Quam scilicet faciem
 leuare est. animum
 p studium orationis
 attollere. Sed eleua
 tum faciem macula
 inquinat. Si intenden
 te mente peccatus sui

conscientia accusatur
 quia cōspici fiducia
 protinus frangitur
 silentio precibus: nec
 dum devictę culpe
 memoria mordetur.

Diffidit namq; accipere
 se posse quod petit
 quę profecto seminis
 citur. nolle se cōhuc
 facere quod diuinitus
 audiuit. Hinc per
 iohannem dicitur

Si cor nr̄m non repre
 henderit nos fiducia
 habebimus. cōdīm &
 quicquid p̄ierimus
 ab eo accipiemus.

Hinc salomon ait
 Qui auertit a se suam
 ne audiat legem
 oratio eius erit execra
 bilis. Cor quippe
 nos in p̄dicatione repre
 hendit. cum resistere
 se p̄ceptis eius quę
 postulat meminit.

& oratio eius fit execra
 bilis. cum a censura
 auertitur legi.

Quia dignum profecto est
 ut ab eius beneficiis sit
 quisq; extraneus. cuius
 nimirum iussionibus
 non uult esse subiectus.

Qua in se hoc est salubre
 remedium. ut cum se
 mens & memoria
 culpe reprehendit.
 hoc prius in oratione
 defleat quod errauit.

Quatenus erroris macu
 la cum fleatib; tergitur.
 in p̄dicatione succ cordis
 facies ab auctore
 munda uideatur.

Sed curandum nimis
 est ne cō hoc rursus
 proruat. quod se mun
 dasse fleatib; exultat.

Sollertes quippe debe
 mus meminisse quod
 dicitur. ne teras uer
 bum in oratione tua.

⊕ Medium plorata culpatum p̄mittitur. in conspectu iustitiae ipse etiam lamina loci genitur.

Quo uidelicet dicto uir
 sapiens nequaquam
 nos prohibet. Sæpe
 ueniam petere. sed
 culpas iterare.

Ac si aperte dicat
 Cum inde gesta defle
 ueris. nequaquam
 rursus facias. quod
 in precibus iterum plan
 gis. Ut ergo uisum
 facies sine macula
 leuatur. ante oratio
 nis semper tempora de
 bet sollicitè conspici.
 quidquid potest in
 oratione reprobari.

Idem quippe se mens
 cum ab oratione ces
 sat exhibere festinet.
 qualis apparere iudici
 in ipso orationis tem
 pore se optat.

Sæpe namque immunda
 quedam uel illicita
 in animo uersamus.
 quotiens a precibus

uocamus. Sed cum se
 mens custodia oratio
 nis erexit. eorum
 serum imagines reuer
 berata patitur. quibus
 libenter prius otiosa
 præmebatur. Et quasi
 iam faciem anima
 ad omni leuare non suf
 ficit. quicquid in se nimi
 rum inquinata men
 te maculas pollute
 cogitationibus erubescit.
 Sæpe curis mundi liben
 ter occupamur. cumque
 post hæc custodia
 orationis intendimus.
 nequaquam se mens
 ad celestia erigit.
 quia pondus hanc ter
 rene sollicitudinis in
 profundis mersit.
 Quin prece facies munda
 non ostenditur. quia
 cogitationis infime
 luto maculatur.
 Nonnumquam uero

cor acunctis & cuncti
mus. & inlicitis motib;
& iam cum ad prece
uacat o. iemus.

Sed tamen quic nos cul
pas rarius committi
mus. Aliene pigrius
delicta relaxamus.

Et quo peccare noster
animus sollicitus
m&uit. eo districtus
hoc quod in se ab alio
delinquitur ab hor
rescit. Unde fit ut
inueniatur quisq;
tardus ad ueniã. quo
proficiendo factus
est cautus ad culpã.

Et quo ipse excedere in
alterum m&uit. hoc
quod in se exceditur.
puniri durius & qui
rit. Sed quid hac
doloris macula rep
periri deterius potest.
quæ in conspectu iudi
cis. caritate non in

quinat sed negat
Uitam quippe anime
que libet culpa palluit.
seruatus uero contra
proximum dolor.
occidit. Menti namq;
ut gladius figitur. ut
mugrone illius ipsa
uiscerum occulta per
foricatur. Qui scili
ca. atricis fixo corde
si prius non eductur.
nihil in præcib; diuine
opis obtinetur. Quia
& uulneratis membris
inponi salutis medici
mina nequeunt. nisi
ferrum auulnere ante
subtrahatur. Hinc
est enim quod per
sem&ipsam uertat
dicit. Nisi semise
ritis hominib; peccata
eorum. nec pater
uester celestis remit
tit uobis peccata urã.
Hinc admonet dicens.

" Cum stabitis ueloran
 " dum dimitte siquid
 " habetis aduersus alteru.
 " Hinc rursus ait, date
 " & dabitur uobis. di
 " mitte & dimitatur
 " uobis, Hinc consti
 " tutione postulatio
 " nis conditione posuit
 " pietatis dicens,
 " Dimitte nobis debita
 " nra. Sicut & nos di
 " mittimus debitorib;
 " nris, Ut profecto
 bonum quod ad o con
 puncti pccimus. hoc
 primum cum proximo
 conuersi faciamus,
 Tunc ergo uere sine ma
 cula faciem leuamus.
 cum & nos prohibita
 mala non commita
 mus. ne ec que in nob
 commissa sunt & pro
 prio zelo retinemus,
 Craui namq; mens nra
 orationis sue tempore

confusione deprimatur.
 Si hanc aut sua ad
 huc operatio inquinat.
 aut aliene malicie
 seruatus dolor accusat.
 Que duo quisq; dum
 terferit. uo ea que
 subnexa sunt. protinus
 liber & surgit. & eris
 stabilis & non timebis.
 Quia nimirum tanto
 minus adiudicem tre
 pidat. quanto in bo
 nis actib; solidius stetit.
 Timorem quippe supe
 rat. qui stabilitatem
 seruat. quia dum
 sollicitus studet per
 agere. quod mansue
 te conditor imperat.
 securus & iam cogitat
 quod terribiliter inten
 dat. Sciendum
 prepterea est. qm
 nonnulla bona sunt
 atq; indefessi persis
 timus. & rursus

non nulla sunt quibus
 continue deficientes
 labimur. atque uide-
 mus magnis conatibus per
 inter uicula temporu
 reformamur. In acti-
 uo & enim uitae sine
 defectu mens figitur.
 A contemplatione autem
 infirmitatis suae pon-
 dere uicula lassatur.
 Illa quippe tanto fir-
 mius durat quanto
 ad uicina se erga utili-
 tate proximi dilatat.
 Haec tanto celerius la-
 bitur quanto & castis
 claustra transgredi-
 ens super se & ipsam
 ire conatur. Illa per-
 plena se dirigit & id-
 circo pedem operis
 robustius figit. Haec
 autem quos se alta appe-
 tit ad se citius fessa
 descendit. Quod be-
 ne hac breuiter ezechiel

insinuat cum eorum
 quae uiderat motus
 animalium narrat
 dicens. Non reuer-
 tebantur cum incede-
 rent. Ac paulo post
 subicit coniungens.
 " & animalia ibant &
 " reuertebantur.
 Scia quippe animalia
 S aliquando uadunt
 & minime redeunt.
 Aliquando uadunt
 & protinus reuertuntur.
 Quia electorum men-
 tes cum per conlatam
 sub actus uitae gratia
 erroris uias deserunt
 redire ad mala mun-
 dinesciunt quae reli-
 querunt. Cum uero
 per contemplationis
 aciem & ab axe eadem
 actus uita suspen-
 dunt eunt & redeunt.
 Quia per hoc quod diu per-
 sistere minime

contemplationi suffi-
ciunt. sese iterum ad
operationē fundunt!

Ut in his quæ sibi iuxta
sunt se excedendo sefo-
ueant. & sup se rursū
surgere contemplando
conualescant.

Sed dum hæc eadem ^{hæc} in de-
ficiendo proculdubio
in eius soliditate persis-
tat ^{hæc} contemplatio
more debito per tem-
porum intervalla
reperitur. Quia & si
infirmittas suæ pon-
dere superat mens
deficit. hæc tamen
iterum continuis cona-
tibus separata compre-
hendit. Næ stabilitate
suam in eis per-
didisse dicenda est.
Aqua & si semper deficit.
hanc & cum perdidit
rit semper inquirere.
Se qui tur

" MISERIE quoque
" obliuisceris. & quasi
" aquarum quæ præ-
" terierent non recor-
" daberis.

Mala uite presentis
tunc durius animus
sentit. quanto pensare
bonum quod sequitur
neglegit. Quodq;
non uult præmia
considerare quæ restant
grauia æstimant esse
quæ tolerant.

Unde & contra flagelli
ictuum cogitatio
cæca conquiritur. &
quasi infinitæ cala-
mitas creditur quæ
diebus ^{cursum labitur} cotidie finitur.

Nisi semel quisq; ad
æterna se erigat atq;
in his quæ incommuta-
biliter permanent ocu-
lum cordis figunt.

Prope nihil esse hinc cons-
picit quidquid ad finem

currit: presentis uitae
in uersa tolerat.

Sed quasi nihil esse om-
ne quod labitur pensat.
quo enim se intus
gaudis robustus inse-
rit: eo minus exterius
dolores sentit.

Unde sophar nequaquam
ueritatis ausu temerario
docere meliorem exor-
tatur ad iustitiam
& demonstrat quam
nulla iusti oculis uidea-
tur paenae. Ac si apte
dicat: Si degustas
gaudium quod intus
permanet: leue fit
propterea omne quod
foris dolo. Bene au-
tem presentis uitae miserias
aquis praeteruentibus
comparat: quae cala-
mitas transiens elec-
ta mentem nequaquam

subiit
uicissitudinis obstruit.
Sed tamen tactu

meroris infundit.
Nam & quidem per uoluntate
uulneris & si sine cesti-
tudine non frangitur
salutis. Saepe autem
non solum flagella-
at terunt: sed in unius
cuiusque iusti animo
malignorum quoque
spirituum testimonia
grassantur. Ut exteri-
us & percussione doleat
& intus aliquatenus
& temptatione frigescat.

Sed nequaquam gratia
deserit: quae quoniam
durius & dispensatione
percutit: eo amplius
& pietate custodit.

Nam cum tenebrae
per temptationem cepe-
rit: sese iterum lux in-
terna succendit.

Unde & subditur

” ET QUASI MERIDIANUS
fulgor consurgit tibi
ad uesperum ”

227
Fulgor quippe œ
RIDIANUS in uespere
uirtutis renouatio
intemptatione
Ut repente caritatis
feruore mens uigeat
quæ iam iamq; lumen
sibi gratie occubuisse
formidabat. Quod
adhuc sophar subt
lius aperit cū subiungit.

” **Et cum te consuap**
” tum putaueris ut lu
” cifer orieris.

Sæpe namq; tot
temptamenta nos
obsident ut ipsa
nos eorum numero
sitas pæne collapsu
disperationis inclinæ.
Unde plerumq; mens
intechum uertitur
uix ipsa uirtutis sue
damna considerat
& tota dolens.

Sed quasi iam & asen
su doloris aliena

frangitur & enume
rare non ualeat. quanto
cogitationum tumul
tu uastatur. Ruitur
se per momenta conspi
cit. eiq; ne armare
pugnationis arripiat.
grauius mæror ipse
contradicit. Cū cum
ductas quo libet oculos
obscuritas obsedit
& cum uisum tenebre
semp impediât. me
ror iste tamen nihil
aliud quam tenebras
uidet. Sed apud mi
sericordem iudicem
sæpe hæc ipsa quæ
cednisum quoq; ora
tionis adgrauat. pro
nobis subtilius tristi
tia exorat. Nam
mæroris nri caliginē
conditor conspiciet
& subtracti luminis
redios refundit.
Ita ut fæta protinus

pro dona mens uigeat
quam paulo ante de
certantia uitia supbie
calce deprimebat

Mox torporis pondus
discutit atq; ad con
templationis lumen
post perturbationis
sue tenebras erumpit

Mox in gudio pro
fectus attollitur que
inter temptamenta
peius cadere & dispe
ratione cogebatur

Sine cogitatione cessa
mine presentia dispi
cit sine dubitationis
obstaculo de uentura
retributione confidit

Iustus ergo cum se con
sumptum putauerit
ut lucifer oritur

Quia mox ut tenebres
cese temptationum
caligine ceperit
ad lucem gratiae
reformatur & in se

ipso monstrat diem
iudicis quia casurus
paulo ante timuit
nocte culpe Recte
autem lucifero iusti
uita comparatur

Solem quippe precur
rens lucifer nuntiatur
& quid nobis scorum
innocentia Nisi secjen
tis iudicis claritatem
clamat In eorum
namq; admiratione
conspicimus quid
de maiestete ueri lu
minis aestimemus

N& dum redemptoris
nri potentiam uidemus
sed tamen uiratem
illius in electorum suorum
moribus admiramus

Quic igitur bonorum
uitam inconsideratio
ne sua oculis nris
uim ueritatis obicit
clarus uelut lucifer
ante solem uenit

Sciendum uero est
quod hæc quæ & temp
tatione spirituum
aduersitate discussi
mus. Iuxta exteriora
quoque mala nil obstat
intelligi. Sæpi & eni
uiri qui & summa me
dullitas diligunt. in
infimis dura patiunt.

Sed in fine gradui lu
men inueniunt quod
habere in hoc spatio
percurrentis uite
contempnunt.

Unde nunc per sophar
dicitur. Et quasi
meridianus fulgor
consurgit tibi ad ues
perum. Peccatoris
enim lumen in die est
obscuritas in nocte.

Quia in præsentia uita
felicitate at tollitur.
Sed aduersitatis te
nebris in fine deuorat.

Iusto autem meridianæ

fulgor ad uesperum
surgit. quia quantum
sibi elicitas maneat
cum iam occumbere
ceperit agnoscit.

Hinc namque scriptum est.

” Timentis dno bene erit

” in extremis. Hinc p

” psalmistam dicitur.

” Cum dederit dilectas

” suis somnum hæc est

” hereditas dñi.

Qui in huius quoque uite

ad huc certamine

positus cum se sump

tum putauerit. ut

lucifer ortus. quia

foris cadens intus

innouatur. Et quo

magis exterior aduer

sa tolerat. eo uerius

uistutum lumine in

terius coruscet.

Peculo at testante

” qui ait. Sed licet

” is qui foris est noster

” homo corrumpitur.

tamen his qui intus
 est renouatur de die
 in diem. Id enim
 quod in presenti est
 momentaneum & le
 ue tribulationis nre
 supra modum insubli
 mitate & testimonio glo
 rie pondus operatur
 in nobis. Et notan
 dum quod nequaqua
 cum consumptus fue
 ris. Sed cum te con
 sumptum putaueris
 dicit. Quia & quod
 uidemus indubitate
 est. & quod speram
 in constantia. Unde
 & isdem paulus non
 se consumptum noue
 rat. sed putabat.
 Qui & in conuersa tribu
 lationum corruens.
 ut lucifer resplende
 bat dicens. Quasi
 morientes. & ecce ui
 uimus. Quasi tristes.

„ Semp au gaudentes
 „ Sicut egentes. multos
 „ autem locupletes.
 S ciendum quoq; est
 quod bonorum mens.
 quod duriora proueri
 tate tolerat. eo
 & eternitatis premia
 cestius sperat.
 Unde & apte subditur.
 „ **Et HABEBIS FIDUCIA**
 „ proposita tibi spe.
 T ANTO NAUOQ; spes
 T inclin solidior surgit.
 quanto pro illo quisq;
 grauiora pulerit.
 Quia nequaquam retri
 butionis gaudium
 de eternitate colli
 gitur. quod non hic
 prius pia tribulatio
 ne seminatur.
 Hinc & iam p psalmis
 „ tate dicitur. Euntes
 „ ibant & flebant mit
 „ tentes semina sua.
 „ Uenientes au uenient

" In exultatione portan-
 " tes panipulos suos,
 " Hinc paulus ait,
 " Si conmorimur & con-
 " uivificamur. Si susti-
 " nemus & conregnabimur.
 " Hinc discipulos admo-
 " nens dicens, Ne mul-
 " tas tribulationes
 " oportet nos introire
 " in regnum dei. Hinc
 " sanctorum gloria in io-
 " hanne angelus indi-
 " cans ait, Hi sunt
 " qui uenerunt de tribu-
 " latione magna & la-
 " uerunt stolas suas
 " & candidas eas fecerunt
 " in sanguine agni.
 Quia nunc igitur per
 tribulationem reseratur
 ut post gaudium fru-
 ctus meretur. Tanto
 maior fiducia robo-
 rat mentem. quanto
 hanc fortior proue-
 nitate afflictio plantat.

Ubi apte protinus ad-
iungit.

Et defossus secu-
rus dormies.

Sicut enim malis
præsens securitas
laborem. Ita bonis
præsens labor perpe-
tua securitate parat.

Defessum securum se
dormire iam noue-
rat. quid dicebat.

Ego iam delebor. & tem-
pus mee resolutionis
instat. Bonum cer-
tamen certavi cursu
consummaui. fidem
seruaui. Dereliquo
reposita est mihi coro-
na iustitie. quam sed-
dit mihi dominus in illa die
iustus iudex. Quia
enim contra mala
transeuntia sine defec-
tu certauerat. man-
surus nimirum gaudi-
us sine dubitate.

præsumebat. Quam
uis defossos intellegi
& aliter potest. sebi;
namq; transitorius
occupati pensare neg
legimus p̄ quanta pec
camus. Sed si reduc
to considerationis
oculo. asinu cordis
terrene cogitationis
agger excutitur. quid
quid in mente latebat
inuenitur. Unde sc̄i
uir animorum late
bras per scrutari non
desinunt. sese subtili
ter indagantes terre
narum rerum curā
subiciunt. Et effor
sis plene cogitationib;
cum nullo se reatu
criminis morderi
deprehendunt. uelut
instrato cordis apud
se securi requiescunt.
Latere quoq; ab huius
mundi actib; appe

230R
tunt. semp sua consi
derant. & cum locum
regiminis minime
constringuntur. iudi
care quæ aliena sunt
secusant. Effossi
ergo securi dormiunt.
quidum sua intima
uigilanter penetrant.
alaboriosis se huius
mundi onerib; sub
quæis otio occultant.
Unde & adhuc subditur.
" **REQUIESCIS ET NON**
" est quite & terreat.
Quisquis præsen
tem gloriam querit.
profecto dispectum
inquit. Qui semper
ceducra inhiat. semp
uidelicet & damna for
midat. Cuius enim
pceptione reficitur.
eius rei proculdubio
& amissione sauciatur.
Et qui obligetur muta
bilib; ac perituris

230^v
Inheret. eo longe in in-
firmis ubi a se securita-
tis lacus. At contra
quisquis in solo eter-
nitatis desiderio figi-
tur. Ne prosperita-
te at tollitur. nec ad-
uersitate quassatur.

Quia nil habet in mundo
quod appetat. nihil
est quod de mundo p-
timeat. Hinc et
enim salomon ait.

„ Non contristabit iustum
„ quidquid ei acciderit.
„ Hinc iterum dicit.
„ Iustus quasi leo confi-
„ dens absque terrore
„ erit. Bene tacque
„ dicitur. Requiesce
„ & non est qui ex terreat.

Quia tanto quisque a se
plenius pauorem qui
ex mundo est abicit.
quanto in se & ipsam
uerius mundi concu-
piscenciam vincit.

Annon absque pauore
qui ex mundo est.

Paulus uiuebat qui ait.
„ Neque mors. Neque uita.
„ Neque angeli. Neque prin-
„ cipatus. Neque instan-
„ tia. Neque futura. Neque
„ fortitudo. Neque alti-
„ tudo. Neque profundum.
„ Neque creatura alia
„ poterit nos separare
„ a caritate que est in
„ christo ihesu domino nostro.

Cuius uidelicet fortitu-
do caritatis. uera scilicet
ecclesie uocelaudat.
Cum per cantorum can-
ticum dicitur.

Ualida est ut mors di-
lectio. Uirtute enim
mors dilectio con-
paratur. Quia ni-
mirum mentem qua
semel ceperit. ad illec-
tione mundi fundi-
tus occidit. Et tan-
to hanc ualentius

inaucto ritate erigit
 quanto & insensibilem
 contra terrores sedclæ,
 Sed inter hæc sciendum
 est quod prau cum
 sectæ prædicant ual
 de difficile est ut ad
 hoc quod taciti ambi
 unt non erumpant.

Unde & sophar prot
 nus ad iungit

ET DEPRECABUNTUR
 faciem tuam plurimi

Neq; ENIM IUSTI UIRI
 id cito se plinnocen
 tie tenera asta custo
 diunt. Ut ab aliis ex
 orentur. Sed siue
 heretici. seu puer si qui
 libet phoc quod liter
 homines quasi inno
 center uiuunt. uideri
 pro hominib; interces
 sores uolunt. Et cum
 scaloquentes insinu
 ant quod ipsi appæunt.
 hoc aliis pro magno

pollicentur. Dumq;
 celestia prædicant.
 in suis repente respon
 sionib; ostendunt
 quod amant. Sed nec
 dum terrena pollicen
 do patescant quod
 sunt ad uerba sectæ
 dinis citius recurrunt.

Unde mox subditur

“ **Oculi autem impioꝝ**
 „ deficient & effugium
 „ peribit ab eis.

Quid oculorum nomi
 ne. Nisi uis intentio
 nis exprimitur.

Per euangelium ueritas
 patetatur dicens,

“ **S**i oculus tuus simplex
 „ fuerit. totum corpus
 „ tuum lucidum erit.

Quia uidelicet si opera
 tionē nrām intentio
 munda præuenierit.
 quam libet aliter ho
 minib; uideatur. In
 testu tamen iudicis

231^v
oculis mundum sub
sequenter actionis
corpus ostenditur.

Oculi ergo impiorum
sunt intentiones in eis
carnalium desiderio-
rum: qui idcirco defi-
ciunt quia aeterna
neglegunt & sola semp
transitoria praesto-
lantur. Ad episcopi. O
quippe terrena gloria
cogitant multiplicare
sibi temporalibus
& optant. Ad mor-
tem cotidie cursum
serum lambentium
tendunt sed cogita-
re mortalia morta-
liter nesciunt.

Casus uita per mo-
mentum defecit & ta-
men casuale deside-
rium crescit. Res
habitae instigante fine
corripitur & haben-
di anxietas non finit.

Sed cum impiorum sub-
strahit eorum pro-
fecta desideria cum
uitae terminatur.

Quorum scilicet oculi
tunc supra ultione
deficiunt quia suo
huius iudicio a terrena
deficere delectatio-
ne noluerunt.

Hos oculos illorum
a iocunditate pristi-
na claudi psalmista
conspexerat cum
dicebat. In illa die
peribunt omnes cogi-
tationes eorum.

Quia & aeterna mala
numquam cogitata
sepperiunt & subito
amittunt bona tem-
poralia quae diu trac-
tata tenuerunt.

A quibus & omne effu-
gium perit quia
eorum malitia ab
animi uersione

districti iudicis - quos se
 ualeat occultare non
 inuenit. Nam nunc
 iniqui cum tristitia
 aliqua uel aduersa pa
 tiuntur. effugii late
 bras inueniunt. quia
 ad uoluptate[m] protinus
 desideriorum carnalium
 recurrunt. Ne enim
 paupertas cruciatu
 diuinis animam de
 mulcent. Ne despectus
 proximorum deprimat.
 sese dignitatibus exaltant.
 Si fastidio corpus atte
 ritur. ante positas
 epularum diuersitate
 bus nutritur. Si quo
 animus mestitiae in
 pulsu deicitur. mox
 interpositae locorum
 blandimenta releuat.
 Tot ergo hinc habent
 effugie. quod sibi pre
 parant delectamenta.
 Sed quicquid ab eis

effugium perit. quia
 eorum mens amissis
 omnibus se solummodo
 & iudicem conspiciunt.
 tunc uoluptas subtra
 hitur. uoluptatis cul
 pa seruetur. Et repen
 te miseri pereundo
 discunt. quia peritura
 tenuerunt. Qui ta
 men quousque corpore
 raliter uiuunt. que
 rere nocturna non de
 sinunt. Unde
 hoc huc subditur.

Et spes illorum
 abominatio anime.
Quid hinc peccator
 Quoties cogitationibus
 sperat. Nisi ut potesta
 te ceteros transeant.
 Cunctas rerum multi
 plicitate transcendat.
 aduersantes dominan
 do subiciant. Obse
 quentibus mirandus
 Innotescat. ipe aduocum

satis faciat benignum
se cum laudatur ostendat.
Quidquid gula
appetit offerat ad hoc
quod uoluptatis operis
imperat ^{operis} expleione
concurrat. Bene ergo
spes illorum abomina
tio anime dicitur quia
& eae quae carnales
ambiunt spirituales
quique iudicio rectitudi
nis conuersantur.

Nam quod peccatores
uoluptate aestimant
hoc iusti proculdubio
penam putant.

Abominatio est ergo
anime spes prauorum
quia nimirum sps
deficit ubi caro requi
escit. Ut enim caro
mollibus sic anima duris
nutritur. Illa blanda
refouent hanc aspe
ra exerceant. Illa de
lectationibus paratur.

haec amaritudinibus
uegetatur. Et sicut
carnem dura sauciant
sic mollia spm negant.
Illa laboriosa interimunt
hanc ~~haec~~ delectabilia
extinguunt. Spes itaque
carnalium abomina
tio dicitur quia inde
inpprium sps interit
unde ad tempus
caro suaute uiuit.
Sed haec sophas recte
diceret. Nisi beatus iob
cuncta largius & iam
uiuendo predicasset.
At postquam scio rem
monere deuita niti
tur doctoremque se
erudire sapientiae ma
gisterio conatur.
Ipsae dictorum suorum
pondus leuigat qui
indiscretionem inter
posita omne quod lo
quitur destruit quia
liquorem scientiae.

pleno uasculo super
 fundit. Sic namq;
 ab inoiseretis oper sci
 entiae sicut uisitas
 saepe oper corporalis
 substantiae possident.
 Non nulli enim qui terre
 narum rerum multi
 plicitate subnexi sunt
 aliquando multa &
 habentib; tribuunt
 ut ipsi haec cunctis
 largius habere uide
 antur. Ita peruer
 si cum uera sapiunt
 se tunc quaedam & iam
 se tiorib; locuntur.
 Non ut alios audientes
 doceant sed ut ipsi
 quante doctrina pol
 leant innotescant.
 Preire se quippe sapi
 entia cunctos existi
 mant. & idcirco ni
 hil se cui libet dicere.
 ultra mensuras suae
 magnitudinis putant.

Sic prauu quilibet sic
 omnes heretici supba
 uoce meliores doctore
 non metuunt quia
 omnes se inferiores
 arbitrantur.

Sed scia ecclesia elator
 quosq; ab aestimatio
 nis suae culmine reuo
 cat & discretionis
 manu ad aequalitatis
 compagem reformat.

Unde beatus iob qui eius
 dem sciae ecclesiae
 membrum est uidens
 quod amicorum mens
 p uerba prolata eru
 ditionis intumuit
 ilico respondit.

ERGO UOS ESTIS
 soli homines & uobis
 cum orietur sapientia,
 Quisquis se pre
 uire omnes ratione
 existimat quid iste
 aliud quam solum
 se esse hominem

233^v
exultat. Et saepe
contigit. ut cum per
tumorē mens in altū
ducitur. indispectu
omnium & sui uelimi
ratione subleuetur.
In cogitatione & enim
propriū fauoris ori
untur. sibiq; desin
gularitate sapientie
blandiuntur. Ipsa
fatuitas pensat ea
que audierit. ac uer
ba que proferat. &
miratur sua. rideat
aliena. Qui ergo
solum se sapere aesti
mant. quid aliud
quam hanc eandem
secum oriri sapien
tiam putat. Num
quam ad esse alius
cupit. Soli sibi hanc
tribuens. profecto
intra tempora sue
breuitatis claudit.
Pensandum uero est

uir sc̄s quanta discre
tione utitur. Ut ami
corum supbientium
arrogentia conprimat.
Cumptinus adiungitur.
" **Et mihi est cor sicut**
" & uobis. Nec inferior
" uestri sum.
Quis enim nesciat.
Quantum beati iob
uita atq; scientia
amicorum eius scien
tiam & ceclat. Sed
ut eorum supbiam
corrigit esse se infe
riorem negit.
Et ne suae humilitatis
limitem transseat
esse se superiore tacet.
Nec preferendo se. sed
conferendo indicat.
quod de se hic quis sibi
longe sunt impares
discant. Ut dum
sponte inflectitur
sapientia quae eminet
nequaquam se

contra uires eriguntur
 scientia quæ laceat
 Quos bene mox adæqua
 litatis sensum seuocat
 qui tumescere ualde
 quæ singularitate
 magnitudinis pensat
 cum subsequenter adlungit

Quis enim hæc que
 nostis ignorat

Mcsi aperte dicat. cu
 cunctis sint notæ
 que dicitis. de dicitorū
 scientia singulariter
 quæ tumescit. Quia
 igitur arrogantiam
 æqualitatis com
 munionē seuocans
 pfecta correptione
 seclarguit. ad doctri
 ne nunc sententias
 erumpit. Ut amici
 eius humilitatē prius
 discerent. ueritatis
 pondera quam seue
 renter audirent
 se qui tur

Qui deridetur ab
 amico suo sicut ego
 inuocabit dñm & exau
 dia eum

Sæpe infirma mens
 cum de bonis actib;
 aura humani fauoris
 excipitur. cogit uictoria
 exteriora diriuatur.

Ut post ponat quod in
 tus apparet. & in hoc
 libenter laceat resoluta
 quod foris uudit
 tæ ut beatam non
 tam fieri quam dici
 gudeat. Cumq;
 laudis seuocibus in
 hiat. quod esse cepe
 rat relinquitur.

Inde ergo ad dō disiungi
 tur. unde in dō lau
 danda uideatur.

Nonnumquam uero
 recto opere animus
 constanter innititur.
 & tamen humanis
 inrisionib; urgetur.

Dirivenda agit. & obpro-
 bria recipit. & qui
 exire foris per laudes
 potuit. sepultus con-
 tumeliosus in semetipsum
 redit. Et eo se ipsum
 robustus in deo solidat.
 quo foris non inue-
 nit quo requiescat.
 Totae enim spes in
 auctore figitur. & in-
 ter inrisionum conuitia
 solus interior testis
 imploratur. Atque
 afflictus animus fit
 deo tanto proximus.
 quanto & a gratia
 humane fauoris ali-
 enus. In precem pro-
 priam funditur. & pres-
 sus exterius inopene-
 tranda quae intus
 sunt mundus liquat.
 Bene itaque nunc dicit.
 " Qui deridetur ab amico
 suo sicut & ego. Inuo-
 cabit dominum & exaudiet eum.

Quia bonorum menti-
 dum pravi & probrant
 ostendunt quem suosu-
 alium testem que-
 riant. Quae dum con-
 puncta sese in precibus
 accingit. Inde intra
 se superne exauditioni
 iungitur. unde extra
 se ab humana laude
 separatur. Notandum
 uero quam provide
 interponitur. sicut ego.

Quia sunt nonnulli quos
 & humane inrisiones
 deprimunt. & tamen
 diuinis auribus exaudi-
 biles non sunt. Quae
 Nam cum derisio contra cul-
 pam nascitur. profec-
 to nullum iustum me-
 ritum in derisione
 generatur. Bahal
 & enim sacerdotes
 clamoribus hunc uocibus
 implorantes. derisi-
 ab helia fuerant cum

dicebat, Clamate
 uoce maiore. dñ enim
 est & forsitan loqui
 tur. aut inouerso
 modo est, Sed hæc
 eis inrisio aduirtatq
 usum non fuit. quic
 p culpam meritum
 uenit, Prouide
 ergo nunc dicitur,

” Qui deridetur ab amico
 suo sicut ego. Inuoca
 bit dñm & gaudeat eum.

Quic illum facit humana
 derisio dñi proximi
 quem ab humanis
 prauitatib; uite Inno
 centiæ seruã alienum,
 Se qui tur.

” **DERIDETUR ENIM**
 iusti simplicitas,

Huius mundi sapien
 tia est. cor machina
 tionib; tegere. sensum
 uerbis uelare, Que
 falsa sunt uera osten
 dere. que uera sunt

fallacia demonstrare,
 Hæc nimirum pruden
 tiæ usu aduenibus
 scitur. hæc apueris
 præto discitur.

Hanc qui sciunt ceteros
 dispiciendo supbiunt.
 nesciunt esse subiecti.
 & timidi in alis mi
 rantur, Quia ab eis
 hæc eadem duplicitas
 iniquitatis minime
 palliata diligitur.
 dum mentis pueri
 tas & urbanitas uocat.

Hæc sibi obsequentibus
 præcepit. honorum
 culmina quærere.
 adeptæ temporalis
 glorie uenitate
 gaudere, Inrogata
 ab alis micla multa
 plucius reddere. cu
 uiser suppèunt.
 nullis resistentibus
 cedere. cum uirtutis
 possibilitas de est.

235^v

quidquid explere per
malitiam non ualeat
hoc in pacifica bonita
te simulare. At con
tra iustorum sapien
tia est. Nil per osten
sionē fingere. sensum
uerbis aperire.
Uera ut sunt diligere.
falsa deuitare. bona
gratis exhibere. mala
libentius tolerare
quam facere. Nullū
tam iniurie ultione
querere. pro uerita
te contumeliā ^{lucrum putare} patere.
Sed hec iustorum sim
plicitas deridetur.
quia ab huius mundi
sapiētib; puritatis
uirtas fatuitas credi
tur. Omne enim
quod innocenter agi
tur. ab eis procul du
bio stultam putatur.
Quid in opere ueri
tas adprobat. carnali

sapientiae fatuū sonat.
Quid namq; stultus
uideatur mundo. qua
mentem uerbis osten
dere. Nil calida ma
chinatione simulare.
nulla iniuriis contu
melis reddere.

Pro maledicentib; orare.
Paupertatem querere.
Possessa relinquere.
Rapienti non resistere.
Peruenti alteram
maxillam prebere.
Unde bene huius mundi
dilectorib; ille egregius
dī sapiens dicit.
Abominaciones ægyp
torum immolabimus
dñō dō nrō. Quis
quippe ægypti ædere
dedignantur. Sed
quod abominantur
ægypti. hoc israhelite
dō offerunt. Quia
simplicitatē conscien
tiæ. quam iniusti

quique uelut infimam
abiectamque despiciunt
hanc iusti inuitatis
sacrificium uestunt.

Et excolentes recti purita-
te ac mansuetudinem

deo immolant - quem

abominantes reprobi

fatuitate putant.

Quae nimirum iusti sim-
plicitas breuiter - sed

sufficienter exprimitur.

cum propterea sub

inferatur.

Lampas contempta

apud cogitationes diuitum.

Quid hoc loco signat

nomine diuitum - Nisi

elatio superbiorum.

Qui uenturi iudicis respec-

tum non habent - dum

superbis apud se cogita-

tionibus stuant.

Nam sunt nonnulli quos

sensus pro tumore non

eueuat - sed pro misera:

cordis opera exaltat.

Et sunt nonnulli - qui dum

se terrenis opibus abun-

dare conspiciunt - ueras

dei diuitias non requi-

runt. Atque aeterna

patriam non amant -

quae hoc sibi sufficere

quod rebus temporalibus

fulciuntur putant.

Non est enim census - in

crimine - sed affectus.

Cuncta enim quae deus

concedit bona sunt.

Sed et pro bonis male

utitur - profecto agit -

ut quasi per aeterna

in gluuie - eo proque

uiuere debuit de pane

moriatur. Pauper

in core quiescit - Lazarus

uenerat - superbum -

uero diuitem tormen-

ta cruciabant.

Sed et tamen diues abra-

ham fuerat - qui in

sinu lazari tenebat.

Qui tamen auctori suo

236^v
conloquens dicit
Loqueris ecclesiam meam
cum sim puluis & cinis.
Quid itaque iste diuitias
suas aestimare noue-
rat. quis enim & ipsum
puluerem cineremque
pensabat. Aut quan-
do hunc seipsum posse
& colerent. quid esse
quoque eorum uidelicet
possessorum ac abiecta
sentire. Atque ceteri
sunt nonnulli quibus
& res terrene non sus-
piciunt. & acumen
apud se fastum timo-
ris eriguntur. Hos &
census ecclesie ostensione
potentiae minime sub-
uehit. & acumen mosi
protestantia inter repro-
bos diuites addicit.
Quoscumque ergo sequen-
tis uite amor non hu-
miliat. hoc in loco sacer-
dotalis diuites appellat.

Quia in iudicio quicque ultione
non discerpant utrum
res an solis moribus. Inu-
mescant. Qui cum uitam
simpliciter in hoc mundo
humilem abiectamque
conspiciunt. elatis pro-
tinus dispectibus insident.
Nequaquam quippe eis
hoc exterius adesse consi-
derant. ad quod ipsi
totis conatibus anhelant.
Quasi stultos ergo dispici-
unt. qui scilicet ecclesie non
habent. quae ipsi utique
uel habendo. uel solum
modo amando moriuntur.
Et quasi mortuos deputant.
quos nequaquam secum
uiuere casualiter pensant.
Qui enim ab huius mundi
appetitu mortuus. a ter-
renis profecto mentibus
omnimodo extinctus
aestimatur. Quod bene-
dicti miraculum redemp-
toris signat. Cum ab

in mundo spm homine
liberat. de quo nimiru
scriptum est. Clie
mans. & multum discer
pens eum sicut ab eo.

& factus est sicut mor
tuus. Itac ut multi dice
rent quia mortuus e.

J. h's autem tenens manu
eius. eleuauit eum &
surrexit. Velut mor
tuus quippe ostendit.
quia a maligni sps
potestate liberatur.

Quia quisquis iam terre
nic desideria subicit.
uitam in se carnalis
conuersationis & an
guit. & mundo
mortuus apparat. quia
possessore prauo qui
p immunda desideria
se agitabat ^{caus} reliquit.

Quia qui spiritaliter
uiuere nesciunt. eum
qui carnalia bona non
sequitur. & tunc tunc

funditus arbitrantur.
Sed quic ipsi quoq; deri
sotes simpliciū xpia
nitatis nomine censē
tur. Reuerentia reli
gionis pressi. & hibere
malum publice inrisio
nis erubescunt.

Unde fit ut apud se timi
di tacentesq; derideant
quos abiectos uel de
atq; infimos p simpli
citate putant.

Bene ergo dicitur.
Lampas contemptic
apud cogitationes di
uitum. Quia supbi
quiq; dum pensare
bona sequentia ut su
perius diximus ^{nesciunt} pene
nil aestimant. quam
non uident habere
quod amant.

Sape namq; contingit
ut electus quisq; qui
ad eterna felicitate
ductus. continua

hic aduersitate depri-
 matur. Non hunc
 rerum habundantia
 fulciat. Non dignita-
 tum glorie honorabi-
 lem ostendat.
Nulla ei obsequentium
 frequentia suppeditat.
 Nulla hunc humanis
 oculis uestium pompa
 componat. Acundis
 uero dispicabilis cernit.
 & huius mundi gratia
 indignus aestimatur.
Sed tamen ante occultis
 iudicis oculis uirtutibus
 emicat. uite meritis
 corruscat. Honorari
 meruit. despiciere
 non se fugit. Corpore
 conuenientia afficit.
 solum in animo dilec-
 tione pinguescit.
Mentem semper ad pacien-
 tiam preparat. & ex-
 tur prouisione deper-
 ceptis contumelias

exultat. Afflicta
 corde compatitur.
De bonorum prosperi-
 tate quasi de propriis
 letatur. Sacri uerbi
 pabula in mente solli-
 cius ruminat. & in-
 quisit. quod libere
 eloqui dupliciter igno-
 rat. Bene tacque
 iusti simplicitas & lam-
 par esse dicitur & con-
 temptat. Lampas quia
 exterius non lucet. in-
 terius ardet. flamma
 caritatis. foris nulla
 gloria resplendet. de-
 coris. Lucet ergo &
 dispicitur. quia fle-
 grans uirtutibus abiec-
 tur aestimatur.
Mentes quippe carnaliter
 pensare bonie non ua-
 lent. nisi que carnali-
 ter uident. Hinc est
 quod dauid scilicet pater
 ipse dispexerat. quem

+ interius lucet. & contempta. quia

prophæe samuhelis
oculis presentare
recusabat, Qui uel
unctionis gratiam
dum septem filios de
duxisset. a prophæa
sequeretur an numesti
sobolis sepleisset cum
in magna desperatione
respondit, Est pu
er paruulus qui pasce
ouer. quo deducto &
electo protinus au
diuit, Homo uidet
in faciem. dñs autem
perferuatur cor,
Lampas ergo ^{dauid} p Inno
centiam fuerat. Sed
tamen ualde contemp
tic quia exteriora
cesmentib; non lucebat.
Sciendum uero est
S quod iustus quisq;
aut temporalem glo
ria non habet. aut
hanc sub se & ipso
frangit. si habet.

238 R
ut honore suo liber
emineat. Ne ei uictus
delectatione succum
bat, Hinc est enim
quod ille prædicator
egregius ante huma
nos oculos apostolatus
sui gloria humiliare
rat. qui dicebat,
Non usi sumus hanc po
testate cum possimus
oneri esse ut xpi apos
toli. Sed facti sumus
paruoli in medio usm.
Eius uero auditoribus
nimirum tumor di
uitu in corde se man
serat cum dicebat,
Epistole graues sunt
& fortes. presentia
autem corporis infir
ma & sermo contemp
tibilis, Quem enim
talia dicere posse
cognouerant. sed cum
communiter uiuere
non posse iudicabant,

Cumq; eum & humilem
 uiuendo cernerent &
 altum sermone pensa
 rent sua eos elatio
 compulit ut quem per
 scripta timuerant
 presentie uerba dispi
 cerent. Quid igitur
 paulus. Nisi contemp
 ta lampas apud cogita
 tiones diuitum fuit.
 Quic unde magisterii
 humilitatis exhibuit
 inde aruibus discipu
 lis supbiae contumelias
 recepit. Horrendo
 & enim modo languor
 supbientum unde de
 tumescere debuit &
 creuit. Dum mens
 elata casualium hoc
 quesi de dignabilem
 sepulit quod magis
 ter imitabilem osten
 dit. An contempta
 lampas non erat qui
 tot uirtutib; emigens.

tentac a persecutorib;
 uersa tolerabat.
 legitione Incatena
 fungitur. eiusq; uin
 cula in omni pretario
 manifestantur.
 Virgis ceditur. multisq;
 & genere & gentib;
 periculis urgetur.
 Lapidib; listris tundi
 tur. pedib; extra urbem
 trahitur. quic & tunc
 tur estimatur. Sed usq;
 quo lampas iste con
 temptatur. usq; quo
 dispicabilis habetur.
 Numquid nam fulgore
 suum nullatenus
 serit & numquam
 quantac claritate
^{ostendit} candeat ostendit plene.
 Nam cum lampas con
 tempta apud cogita
 tiones diuitum diceret.
 protinus additur.
 " **PARATA AD TE OPUS**
 " **STATUTUM** "

239
239R
STATUTUO quippe
contempte lampa
dis tempus est. & tunc
mi iudicii praedisti
natus dies. quo iustus
quisq; quinunc dispi
ctur. quanta potesta
te fulgeat demonstra
tur. Tunc enim cu
do iudices ueniunt.
quinunc pro do iuste
iudicantur. Tunc
eorum lux tanto lati
us emicat. quanto
eos nunc manus pre
quentum durius an
gustat. Tunc repro
borum oculis patet
quod caelesti potesta
te subnexi sunt. qui
terrena omnia spon
te reliquerunt.
Unde electis suis ueri
tas dicit. Vos qui
secuti estis me. In re
generatione cum se
derit filius hominis

in sede maiestatis suae
sedebitis & uos super
duodecim sedes iudican
tes duodecim trib; ihs.
Neq; enim plus quam
duodecim iudices illa
interni consensu curia
non habebit. Sed ni
mirum duodenario
numero quantitas
uniuersitatis exprimit.
Quia qui stimulo diuini
amoris excitatus. hic
possessa reliquerit.
illic procul dubio cul
men iudicariae potesta
tis obtinebit. Ut simul
tunc iudex cum iudice
ueniat. quinunc consi
deratione iudicii sese
spontanea paupertate
castigat. Hinc e enim
quod de sca ecclesiae
sponso psalomon dicit.
" Nobilis in portis uir eius.
" quando sederit cum se
" natoribus terrae.

" Hinc esaias ait, Dñs cō
 " iudicium ueniet cum
 " senioribus populi sui.
 " Hinc eorūdem seniores
 ueritas non iam famu
 los sed amicos denun
 " tāt dicens, Non iam
 " dicam uos seruos. sed
 " amicos meos. Quos
 " nimirum psalmista
 " intuens ait, Mihi autē
 " nimis honorificati sunt
 " amici tui dñs, Quorū
 dum celsitudine cordis
 aspiceret mundi glo
 ria qua calce calcarent.
 propterea addidit,
 " Nimis confortatus est
 " principatus eorum.
 " Hac ne paucos esse cre
 deremus. quos profi
 cere usq; uel summum
 tūctę p̄fectionis agnos
 cimus. ilico adiungit,
 " Di numerabo eos & sup
 " a senā multiplicabunt.
 " Quod itaq; nunc pro

amore ueritatis sese
 libenter humiliant. tōt
 tunc iniudicio lampades
 corruscant, Dicatur
 " igitur recte, Lampas
 " contempta apud cogi
 " tationes diuitū. parata
 " ad tempus sticturum.
 Quia unius cuiusq; iusti
 anima uelut ablata
 contempnitur. cum
 degenit inferius gloria
 non habet. sed admi
 rabilis cernitur. dum
 desuper fulgit.
 Libet inter hæc ad re
 demptoris uias mentis
 oculos tollere. sensimq;
 a membris ad caput
 uenire. Ipse enim
 nobis lampas ueraciter
 extitit. qui pro redemp
 tione nrām in cruce
 moriens. tenebris
 nrīs mentib; lucem p̄
 lignū fudit. Hac nos
 lampade iohannis

Inluminare conspexerat cum dicebat
 Erat lux uere quae inluminat omnem hominem uenientem in mundum.
 Quam tamen apud cogitationes diuitum contemptam uidit cum paulo post subditur
 In propria uenit & sui eum non receperunt.
 Huius lampadis flammam herodes explicare uoluit cum eius miracula uidere concupiuit.
 Sicut scriptum est
 Erat enim & multo tempore cupiens uidere eum eo quod audivisset multa de illo & sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri. Sed & lampas haec ante eius oculos nullo modo lucis emicuit quia ei qui se non pie sed

curiose quaesierat nil de se mirabile ostendit. Inquisitor quippe redemptor tacuit & spectaculis miracula exhibere contempsit.
 Sereq; apud se in oculis retinens eos quos exteriora quaerere conperit ingratos foras reliquit.
 Magis elegens apud a superbientibus despicere quam a non credentibus uacua uoce laudari.
 Unde propterea lampas ista contempta est sicut illic subditur
 Spreuit autem illo herodes cum excessu suo & inludit indutum ueste alba. Sed contempta lampas quae in terra inrisiones tolerat de celo ludicrius coruscat. Unde hic apte subiungitur

Peccata ad tempus sta-
 tutum. De quo uide-
 licet tempore p[ro]ph[et]a
 mysticam dicit.
 Cum accipero tempus
 ego iustitias iudicabo.
 Hinc in euangelio per
 semetipsam ueritas dicit.
 Tempus meum nondum
 uenit. Hinc p[er] uer-
 bat. Quem oportet
 caelum suscipere
 usque ad tempora festi-
 tationis. Lampas
 ergo quae nunc contem-
 nitur. ad statutum
 tempus uentura pre-
 paratur. quia ipse
 peccata in die ultimo
 iudicat. qui nunc
 peccantium derisio-
 nes portat.
 Et tunc tunc clarius
 distinctione & erit
 quanto nunc uocan-
 dis peccatoribus suam
 lenius patientiam.

Quae nunc contemnitur ad statutum tempus uentura preparatur.

stetit. Qui enim
 diu conuertendo &
 spectat. Non conuer-
 sas sine retractione
 cruciat. Quod per
 prophetam scilicet
 breuiter insinuat
 dicens. Tacui semp
 silui. patiens fui sicut
 parturiens loquer.
 Ut enim praediximus.
 parturiens cum dolo-
 re eicit. hoc quod
 in tantis tempore
 longo gestauit.
 Qui ergo semp siluit.
 sicut parturiens lo-
 quitur. quia uentu-
 rus iudex quis sine
 ultione facta hominum
 pertulit. quandoque
 cum seruire & animis
 quasi cum dolore
 mentis. quante animi
 aduersionis senten-
 tia. intus seruaue-
 rat ostendit.

Nemo igitur hanc
Lampadem cum late
dispiciat. Ne contemp
toser suos cum de caelo
fulserit & urat.
Cui enim nunc non ar
deat & adueniat. tunc pro
culdubio ardebit & co
penam. Quia ergo
per supernam gratiam
uocationis tempus
accepimus. dum ad
huc licentia sup est.
eius iram qui ubiq; est.
mores in melius com
mutando fugiamus.
Solum quippe anim
& conuersio illa non in
uenit. quem correp
tio abscondit.
Haec nos largiente dno
in duob; iam corpori
b; transcurrisse suffi
ciat. Quia enim
sacri libri sequentia
mysteriorum uistu
tib; extensa complecti

241R
breuiter & ponendo
non possumus. etc ne
cesse e ut alius uolu
minib; seruemus.
quatenus se lecto
tento feruentior
ad legendi studium
sedeat. quanto & lec
tionis quoq; interest
sione respirat.

EXPLICIT

DEI MVVS

PARS SE

CVNDAM

DEO TRA

TIAS AMEN

241^v

Dne Dns in qua admir
Dne Dns in qua admirabile dno tuu

Quidam fufine filii et m...
Memento ipse d...
Memento quor cims

Propacio pens
Hic Balis...
L... ..

